DZIŚ › JAK SIĘ UMÓWIĆ DO SPECJALISTY PRZEZ INTERNET
INTERNETOWE KONTO PACJENTA | GDZIE KLIKNĄĆ? JAK ZNALEŹĆ SKIEROWANIE? Poradnik ▶ 20

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 7 sierpnia 2026 | Redaktorka prowadząca Alina Janusz | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 183.11282, 1
Nakład 81 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Ukraina nie ma czym zestrzeliwać pocisków

Wyrzutnie bez Patriotów

Nie udało się zestrzelić żadnej z 24 rosyjskich rakiet balistycznych, którymi poprzedniej nocy Rosja zaatakowała Kijów i okolice. Powód jest jeden – **Ukraińcy nie mają już czym odpierać ataków.**

Piotr Andrusieczko

To była kolejna ciężka noc dla mieszkańców Kijowa i okolicznych miejscowości. 20 minut po północy zawyły syreny alarmowe, a kilka minut później rozległy się pierwsze eksplozje. Bardziej zapobiegliwi czekali już w metrze albo w jego pobliżu, ale większość mieszkańców ukraińskiej stolicy przeczekiwała atak w swoich mieszkaniach.

Pociski balistyczne lecą tak szybko, że jeśli nie masz schronu w domu albo podziemnego parkingu, to po usłyszeniu alarmu nie zdążysz dobiec do ukrycia. Podczas ostatnich rosyjskich ataków kilka osób zginęło właśnie w ten sposób.

Rosja nasila ataki balistyczne

Natomiast w nocy z wtorku na środę pocisk wystrzelony przez Rosję zabił aż osiem osób czekających na peronie pod Kijowem na opóźniony pociąg. Zginęli też pracownicy marketów Silpo, którego centrum logistyczne, podobnie jak innych dużych sieci, było jednym z celów ataku. Łącznie w nalotach na Kijów i okolice zginęło co najmniej 17 osób, a kilkadziesiąt zostało rannych.

Rosja atakuje Kijów pociskami manewrującymi, balistycznymi i hipersonicznymi od początku inwazji. Jednak wcześniej mieszkańcy Kijowa reagowali na te uderzenia w miarę spokojnie – często pierwszy huk, jaki Kijowianie słyszeli w nocy po alarmie, to były odpalane pociski z systemów Patriot i eksplozje na niebie przechwyconych rosyjskich rakiet balistycznych.

Nikt na świecie nie ma większego doświadczenia w przechwytywaniu pocisków balistycznych niż ukraińscy operatorzy amerykańskich systemów. W wielu przypadkach zamiast regulaminowego zastosowania 2-3 antyrakiet do zestrzelenia jednego pocisku udaje im się zlikwidować zagrożenie jedną antyrakietą. Praktyka ta oczywiście wynika z ciągłego deficytu amunicji do systemów Patriot.

Jednak ostatnio mieszkańcy Kijowa praktycznie nie słyszą już odpalanych pocisków z Patriotów.

Według ukraińskiego blogera wojennego Bohdana Myrosznykowa od 2 do 28 lipca Rosja wystrzeliła w kierunku Kijowa i okolicznych miejscowości 218 pocisków rakietowych różnych typów. Nie można też cały czas zapominać o dronach.

Już po opublikowaniu tej statystyki, w nocy z 29 na 30 lipca, miał miejsce jeszcze jeden kombinowany atak rakietowo-dronowy na Ukrainę, w którym Rosja użyła: 61 pocisków manewrujących X-101 i Kalibr, dziewięciu pocisków balistycznych Iskander/S-400/KN-23, czterech rakiet Cyrkon oraz 284 dronów. Ukraińskiej obronie udało się zestrzelić 54 pociski manewrujące, 265 dronów i tylko jeden pocisk balistyczny.

Serhij Bieskrestnow ps. Flash, doradca prezydenta Wołodymyra Zełenskiego, a wcześniej ministra obrony Mychajła Fedorowa, po środowym ataku oświadczył, że Rosja jest w stanie miesięcznie wystrzeliwać około 100 pocisków balistycznych w kierunku Ukrainy.

Ukrainie skończyły się pociski do Patriotów

Zełenski podczas niedawnej wizyty w Waszyngtonie, poprosił prezydenta USA Donalda Trumpa o 300 pocisków do systemów Patriot na zimę. Amerykański prezydent miał odmówić, tłumacząc, że wojna z Iranem doprowadziła do znacznego nadwyrężenia zapasów USA i ich sojuszników w rejonie Zatoki Perskiej.

W Europie Patrioty mają: Szwecja, Holandia, Niemcy, Polska i Rumunia. Część z tych państw już przekazywała Ukrainie pociski. Globalny deficyt nie zachęca do dalszego uszczuplania własnych zapasów.

Ukraina ma zakontraktowane dostawy pocisków z USA i Niemiec, ale rozpoczną się one dopiero w przyszłym roku. Jeszcze później, bo w połowie 2027 r., ma być gotowy prototyp systemu antybalistycznego Freya, który Kijów buduje wraz z europejskimi partnerami. ●

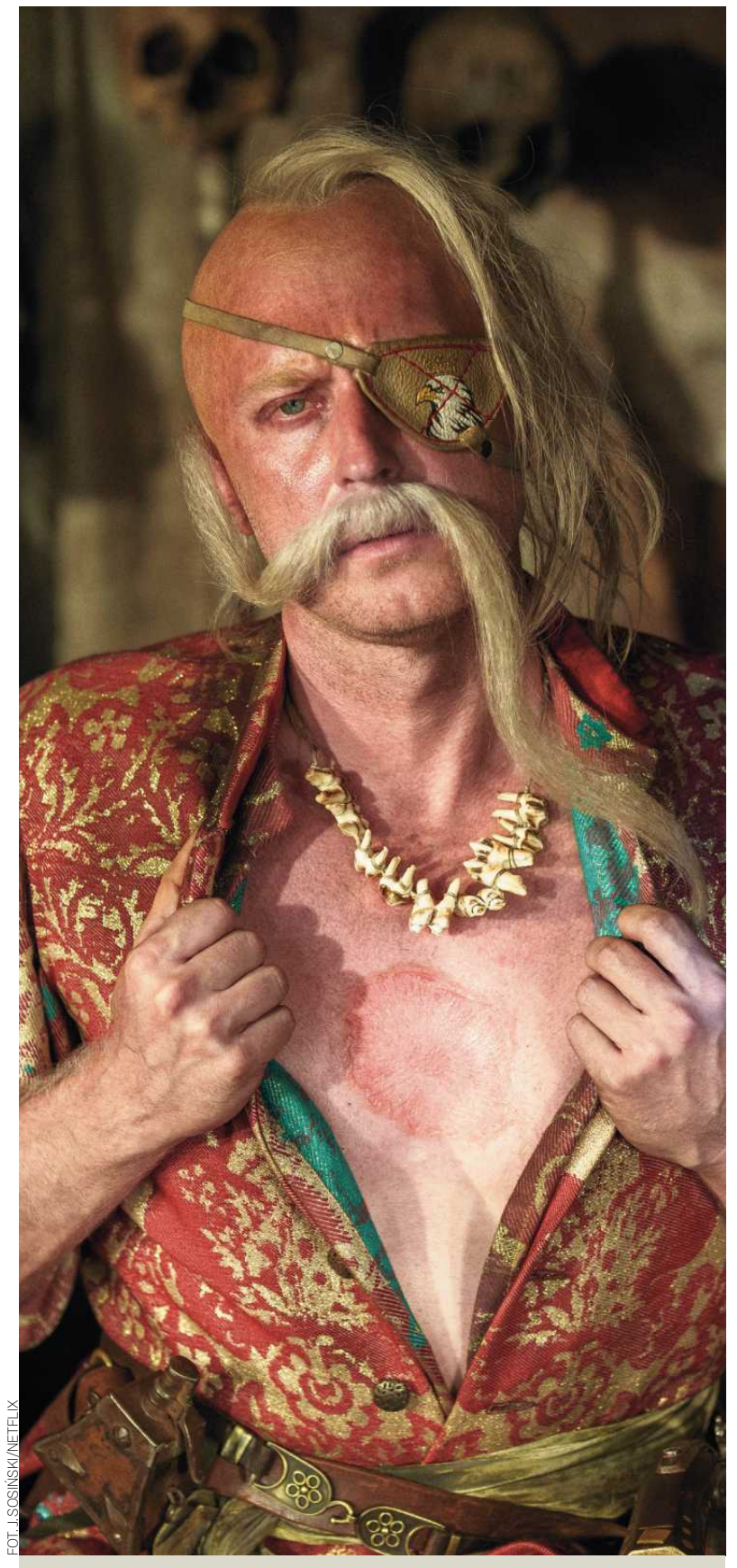

FOT. J. SOSIŃSKI/NETFLIX

Trzeci sezon serialu

POLACY MÓWIĄ JĘZYKIEM „1670”

– Zakładałem, że to coś przede wszystkim dla ludzi z mojego pokolenia. To, że okazał się hitem wśród uczniów podstawówek, licealistów, a jednocześnie oglądają go i lubią emeryci, było dla mnie kompletnym zaskoczeniem – mówi Jakub Rużyłło, pomysłodawca i scenarzysta serialu „1670” ▶ 16-17

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198
ISSN 0860-908X
9 770860 908150 32

Rozłam w PiS

Morawiecki chce zaskoczyć prezesa

Waldemar Buda, wyrzucony z PiS europoseł z Łodzi, mówi o amunicji, której środowisko Morawieckiego jeszcze nie odpaliło.
▶ 4-5
• Ściemy Morawieckiego ▶ 15

Rok prezydentury Nawrockiego

Zła wróżba dla Polski

Karol Nawrocki to pierwszy prezydent, który nawet nie próbuje łączyć Polaków. A grzechów na sumieniu ma więcej
• Komentarz ▶ 2
Uroczystości związane z pierwszą rocznicą zaprzysiężenia prezydenta rozpoczęły się po zamknięciu tego wydania

eprasa.pl 64210c23cc

Roman Imielski

Rok niedobrej prezydentury

Mija właśnie rok od wprowadzenia się Karola Nawrockiego do Pałacu Prezydenckiego. Dla blisko połowy osób, które poszły do urn wyborczych w 2025 r., jego zwycięstwo było szokiem.

Najwyższy urząd w Polsce objął bowiem człowiek z szemraną przeszłością: dumny z uczestnictwa w kibolskich ustawkach i publicznie gloryfikujący to przestępstwo jako „szlachetną męską walkę wręcz"; wyłudzający komunalną kawalerkę od będącego w trudnej sytuacji życiowej pana Jerzego; znajomy przestępców z nazistowskimi tatuażami czy osób skazanych za sutenerstwo.

Po roku widać, że to prezydentura inna niż wszystkie pozostałe w III RP od wyboru w 1990 r. Lecha Wałęsy. Nawrocki jako pierwszy nie chce w żaden sposób łączyć obywateli z różnych stron sceny politycznej. Zależy mu wyłącznie na tych, którzy go wybrali. A tu kluczowe były głosy Konfederacji i partii Grzegorza Brauna.

Wetomat Nawrockiego działa sprawnie, prezydent zawetował rekordowe 41 ustaw

Dlatego nigdy nie skrytykował haniebnych słów czy działań Brauna, za to aktywnie przyłączył się do antyukraińskiej nagonki i ataków na państwo walczące z rosyjską agresją. Nigdy nie zaapelował o powstrzymanie antyukraińskiej fali i fizycznych ataków na Ukraińców.

W polityce zagranicznej Nawrocki nie zbudował sieci dobrych i przede wszystkim skutecznych relacji z europejskimi przywódcami, tylko dramatycznie uczepił się nogawki Donalda Trumpa. Z prezydentem USA jest zaś tak, że w żadne jego zapewnienia wierzyć nie można. W rozgrywkach wewnętrznych Nawrocki chce przemodelować nasz ustrój na prezydencki. Już na początku kadencji zapowiedział, że Sejm nie powinien rozpoczynać prac nad żadną ustawą, jeśli wcześniej nie zapyta głowy państwa, czy nie zawetuje przepisów. To byłby skandaliczny kaganiec parlamentarny.

Kaganiec i tak jest – wetomat Nawrockiego działa sprawnie, prezydent zawetował rekordowe 41 ustaw. Są i liczne inne grzechy. Głowa państwa łamie konstytucję, nie odbierając przysięgi od prawidłowo wybranych sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Nawrocki m.in. odmówił awansów generalskich kilku świetnym oficerom, walczył z europejskim programem SAFE, czyli 180 mld zł na szybką modernizację naszej armii. Blokuje wszelkie pomysły uzdrowienia wymiaru sprawiedliwości czy większej kontroli rynku kryptowalut, a nawet zawetował ustawę o zwiększeniu akcyzy na alkohol. Nie zgodził się również na przepisy mające powstrzymać hejt i przestępstwa pojawiające się w portalach społecznościowych.

Przed nami kampania wyborcza do parlamentu i Nawrocki jeszcze bardziej skupi się na walce z rządem, chcąc zostać mężem opatrznościowym szerokiego obozu prawicy, także tej skrajnej. To wróży Polsce jak najgorzej.

Andrzej rysuje

Jaworzno
Wysychają „polskie Malediwy"

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Rewitalizowany kilka lat temu kamieniołom i zbiornik „Wydra" są znaną atrakcją turystyczną. Pomosty zwykle są przykryte wodą, ale z powodu braku opadów deszczu i wysokich temperatur poziom wody w zbiorniku drastycznie się obniżył. Jaworzno, 5 sierpnia 2026 roku

Skargi o mobbing

1,5

TYS.

Tyle skarg związanych z mobbingiem w zakładach pracy wpłynęło do Państwowej Inspekcji Pracy w ciągu ostatnich sześciu miesięcy. To o 7,8 proc. więcej niż w tym samym okresie rok temu. Więcej ▶ next.gazeta.pl

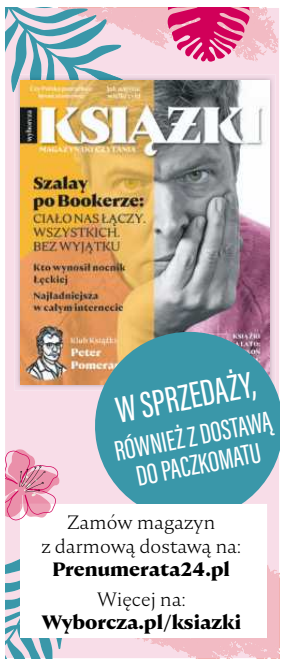

Nowa książka patriarchy Moskwy
Rosyjską broń jądrową sławi jako „Łaskę Bożą"

Patriarcha Moskwy umacnia siebie i umacnia swą owczarnię w wierze w wojnę. Wydał właśnie książkę o jej znaczeniu jako „wartości najwyższej".

„Uczeni pracujący tutaj, w Sarowie, stworzyli naszą rosyjską bombę atomową. Tak przez trud uczonych objawiła się Łaska i Miłość Boża dla kraju naszego" – tak arcypasterz Rusi łączył fizykę jądrową z metafizyką w miejscu i czasie wybranym z wielkim rozmysłem.

Było to 1 sierpnia, w dniu wyniesionego na ołtarze Serafina z Sarowa i w Klasztorze Trójcy Świętej i św. Serafina z Sarowa w Diwiejewie, gdzie spoczywają szczątki czczonego jako „czcigodny" świętego.

W roku 1947 w klasztorze w zamkniętym mieście Sarowie (przechrzczonym na Arzamas-16), skąd mnisi zostali przegonieni przez bolszewików wiele lat wcześniej, Ławrientij Beria kazał urządzić KB-11 (Biuro Konstrukcyjne). Tu uczeni tacy jak Igor Kurczatow czy Andriej Sacharow, a także przysłani z łagrów więźniowie GUŁagu, mieli stworzyć bombę.

A to, według Cyryla, ziściło się za wstawiennictwem świętego Serafina, który tu mieszkał i tutaj go w 1833 roku pochowano. Niedługo po rewolucji bolszewickiej jego sarkofag rozbito, a szczątki gdzieś wywleczono.

„Czcigodnego", odnaleziono ponoć 35 lat temu i pochowano w klasztorze w Diwiejewie, gdzie patriarcha w sobotę (1.08) nie pierwszy raz sławił broń masowego rażenia jako przejaw Łaski Bożej.

Patriarcha Moskwy i Wszechrusi już dawno dał się poznać jako kapłan wojny. Po agresji na Ukrainę, którą błogosławił, Cyryl przepędził z Cerkwi wszelki pacyfizm. Duchownych, którzy modlą się „za pokój", a nie „za zwycięstwo", ekskomunikuje i wypędza z parafii, co zazwyczaj kończy się i wygnaniem z ojczyzny.

FOT. IGOR IVANKO / POOL / PAP / EPA

Metafizykę „zbawiennej" istoty wojny udało się patriarsze wyłożyć we właśnie wydanej książce „Wojna. Za granicami widzialnych przyczyn i skutków".

Pismo, na które złożyły się przemyślenia i wypowiedzi przywódcy Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej, oznajmia, że wojna nie toczy się na polu bitwy, lecz „w wymiarze metafizycznym". Chodzi w niej nie o terytoria, a o „odkupienie grzechów".

Na tym nie koniec wojennej metafizyki Cyryla. Rosjanie są skazani na zwycięstwo, bo stoją po stronie dobra, ich misją jest „desatanizacja" świata, więc Bóg jest z nimi.

Tak to patriarcha, co czyni od początku konfliktu z Ukrainą, powagą swej funkcji i urzędu oraz siłą swej instytucji wspiera Putina i jego wojnę – i, jak mawiają Rosjanie, z piątego przykazania „Nie zabijaj" uparcie wymazuje partykułę „nie".

Internetowi złośliwcy bardzo docenili żart rysunkowy przedstawiający strwożonych, patrzących w niebo Putina i jego głównego kapłana. Wódz pyta: – „A jeśli się okaże, że Bóg jest?". – „Nie daj Boże!" – wykrzykuje patriarcha. ● **Wacław Radziwinowicz**

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

Wyciąg z ogłoszenia
o II przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działki niezabudowanej położonej w Starogardzie Gdańskim, według wykazu w tabelce:

Lp.	Nr działki i obręb	Pow. w m²	Numer księgi wieczystej	Położenie	Przeznaczenie w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł (zawiera 23% VAT)	wadium w zł
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	**22/29 obręb 7**	13 368	GD1A /00024794/3	ul. Kochanki	A.181.P2,U1 tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej, magazyny, składy, bazy, parkingi, garaże, handel hurtowy a także zabudowa usługowa komercyjna	805 000,00	80 500,00

Nieruchomość przeznaczono do zbycia Zarządzeniem Nr 03/01/2026 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 5 stycznia 2026 r.

Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się dnia 14 października 2026 r. (środa) o godz. 11:00 w sali 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6.

Wadium w pieniądzu należy wnieść najpóźniej do dnia 8 października 2026 r. (czwartek) na konto Urzędu Miasta Starogard Gdański Nr 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6 (obok pokoju 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim, ul. Traugutta 56 oraz zamieszczono na stronach internetowych: www.bip.starogard.pl i www.starogard.pl

Bliższych informacji dotyczących ogłoszenia o przetargu udziela Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul.Gdańska 6, pok. 204, II piętro, tel. (58) 5306075, e-mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34446535

Prezydent Wrocławia

ogłasza

trzeci przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego:

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. generała Jana Henryka Dąbrowskiego 21 lokal 10

Powierzchnia lokalu - **100,28 m²**
Cena wywoławcza w zł - **546 000,00 zł**
Wadium - **54 600,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach 21.09.2026 r. w godz. 9^{00}– 11^{00}, 22.09.2026 r. w godz. 11^{00}– 13^{00}, 23.09.2026 r. w godz. 12^{00}-14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 5, ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław, tel.: 71 798-69-75.

U W A G I:
1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. **12:00** dnia **8 października 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 1 października 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem:
   http://bip.um.wroc.pl
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 139 tel. 71 777-77-59.

Kraj/34446704

Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa Grochów

ogłasza

przetarg nieograniczony na wykonanie nowych chodników z kostki brukowej

przed budynkami przy ul. Kobielskiej 15 i Kobielskiej 17 w Warszawie.

Warunki udziału w przetargu oraz Specyfikację Warunków Zamówienia można uzyskać w siedzibie Spółdzielni Warszawa, ul. Kobielska 1, sekretariat, pokój nr 14.

Termin składania ofert upływa dnia 24.08.2026 r. o godz. 16:00.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34446961

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych* (Dz.U.2024.1199) – dalej: *Specustawa* oraz art. 61 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691) – dalej: *Kpa,*

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że 17 czerwca 2026 r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej dla zadania pn.: ***Budowa linii kablowej 220kV wraz z kanalizacją światłowodową i infrastrukturą towarzyszącą relacji Magazyn Energii Klikowa – SE 220/110 kV Klikowa***, na wniosek inwestora: Fotowoltaika HIG XX Sp. z o. o. (złożony 17 czerwca 2026 r., uzupełniony 10 i 24 lipca 2026 r.)

Inwestycją objęte są niżej wymienione nieruchomości (lub ich części), położone w granicach terenu wskazanego we wniosku, zlokalizowane w województwie małopolskim, **w mieście Tarnów**,
- **Obręb 0004**, oznaczone w ewidencji gruntów i budynków numerami działek: 812 (TR1T/00040824/0), 829 (TR1T/00078715/8), 839 (TR1T/00078715/8), 823 (TR1T/00142567/5), 826 (TR1T/00125652/3), 825 (TR1T/00135459/3), 828 (TR1T/00091475/0).
- **Obręb 0007**, oznaczone w ewidencji gruntów i budynków numerami działek: 428 (TR1T/00007480/3), 499 (TR1T/00040824/0), 397 (TR1T/00078715/8), 427 (TR1T/00078715/8), 446 (TR1T/00078715/8), 466 (TR1T/00014809/8), 432 (TR1T/00078715/8), 470 (TR1T/00092196/7), 490 (TR1T/00078715/8), 465 (TR1T/00014809/8), 462 (TR1T/00014809/8), 401 (TR1T/00099710/6), 424 (TR1T/00020217/6), 434 (TR1T/00078715/8), 449 (TR1T/00062357/5), 400 (TR1T/00119509/1), 433 (TR1T/00066159/5), 435 (TR1T/00032455/3), 451 (TR1T/00017148/7), 476 (TR1T/00007016/0), 471 (LWH480), 450 (TR1T/00030280/1), 426 (TR1T/00174708/9), 496 (TR1T/00012583/3), 497 (TR1T/00142258/6).

Na stronie BIP Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, opublikowano mapy z przebiegiem inwestycji. Są one dostępne w menu podmiotowym w zakładce: Urząd Wojewódzki/ Wydziały/ Infrastruktury/ Repozytorium plików/ WI-IV.747.4.3.2026 załącznik graficzny (…) https://bip.malopolska.pl/muw,a,2915643,wi-iv747432026-zalacznik-graficzny-do-wniosku-o-wydanie-decyzji-o-ustaleniu-lokalizacji-strategiczne.html
Zainteresowane strony lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 *Kpa*, mogą na każdym etapie postępowania, zapoznać się z materiałem dowodowym oraz dokumentacją przedłożoną przez inwestora w siedzibie Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego i w tym przedmiocie wnieść ewentualne uwagi lub zastrzeżenia, powołując się na znak sprawy: **WI-IV.747.4.3.2026**.
Wobec powyższego kontakt zapewniony jest:
- za pośrednictwem środków komunikacji zdalnej, w tym komunikacji elektronicznej (np. poprzez e- Doręczenia, bądź faksem - 12 422 72 08);
- pocztą tradycyjną - uwagi i wnioski należy kierować na adres Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków);
- **osobiście - wyłącznie po wcześniejszym uzgodnieniu terminu** drogą telefoniczną (nr 12 392-1226).

POUCZENIA
Informuje się, że zgodnie z przepisami ***Specustawy*:**
Wojewoda zawiadamia o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej:
1) wnioskodawcę – na adres wskazany we wniosku;
2) właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem – na adres określony w katastrze nieruchomości (którego funkcję pełni ewidencja gruntów i budynków) ze skutkiem doręczenia;
3) pozostałe strony, w drodze obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim;
4) właściwe miejscowo organy w sprawach wydania decyzji o pozwoleniu na budowę i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym wójt (burmistrz, prezydent miasta) niezwłocznie ogłasza o wszczęciu postępowania w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu gminy.

W przypadku nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej lub braku w katastrze nieruchomości danych pozwalających na ustalenie danych osobowych, w szczególności adresu zamieszkania, właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, zawiadomienie właściciela lub użytkownika wieczystego o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, następuje w drodze obwieszczenia.
Przez nieuregulowany stan prawny należy rozumieć także sytuację, kiedy dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości nie żyje, a spadkobiercy nie wykazali prawa do spadku.
Z dniem doręczenia niniejszego zawiadomienia:
1) nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna. Czynność prawna dokonana z naruszeniem tego wymogu jest nieważna;
2) w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę; toczące się postępowania ulegają zawieszeniu z mocy prawa do dnia, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej stała się ostateczna. Na wniosek strony postępowania, po uzyskaniu zgody inwestora, organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej podejmie zawieszone postępowanie.
3) w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, zawiesza się postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zawieszenie postępowań, o których mowa w ww. pkt 2 i 3, nie dotyczy postępowań dotyczących terenów zamkniętych ustanowionych przez Ministra Obrony Narodowej lub innych postępowań prowadzonych na wniosek jednostek podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych lub na rzecz tych jednostek oraz postępowań w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o pozwoleniu na budowę, wszczętych na wniosek inwestora.
W przypadku, gdy po doręczeniu niniejszego zawiadomienia nastąpi:
zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości nie będącej własnością Skarbu Państwa i jednostki samorządu terytorialnego objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem jw.
- nabywca, a w przypadku, o którym mowa w pkt 1, nabywca i zbywca, są zobowiązani do **zgłoszenia** właściwemu wojewodzie **danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego** w terminie 7 dni od dnia zbycia.
Niedokonanie ww. zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania.
Obwieszczenie podlega publikacji na tablicy ogłoszeń, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz stronie internetowej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie; na tablicy ogłoszeń, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz stronie internetowej Urzędu Miasta Tarnowa, w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Kraj/34446666

eprasa.pl 64210c23cc

Rozłam w PiS

Tak Morawiecki ma zaskoczyć prezesa

Waldemar Buda, wyrzucony z PiS europoseł z Łodzi, wpuszcza nas za kulisy partyjnego rozłamu. I mówi o amunicji, której środowisko Mateusza Morawieckiego jeszcze nie odpaliło.

• **Wiceprezes PiS Mateusz Morawiecki, europoseł Waldemar Buda (z lewej) oraz poseł Robert Gontarz (z prawej). Warszawa, 22 maja 2026 roku**

• FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
WALDEMAREM BUDĄ
eurodeputowanym PiS, jednym ze współtwórców stowarzyszenia Rozwój Plus Mateusza Morawieckiego

PIOTR BRZÓZKA: Rozłam w PiS stał się faktem i jest to rozwód spektakularny, z praniem brudów, wzajemnymi oskarżeniami. Wejdźmy za kulisy, wracając do genezy konfliktu. Kiedy i od czego się zaczęło? Kto podpalił lont?

WALDEMAR BUDA: Tak jak w życiu, tak też w polityce rzadko coś dzieje się za sprawą jednej iskry. To był proces. Dopóki rządziliśmy, podejmowaliśmy racjonalne decyzje. Gdy przestaliśmy rządzić, zaczęliśmy się radykalizować. Prawo i Sprawiedliwość zaczęło przyjmować formy, które były narzucane przez konfederatów. Mówiąc językiem Konfederacji, zaprzeczaliśmy dorobkowi PiS i racjonalnym rzeczom, które działy się wcześniej za sprawą Mateusza Morawieckiego.

Kiedyś próbowaliśmy się dogadać z Unią Europejską, teraz się okazało, że należy ją zaorać, podpalić, wyjść z niej.

Pomagaliśmy Ukrainie, bo wiedzieliśmy, że sama się nie obroni, a teraz jest dyskusja o tym, że trzeba zamknąć granice i zablokować pomoc finansową. Morawiecki doprowadził do tego, że mieliśmy 1,2 miliona prosumentów w fotowoltaice, co było wielkim sukcesem programu „Czyste Powietrze", a później mówiliśmy „OZE-sroze".

To jest nieprawdopodobny skręt, który ma dwie funkcje. To dezawuowanie własnych osiągnięć i naśladowanie konkurencji politycznej. A ten, który naśladuje, nie może być liderem wiodącym prym w polityce. Przyzwyczajając elektorat do tego typu argumentacji, pozwoliliśmy ludziom myśleć tak jak Konfederacja. Otworzyliśmy wrota do tego, żeby przechodzili na stronę oryginału, czyli twórców tej myśli. Jednocześnie daliśmy pole Tuskowi, żeby wszedł w ten element racjonalny.

Czym dokładnie PiS-bis ma się różnić od PiS oprócz tego, że prezes Morawiecki nie zaprzecza swojej przeszłości, jest młodszy od prezesa Kaczyńskiego i lepiej dobiera garnitury?

– To zupełnie oczywiste. Jesteśmy pragmatyczni, bo ostatecznie to jest cenne w polityce. Radykalizm i populizm sprawdzają się wyłącznie wtedy, kiedy człowiek chce dojść do władzy. Natomiast później dochodzi do katastrofy, bo skrajne poglądy w żaden sposób nie są możliwe do zrealizowania w trybie rządzenia.

Po co dziś mówić, że mamy wychodzić z ETS [unijny system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych] czy Unii Europejskiej? Przecież to jest polityka science fiction i Konfederacja bardzo szybko się o tym przekona, kiedy zacznie rządzić. Nagle się okaże, że podatki nie mogą być ani proste, ani niskie. Nagle się okaże, że wielu rzeczy nie da się zrobić, bo to są bajki.

Dlatego proponujemy element racjonalny. Mówimy do ludzi w Jagodnie, w Łodzi, w dużych miastach, którzy mają aspiracje. Którzy chcą normalnego życia, a nie chcą obrażania się, atakowania.

Jakbym słyszał Donalda Tuska z okresu „ciepłej wody w kranie". Chcecie być jak KO?

– No nie, bo jednak jest korzeń konserwatywny i patriotyczny.

Platforma też kiedyś miała jeden taki korzeń.

– I kiedy to się skończyło? Bardzo dawno temu, gdy wszyscy politycy z nurtu konserwatywnego zostali wyrzuceni z Platformy i nastąpił ostry skręt w lewo. My chcemy mieć kotwicę konserwatywną, ale przy zachowaniu pełnej racjonalności i odpowiadając na realne ludzkie potrzeby.

Oczywiście możemy dziś zająć wyborców aborcją, rozliczeniami i aresztowaniami polityków, bo to jest ciekawe, bo ludzie chętnie obejrzą film science fiction czy kryminał. Ale ich życie sprowadza się do czegoś innego. Czy będą dobrze zarabiać, czy ich miasta będą się rozwijać, czy będzie ich stać na utrzymanie dzieci.

Podstawowe pytanie dwudziestolatków brzmi dziś: Czy jestem w stanie odnieść sukces w Polsce? Bo ostatnie lata na to nie wskazują. Staranne wykształcenie i ciężka praca już nie dają gwarancji. A jest to związane z tym, że wciąż mamy gospodarkę opartą o średnio zaawansowane, nienajwyższe technologie. Na to trzeba odpowiedzieć, bo inaczej ludzie będą szukać innego miejsca na świecie.

Jednocześnie w waszych pierwszych propozycjach rzuca się w oczy stary dobry patent PiS polegający na kupowaniu wyborczego poparcia za państwowe pieniądze. 500+ dla samorządów w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Pensja rodzicielska w wysokości minimalnej płacy...

– Ale proszę zobaczyć, jak to jest zakotwiczone. Nie chodzi o to, żeby sypnąć pieniądze grupie społecznej, na której nam należy. To jest odpowiedź na istniejący problem. Demografia jest katastrofalna.

Pieniądze z 500+, a potem 800+ nie rozwiązały tego problemu.

– Ale wtedy byliśmy w innym miejscu. Program 500+ wyciągał ludzi z biedy, wiele osób nagle uzyskało dostęp do dóbr, które ich otaczają i z których wcześniej nie byli w stanie korzystać. I nie zgodzę się też, że nie pomógł demografii. Udało się zatrzymać dynamikę regresu urodzeń, która byłaby jeszcze gorsza, gdyby nie ten program.

Natomiast dziś problem jest zupełnie inny. To już nie cała rodzina, ale przede wszystkim kobieta, która musi być zabezpieczona. Bo to ona czuje, że, rodząc dziecko, wypadnie ze ścieżki kariery, straci szansę na przyzwoitą emeryturę. 500+ podnosiło status rodziny, ale nie odpowiadało na te wyzwania.

A jeśli ta kobieta oczekiwałaby też złagodzenia prawa aborcyjnego, to co jej powiedzą ludzie Morawieckiego?

– Jesteśmy za kompromisem aborcyjnym. Dotykanie tego tematu było katastrofą ogólnospołeczną, zrodziło mnóstwo konfliktów, stworzyło kulturowe pobojowisko.

Było wcześniej utrzymywane status quo i można było mieć święte przekonanie, że jeśli coś zostanie zrobione w jedną stronę, będzie oczekiwanie ruchu w drugą. Dlatego powinien zostać przywrócony kompromis wypracowany lata temu. A więc przesłanka eugeniczna, a więc formuła, która pozwala podjąć decyzję w bardzo trudnej dla kobiety perspektywie urodzenia dziecka z wadami. Ale bez sprowadzania tego do chciejstwa.

eprasa.pl 64210c23cc

Rozłam w PiS

Rządy Mateusza Morawieckiego
Autoryzował wszystkie działania PIS

Mateusz Morawiecki stanął na czele rządu na początku grudnia 2017 roku i kierował nim sześć lat, do końca czasów PiS.

Jako premier autoryzował wszystkie działania rządu, które dziś rozlicza prokuratura. Ale także demolowanie wymiaru sprawiedliwości, Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego.

Na początku grudnia 2021 roku, tuż przed agresją Rosji na Ukrainę, Morawiecki jako premier zaprosił do Warszawy liderów eurosceptycznych i nacjonalistycznych partii, aby rozmawiać o przyszłości Europy. Bo ich zdaniem UE wymaga głębokiej reformy. Wśród nich byli fani i przyjaciele Władimira Putina, m.in.: Marine Le Pen z francuskiego Zjednoczenia Narodowego, premier Węgier i lider Fideszu Viktor Orbán czy Santiago Abascal z hiszpańskiej partii Vox.

Pod koniec stycznia 2022 roku politycy skrajnej prawicy spotkali się w Madrycie. Byli tam m.in. Morawiecki i Le Pen, która komplementowała rosyjskiego przywódcę i mówiła: „Putin jest mądrym politykiem, a pogłoski, jakoby rosyjskie wojsko sposobiło się do ataku na Kijów, są wyssane z palca".

Morawieckiego czeka proces za prezydenckie wybory kopertowe z 2020 roku i zmarnowanie na niedoszłe głosowanie 70 mln zł.

Może mieć też problem z Rządową Agencją Rezerw Strategicznych, instytucją, której szefował jego zaufany harcerz Michał Kuczmierowski. Dziś RARS to obok Funduszu Sprawiedliwości drugi z symboli korupcji czasów Zjednoczonej Prawicy. Ciągnie się za nim skandal z czasów pandemii z grubymi milionami w tle. Według prokuratury w RARS działała zorganizowana grupa przestępcza. Pieniądze z RARS miały zasilać też farmy trolli. Jak napisała prokuratura, szły na „finansowanie kampanii politycznych, w szczególności na opłacanie zespołu osób zajmujących się sztucznym kreowaniem zasięgów, budowaniem poparcia dla określonych narracji politycznych, tworzeniem materiałów propagandowych oraz przedstawianiem polityków opozycji w negatywnym świetle". Paweł S. miał koordynować akcję na platformach społecznościowych. Według Onetu założyciel Red is Bad spotkał się w tej sprawie z Morawieckim. Gdy wiadomo już było, że prokuratura szykuje dla Kuczmierowskiego wniosek o areszt, interweniował były premier. Opublikował wpis w obronie byłego prezesa Agencji, reformatora, którego działania w RARS po prostu nie podobają się destrukcyjnej władzy Tuska. ●

Mateusz Morawiecki zbuduje nową partię

Mateusz Morawiecki przyznał, że jesienią będzie tworzyć partię. Kiedy się patrzy na to, jak jesteście przygotowani do nowego rozdania, nasuwa się pytanie, czy nie jest obrazą inteligencji wasze twierdzenie, że nie chcieliście się żegnać z PiS, że zostaliście wypchnięci mimo zgłaszanej woli porozumienia.
– Chcieliśmy mieć wpływ na kierunek, w jakim zmierza PiS. Żeby myśli Mateusza Morawieckiego były przewodnimi. I to była nieustanna walka od 2023 roku. Połowicznym sukcesem było uzyskanie porozumienia w kwietniu: jeśli jest koncepcja, żeby naśladować Konfederację, to niech Czarnek naśladuje, a my będziemy tworzyć drugie płuco, mówiąc o rozwoju, organizując swoje eventy.

Płuco, które nie będzie przekonywać, że Mentzen mówi OK, tylko punktować jego głupoty.
– Na to się umówiliśmy, w tym kierunku zmierzaliśmy. I naprawdę myśleliśmy, że będziemy zdobywać autonomię w ramach PiS. Jeszcze w maju byłem o tym przekonany. Natomiast oczekiwana teraz od nas „lojalka" to było przecięcie tej sytuacji. Nie zgodziliśmy się na wycofanie drugiego płuca, mając pełną świadomość, że doprowadzi to do wykluczenia.

Policzmy szable. Bo ani kilkudziesięciu zbuntowanych parlamentarzystów, ani 1000 gości grilla u Morawieckiego...
– Tam było więcej, 1600 osób.

OK, w każdym razie obie te wartości nie są miarodajne. W rzeczywistości Rozwój Plus Mateusza Morawieckiego – dziś stowarzyszenie, w przyszłości partia – to ile osób? Teraz i docelowo.
– Mam podgląd na składane elektronicznie deklaracje członkostwa w stowarzyszeniu. Dziś jest ich 4200.

Kogo macie w swoich szeregach, nie licząc znanych z nazwiska parlamentarzystów?
– Po pierwsze, mamy jeszcze amunicję, której nie wykorzystujemy w tym momencie.

Jaką amunicję?
– Deklaracje innych parlamentarzystów, którzy na wciśnięcie guzika zrobią coming out i ogłoszą, że przystępują do nas.

Ilu?
– Dzisiaj kilku.

Nazwisk pan nie zdradzi.
– Oczywiście, że nie. Żeby dojechać w dobrej formie do października, musimy pokazać mocnych liderów. I będziemy mieć zaskakujące nazwiska, które się objawią jako współorganizatorzy nowej partii. To będzie element nowości, świeżości, nadający naszemu ruchowi dynamikę.

Natomiast postępujemy zgodnie z kalendarzem wyborczym. Nie możemy teraz zbyt mocno przyspieszać, ujawnić wszystkiego. Na przykład samorządowcy... Śmiem twierdzić, że po naszej stronie jest więcej prezydentów miast i burmistrzów niż po stronie PiS. Za chwilę to pokażemy.

Janina Goss grilluje z Morawieckim

Czy na grillu u Morawieckiego jadł pan kiełbasę z Janiną Goss, niegdysiejszą szarą eminencją PiS i przyjaciółką rodziny Kaczyńskich, która – chwilę wcześniej wyrzucona z partii – niespodziewanie znalazła się wśród buntowników?
– Ja akurat z nią się nie widziałem, bo wyjechałem na nagranie do programu telewizyjnego i nie było mnie na tym pikniku. Ale słyszałem, że pani Janina Goss się pojawiła. A pojawić się mogła, bo nie było żadnych filtrów, jeśli chodzi o zapisy, poza kolejnością zgłoszeń. Dlatego mieliśmy posła Marcina Józefaciuka, ludzi z Partii Razem i Janinę Goss. Od prawa do lewa.

A gdyby nie wierzyć w przypadki i gdybym zapytał, do czego może się wam przydać Janina Goss? Wszak moglibyście liczyć, że podzieli się tajemnicami Jarosława Kaczyńskiego albo ułatwi pozyskanie kolejnych polityków...
– Podejrzewam, że dokładnie taka jest intencja pani Janiny Goss, opuszczonej, zdradzonej po wielu latach przyjaźni... Kiedyś osobiście prezesowi Kaczyńskiemu powiedziałem, że tak się z przyjaciółmi nie postępuje. Że gdybym ja pokłócił się z przyjacielem, nie poszargałbym w ten sposób jego opinii.

Odsunięcie Janiny Goss było brutalne. Natomiast pytanie jest inne: czy chcemy wykorzystywać wiedzę pani mecenas Goss, czy chcemy uczestniczyć w wojence...

Sam pan zapowiadał w serwisie X, że będzie wojna...
– Tak, w odpowiedzi na działalność Jacka Kurskiego. Natomiast jeśli mam powiedzieć, czy chciałbym się posługiwać informacjami od Janiny Goss, które uderzałyby w Jarosława Kaczyńskiego, to nie. Ja tego nie zrobię. To jest poniżej osobistej kultury, godności, szacunku w polityce.

Bo ja mam wiele szacunku do Jarosława Kaczyńskiego. Łapię się na tym, że nie pozwalam o nim mówić nic złego, choć uważam, że ostatnie jego kroki są dowodem na to, że kiedyś człowiek zaczyna i kiedyś kończy.

To oczywistość w polityce. Natomiast uczciwie trzeba powiedzieć, że był świetnym politykiem i podejmował świetne decyzje. Dziś jednak ma problem ze swoim otoczeniem, które ma na niego większy wpływ niż kiedyś i stąd te błędy. Ale nigdy nie będę go atakować. Nikt mnie na to nie namówi.

Najpierw rozwód, a potem koalicja z PiS?

Wielki grill, aktywność w terenie, nowa partia, potem kampania wyborcza prowadzona bez subwencji – ile potrzebujecie pieniędzy na start i skąd je macie?
– Dzisiaj nie są potrzebne pieniądze na partię. Mamy stowarzyszenie, jest podany rachunek i ludzie wpłacają.

A pan ile wpłacił?
– Znaczące kwoty, nie muszę chyba ich wskazywać. Poseł do PE zarabia przyzwoicie, więc przyzwoicie wpłacam. Ale najwięcej jest wpłat po 200, 300 złotych i dzięki temu spokojnie będziemy działać.

Wybiegnijmy w przyszłość i zbadajmy waszą zdolność koalicyjną. Rok 2027, macie kilka procent – może pan powie, że kilkanaście – i po wyborach stajecie się języczkiem u wagi. Porozumienie z Kaczyńskim?
– Oczywiście, że tak. To naturalny partner do dyskusji. Pytanie, w jakim stanie oni do wyborów dojadą, bo dziś średnio tracą pół procent miesięcznie. Więc jeśli ta statystyka by się utrzymała, to byłby junior partner. Ale życzę im, żeby byli silni na miarę swoich możliwości.

Koalicja z Mentzenem?
– Zdaje się, że nie ma żadnych innych możliwości, więc absolutnie również z Konfederacją trzeba się porozumieć, żeby stworzyć prawicowy rząd.

Z Braunem?
– Absolutnie nie.

A w innej konfiguracji, z Tuskiem?
– Nie, kompletnie nie widzę dziś takiego scenariusza. Jesteśmy w polityce po to, żeby Tuska od władzy odsunąć.

Teraz szturmujcie wrocławskie osiedle Jagodno, a więc symbol zwycięstwa obecnej koalicji rządowej w ostatnich wyborach. Nie jest przypadkiem, że właśnie tam robicie piknik, co może wskazywać, że bierzecie na cel pewną część elektoratu KO.
– Ale zabiegamy o wyborców, nie o partię Tuska. Zresztą Jagodno, jak się prześledzi wynik wyborczy, było sukcesem nawet nie Tuska, ale Trzeciej Drogi.

Takich symbolicznych miejsc w Polsce, gdzie ludzie szli na wybory z wielkim oczekiwaniem na zmianę, jest bardzo wiele. I musiał być w tych ludziach wielki duch, żeby stać w kolejkach do trzeciej w nocy. Dlatego chcemy teraz zapytać, czy ta władza spełnia ich oczekiwania. Czy byli świadomi, że ze 100 konkretów można wyjąć 20, a co do reszty powiedzieć, że to były tylko obietnice?

Socjologicznie jest ciekawe dotrzeć do ludzi, którzy łudzili się nadzieją, że rozwój Polski może być bardziej dynamiczny niż za rządów Morawieckiego. ●

Rozmawiał Piotr Brzózka

Waldemar Buda
– poseł do Parlamentu Europejskiego wybrany w 2024 roku z łódzkiej listy Prawa i Sprawiedliwości. Obecnie jeden ze współtwórców stowarzyszenia Rozwój Plus Mateusza Morawieckiego. Absolwent Uniwersytetu Łódzkiego, z zawodu radca prawny. W latach 2014-15 radny miejski w Łodzi. Od 2015 do 2024 roku poseł PiS. Były sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (2019-22), były minister rozwoju i technologii (2022-23).

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446863

Z głębokim smutkiem i żalem żegnamy

ŚP

Andrzeja Morozowskiego

Świetnego dziennikarza, mistrza rozmowy politycznej, uważnego słuchacza, jedną z najbardziej rozpoznawalnych twarzy polskiej telewizji

Odszedł człowiek, który przez lata swojej działalności zawodowej pozostawał wierny wartościom rzetelnego dziennikarstwa, dialogu i odpowiedzialności za słowo. Ceniliśmy Go za profesjonalizm, kulturę osobistą, życzliwość i uśmiech

Dla wielu z nas był nie tylko współpracownikiem, ale również przyjacielem.

Będzie nam Go brakowało

Rodzinie, Bliskim i Przyjaciołom

składamy
wyrazy głębokiego współczucia

Kierownictwo i Rada Nadzorcza Telewizji Polskiej oraz Telewizyjna Agencja Informacyjna

eprasa.pl 64210c23cc

Kraj/34444354

WIĘCEJ BEZPIECZEŃSTWA, MNIEJ OGRANICZEŃ: NOWE PODEJŚCIE DO OŚWIETLENIA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Nowe wyzwania związane z rozwojem infrastruktury publicznej

Przestrzeń publiczna nieustannie się zmienia. Samorządy inwestują dziś w ścieżki rowerowe, parkingi typu park&ride, nowe osiedla mieszkaniowe, obiekty sportowe, przystanki autobusowe czy infrastrukturę drogową na obrzeżach miast i gmin. Każda z tych inwestycji odpowiada na realne potrzeby mieszkańców i ma poprawiać jakość codziennego życia. Coraz częściej jednak okazuje się, że sama budowa infrastruktury nie wystarcza. O jej rzeczywistej wartości decyduje to, czy mieszkańcy mogą z niej korzystać bezpiecznie i komfortowo również po zmroku.

fot. Fonroche Lighting

Właśnie dlatego oświetlenie przestaje być traktowane jako końcowy element inwestycji. Staje się jednym z warunków jej funkcjonalności. Słabo oświetlony parking ogranicza komfort użytkowników. Nieoświetlony przystanek obniża poczucie bezpieczeństwa podróżnych. Ścieżka rowerowa lub przejście dla pieszych stają się mniej atrakcyjne, jeśli mieszkańcy nie czują się na nich pewnie po zmroku. Dla samorządów oznacza to jedno: infrastruktura publiczna przynosi pełną wartość dopiero wtedy, gdy pozostaje dostępna, bezpieczna i użyteczna niezależnie od pory dnia.

Jednocześnie realizacja nowych punktów świetlnych staje się coraz bardziej skomplikowana. W wielu lokalizacjach doprowadzenie sieci elektroenergetycznej wymaga wykonania analiz technicznych, projektów, wykopów, ułożenia kabli oraz uzyskania niezbędnych pozwoleń. Nawet stosunkowo niewielka inwestycja może oznaczać znaczące koszty i wydłużone terminy realizacji. Do tego dochodzą rosnące ceny energii elektrycznej, konieczność racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi oraz potrzeba szybkiego reagowania na oczekiwania mieszkańców.

Coraz więcej samorządów staje więc przed tym samym pytaniem: jak poprawić bezpieczeństwo i funkcjonalność przestrzeni publicznej bez angażowania kosztownych prac infrastrukturalnych i bez zwiększania wydatków eksploatacyjnych?

Gdy bezpieczeństwo i funkcjonalność wymagają szybkiego działania

Dobrym przykładem jest projekt zrealizowany w Lesznie. Inwestycja dotyczyła ścieżki rowerowej, dla której konieczne było zapewnienie odpowiednich warunków użytkowania również po zmroku. Dzięki odpowiednio zaprojektowanemu oświetleniu możliwe było równomierne doświetlenie całej trasy bez konieczności prowadzenia kosztownych prac związanych z rozbudową sieci elektroenergetycznej. W efekcie infrastruktura może pozostawać w pełni funkcjonalna również po zmroku, zwiększając komfort i bezpieczeństwo użytkowników.

Dla mieszkańców oznacza to lepszą widoczność, większe poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość korzystania z infrastruktury rowerowej niezależnie od pory dnia. Dla samorządu jest to przykład inwestycji, która poprawia funkcjonalność istniejącej infrastruktury bez konieczności ponoszenia wysokich kosztów związanych z doprowadzeniem sieci elektroenergetycznej.

Podobne wyzwania dotyczą lokalnych dróg i skrzyżowań. W Sulinie przedmiotem inwestycji było potencjalnie niebezpieczne skrzyżowanie zlokalizowane poza zwartą zabudową. W takich przypadkach potrzeba poprawy bezpieczeństwa jest natychmiastowa, natomiast budowa tradycyjnej infrastruktury elektrycznej bywa czasochłonna i nie zawsze ekonomicznie uzasadniona. Autonomiczne oświetlenie pozwala szybko zwiększyć widoczność w miejscach wymagających interwencji, bez prowadzenia wykopów, układania kabli i oczekiwania na rozbudowę sieci.

W takich lokalizacjach czas odgrywa kluczową rolę. Każdy miesiąc oczekiwania na realizację tradycyjnej infrastruktury oznacza utrzymywanie się ryzyka dla użytkowników drogi. Możliwość szybkiego wdrożenia oświetlenia pozwala więc reagować na konkretne zagrożenia w momencie, gdy są one identyfikowane przez samorząd.

Przedstawione projekty pokazują szerszą zmianę w sposobie planowania infrastruktury publicznej przez europejskie samorządy

Oświetlenie przestaje być postrzegane jako końcowy element inwestycji, a coraz częściej staje się narzędziem umożliwiającym szybsze i bardziej efektywne wykorzystanie nowych przestrzeni oraz infrastruktury transportowej. Dotyczy to zarówno ścieżek rowerowych i ciągów komunikacyjnych, jak i miejsc wymagających natychmiastowej poprawy widoczności oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Od lokalnych projektów do programów realizowanych na skalę kraju

Potwierdza to również program realizowany obecnie w Rumunii, gdzie autonomicznym oświetleniem wyposażanych jest ponad 5 700 przejść dla pieszych w blisko 4 000 gmin. Celem przedsięwzięcia jest poprawa widoczności i bezpieczeństwa najbardziej narażonych uczestników ruchu drogowego przy jednoczesnym uniknięciu kosztownej rozbudowy infrastruktury elektroenergetycznej.

Program ten pokazuje, że autonomiczne oświetlenie solarne nie jest już rozwiązaniem przeznaczonym wyłącznie dla pojedynczych lokalizacji. Coraz częściej staje się narzędziem wspierającym realizację polityk publicznych związanych z bezpieczeństwem, mobilnością i jakością życia mieszkańców. Skala projektu potwierdza, że samorządy mogą poprawiać bezpieczeństwo szybciej, ograniczać koszty infrastrukturalne i skuteczniej odpowiadać na potrzeby mieszkańców.

Helia: odpowiedź na konkretne potrzeby samorządów

Niezależnie od wielkości projektu wyzwania samorządów pozostają podobne: poprawa bezpieczeństwa, kontrola nad budżetem, szybsza realizacja inwestycji i wysoki poziom usług publicznych. Rozwiązania wykorzystujące autonomiczne oświetlenie solarne, takie jak Helia, odpowiadają na te potrzeby, umożliwiając oświetlenie miejsc, w których doprowadzenie sieci elektroenergetycznej byłoby technicznie trudne lub ekonomicznie nieuzasadnione.

Działając niezależnie od sieci, pozwalają ograniczyć zakres prac infrastrukturalnych, przyspieszyć realizację inwestycji oraz zmniejszyć koszty eksploatacyjne związane z energią elektryczną. Jednocześnie mogą być dostosowywane do charakteru przestrzeni publicznej – od parkingów i ścieżek rowerowych po osiedla mieszkaniowe i infrastrukturę drogową. Każdy projekt realizowany przez Fonroche Lighting poprzedzony jest analizą warunków lokalnych oraz potrzeb użytkowników, aby dobrać rozwiązanie najlepiej odpowiadające specyfice miejsca i oczekiwanym sposobom użytkowania przestrzeni publicznej. Ośmioletnia gwarancja na części i robociznę stanowi dodatkowe zabezpieczenie dla samorządów planujących inwestycje w długiej perspektywie oraz poszukujących rozwiązań łączących trwałość, niezawodność i przewidywalność kosztów eksploatacyjnych.

fonroche-lighting.com
Tel. +48 61 101 11 31

eprasa.pl 64210c23cc

Kraj/34444355

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

Morawiecki i „projekt PiS-bis”

Morawiecki zaproponował Tuskowi debatę, ale premier na ofertę nie odpowiedział.

Iwona Szpala

Tylu cytowań w mediach Morawiecki nie miał od czasu, gdy był premierem. Ma pomysły, o których opowiada w różnych stacjach telewizyjnych oraz u popularnych podkasterów. Właśnie w ten sposób Polacy dowiedzieli się, że jest gotowy do debaty z Donaldem Tuskiem. Niżsi rangą w Koalicji Obywatelskiej nie interesują go, choćby Andrzej Domański, wicepremier, minister finansów. Jemu Morawiecki może wysłać odpowiedniego sparingpartnera, sam z nim przy stole nie usiądzie.

• **31.07.2026 roku, Warszawa, Wydarzenie „Rozwój + Wy”** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Potężne ambicje, rozbudowane ego

– Jak się wsłuchać w te warunki, to pewnie jest nieco prawdy w tym, co mówili o Morawieckim lojaliści Kaczyńskiego – zauważa ważny polityk KO.

To znaczy? – pytamy.

– Że ma potężne ambicje i rozbudowane ego. Muszę rozczarować byłego pana premiera. Debaty z Tuskiem nie będzie – podkreśla.

W Koalicji Obywatelskiej – kiedy PiS się dzieli i rozpada – atmosfera jest nieco senna. Politycy mają sejmowe wakacje, ale otrzymali kilka instrukcji na sierpień. Mają nie wchodzić w potyczki z żadną ze stron konfliktu. Kiedy dziennikarze będą pytali, powinni zaznaczać, że Morawiecki zarządza projektem PiS-bis. Bo wiedzą, że rozłamowców z Rozwoju Plus to mocno irytuje.

– Nikt z koalicji całego wydarzenia nie ignoruje, ale też nie nadajemy mu wyjątkowej rangi – przekonuje „Wyborczą” inny rozmówca z KO.

Za przykład podaje zachowanie marszałka Sejmu Włodzimierza Czarzastego podczas ostatniej sesji Sejmu przed wakacjami. Odmówił PiS-owi natychmiastowego obsadzenia stanowiska wicemarszałka Sejmu, bo działacze tej partii nagle uznali, że to im się należy. Wolne miejsce wicemarszałka czeka od 2023 r., gdyż wtedy Jarosław Kaczyński się obraził. Posłowie koalicji w głosowaniu nie poparli wówczas Elżbiety Witek, która rządziła Sejmem w czasach rządów PiS.

Ale kiedy Morawiecki okazał się konkurentem Kaczyńskiego i nie wykluczył wystawienia swojego kandydata na to stanowisko, wszystko poszło w niepamięć. PiS przygotował już kandydata – Marcina Ociepę. W partii Kaczyńskiego przestraszyli się, że wicemarszałkiem Sejmu zostanie ktoś z rozłamowców, dlatego próbowali sobie „zaklepać” miejsce w sejmowym prezydium.

– A Czarzasty im powiedział, że nie będzie wywracał do góry nogami posiedzenia i niech czekają do września. I zaznaczył, że do tego czasu możemy być jeszcze świadkami różnych wydarzeń – analizuje polityk KO.

Polityk KO: Nie będziemy przeszkadzać prawicy w kłótniach

Kolejny polityk partii rządzącej tłumaczy: – Jak się dwóch tłucze, to po co wchodzić w awanturę? Nie będziemy przeszkadzać im w kłótniach.

> *Morawiecki ogłosił, że buduje nowoczesną chadecję, dlatego zwraca się do elektoratu Polski 2050, spogląda też w stronę PSL-u*

Politycy KO uważają, że komentowanie sytuacji w PiS i stowarzyszeniu Morawieckiego może zadziałać na korzyść pogrążonej w kryzysie konkurencji. – Dlatego Morawiecki nas zaczepia. Opowiada o najgorszym po 1989 roku rządzie, który należy politycznie zgładzić. Te wszystkie prowokacje mają na celu wywołanie reakcji Donalda Tuska – przekonuje polityk z otoczenia premiera.

Morawiecki podobnie próbuje traktować inne partie koalicji – rzuca wyzwania, wyklucza. Ogłosił, że buduje nowoczesną chadecję, dlatego zwraca się do elektoratu Polski 2050, spogląda też w stronę PSL-u. Jednak pytany o współpracę z tymi ugrupowaniami, Morawiecki absolutnie ją wykluczył – „bo oni autoryzują rząd Tuska”. Zdaniem byłego premiera, PSL i jego lider musieliby opuścić KO, przejść polityczne oczyszczenie, aby zostać partnerem nowej chadecji. Podobnie wygląda sytuacja z Polską 2050.

Ta kategoryczna opinia nie przeszkodziła Morawieckiemu zaprosić wybranych przedstawicieli Polski 2050 na grilla stowarzyszenia Rozwój Plus, który zorganizowano w ostatni piątek.

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, szefowa Polski 2050 krytycznie ocenia zachowanie Morawieckiego.

– Śmieszy nas, kiedy Morawiecki za wszelką próbuje nadawać sobie, jak największe znaczenie. Żadna z partii naszego obozu nie zmieni frontu i nie zwiąże się z byłym premierem rządu PiS. Morawiecki był jednym z głównych graczy układu, któremu w 2023 r. skutecznie sprzeciwiła się strona demokratyczna. To, że teraz został wypchnięty z PiS, niczego nie zmienia, nie wymazuje przeszłości – podkreśla Pełczyńska-Nałęcz.

Rozmówcy „Wyborczej” przekonują, że faktyczna przebudowy sceny politycznej rozpocznie się jesienią. Wtedy zacznie się walka PiS-u, Morawieckiego oraz Konfederacji Bosaka i Mentzena.

– Morawiecki jeszcze się politycznie nie określił. Rzucił kilka haseł, ale to za mało, aby dziś powiedzieć, w którą stronę pójdzie jego ugrupowanie – mówi jeden z polityków. Twierdzi, że między Morawieckim a Kaczyńskim jeszcze „nie zakończyło się przeciąganie liny”. Prezes PiS stara się tonować awanturę na prawicy, ale w swoim otoczeniu ma radykałów, których celem jest marginalizacja Morawieckiego.

– Oni to umieją: straszenie, szantaże, ale też polityczna marchewka, czyli dobre miejsca na listach PiS. Zobaczymy jaka będzie dynamika wydarzeń. Możliwy jest też scenariusz, że oba PiS-y zaczną tracić wiarygodność, a z nią możliwość mobilizacji – kończy ważny polityk KO. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ”

Wydanie sobotnie „Wyborczej” możesz kupić

OD SOBOTY DO CZWARTKU!

Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

NOWOCZESNA WOJNA W UKRAINIE
Uczą się jej wszyscy, tylko nie my

PROJEKT POLITYCZNY MORAWIECKIEGO
Czym się różni od PIS-u

KAROL NAWROCKI
Podsumowanie roku prezydentury

WYSOKIE OBCASY
Na wojnie nie ma ateistów

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

Wzrost liczby zakażeń żółtaczką typu A. Zakażamy się przez jedzenie i seks

Niepokojąco wzrosła liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Najczęstszą przyczyną jest obecność wirusa w jedzeniu i przygodny seks. Nosiciele wirusa często nie chcą się do niego przyznać przed bliskimi, narażając ich na zakażenie i rozwój choroby.

ROZMOWA Z
GRZEGORZEM HUDZIKIEM,
śląskim inspektorem sanitarnym

JUDYTA WATOŁA: Główny inspektor sanitarny podał, że na wirusowe zapalenie wątroby typu A zachorowało w tym roku już prawie 1,5 tys. osób. To więcej niż w całym zeszłym roku. Podobne liczby notowano w roku 2017. Wtedy ogniskiem był Hamburg, gdzie się odbył wielki miting mężczyzn, którzy potem rozjechali się po Europie. Teraz też można wskazać na jakieś jedno ognisko?

GRZEGORZ HUDZIK: – Nie. W województwie śląskim do połowy lipca odnotowaliśmy 68 przypadków wirusowego zakażenia wątroby typu A, czyli także więcej niż w całym zeszłym roku, ale przyczyny zakażeń są różne. Część to zakażenia drogą pokarmową podczas wyjazdów zagranicznych, najczęściej do krajów, w których panują niższe standardy higieniczne w gastronomii niż u nas. Może to być też jedzenie nieumytych należycie owoców albo niedogotowanych lub niedopieczonych potraw.

Drugą przyczyną są ryzykowne zachowania seksualne. Najczęściej są to kontakty homoseksualne obejmujące kontakt analno-oralny. Takie kontakty podejmują nie tylko osoby homoseksualne, ale także biseksualne, których bliscy nie wiedzą o ich biseksualizmie i które potem „wprowadzają" wirusa do swoich rodzin.

Taka rodzina jest wtedy dla sanepidu nowym ogniskiem?
– Tak, tworzy się nowe ognisko. Zarażają się inni domownicy, zwłaszcza przy braku należytej higieny osobistej. Nie bez powodu nazywa się żółtaczkę typu A chorobą brudnych rąk. O tym, co było źródłem zakażenia, dowiadujemy się z wywiadu epidemiologicznego. Niestety, wirus WZW A ma dość duży potencjał zakaźny.

Co to znaczy „duży potencjał zakaźny"?
– To znaczy, że wystarczy kilka cząstek, czyli egzemplarzy wirusa, żeby zachorować. Dodatkowa trudność w zwalczaniu ognisk polega na tym, że okres wylęgania takiego wirusa i rozwoju choroby to kilka tygodni, w skrajnych przypadkach ponad 50 dni. Po upływie tylu tygodni trudno się niekiedy cofnąć w czasie do momentu zarażenia i wskazać na możliwą przyczynę.

• **Już po tygodniu od podania szczepionki organizm buduje odporność**
FOT. SHUTTERSTOCK

Ale zdarza się też tak zwany piorunujący przebieg wirusowego zapalenia wątroby typu A, który niestety często kończy się śmiercią, ponieważ w szybkim czasie prowadzi do masywnego, ostrego zapalenia wątroby i jej martwicy. Taki przebieg to na szczęście rzadkość.

Trudność z ustaleniem przyczyny zakażenia WZW A podczas wywiadu epidemiologicznego bierze się z długiego okresu wylęgania wirusa? Czy z tego, że pacjent, powiedzmy, że ojciec rodziny, musi się przed partnerką przyznać do ryzykownych zachowań seksualnych?
– I to, i to. Na pierwsze nie mamy wpływu. Na drugie – tak. Osoba zakażona powinna powiedzieć o tym bliskim. Powinna to zrobić, mając na względzie ich zdrowie, ale często nie czyni tego.

W ogóle nie chce powiedzieć w rodzinie, że jest zakażona?
– Właśnie tak, przez co naraża partnera czy partnerkę i dzieci. Ale często, jak już powiedziałem, nie ma świadomości, że się zakaził. Czyli na początku nieświadomie zaraża innych, dopóki nie wystąpią u niego klasyczne objawy, takie jak zażółcenie powłok skórnych, ciemny mocz.

Jeśli ktoś zauważy jakieś objawy i potwierdzi to u lekarza, powinien od razu powiedzieć o tym bliskim, bo może być jeszcze czas na podanie szczepionki. Tę szczepionkę podajemy wówczas profilaktycznie. W ten sposób można zahamować rozwój choroby albo w znacznym stopniu złagodzić jej objawy.

Do jakiego momentu warto podać szczepionkę?
– Dopóki nie wystąpią objawy zakażenia. W tym roku robiliśmy już takie szczepienia w przypadkach wystąpienia ognisk domowych, ale też wtedy, kiedy zakażenie wystąpiło w szkole, przedszkolu czy żłobku.

A skąd wirus w takich miejscach?
– Wystarczy, że chory jest kucharz. Przyczyną może być niewłaściwe przygotowanie posiłków. Ale źródłem może być inna osoba wykazująca objawy.

Osoba z objawami chyba widzi, że ma żółtaczkę?
– Nie zawsze ludzie kierują się logiką. To tak samo jak z grypą. Mamy gorączkę, łamie nas w kościach, a jednak wielu z nas idzie do pracy i zaraża.

A otoczenie? Nie widzi żółtej skóry?
– Na początku osoba chora nie ma od razu całkiem żółtej czy nawet pomarańczowej skóry. To postępuje powolutku. Wyjątkiem jest piorunujący przebieg WZW A, ale – jak już wspomniałem – zdarza się rzadko.

Zdarzają się zgony wśród dzieci z powodu żółtaczki typu A?
– Osobiście nie znam takich przypadków, ale to nie znaczy, że się nie mogą zdarzyć.

A zgony wśród dorosłych?
– Mieliśmy w województwie śląskim przypadek osoby, która wróciła z zagranicy z objawami malarii. Bolał ją też brzuch, co rozpoznano początkowo jako zapalenie wyrostka robaczkowego, a okazało się wirusowym zapaleniem wątroby typu A. Niestety skończyło się to zgonem młodego człowieka.

Malarię musiał przywieźć z tropików...
– Tak. Pojechał tam całkiem nieprzygotowany. Nie brał żadnej profilaktyki przeciwmalarycznej, a na miejscu jadł surowe owoce. Trzeba pamiętać, że woda też może być nośnikiem wirusa WZW A. Kiedy w rurach z wodą przeznaczoną do picia pojawia jakieś „przebicie" z kanalizacji, to nieszczęście gotowe.

Skoro nie wystarczy mycie owoców, to jak unikać zakażenia w takich miejscach?
– Owoce lub warzywa trzeba myć w wodzie butelkowanej lub przegotowanej. Można też sparzyć je wrzątkiem albo przetrzeć chusteczką nasączoną alkoholem i koniecznie obierać samemu. A najlepiej pojechać zaszczepionym na żółtaczkę A i B. Do zakażenia wirusem WZW B dochodzi przez krew, czyli niebezpieczne są zranienia, o które też łatwo w podróży.

A jeśli już zauważymy u siebie objawy żółtaczki i trafiamy do lekarza...
– Lekarz na ogół kieruje nas do szpitala. Tam są wykonywane badania w kierunku obecności wirusa. Osoba z potwierdzonym zakażeniem powinna trafić do oddziału zakaźnego. Informację, że jest zakażenie, otrzymujemy z laboratorium i od lekarza. To ich obowiązkiem jest powiadomienie sanepidu. Na ogół to laboratorium pierwsze zgłasza, że zidentyfikowało zakażonego. Wtedy my mamy obowiązek przeprowadzenia wywiadu epidemiologicznego, czyli staramy się ustalić źródło zakażenia, z kim chory mieszka, z kim się kontaktował.

Czyli kogo mógł „po drodze" zarazić?
– Tak. To bardzo ważne. Bo jeżeli nosicielem jest kucharz czy inna osoba pracująca w gastronomii, to musimy odsunąć od pracy wszystkie osoby, które miały z takim nosicielem kontakt albo jadły przygotowane przez niego posiłki.

Zamykacie restauracje?
– Nie, nie zamykamy, ale musimy wszystkich przebadać i oszacować potencjalne ryzyko rozszerzenia się choroby.

Co, jeśli chory chce ukryć, że zdradził partnera lub partnerkę?
– Może nie powiedzieć o tym, jak się zaraził. Ale o tym, że się zaraził, bliscy i tak się dowiedzą, bo będzie w szpitalu, a sanepid zgłosi się do rodziny i sprawdzi, czy warto jeszcze te osoby zaszczepić.

Są osoby, które odmawiają takich szczepień?
– Nie, nie spotkałem się z odmową.

Jak szybko działa szczepionka?
– W przypadku żółtaczki typu A już po tygodniu od podania pierwszej dawki organizm buduje odporność, która hamuje namnażanie się wirusa.

W zasadzie to nie zaskakuje, że jeśli ktoś miał ryzykowne kontakty seksualne, to nie chce się przed partnerem lub partnerką do nich przyznać.
– Na to nie mamy większego wpływu, poza uświadamianiem takiej zakażonej osobie, że jest odpowiedzialna za swoich bliskich. ●

Rozmawiała Judyta Watoła

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446807

Żegnamy z poczuciem nieodżałowanej straty
Mistrza i Wizjonera Gastroenterologii

Profesora
Eugeniusza Butruka

Pana Profesora nikt nie zastąpi
Z żalem wychowankowie

Jarosław i Anna Regułowie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446771

Z głębokim żalem żegnamy

ŚP

Wacławę Myśliwską
z domu Stec

która odeszła 4 sierpnia w wieku 93 lat.
Z wykształcenia polonistka, przez całe życie pracowała jako redaktorka.
Wraz z mężem Wiesławem przez 78 lat tworzyła niezwykły związek.
Była pierwszą i - jak podkreślał pisarz - bardzo wnikliwą i krytyczną czytelniczką jego książek.
Droga Pani Waciu, dziękujemy za lata współpracy i przyjaźni, za serdeczność i życzliwość.

Synowi Grzegorzowi i Rodzinie

składamy najszczersze wyrazy współczucia.

Przyjaciele z Wydawnictwa Znak

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446869

Monice Mielnickiej
oraz Jej Najbliższym

składamy wyrazy głębokiego współczucia i słowa wsparcia

z powodu śmierci

Taty

W tych trudnych chwilach łączymy się z Wami myślami

Przyjaciele z wydawnictwa Prószyński Media

eprasa.pl 64210c23cc

Największa epidemia Eboli w histor

Rzadki szczep wirusa z rodzaju Ebola doprowadził już do śmierci ponad 1,7 tysiąca osób. Pomimo wytężonych działań lekarzy i lokalnych władz choroba stale się rozprzestrzenia.

Jakub Jessa

„Dwa i pół miesiąca po ogłoszeniu wybuchu epidemii eboli sytuacja we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga (DRK) jest bardziej dramatyczna niż kiedykolwiek" – czytamy w oświadczeniu opublikowanym w środę (05.08) przez dr Philippę Boulle, zastępczynię dyrektora medycznego Lekarzy bez Granic.

Epidemia wywołana rzadkim szczepem wirusa Bundibugyo z rodzaju Ebolavirus doprowadziła dotychczas do śmierci 1707 osób spośród 3802 odnotowanych przypadków – doniosła we wtorek telewizja Al-Dżazira, powołując się na najnowsze dane zbierane przez rząd DRK.

Nawet ponad 130 tys. osób narażonych na zakażenie

Obecnie jest to druga największa epidemia Eboli w historii pod względem liczby przypadków oraz najszybciej rozprzestrzeniające się ognisko tej choroby, jakie kiedykolwiek odnotowano.

– Nie jestem w stanie powiedzieć, że dziś mamy tę epidemię całkowicie pod kontrolą – stwierdził wczoraj dr Jean Kasey, dyrektor generalny The Africa Centres for Disease Control and Prevention (Africa CDC), cytowany przez „The New York Times".

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Africa CDC śledzenie kontaktów osób zakażonych wciąż pozostaje dalekie od zakładanego poziomu. Ponad 80 proc. osób zakażonych w ostatnim czasie, nie było wcześniej zidentyfikowanych jako osoby mające kontakt z chorymi.

• **5 sierpnia 2026 roku, Beni w Demokratycznej Republice Konga. Operatorzy taksówek motocyklowych biorą udział w akcji informacyjnej na temat wirusa Ebola** FOT. REUTERS / GRADEL MUYISA MUMBERE

Sposobem na zwalczanie rozprzestrzeniania się silnie zakaźliwej gorączki krwotocznej Ebola jest czasowa izolacja potencjalnie zakażonych.

Jak tłumaczy „NYT": „szacuje się, że każdy potwierdzony przypadek zakażenia w obszarze miejskim powinien wiązać się ze średnio 40 osobami, z którymi chory miał kontakt. Oznacza to, że obecna lista osób narażonych na zakażenie, które powinny być objęte obserwacją, powinna obejmować 134 400 osób. Tymczasem znajduje się na niej jedynie 17 558 osób – zaledwie 13 proc. zakładanej liczby".

Ataki na personel medyczny i próby odbijania ciał zmarłych

Na drodze do skuteczniejszej identyfikacji łańcucha zakażeń stoją braki personelu medycznego, jak również trwający w regionie konflikt zbrojny, uniemożliwiający bezpieczną pracę na części terenów objętych ogniskiem choroby.

– Ta epidemia wybuchła w społecznościach już wcześniej osłabionych przez konflikt i przesiedlenia, które od początku zmagały się ze słabym dostępem do opieki zdrowotnej oraz niewystarczającym zaopatrzeniem w wodę czy brakiem infrastruktury sanitarnej – powiedział Lancelot Mermet, dyrektor programów humanitarnych w organizacji Mercy Corps cytowany przez CNN (06.08).

Problemem są też powtarzające się ataki na placówki medyczne i szerzący się w społeczeństwie brak zaufania do autorytetów medycznych.

– Kiedy ludzie nie mogą szybko uzyskać pomocy medycznej albo nie ufają na tyle systemowi ochrony zdrowia, by zgłosić się po pomoc, wirus rozprzestrzenia się szybciej – dodał Mermet.

Jak wynika z raportu ONZ, opublikowanego pod koniec lipca bieżącego roku, od czasu wybuchu epidemii w DRK zaatakowano „co najmniej kilkanaście placówek medycznych, głównie z powodu strachu, dezinformacji oraz głębokiej nieufności społeczności lokalnych wobec zewnętrznych władz i instytucji".

Na ostrzu noża często staje też kwestia pogrzebów, których prowadzenie w zgodzie z lokalnymi tradycjami wymaga bezpośredniego kontaktu bliskich zmarłego z jego zwłokami, które mogą być źródłem zakażenia.

W związku z licznymi przypadkami transmisji wirusa w trakcie ceremonii pogrzebowych oraz powtarzającymi się próbami siłowego odbijania ciał zmarłych, władze prowincji Ituri już 22 maja wprowadziły regulacje zezwalające na przeprowadzenie pochówków wyłącznie przez wyspecjalizowane zespoły.

Personel medyczny na pierwszej linii. Problem z pensjami

– Nie mamy wystarczającej liczby personelu – powiedziała CNN pielęgniarka Micheline Kayimpa, pracująca w ośrodku leczenia Eboli Elikya w Bunii. – Czasami jest nas tylko dwie lub trzy pielęgniarki, które opiekują się pacjentami cierpiącymi na ponad 10 różnych schorzeń [...]. W trakcie pracy tutaj może dojść do wypadków. Niektórzy agresywni pacjenci mogą zaatakować personel i doprowadzić do zakażenia. Poświęcamy swoje życie dla ludzi – dodaje, podkreślając, że „bardzo boi się o swoje bezpieczeństwo".

Jak wynika z danych WHO, od początku epidemii Ebolą zakaziło się już ponad 100 pracowników ochrony zdrowia.

Problemem są też zaległe wynagrodzenia. Pracownicy ochrony zdrowia w Bunii organizowali już strajki, domagając się wypłat oraz wskazując na niebezpieczne warunki pracy.

Minister komunikacji DRK Patrick Muyaya Katembwe w rozmowie z CNN tłumaczył, że opóźnienia były spowodowane „procedurami administracyjnymi związanymi z weryfikacją, którzy pracownicy zostali skierowani do działań związanych z reakcją na epidemię Eboli".

Jak podało France24, DRK „ma wkrótce otworzyć największy w kraju ośrodek leczenia Eboli". Budowa placówki zlokalizowanej w Bunii już „jest bliska ukończenia". Nowy ośrodek ma liczyć łącznie 100 łóżek szpitalnych. 60 dla pacjentów zarażonych wirusem i 40 dla osób podejrzanych o zachorowanie.

Poszukiwanie lekarstwa na Bundibugyo

Jak wskazuje agencja Reutera, powołując się na dane rządowe, „obecna epidemia roz-

REKLAMA

Kraj/34446918 OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34444491

Nadleśnictwo Konstantynowo

ogłasza przetarg pisemny

na dzierżawę obiektu hotelowo – szkoleniowego w Puszczykowie przy ul. Wodziczki 3.

Umowa dzierżawy do 31.12.2041 r.

Szczegółowe informacje, ogłoszenie, dokumentacja przetargowa oraz warunki udziału dostępne są na oficjalnej stronie Nadleśnictwa Konstantynowo link: https://konstantynowo.poznan.lasy.gov.pl/

Oferty można składać w Sekretariacie Nadleśnictwa Konstantynowo, adres: Konstantynowo 1, 62-053 Konstantynowo do dnia 18.08.2026 r. do godz. 9:00.

Osoba do kontaktu: Mariusz Rutkowski, tel. 696 080 140.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34446128

Ogłoszenie

Prezydent Miasta Łodzi

informuje

o zamiarze wszczęcia na wniosek Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z. o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi, PGE Dystrybucja S.A. oraz TOYA sp. z o.o. postępowań o ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości położonych w Łodzi przy ulicy: Wacława (dz. 44/2 W-28), Lodowej (dz. 542/60 W-21), Strzeleckiej (dz. 431/6, 431/5, 431/52 i 431/2 G-29), Zimna Woda 89/89a (dz. 193 B-56) niezbędnych do budowy infrastruktury technicznej oraz wzywa wszystkie osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do ww. nieruchomości do ich ujawnienia i udowodnienia w terminie 2 miesięcy od dnia niniejszego ogłoszenia – pod rygorem pominięcia praw tych osób w tych postępowaniach. Oświadczenia, wnioski oraz dokumenty należy przesłać na adres Urzędu Miasta Łodzi.

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

rii DRK

przestrzenia się pięć razy szybciej niż poprzednie ogniska choroby na tym etapie".

Jednym z głównych powodów takiego stanu rzeczy jest rzadki szczep Bundibugyo, który stoi za większością tegorocznych zakażeń. W przeciwieństwie do zdecydowanie bardziej pospolitego szczepu Zaire, który wywołał epidemię w latach 2018–2020, nie ma przeciwko niemu szczepionki ani leczenia. Z tego względu, dziesiątki zespołów lekarzy z całego świata prowadzi wyścig z czasem, by je opracować.

W Kongu rozpoczęto badania kliniczne potencjalnych terapii oraz leku, który

Sposobem na powstrzymanie rozprzestrzeniania się Eboli jest czasowa izolacja potencjalnie zakażonych

mógłby zapobiegać zakażeniu u osób narażonych na kontakt z wirusem. Testuje ją obecnie ponad 40 pacjentów. 19 innych poddało się eksperymentalnej kuracji lekiem przeciwwirusowym.

Jeszcze w lipcu bieżącego roku na Uniwersytecie Oksfordzkim rozpoczęły się testy kliniczne szczepionki przeciwko szczepowi Bundibugyo. Z kolei Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI) ogłosiła ostatnio sfinansowanie prac nad kolejną potencjalną szczepionką przeciwko wariantowi.

Uganda wolna od Eboli

W czasie gdy nie ustaje rozprzestrzenianie się wirusa Ebola w DRK, sąsiadująca z krajem Uganda ogłosiła pod koniec lipca zakończenie epidemii wywołanej przez wariant Bundibugyo. W ciągu trzech miesięcy zidentyfikowano 20 zakażonych, z czego dwóch zmarło.

Według dr Kasonde Mwingi, szefowej Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w Ugandzie, stosunkowo niska liczba ofiar nie była „kwestią szczęścia ani przypadku", lecz efektem tego, że populacja była przygotowana na ewentualność wybuchu epidemii.

Dron z ładunkiem wybuchowym na lotnisku

Szef niemieckiego MSW ostrzegł, że incydent w Saksonii wprowadził kraj na „nowy poziom zagrożenia".

Jakub Jessa

– Mamy do czynienia z działaniami, za którymi mogą stać również zagraniczne państwa, a których celem jest wywołanie znacznej niepewności w Niemczech – relacjonował minister spraw wewnętrznych Niemiec, Alexander Dobrindt.

Do wybuchu na lotnisku nie doszło tylko z powodu usterki detonatora.

W rozmowie z niemiecką Welt TV, ambasador Ukrainy w kraju Ołeksij Makiejew skierował podejrzenia o zaplanowanie incydentu w stronę Rosji.

– Kto inny mógłby za tym stać, jeśli nie Rosja? – pytał na antenie ukraiński dyplomata. – Musimy podnieść poziom zagrożenia, od abstrakcyjnego do wysokiego, realnego – apelował minister Dobrindt.

Jak wynika z ustaleń dreźnieńskiej prokuratury, drona z ładunkiem wybuchowym zauważył pracownik lotniska. Maszyna leżała wówczas w zamkniętej strefie terminalu cargo, w pobliżu południowego pasa startowego, niedaleko od ukraińskiego samolotu transportowego Antonov. Jak wskazali śledczy, na których powołuje się „The Guardian", ta część lotniska stanowi element „infrastruktury krytycznej".

Na miejsce niezwłocznie wezwano służby, które zabezpieczyły bezzałogowca. Po wstępnej inspekcji z wykorzystaniem policyjnego robota pirotechnicznego do akcji wszedł saper, któremu udało się rozbroić ładunek wybuchowy. Następnie służby przeprowadziły jego kontrolowaną detonację.

Według niemieckich mediów samolot, koło którego został znaleziony dron z ładunkiem wybuchowym, wyładowany był amunicją. Niemieckie Stacje NDR, WDR oraz gazeta „Süddeutsche Zeitung" poinformowały, że ładunek ten przyleciał z Francji, został w Lipsku przeładowany i miał lecieć dalej do Ukrainy.

• **Pirotechnik na lotnisku w Lipsku**
FOT. REUTERS / AXEL SCHMIDT

Do wybuchu na lotnisku nie doszło tylko z powodu usterki detonatora

W czasie, gdy na lotnisku wykryto obecność drona przenoszącego ładunek wybuchowy, wznoszący się samolot, prawdopodobnie należąca do firmy DHL, zderzył się w powietrzu z obiektem, które śledczy cytowani przez „The Guardian" określili mianem „niezidentyfikowanego urządzenia latającego". Do zdarzenia doszło na wysokości 400 m i odległości ok. 6 km od lotniska w Lipsku.

Jak wskazuje Sky News: „Po wylądowaniu w Hanowerze na maszynie stwierdzono niewielkie uszkodzenia. Trwa śledztwo mające ustalić pochodzenie obiektu".

Ukraina: To już nie jest wojna hybrydowa

Jak podaje Politico, śledztwo w sprawie wydarzeń na lotnisku w Lipsku prowadzą już niemieckie służby ds. zwalczania terroryzmu. „Die Welt" poinformował z kolei, że służby bezpieczeństwa zakwalifikowały wewnętrznie incydent jako próbę ataku.

– Nic nie wskazuje na to, by były to działania amatorskie. Mamy do czynienia z profesjonalnie przygotowanym scenariuszem ataku hybrydowego – ocenił podczas konferencji prasowej Dobrindt.

W podobnym tonie wypowiedział się ambasador Ukrainy, który ponownie przypisując winę Rosji za incydent w Lipsku:

– Rzeczywiście, Rosja od dawna prowadzi tę wojnę hybrydową (...). Jednak określenie hybrydowa w pewien sposób umniejsza fakt, że Rosja prowadzi wojnę nie tylko przeciwko Ukrainie, ale także przeciwko Europie – powiedział Makiejew.

– Jesteśmy świadomi tego incydentu, który niemieckie władze nadal badają – stwierdził przedstawiciel NATO cytowany przez „The Guardian".

Strategiczne znaczenie lotniska w Lipsku

Jak przypomina Politico, port lotniczy w Lipsku stanowi bazę operacyjną dla programu Strategic Airlift International Solution (SALIS), pełniącego rolę istotnego punktu logistycznego NATO.

To także europejska baza ukraińskich linii lotniczych Antonov Airlines, których samoloty używane są do transportu sprzętu dla Ukrainy.

Saksońskie lotnisko jest ponadto „największym europejskim hubem logistycznym firmy DHL.

W lipcu 2024 roku w trakcie załadunku samolotu transportowego DHL w ogniu stanęła jedna z przesyłek. Tamtego lata podobne incydenty powtarzały się kilkukrotnie, paraliżując europejskie huby logistyczne. W paczkach znajdowały się ładunki wybuchowe.

Marc Henrichmann, przewodniczący komisji Bundestagu ds. nadzoru nad służbami wywiadowczymi cytowany przez „Deutsche Welle", ocenił, że incydent w Lipsku wygląda na „próbę uderzenia w przedsiębiorstwo mające istotne znaczenie dla Ukrainy".

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34445963

Warmia i Mazury zapraszają na EuroBeachVolley do Starych Jabłonek

W dniach 12–16 sierpnia 2026 roku niewielkie Stare Jabłonki ponownie znajdą się w centrum uwagi europejskiego sportu.

To właśnie tutaj, nad malowniczym jeziorem Szeląg Mały, odbędą się Mistrzostwa Europy w Siatkówce Plażowej - CEV EuroBeachVolley 2026. Po raz pierwszy w historii ten prestiżowy turniej zostanie rozegrany w Polsce, gromadząc 64 najlepsze duety Europy oraz tysiące kibiców z kraju i zagranicy.

Stare Jabłonki od lat są jednym z najbardziej rozpoznawalnych punktów na światowej mapie sportu. Na przyjezdnych czekają tu nie tylko wybitni sportowcy,

Od lewej: Paweł Papke, Marcin Kuchciński, Tomasz Dowgiałło

ale także przygotowane przez organizatorów koncerty, regionalna kuchnia i aktywności przewidziane dla całych rodzin.

– Warmia i Mazury od lat udowadniają, że potrafią organizować wydarzenia o światowej randze w otoczeniu wyjątkowej przyrody. Zapraszamy wszystkich do odkrywania naszego regionu - miejsca, gdzie wielki sport spotyka się z gościnnością i pięknem natury - mówi Marcin Kuchciński, marszałek województwa warmińsko- mazurskiego.

Pobyt na mistrzostwach warto przedłużyć o kilka dni. Po emocjach na trybunach czekają rejsy po jeziorach, spływy kajakowe, setki kilometrów tras rowerowych, klimatyczne miasteczka i lokalna kuchnia. A zaledwie kilkadziesiąt kilometrów dalej, w Olsztynie, odbędzie się w tym czasie Olsztyn Green Festival.

WARMIA MAZURY®

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

Zwolnienia. AI to zasłona dymna

Łatwiej ogłosić technologiczną transformację, niż przyznać bez ogródek, że kilka tysięcy osób straci pracę. AI zmienia rynek pracy, ale nie tak, jak deklarują to pracodawcy.

Maria Korcz

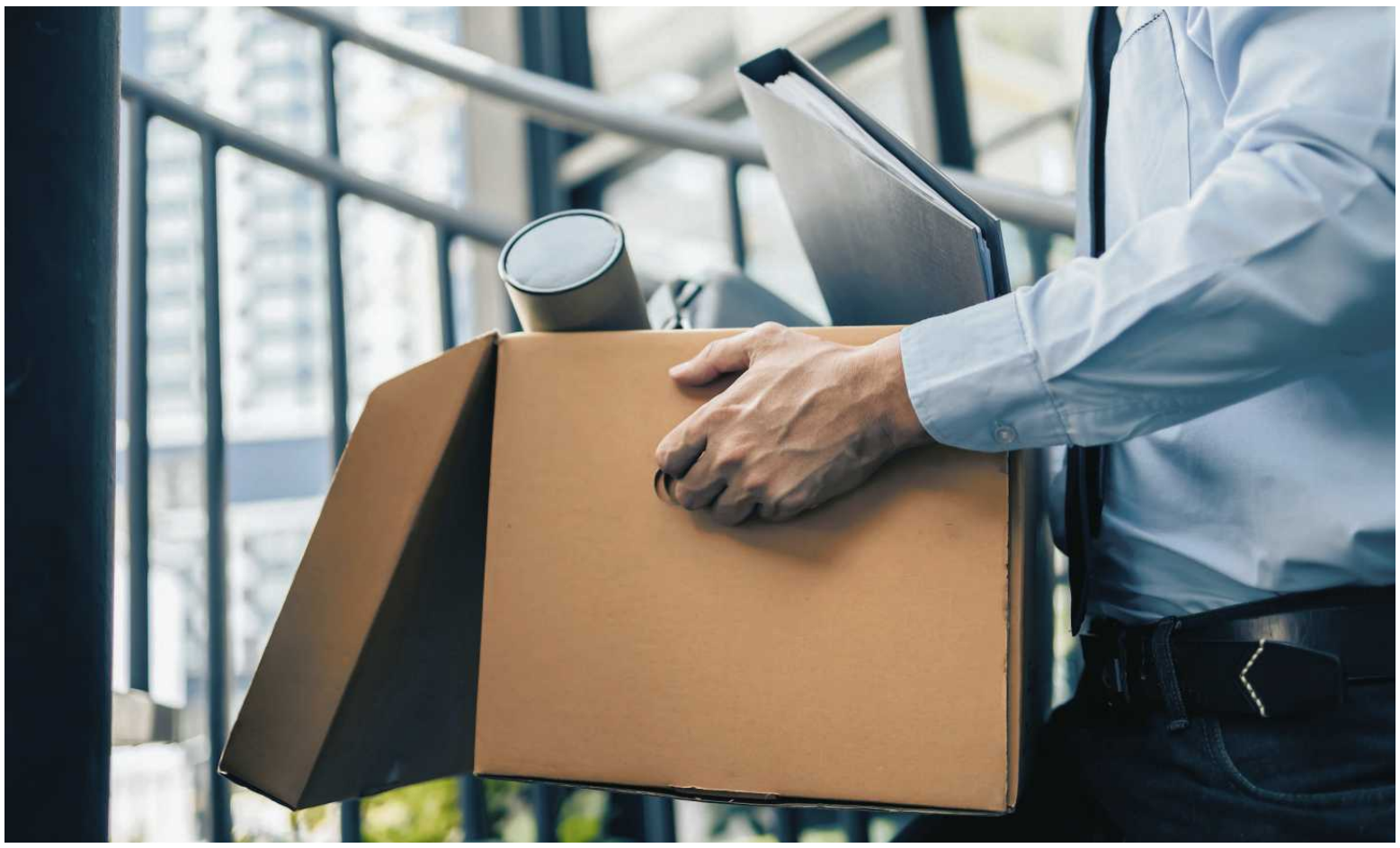

• **Co czwarty zwolniony w marcu tego roku w Stanach Zjednoczonych stracił pracę przez sztuczną inteligencję – grzmi badanie Challenger**
FOT. PHOTO SMOOTHIES/ SHUTTERSTOCK

Co czwarty zwolniony w marcu tego roku w Stanach Zjednoczonych stracił pracę przez sztuczną inteligencję – grzmi badanie Challenger, Gray & Christmas, amerykańskiej firmy specjalizującej się w doradztwie dla osób zmieniających ścieżkę kariery. Dane dotyczą realnych zwolnień, a nie tylko zamrożenia rekrutacji czy zmian strukturalnych.

Faktycznie: AI zmienia rynek pracy, ale niekoniecznie tak, jak malują to przed nami korporacje.

Obawy o zastępowanie ludzi AI rosną

Przypadek amerykańskiej firmy doradczej nie jest odosobniony. Doklejanie technologicznej transformacji do zapowiedzi masowych zwolnień stało się stałym elementem przy ogłaszaniu dużych, medialnych redukcji zatrudnienia.

Pod koniec 2025 roku producent komputerów i drukarek HP poinformował o zamiarze zwolnienia od 4 do 6 tys. pracowników, a jednocześnie zapowiadał ekspansywne wdrażanie sztucznej inteligencji. W maju tego roku 20-proc. redukcję etatów zapowiedział też PayPal. Przyczyna: zastąpienie ludzi rozwiązaniami AI ma przynieść oszczędności.

Dalej na liście są m.in. oferujący usługi chmurowe Oracle (redukcja 13 proc. miejsc pracy), Meta (8 tys. etatów mniej) czy Cloudflare, które dostarcza rozwiązania do obsługi stron internetowych (20 proc. pracowników mniej).

Podczas gdy kolejne firmy wypuszczają w świat komunikaty sugerujące lub wprost zapowiadające zastępowanie ludzi AI, nastroje wobec technologii coraz bardziej się pogarszają.

Już 79 proc. Amerykanów uważa, że AI doprowadzi do likwidacji miejsc pracy.

To najwyższy wynik badania prowadzonego od 2023 roku przez Instytut Gallupa i Bentley University. Zdaniem autorów badania obawy o przyszłość swojej pracy są dziś głównym źródłem niechęci wobec AI. Tylko 9 proc. badanych uważa, że sztuczna inteligencja może przynieść światu więcej dobra niż zła. Dla porównania aż 39 proc. jest zdania, że spowoduje więcej krzywd niż korzyści.

Gdy jednak zajrzymy głębiej w dane z rynku pracy, szybko okazuje się, że spora część z tych obaw nie ma na ten moment żadnego uzasadnienia. Powstały jednak w wyniku głośnych zapowiedzi masowych zwolnień szum informacyjny skutecznie utrudnia rozróżnienie obszarów faktycznej transformacji (a ta, owszem, w części rynku ma już miejsce) od niewygodnych decyzji biznesowych, dla których AI to tylko zasłona dymna.

Deklaracje kontra rzeczywistość

Po pierwsze, z napędzającymi atmosferę strachu badaniami, takimi jak to przeprowadzone przez amerykańskich ekspertów od przekwalifikowywania pracowników, jest jeden zasadniczy problem. To dane oparte jedynie na deklaracjach firm. Nikt nie weryfikuje, czy panie w księgowości faktycznie zastąpiono agentami AI lub czy pracownikom wydaje polecenia kierownik zamiast menedżera.

Tymczasem na istotne dysproporcje między zapowiedziami firm a rzeczywistością wskazuje głos samych pracowników. Jeśli bowiem zapytamy o przyczyny zwolnień menedżerów (i co ważne – pozwalamy im odpowiadać anonimowo), dane o masowych zwolnieniach spowodowanych AI nie wytrzymują konfrontacji z rzeczywistością.

Na początku 2026 roku takiej konfrontacji podjął się zespół z amerykańskiej sieci badawczej National Bureau of Economic Research (sieć badawcza z USA). Z prośbą o wyjaśnienie, do czego i w jakim stopniu wykorzystują AI – a przede wszystkim, czy zastępują nią pracowników – zwrócił się do 6 tys. menedżerów i prezesów z czterech różnych instytucji w Stanach Zjednoczonych, Australii, Wielkiej Brytanii i Niemczech.

Ich odpowiedzi rozbrajają publiczne deklaracje firm. Aż 90 proc. menedżerów przyznało, że użycie AI nie ma wpływu na poziom zatrudnienia.

Porównali zawody podatne i odporne na AI

Idźmy dalej. I o jeszcze jeden szczebel korporacyjnej hierarchii w dół – do szeregowych pracowników. Gdy Instytut Gallupa w badaniu przeprowadzonym na początku 2026 roku pytał Amerykanów, którzy stracili pracę w ramach zwolnień grupowych, o to, jakie były przyczyny redukcji etatów, na AI wskazywał tylko 1 proc. badanych.

Jasne – to znów jedynie deklaracje. Trudno jednak przejść obojętnie obok rozbieżności między oficjalnymi zapowiedziami firm a głosem ich pracowników. Sięgnijmy więc po jeszcze jedno źródło – analizę ekonomistów z The Budget Lab działającego przy Uniwersytecie Yale.

Badacze wzięli pod lupę informacje o zatrudnieniu i dochodach osób pracujących w zawodach, na które AI ma duży wpływ i tych, które są na nią względnie odporne. Porównując zmiany w zatrudnieniu jednych i drugich, próbowali oszacować, jak wiele miejsc pracy zostało już dotkniętych AI.

Różnice w poziomie zatrudnienia w zawodach narażonych na AI i tych, które mają pozostać na nie odporne, były jednak marginalne. Od czasu spopularyzowania się modeli generatywnej sztucznej inteligencji w 2022 roku nie wyniosły więcej niż 0,005 proc.

Wniosek: w danych nie widać, by rozwój sztucznej inteligencji prowadził do znacznej likwidacji miejsc pracy. Przynajmniej na tym etapie rozwoju technologii.

Zwolnieni z powodu AI? „To mentalny bufor"

Skąd wynika więc rozdźwięk między deklaracjami firm a rzeczywistością?

– Z perspektywy psychologii AI pełni funkcję „moralnego bufora". Pozwala przedstawić zwolnienia jako skutek nieuchronnego postępu, a nie decyzję zarządu, ogranicza odpowiedzialność menedżerów i ułatwia uzasadnienie redukcji zatrudnienia wobec inwestorów oraz pracowników – mówi prof. Agnieszka Wojtczuk-Turek z Wydziału Zarządzania Szkoły Głównej Handlowej. I zauważa:

– Narracja o AI rozwija się szybciej niż rzeczywista zdolność organizacji do automatyzacji. Według badań McKinsey 88 proc. organizacji wykorzystuje AI przynajmniej w jednej funkcji biznesowej, jednak tylko około jedna trzecia organizacji wdrożyła AI w skali całego przedsiębiorstwa. W praktyce często utożsamia się korzystanie z narzędzi AI, projekty pilotażowe i automatyzację pojedynczych czynności z zastąpieniem całego stanowiska pracy.

Już 79 proc. Amerykanów uważa, że AI doprowadzi do likwidacji miejsc pracy

Tymczasem AI częściej automatyzuje pojedyncze zadania niż zastępuje całe stanowiska.

A to prowadzi nas do wniosku, że bardziej niż z likwidacją istniejących miejsc pracy możemy mieć do czynienia raczej ze stopniowym topnieniem zapotrzebowania na nowych pracowników. Taki stan rzeczy sugerują m.in. badania przeprowadzone na Uniwersytecie Stanforda.

Ubywa ofert pracy dla młodych

Jak oceniają ekonomiści z Instytutu ds. sztucznej inteligencji zorientowanej na człowieka, który działa przy Uniwersytecie Stanforda, odpowiedzialność za zmiany na rynku pracy można przypisywać sztucznej inteligencji dopiero od 2024 roku.

Choć podobnie jak badacze z Yale zauważają, że jest jeszcze za wcześnie, by mówić o wpływie na szeroką skalę, zwracają uwagę, że szczególnie narażona na zmiany na rynku pracy jest grupa najmłodszych pracowników w wieku od 22 do 25 lat. W tej grupie, wśród zawodów najbardziej narażonych na wpływ AI (takich jak programowanie lub obsługa klienta), między 2022 a 2025 rokiem poziom zatrudnienia spadł o 16 proc.

Podobne zjawisko zaobserwować można także na polskim przykładzie. Z analizy, którą Wyborcza.biz przeprowadziła wspólnie z portalem Pracuj.pl, wynika, że między 2023 a 2024 rokiem liczba ofert pracy dla juniorów w największych polskich miastach zmniejszyła się o 19,1 proc.

Coraz szersze zastosowanie AI na rynku pracy dotyka dziś więc przede wszystkim te osoby, które nie zdążyły wejść na rynek pracy przed technologicznym boomem. A sztuczna inteligencja prowadzi raczej do ostrożności w zatrudnianiu niż masowych likwidacji miejsc pracy. ●

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

Ważne zmiany dla frankowiczów

Rozpoczyna się nowy rozdział w życiu frankowiczów. Dzięki ustawie będą mogli szybciej wstrzymać spłatę rat, a bank nie będzie mógł za to wypowiedzieć umowy ani wpisać klienta do BIK.

Ireneusz Sudak

Ustawa frankowa wchodzi w życie po tym, jak 17 lipca podpisał ją prezydent Karol Nawrocki.

– Setki tysięcy obywateli czeka od lat na rozstrzygnięcie sporów z instytucjami finansowymi, a tzw. sprawy frankowe stały się jednym z głównych źródeł przeciążenia sądów cywilnych. Ustawa ma przyspieszyć postępowania oraz ograniczyć asymetrię sił między konsumentem a dużą instytucją finansową – powiedział prezydent.

Jak to się stało, że franki zalały sądy?

Spór o kredyty frankowe przeniósł się z banków na sale sądowe. Na mocy nowych przepisów walka z bankiem będzie nieco łatwiejsza. Co się dokładnie zmieni?

Prawie 10 lat musieli czekać frankowicze na ustawę sądową uchwaloną przez polski parlament. To prezes PiS Jarosław Kaczyński w lutym 2017 r. w wywiadzie dla Polskiego Radia powiedział, że frankowicze powinni wziąć sprawy we własne ręce i zacząć walczyć w sądach [o unieważnienie kredytów, jeśli uważają, że zostali oszukani – przyp. red.]. Jak mówił, „rząd nie może podejmować działań, które doprowadzą do zachwiania systemu bankowego".

Minęło kolejnych siedem lat od korzystnego dla frankowiczów orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ws. kredytu frankowego małżeństwa Dziubaków. Ówczesny wyrok TSUE oznaczał łatwiejszą drogę w sądzie do przewalutowania kredytu bądź unieważnienia całej umowy.

Wyroki polskich sądów od 2019 roku stały się bardzo proklienckie po serii kolejnych niekorzystnych dla banków orzeczeń TSUE.

Polacy, mając realną szansę na unieważnienie umów i odzyskanie kosztów kredytu, masowo ruszyli do sądów. Wkrótce sądy zapchały się kolejnymi pozwami, a kolejne rządy zwlekały z uchwaleniem ustawy, która w jakikolwiek sposób regulowałaby napływ pozwów. To ogromne zaniedbanie polskiej klasy politycznej i największy zarzut co do nowej ustawy, dotyczący tego, że wprowadzana jest o kilka lat za późno.

Na mocy nowych przepisów walka z bankiem będzie nieco łatwiejsza

170 tys. spraw ciągle czeka na rozpatrzenie

Kto chce szybko i na nieco gorszych warunkach pozbyć się kredytu frankowego, zawiera ugodę oferowaną przez bank. A kto chce iść na zwarcie, walczy do końca w sądzie.

Portal Bankier.pl sprawdził, że w sądach zakończyły się sprawy dotyczące 127 tys. sporów, ale wciąż czeka kolejne 170 tys. sporów.

Liczba udzielonych kredytów frankowych sięgała 500 tys. Niemal wszystkie zostały już spłacone. Teraz klienci, nawet po spłaceniu, idą do sądu, bo mają szansę na odzyskanie części poniesionych kosztów (skoro zgodnie z orzeczeniami sądów można taką umowę unieważnić).

Od zalewu pozwów w sądach utworzyły się ogromne kolejki. Według kancelarii Mędrecki-Wilk średni czas trwania sprawy w pierwszej instancji to 12-18 miesięcy, a prawomocny wyrok w drugiej instancji zapada średnio po 2-3 latach. Ustawa może nieco przyspieszyć te terminy i ułatwi frankowiczom procedury.

Pozwy wzajemne – jak rozliczyć się z bankiem?

Dziś frankowicz może odzyskać wszystkie wpłacone środki (raty, prowizje, opłaty). Z kolei bank może (skoro umowa była nieważna) domagać się zwrotu kapitału wpłaconego w ratach.

W praktyce banki chętnie korzystają z tego uprawnienia. Jeśli pozwie je frankowicz, banki odpowiadają kontrpozwem. Wtedy po prawomocnym stwierdzeniu nieważności umowy kredytu powinno dojść do rozliczenia stron, które powinny sobie oddać to, co wzajemnie świadczyły.

Ale nie dzieje się to automatycznie. Bank ma trzy lata przed przedawnieniem roszczeń. Jak liczyć te trzy lata? Zwykle początkiem jest data stwierdzenia nieważności umowy frankowej przez polski sąd w pierwszej instancji. Ale o to toczą się kolejne spory w TSUE.

Nowa ustawa przewiduje, że w procesie, w którym kredytobiorca dochodzi należności wynikających z nieważności umowy kredytu, bank będzie miał możliwość dochodzenia roszczenia wzajemnego na wypadek, gdyby umowa okazała się nieważna (w praktyce niemal na pewno zostanie uznana za nieważną, więc to tylko formalność). Ustawa przedłuża termin na wytoczenie powództwa wzajemnego do momentu zakończenia postępowania w pierwszej instancji.

BIK nie dostanie wpisu

Być może najbardziej korzystna z finansowego punktu widzenia zmiana dotyczy płatności rat. Zgodnie z przepisami podpisanej przez prezydenta ustawy m.in. obowiązek spłacania rat przez kredytobiorcę byłby wstrzymywany z mocy prawa z chwilą doręczenia bankowi pozwu, a nie z chwilą wydania decyzji przez sąd.

Chodzi o to, aby rozwiązanie takie miało charakter automatyczny i nie wiązało się z przekazaniem danych o zaległościach do Biura Informacji Kredytowej (skoro frankowicz przestaje spłacać raty). Bank też nie będzie mógł wypowiedzieć umowy.

Na mocy ustawy bank nie będzie mógł ani wypowiedzieć kredytu, ani wpisać klienta BIK. Nawet jeśli taka informacja trafiła już wcześniej do BIK, wpis na ten temat powinien zostać usunięty.

To bardzo ułatwi życie frankowiczom, bo dziś i tak zwykle dochodzą oni do takich rozstrzygnięć (zawieszania spłaty rat), ale trwa to miesiącami. Często trafiają oni na listę dłużników.

Co bardzo ważne, nowe zasady mają zastosowanie nie tylko do nowych pozwów, ale do wszystkich spraw, które są już na wokandzie.

Inne nowości wprowadzone ustawą dotyczą spraw proceduralnych, np. poszerzają możliwości rozpoznawania spraw frankowych przez sądy na posiedzeniach niejawnych. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34445772

1 RP

Gospodarka

Polska wyprzedziła Szwecję?

Wydatki publiczne w relacji do PKB są w Szwecji niższe niż w Polsce. Jak do tego doszło?

Gadomski

W Polsce wciąż wiele osób uważa Szwecję za modelowe państwo dobrobytu – kraj wysokich podatków, rozbudowanych świadczeń i usług dostarczanych obywatelom przez sektor publiczny. Ten stereotyp nie jest całkowicie fałszywy, lecz opisuje raczej Szwecję sprzed czterdziestu lat niż dzisiejszą. Szwedzi nie zlikwidowali państwa opiekuńczego, ale po dramatycznym kryzysie początku lat 90. XX wieku rozstali się z jego skrajną, kosztowną i nadmiernie zetatyzowaną wersją.

Korzenie szwedzkiego modelu sięgają lat 30. XX wieku. Rządząca od 1932 roku Partia Socjaldemokratyczna zaczęła budować folkhemmet, czyli „dom ludu". Państwo miało zapewnić bezpieczeństwo wszystkim obywatelom, a nie tylko pomagać najuboższym. Po II wojnie światowej, szczególnie od lat 50. do siedemdziesiątych, rozbudowano powszechne ubezpieczenia zdrowotne, emerytury, zasiłki rodzinne, opiekę nad dziećmi i osobami starszymi oraz bezpłatną edukację. Państwo i samorządy stały się wielkimi pracodawcami, zwłaszcza dla kobiet.

System uzupełniały silne związki zawodowe, scentralizowane negocjacje płacowe i aktywna polityka rynku pracy. Na początku lat 50. dwaj ekonomiści związani z centralą związkową– Gösta Rehn i Rudolf Meidner – przedstawili model gospodarki, który miał realizować cztery cele: pełne zatrudnienie, stabilność cen, szybki wzrost gospodarczy dzięki modernizacji przemysłu i niewielkie różnice dochodowe.

Firmy niezdolne do płacenia uzgodnionych wynagrodzeń miały znikać, a pracownicy, dzięki szkoleniom i pomocy państwa, przechodzić do przedsiębiorstw bardziej produktywnych. Była to gospodarka kapitalistyczna, oparta na prywatnej własności i eksporcie, ale otoczona wyjątkowo rozbudowanym systemem redystrybucji.

Trzeba przy tym pamiętać, że państwo dobrobytu nie stworzyło szwedzkiej zamożności od podstaw. Kraj wzbogacił się wcześniej dzięki industrializacji, wolnemu handlowi, stabilnym prawom własności oraz rozwojowi takich przedsiębiorstw jak Ericsson, SKF, Volvo czy Electrolux. Utrzymanie neutralności w obu wojnach światowych uchroniło zasoby Szwecji przed zniszczeniem, a powojenna koniunktura zapewniła popyt na szwedzką stal, maszyny, samochody i drewno. Rozbudowę świadczeń finansowała więc wydajna, międzynarodowo konkurencyjna gospodarka oraz szybko rosnące zatrudnienie. Dopóki wydatki zwiększały dostęp do edukacji, opieki zdrowotnej i rynku pracy, mogły wspierać rozwój.

Rezultaty przez długi czas były imponujące.Szwecja osiągnęła wysoką aktywność zawodową kobiet, ograniczyła ubóstwo i różnice dochodowe, zapewniła szeroki dostęp do edukacji, ochrony zdrowia i opieki. Powszechność świadczeń zmniejszała stygmatyzację korzystających z pomocy. Stabilne reguły, sprawna administracja, wysoki poziom zaufania i współpraca pracodawców ze związkami ograniczały konflikty społeczne. Rozbudowana opieka nad dziećmi ułatwiała godzenie pracy z rodziną, a inwestycje w wykształcenie podnosiły jakość kapitału ludzkiego.

• **W Polsce wciąż uważa się Szwecję za modelowe państwo dobrobytu – kraj wysokich podatków, rozbudowanych świadczeń i usług publicznych** FOT. REUTERS / TOM LITTLE

Powodzenie modelu skłaniało jednak polityków do jego nieustannego rozszerzania. Wydatki publiczne, wynoszące w 1960 roku około 30 proc. PKB, na początku lat osiemdziesiątych przekroczyły 60 proc. Rosły podatki, transfery i zatrudnienie publiczne. Bardzo wysokie krańcowe stawki podatku dochodowego osłabiały motywację do dodatkowej pracy i zachęcały do poszukiwania ulg. Inflacja połączona z możliwością odliczania od podstawy opodatkowania odsetek płaconych od kredytów hipotecznych i konsumpcyjnych uprzywilejowywała zadłużanie się – realny koszt kredytu po opodatkowaniu bywał ujemny. To napędzało ceny nieruchomości, tworząc na tym rynku bańkę spekulacyjną. Monopole publiczne słabo reagowały na potrzeby pacjentów, uczniów i konsumentów, a hojność ubezpieczeń chorobowych i zasiłków ograniczała bodźce do pracy.

W latach 70. i 80. Szwecja rozwijała się wolniej niż wiele innych państw zachodnich. Problemy maskowano dewaluacjami korony, które chwilowo poprawiały konkurencyjność eksporterów, lecz utrwalały inflację. Średnia inflacja w latach 70. wynosiła 8,5 proc. rocznie, w latach 80 blisko 8,0 proc. Gdy na początku lat 90. koniunktura się załamała, a jednocześnie wzrosły stopy procentowe, bańka na rynku nieruchomości pękła. Zapalnikiem kryzysu były wprowadzone zmiany, ograniczające możliwość odliczeń odsetek od podstawy podatku.

W latach 1991-1993 Szwecja mierzyła się ze spadkiem PKB. Upadały banki i przedsiębiorstwa, a bezrobocie, wcześniej nieznaczne, gwałtownie wzrosło. Nadwyżka finansów publicznych zamieniła się w deficyt sięgający w 1993 roku około 11–13 proc. PKB. Dług publiczny wzrósł z około 41 proc. PKB w 1990 roku do ponad 70 proc. w połowie dekady. Udział wydatków publicznych w PKB, zwiększony przez recesję i koszty bezrobocia, doszedł do 70 proc. Kryzys pokazał, że państwo obiecujące obywatelom bezpieczeństwo samo utraciło bezpieczeństwo finansowe.

Pierwsze oszczędności wprowadził centroprawicowy rząd Carla Bildta, lecz zasadniczą konsolidację kontynuowali po 1994 roku socjaldemokraci. Reforma nie była krótkim liberalnym epizodem, ale uzyskała szerokie poparcie polityczne. Minister finansów, a później socjaldemokratyczny premier Göran Persson przekonywał własne zaplecze, że bez uzdrowienia budżetu nie da się ocalić podstaw państwa dobrobytu.

Cięcia były znaczne. Obniżono zasiłek dla bezrobotnych i zaostrzono warunki jego otrzymywania. Zmniejszono zasiłki chorobowe, częścią kosztów absencji obciążono pracodawców. Ograniczono indeksację emerytur i innych transferów, takich jak zasiłki na dzieci, dodatki mieszkaniowe oraz rekompensaty dla uczestników programów rynku pracy. Redukowano zatrudnienie i wydatki administracji oraz samorządów.

Konsolidacji towarzyszyła reforma podatkowa wprowadzona w latach 1990–1991, nazywana „reformą stulecia". Poszerzono podstawę VAT i podatków dochodowych, zlikwidowano liczne ulgi, oddzielono opodatkowanie dochodów z pracy od kapitału oraz mocno obniżono krańcowe stawki PIT. Najwyższa stawka opodatkowania pracy spadła z 72 proc. do 51 proc., a CIT z 57 proc. do 30 proc. Później Szwecja zniosła podatek od spadków i darowizn oraz podatek majątkowy. Nie stała się krajem niskich podatków, ale system w mniejszym stopniu zniekształcał decyzje o pracy, oszczędzaniu i inwestowaniu.

Wprowadzono wieloletnie, nominalne limity wydatków i wymóg równowagi budżetów samorządowych. Parlament szwedzki Riksdag najpierw głosuje nad całkowitym poziomem wydatków i limitami dla poszczególnych obszarów. Dopiero później komisje parlamentarne rozdzielają środki wewnątrz tych limitów. Zwiększenie jednej pozycji wymaga więc odpowiedniego zmniejszenia innej.

Podstawą polityki pieniężnej niezależnego banku centralnego stał się, tak jak w większości europejskich banków centralnych, bezpośredni cel inflacyjny. System emerytalny przekształcono w system zdefiniowanej składki. Wysokość przyszłego świadczenia zależy od wpłat, wzrostu wynagrodzeń i oczekiwanej długości życia. Jeżeli system emerytalny się nie bilansuje, państwo nie subsydiuje go z podatków, lecz czasowo ogranicza tempo waloryzacji świadczeń i uprawnień emerytalnych, dopóki proporcja aktywów do zobowiązań się nie poprawi. Tymczasem w Polsce w 2025 roku dotacja do ZUS wyniosła 64,4 mld zł, a do KRUS 26,7 mld zł. Łącznie polscy podatnicy wsparli dziurawy system emerytalny sumą równą 2,4 proc. PKB.

Jednocześnie urynkowiono znaczną część gospodarki. Otwarto na konkurencję telekomunikację, pocztę, energetykę, transport lotniczy, kolej i usługi taksówkowe. Prywatyzowano przedsiębiorstwa państwowe. W szkolnictwie wprowadzono finansowany publicznie bon, z którym uczeń może przejść do szkoły prowadzonej przez podmiot prywatny. Prywatne firmy i organizacje zaczęły szerzej prowadzić przychodnie, szkoły oraz placówki opiekuńcze, choć ich działalność nadal jest w znacznej mierze finansowana z podatków.

Szwecja zachowała powszechną ochronę zdrowia, bezpłatną edukację, rozbudowane urlopy rodzicielskie, opiekę nad dziećmi i zabezpieczenie dochodów. Związki zawodowe pozostają silne, a płace są w większości ustalane w układach zbiorowych. Jednocześnie gospodarka jest otwarta na handel, przyjazna dla prywatnej przedsiębiorczości, a regulacje na rynkach produktów (np. koncesje i zezwolenia) są łagodne. Państwo często finansuje usługi publiczne i kontroluje ich standard, ale nie świadczy ich samodzielnie.

Szwecja nie jest liberalną gospodarką w takim znaczeniu jak Szwajcaria czy Stany Zjednoczone. Jest raczej – jak określa ją ekonomista z uniwersytetu w Lund Andreas Bergh – kapitalistycznym państwem dobrobytu.

Porównanie z Polską jest pouczające. Sama wysokość wydatków nie przesądza o sile państwa opiekuńczego, zwłaszcza gdy finansuje się je rosnącym deficytem. Powszechne świadczenia mogą współistnieć z kapitalizmem, ale tylko wtedy, gdy państwo pilnuje kosztów, pozostawia przestrzeń konkurencji i potrafi wycofać się z obietnic, których nie jest w stanie trwale sfinansować. To rozróżnienie jest w tej historii zasadnicze. ●

Witold Gadomski

Sumą równą

2,4

PROC. PKB.

• **w 2025 r. polscy podatnicy wsparli dziurawy system emerytalny**

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

Rozwój Plus

Ściemy Morawieckiego

Gruszczyński

Cynizm – tym jednym słowem można podsumować poglądy Mateusza Morawieckiego. Były premier, a dziś lider klubu parlamentarnego Rozwój Plus, w ostatnich dniach opowiedział o swoich rzekomo prawdziwych opiniach o kompromisie aborcyjnym, praworządności, prawach zwierząt i mediach publicznych. Dzisiejszych poglądów Morawieckiego nie da się obronić w zestawianiu z konkretnymi decyzjami z czasów kierowania rządem.

Zacznijmy od liberalizacji aborcji. W 2020 roku Trybunał Konstytucyjny Julii Przyłębskiej na polityczne zlecenie Nowogrodzkiej zaostrzył prawo aborcyjne. Od sześciu lat w Polsce nie można przerwać ciąży ze względu na wady płodu, które zagrażają życiu kobiet. W konsekwencji przez cały kraj przetoczyły się niespotykane po 1989 roku protesty, a poparcie dla PiS spadło o kilkanaście punktów procentowych.

Morawiecki w rozmowie z Bogdanem Rymanowskim stwierdził, że był przeciwny naruszaniu kompromisu aborcyjnego i ostrzegał przed politycznymi konsekwencjami Jarosława Kaczyńskiego. W 2020 roku inaczej komentował prawa kobiet: „o co toczy się spór? Warto zadać sobie takie podstawowe pytanie i każdy w sumieniu niech na to pytanie odpowie. Czy jest to spór o danie prawa do życia dzieciom z zespołem Downa, czy jest to spór o niczym nieskrępowaną aborcję?”. Jako szef rządu nie potępił publicznie wyroku TK, protesty nazwał „aktami barbarzyństwa”, a reakcje policji, która pałowała kobiety, pryskała gazem pieprzowym w ich twarze czy biła protestujących pałkami teleskopowymi, nazwał „wyważoną”. Więcej: Morawiecki stwierdził, że wyrok „nie mógł być inny w oparciu o polską konstytucję”.

W programie Rymanowskiego były premier powiedział również, że „piątka dla zwierząt była początkiem sondażowych problemów PiS”. Wiele osób odradzało Kaczyńskiemu forsowanie ustawy przyznającej zwierzętom większe prawa. Ale sześć lat temu Morawiecki „cieszył się z tego, że prezes Jarosław Kaczyński tak mocno podkreśla, że sposób traktowania zwierząt jest czymś, co świadczy o nas. O ludziach”.

Były premier w wielu publicznych wypowiedziach krytykował TVP, którą za jego rządów kierował Jacek Kurski. Media publiczne stały się tubą propagandową PiS-u, ich pracownicy produkowali materiały, które miały w dobrym świetle prezentować prawicę. Dzisiaj ludzie Morawieckiego przekonują, że TVP powinna być obiektywna, a jej prezes pochodzić spoza polityki. Mówił mi o tym ostatni Krzysztof Szczucki, były szef Rządowego Centrum Legislacji, a dzisiaj jeden z najbliższych współpracowników Morawieckiego. Ten ostatni żali się, że „jego wizerunek był niszczony przez kierownictwo TVP”.

Największe wrażenie robią jednak słowa o wymiarze sprawiedliwości, który został częściowo zniszczony w czasach rządów Morawieckiego. Przypomnijmy, że w latach 2015-23 były premier twierdził, że „reformy PiS są zgodne z praworządnością i konstytucją”. Nie sprzeciwiał się upolitycznieniu TK, zniszczeniu niezależności Krajowej Rady Sądownictwa czy upychaniu w Sądzie Najwyższym posłusznych sędziów. Co więcej: Morawiecki nie brał pod uwagę opinii międzynarodowych trybunałów, które krytykowały reformy przeprowadzone przez jego rząd.

Ten sam Szczucki w rozmowie ze mną przyznaje, że sytuacje w TK należy wyzerować, a frakcja Morawieckiego przez lata krytykowała wewnętrznie decyzje ministra sprawiedliwości.

Mateusz Morawiecki i jego najbliżsi współpracownicy przekonują opinię publiczną, że od zawsze byli partyjnymi liberałami, nie popierali przykręcania śruby kobietom, nie chcieli dewastować wymiaru sprawiedliwości ani przejmować siłą mediów publicznych. Trudno uwierzyć w te zapewniania, skoro Morawiecki i jego frakcja wiernie trwała przy Kaczyńskim przez osiem lat rządów Prawa i Sprawiedliwości. Nikt z tej grupy się nie wyłamał, ponieważ spajała ich władza.

Były premier prezentuje się jako polityk, który za cenę władzy pożegnał się z wartościami. Inny scenariusz zakłada, że przez lata realnie żyrował wszystkie decyzje swojego własnego rządu, a dopiero dzisiaj – kiedy opłaca się mówić coś innego – dystansuje się od PiS-u.

Polacy mogą wiele wybaczyć, skoro w 1993 roku, ledwo cztery lata po upadku komunizmu, oddali władzę socjaldemokratom rodem z Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Różnica między Aleksandrem Kwaśniewskim, Włodzimierzem Cimoszewiczem a Morawieckim jest jednak taka, że ci pierwsi wspierali demokratyzację Polski. ●

Arkadiusz Gruszczyński

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

REKLAMA

Kraj/34434237

Lata 90. bez filtra

CZYTAJ!

30 lat onet
łączymy kropki

Newsweek Polska
Forbes Polska
Business Insider Polska
Fakt
medonet
Komputer Świat
Auto Świat

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

Jak „1670” wymknęło się twórcom spod kontroli

ODDAŁEM TWARZ BOGD

Kiedy zaczynałem pisać scenariusz, robiłem to dla siebie. Nie myślałem ani o tym, jak ten serial miałby powstać, ani jak zostanie przyjęty – wspomina początki „1670” jego pomysłodawca i scenarzysta Jakub Rużyłło.

Justyna Bryczkowska

• **Dobromir Dymecki jako Bogdan z Adamczychy**
FOT. J. SOSIŃSKI/NETFLIX

Lakładałem, że to coś przede wszystkim dla ludzi z mojego pokolenia. To, że okazał się hitem wśród uczniów podstawówek, licealistów, a jednocześnie oglądają go i lubią emeryci, było dla mnie kompletnym zaskoczeniem. Nie mówiąc już o skali całego zjawiska i o tym, co wydarzyło się wokół tego serialu w społecznym sensie – opowiada zdziwiony odbiorem produkcji Rużyłło. Faktycznie, skala sukcesu tego serialu jest na naszym filmowym podwórku ewenementem. By nie powiedzieć, że fenomenem (którego trzeci sezon właśnie trafia do widzów).

Rużyłło miał szczęście trafić na producenta, który w jego materiał uwierzył, i tak naprawdę się uparł, żeby go zrealizować. Jana Kwiecińskiego po prostu bardzo ten tekst rozbawił. – W tym zawodzie rzadko śmiejesz się do kartki. A to faktycznie było bezkreśnie śmieszne – zauważa.

PRODUCENT WALCZY O DEBIUTANTÓW

– Szło to jakoś tak: „W XVI wieku Polska była najpotężniejszym państwem w Europie. W XVIII zniknęła z mapy. To historia o tym, co działo się pomiędzy”. Od tego zdania do końca lektury praktycznie nie przestawałem się śmiać, a że nauczyłem się ufać intuicji, to kierowany nią wiedziałem, że w ten projekt zainwestuję – mówi producent Jan Kwieciński.

– Po lekturze scenariusza pomyślałem sobie, że skoro komedia kostiumowa z tego typu poczuciem humoru będzie projektem na tyle trudnym, że czemuż by nie iść na całość i powierzyć go debiutantom – przywołuje producent. W kwestii reżyserii niemal od razu pomyślał o Macieju Buchwaldzie, a już w pierwszej rozmowie z nim padło też nazwisko Kordiana Kądzieli.

Nim jednak projekt trafił do realizacji, musiało minąć kilka lat. Kwieciński razem z producentem kreatywnym Ivem Krankowskim próbowali zainteresować projektem różne stacje i serwisy. Nikt nie chciał pozwolić na to, by serial kręcili debiutanci.

– Chcieli kogoś doświadczonego, z – jak to się mówi w branży – „nabitą łapą”. Ale jak usłyszałem propozycje nazwisk, to oczami wyobraźni widziałem, jak ten materiał jest zarzynany. To był tak wyjątkowy głos, że czułem, że tylko to młodsze pokolenie i autorskie podejście Maćka i Kordiana wydobędą z tekstu Kuby pełen potencjał. Walka trwała trzy lata. Dopiero Netflix zrozumiał, o co chodzi, dostrzegł wyjątkowość tego projektu i zaufał nam w pełni – opowiada Kwieciński.

Podczas spotkania z dziennikarzami w ramach festiwalu Nowe Horyzonty wyjawił też, że na jednym ze spotkań padła propozycja, by serial wyreżyserował np. Leszek Dawid. – Nigdy z nim nie pracowałem, ale go lubię. Z całym szacunkiem dla niego, ale pomyślałem sobie, że wizja Leszka Dawida, który nigdy wcześniej nie zrobił komedii, a teraz nagle miałby ją kręcić, jest dla mnie tak daleka, jak zrobienie tego z debiutantem, więc będę walczył o tego debiutanta. Dodaje: – Teraz myślę sobie, że jeśli mam jako producent jakieś sukcesy, to bronienie do końca tego pakietu twórców jest jednym z największych.

„1670” PRZENIKA DO CODZIENNYCH ROZMÓW

Ważną miarą sukcesu i popularności „1670” wśród odbiorców na pewno jest to, że dialogi i cytaty z serialu w organiczny sposób przeniknęły do codziennych rozmów w tramwajach, autobusach czy na szkolnych korytarzach.

„Hop, hop, hop”, „Idź się wyspowiadaj z tego pomysłu”, „Zamawiałem pomyślność dla Polski i ma być pomyślność dla Polski!”, „Szczęść Boże, my na hazard”, „Jestem bogaty i umyty”, „Człowiek dochodzi do czegoś ciężką pracą swoich chłopów, to zabrać mu. Taka mentalność!”, „Kto nie ryzykuje, ten nie je ziemniaków!”, „Zgrzeszyłem, odpuszczam” – to tylko część z haseł, którymi widzowie się wymieniają w czasie dyskusji o serialu, ale też w ramach komentarza do bieżących wydarzeń.

– Ostatnio w tramwaju jechałem obok grupy dzieciaków. Nagle słyszę, a jeden pyta drugiego: „Coś ci się stało w oko?” A tamten: „Mam nadzieję, że nie, bo mam jedno”. A potem zaczęli gadać cytatami z Bogdana i innymi tekstami z „1670”. Bez wąsów mnie nie poznali, ale przez chwilę mnie kusiło, żeby powiedzieć, że to ja – opowiada aktor Dobromir Dymecki, odtwórca roli Bogdana.

Mówi, że bez wąsów i kontusza mało kto go rozpoznaje. Dymecki, gdy gra w „1670”, zmienia też tembr głosu, co wpływa na zachowanie większej anonimowości w codziennym życiu.

– Zdarzało się na przykład, że byłem gdzieś z Kiryłem Pietruczukiem, serialowym Maciejem, i ludzie podchodzili do niego, mówili: Boże, uwielbiamy „1670”, a potem patrzyli na mnie i prosili, żebym zrobił im zdjęcie – opowiada ze śmiechem aktor. Podobną przygodę miał z pewną autorką poczytnych kryminałów. Może jednak nie ma co się dziwić, że ludzie nie byli w stanie skojarzyć, że Clark Kent i Superman to ta sama osoba.

– Mam poczucie, że oddałem twarz Bogdanowi i teraz ta postać żyje własnym życiem. Widzę siebie w memach, przeróbkach i fanartach, które powstają już zupełnie niezależnie ode mnie. Dostajemy tego naprawdę mnóstwo – zauważa.

Nieco inaczej skutki popularności „1670” i fenomen produkcji odczuwa serialowy Ojciec Jakub. – Gdy studiowałem w szkole teatralnej w Krako-

REKLAMA Kraj/34444452

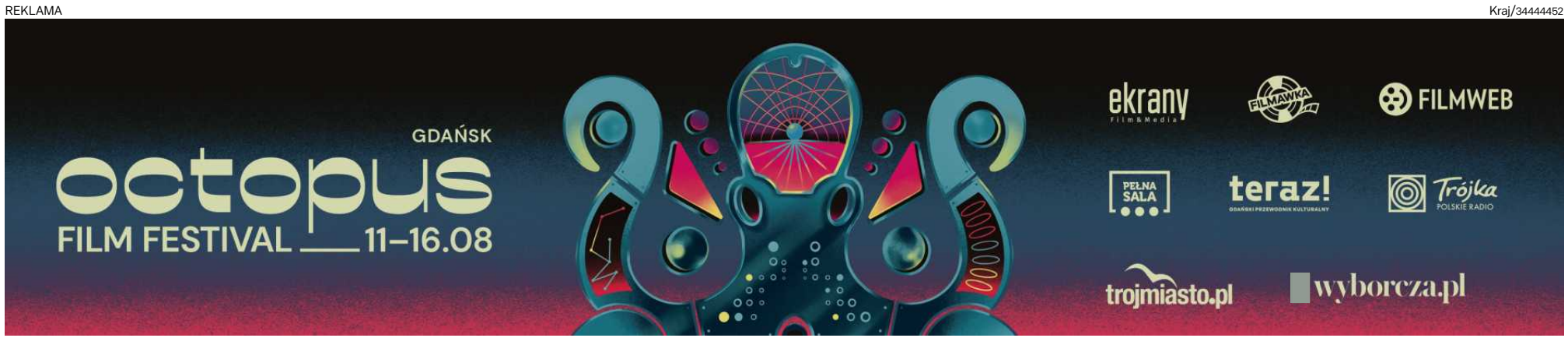

2 RP

eprasa.pl 64210c23cc

ANOWI

wie, nikt z nas nie wierzył, że powstanie jeszcze taki film albo serial, który będzie tak cytowany jak komedie Barei czy nawet „Dzień Świra". Kultura stała się bardziej niszowa, fragmentaryczna, ma coraz więcej różnych odnóg, którymi ludzie się interesują. Fenomen na taką skalę był nie do pojęcia – opisuje ulubieniec widzów Michał Sikorski. Od premiery serialu zamiast „dzień dobry", słyszy najczęściej na ulicy „szczęść Boże".

– Rok temu na wakacjach byłem w Barcelonie i poszedłem zwiedzić Sagrada Família. Siedzę sobie tam w ławce, a tu nagle ktoś dźga mnie palcem w plecy. Odwracam się i słyszę „proszę księdza, czy moja mama może sobie zrobić z księdzem zdjęcie?". To było dość absurdalne, że nawet w największym kościele w Europie, ktoś zobaczył we mnie księdza – opowiada Sikorski.

Raczej też nieprzypadkowo młodzieżowym słowem roku 2025 roku został czasownik „szponcić", którego w pierwszym sezonie z lubością i wdziękiem używał Bartosz Gelner jako syn magnata Henryk Lubopolski.

„1670" A PRAWDA HISTORYCZNA

Przy okazji premiery każdego z sezonów zawsze zaczyna się dyskusja o tym, ile w tej komediowej produkcji jest prawdy historycznej. Niektórych np. strasznie uwierało, że bohaterowie rozmawiają o ziemniakach, które w tym okresie dopiero się pojawiały na polskich stołach, i na pewno nie były tak masowo uprawiane jak w późniejszych latach.

Ostatnio wybrzmiewają też zarzuty, że produkcja serialu szkodzi interesowi skansenu w Kolbuszowej, gdzie w wydzielonej części powstał plan filmowy „1670". – Wybraliśmy Kolbuszową ze względu na spójność architektoniczną i możliwość wpisania naszej serialowej estetyki w to, co tutaj zastaliśmy. Zazwyczaj w produkcjach osadzonych w konkretnej epoce wiele scen kręci się w różnych lokacjach, a nam zależało, żeby stworzyć Adamczychę w jednym miejscu; żeby to się czuło, że jesteś w autentycznej wsi, że to miejsce istnieje naprawdę. Że jak się rozglądasz, to z tego miejsca widzisz inną chałupę, z niej widzisz karczmę, a z karczmy kuźnię. I tak jest. To pozwala w pełni uwierzyć w ten świat i poczuć się jego częścią – opowiadał dziennikarzom jeszcze na planie drugiego sezonu produkcji Mirosław Koncewicz, główny scenograf serialu.

– Po zakończonych zdjęciach budynki stworzone w całości przez nas, jak karczma czy kuźnia, zostają na terenie skansenu. Dobudówki, ogrodzenia, mniejsze elementy rozbieramy, ale są też konstrukcje, które specjalnie przystosowujemy do tego, by mogły zostać na terenie skansenu. Na przykład dwór Jana Pawła: w pierwszym sezonie to była tylko zabudowa od frontu, bo nigdy nie „graliśmy" tego budynku od tyłu. Jednak, by po zdjęciach do pierwszego sezonu mógł zostać jako stały element skansenu, musieliśmy zabudować go i zadbać o to, by wpisał się w krajobraz Muzeum. Dzięki temu każdy, kto tu przyjeżdża, może przyjść pod dom Jana Pawła i dosłownie zapukać do drzwi jego dworku – tłumaczył Koncewicz.

–Ta przestrzeń stwarza możliwość współistnienia i naszej produkcji, i Muzeum. Nie przeszkadzamy sobie – mamy możliwość wyłączenia tylko części terenu na zdjęcia, a poza nim cała reszta skansenu jest dostępna dla zwiedzających – zapewnia główny scenograf „1670". – Z Muzeum pracuje się naprawdę bardzo dobrze. Wszystko, co tu robimy, dzieje się pod kuratelą i niczego nie robimy bez specjalnego nadzoru. Wiemy, jakie są zasady, pracujemy blisko z konserwatorem, z którym konsultujemy projekty i wiemy, jak współtworzyć z wykorzystaniem tej gotowej infrastruktury muzealnej – podkreśla.

SKANSEN W KOLBUSZOWEJ OŻYWA

Plan zdjęciowy w Kolbuszowej pozytywnie wpływa na zainteresowanie obiektem wśród turystów. – Jako samorząd z satysfakcją obserwujemy, że serial przyczynił się do promocji Kolbuszowej i zwiększył zainteresowanie naszym regionem – mówi Burmistrz Kolbuszowej, Grzegorz Romaniuk. – Serial stał się impulsem promocyjnym, który w naturalny sposób wzmocnił rozpoznawalność gminy i skierował uwagę na nasze walory kulturowe oraz przyrodnicze – dodaje.

Przykładów nie trzeba szukać daleko. W sierpniu 2025 roku w ramach Podkarpackiego Szlaku Filmowego można było zwiedzić także serialową Adamczychę. W skansenie z powodu tego wydarzenia pojawiło się wtedy osiem tysięcy turystów.

– Skansen w Kolbuszowej, który od lat organizuje duże wydarzenia kulturalne, po raz pierwszy zanotował taką frekwencję. To niewątpliwie zasługa serialu i popularności, jaką zdobył wśród widzów – mówi Marta Kraus, kierowniczka Podkarpackiej Komisji Filmowej.

NIE TYLKO CYTATY I WYCIECZKI

Bohaterowie „1670" pojawiają się na nieautoryzowanym merchu, ale i na skórze fanów serialu. Poza wizerunkami Ojca Jakuba, tatuaże to często np. cytaty z wypowiedzi serialowego Bogdana.

– Na żywo ich jeszcze nie widziałem, ale w internecie owszem. To dość nieprawdopodobne, że ktoś postanowił wytatuować sobie gdzieś „jestem bogaty i umyty". Robi wrażenie – przyznaje Dobromir Dymecki.

„1670" wkradło się też w inne przestrzenie. W Zamościu przy ulicy Jana Pawła II powstał mural przedstawiający Jana Pawła Adamczewskiego. Podobizna bohatera niedawno pojawiła się też na wielkiej „sektorówce" przygotowanej przez kibiców Jagielloni Białystok. Przed meczem z Koroną Kielce zaprezentowali baner z uśmiechniętym szlachcicem, dzierżącym kufel piwa w dłoni. „Piłka nożna, alkohol, szemrane towarzystwo. Ale przyjemnie!" – sparafrazowali cytat z serialu. Oto jak Polska sarmacka wkracza na stadiony. ●

Mam poczucie, że oddałem twarz Bogdanowi i teraz ta postać żyje własnym życiem

DOBROMIR DYMECKI

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na Wyborcza.pl/kultura**

Trzeci sezon „1670" dostępny na platformie Netflix

REKLAMA Kraj/34446127

75 NARODOWE CENTRUM KULTURY
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MŁODA POLSKA

Narodowe Centrum Kultury
OGŁASZA NABÓR WNIOSKÓW
DO XXIV EDYCJI PROGRAMU STYPENDIALNEGO
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

„MŁODA POLSKA"
na rok 2027

„Młoda Polska" to program przeznaczony dla młodych (do 35 roku życia) artystów zajmujących się twórczością i krytyką artystyczną, na realizację określonego projektu stypendialnego w następujących dziedzinach: literatura (w tym reportaż dziennikarski), sztuki wizualne (w tym fotografia), muzyka, taniec, teatr, film. Stypendia przyznawane są w drodze konkursu.

Wymagane dokumenty należy przesłać za pomocą formularza elektronicznego, przez stronę internetową **https://sop.nck.pl do 30 września 2026 roku.**

Szczegółowe informacje o Programie „Młoda Polska" oraz formularze potrzebnych dokumentów znajdują się na stronie internetowej **https://nck.pl**.

Program dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34446549

GÓRNOŚLĄSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW SPÓŁKA AKCYJNA

Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A.
40-026 Katowice ul. Wojewódzka 19

zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000247533, posiadające NIP 634 012 87 88, REGON 271506695, wysokość kapitału zakładowego: 425 875 100 zł, wpłacono w całości, tel.: +48 32 6038 861, fax: +48 32 6038 605, http://www.gpw.katowice.pl

zaprasza do składania pisemnych ofert w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości zlokalizowanej w Imielinie w rejonie ulicy Nowozachęty obejmującej prawo użytkowania wieczystego działki gruntu nr 1178/82 o powierzchni 747 m², zapisanej w KW nr KA1L/00027836/7.

Szczegóły oferty dostępne na stronie: www.gpw.katowice.pl
Termin składania ofert: 3.09.2026r. godz. 10.00

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34446358

ogłoszenie o zamiarze wszczęcia postępowań o ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanych stanach prawnych

na podstawie art. 4 pkt. 9, art. 124 ust. 1, 1b i 2 oraz 124a, w związku z art. 114 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U.2026.399 ze zm.)

STAROSTA RADOMSKI,
wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej

zawiadamia o zamiarze wszczęcia postępowań administracyjnych w sprawach dotyczących wydania decyzji ograniczających sposób korzystania z nieruchomości gruntowych o nieuregulowanych stanach prawnych, położonych w granicach administracyjnych Powiatu Radomskiego, tj.:

1. **Pionki gmina miasta Pionki,** działka ewidencyjna **nr 541** – ograniczenie polegające na udzielenie zezwolenia na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Zwycięstwa oraz przebudowie istniejącej kanalizacji sanitarnej w tym rejonie.
   Według zapisów rejestru ewidencji gruntów i budynków jako władająca samoistnie figuruje Gmina Miasto Pionki (brak informacji o urządzonej księdze wieczystej).

2. **Milejowice gmina Zakrzew**, działka ewidencyjna **nr 527** – ograniczenie polegające na udzieleniu zezwolenia na budowę inwestycji liniowej polegającej na budowie wodociągu 225PE o długości 24,00m.
   Według zapisów ewidencji gruntów i budynków jako współwłaściciele działki figurują zmarli Pani Zofia Kupiec, Pan Andrzej Kupiec (księga wieczysta urządzona przez VI Wydział Ksiąg Wieczystych Sadu Rejonowego w Radomiu)

W związku z powyższym w terminie dwóch miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości niniejszego ogłoszenia osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do wskazanych nieruchomości, winny zgłaszać się do Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Radomiu – budynek przy ul. Granicznej 24, pok. 306 (II piętro), tel. (48) 36-55-801 wew. 427

Jeżeli w wyznaczonym terminie nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do nieruchomości, zostaną wszczęte postępowania w sprawach ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanych stanach prawnych.

Niniejsze ogłoszenie wywiesza się również na okres dwóch miesięcy, tj. **od dnia 7 sierpnia 2026 roku do dnia 7 października 2026 roku**, na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Radomiu, Urzędu Miasta w Pionkach, Urzędu Gminy Zakrzew oraz na stronie internetowej organu prowadzącego postępowanie www.radompowiat.pl i ww.spradom.finn.pl.

eprasa.pl 64210c23cc

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

GRA W BUTELKĘ

Zaproponowała nastolatkom na lekcji grę w wyzwania: wrzuć post: „jestem w trójkącie", albo „moja dziewczyna jest w ciąży". Rodzice: „To demoralizacja". Nauczycielka nie uważa, że zrobiła coś niewłaściwego.

FOT. DOMINIK SADOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

AGATA KULCZYCKA

Anglistka Monika K. od 25 lat pracuje w I LO w Łańcucie. Sama zgłosiła się do „Wyborczej", żebyśmy opisali jej sprawę. Przekonuje, że jest prześladowana przez dyrektorkę szkoły.

– Wszystko, co robię, jest krytykowane, moje inicjatywy blokowane, sukcesy przemilczane. Podczas rad pedagogicznych jestem pomijana, nie dostaję wychowawstw. Zorganizowałam wyjazd na narty, a dyrektorka nie pozwoliła mi jechać, argumentując, że nie mam odpowiednich kwalifikacji – mówi.

Dodaje: – Dyrektorka robi wszystko, aby wykluczyć mnie poza margines życia szkoły. W ubiegłym roku szkolnym przygotowałam przedstawienie w języku angielskim. Na Festiwalu Teatrów Obcojęzycznych w Rzeszowie zdobyliśmy trzecie miejsce. W tym roku, z uwagi na mój dwumiesięczny okres zawieszenia, mogłam przygotować tylko kilkuminutowy skecz, który wystawiliśmy w Teatrze Maska. Kiedy po kilku dniach pojawił się o tym artykuł na stronie szkoły, pani dyrektor kazała go zdjąć. Tak bardzo chce mnie ukarać, że odmawia uczniom prawa do uznania ich trudu.

Obwinia dyrektorkę o postępowania dyscyplinarne, które się wobec niej toczą.

PIERWSZA DYSCYPLINARKA

Na anglistkę tak naprawdę poskarżyła się matka uczennicy – że niewłaściwie odezwała się do córki. Zarzut dotyczył naruszenia godności ucznia. – Gdy nauczyciel żartuje, to można to obrócić przeciwko niemu, że drwi z dzieci. A ja nie żartuję z uczniów, tylko żartuję z uczniami – twierdzi Monika K.

Rzecznik skierował sprawę do komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli przy wojewodzie, a ta uznała, że zarzuty są bezpodstawne i sprawę odrzucił.

– Już wtedy przewodniczący komisji dyscyplinarnej powiedział mi, że nie będzie lekko i najlepsza będzie dla mnie zmiana szkoły. Nie zdecydowałam się na to, sama jestem absolwentką tej szkoły, jestem związana z I LO – mówi.

Sprawa ją jednak dotknęła, zaczęła się leczyć na depresję i poszła na urlop dla poratowania zdrowia.

Przewodniczący miał jednak rację. Kiedy wróciła z urlopu, sytuacja w szkole tylko się pogorszyła.

Podczas wakacji 2023 nauczycielka dostała propozycję wyjazdu z uczniami do Niemiec. – Ktoś w ostatniej chwili zrezygnował, ktoś inny zaproponował wyjazd nam. Mieliśmy jechać na przełomie sierpnia i września. Pani dyrektor nie zgodziła się, żebym pojechała z uczniami – mówi.

Mimo to wyjazd zorganizowała, ale jako prywatny. Wtedy, kiedy powinna być w pracy, wzięła bezpłatny urlop. – Po powrocie usłyszałam od dyrektorki, że wyciągnie wobec mnie konsekwencje – mówi Monika K., która tu upatruje początków konfliktu.

DRUGA DYSCYPLINARKA

Konsekwencji za prywatny wyjazd jednak nie było, za to w grudniu 2024 roku szkoła skierowała przeciwko Monice K. drugą sprawę do komisji dyscyplinarnej przy wojewodzie. Tak jak poprzednia, dotyczyła sposobu odnoszenia się nauczycielki do uczniów.

Zarzutów było kilka:

Nazwała uczennicę „Pola Głupola", inną – „Krztusia". A jeszcze innej zabrała telefon, bo korzystała z niego na lekcji i nie chciała oddać.

Anglistka do wszystkiego się przyznaje i tak tłumaczy:

– Do uczennicy, która chorowała na krztusiec, zażartowałam, że będę ją odtąd nazywać Krztusia i poprosiłam o nagranie kaszlu. Chciałam wiedzieć, jakie są objawy tej choroby, której przez wiele lat nie było. Zwróciłam się do uczennicy „Pola Głupola", bo żartowałyśmy na korytarzu i powiedziała coś niedorzecznego. Za pośrednictwem wychowawcy klasy przeprosiłam matkę i córkę, obiecałam, że więcej się to nie powtórzy. Dotrzymałam obietnicy, ale pani dyrektor i tak to zgłosiła. Co do telefonu, to uczennica używała go na lekcji i nie reagowała na uwagi. Po lekcji nie oddałam jej go od razu, ponieważ chciałam, żeby przeprosiła.

Komisja dyscyplinarna nie przyjęła tych wyjaśnień i 30 września zeszłego roku wymierzyła jej karę dyscyplinarną w postaci zwolnienia z pracy i trzyletniego zakazu wykonywania zawodu nauczyciela.

– Nikt nie wziął pod uwagę moich argumentów i za nazwanie uczennicy „Krztusia" dostałam karę, jak za molestowanie – komentuje.

Mówi, że decyzja o wydaleniu z zawodu była ciosem, którego się nie spodziewała: – Nie miałam depresji, kiedy umierała moja mama, ale po dyscyplinarce stałam się wrakiem człowieka.

Pracy jednak nie straciła, bo postanowienie nie było prawomocne, ale kiedy dyrektorka zawiesiła ją w obowiązkach, Monika K. odwołała się do Ministerstwa Edukacji Narodowej. MEN uznało, że przewinienia nie kwalifikowały się do postępowania dyscyplinarnego. Jako takie powinny być rozwiązywane na poziomie szkoły, przez dyrektora, a nie organy dyscyplinarne.

Mimo to MEN ukarało nauczycielkę naganą, od której ta się odwołała do NSA. Sprawa dotąd nie ma finału.

PROTESTY

Po dwóch miesiącach od decyzji o zawieszeniu, w styczniu tego roku anglistka wróciła do pracy. We wszystkich klasach, na pierwszej lekcji po powrocie, odczytała stanowisko MEN w swojej sprawie. – Zrobiłam to, żeby oczyścić reputację i odzyskać dobre imię – uzasadnia nauczycielka.

Zostało to odebrane zupełnie inaczej: jako wciąganie licealistów w konflikt. Pojawiły się też zarzuty o złe traktowanie uczniów, a klasy, do których wróciła, zażądały zmiany nauczyciela. Pod petycją podpisali się uczniowie i rodzice.

Przeciwko niej obróciło się także grono pedagogiczne. – Moi koledzy i koleżanki, z którymi wcześniej siedziałam na przerwie, rozmawiałam i śmiałam się, podpisują pisma, które podsuwa im pani dyrektor. Nawet ich nie czytają. Nie weryfikują i nie sprawdzają – uważa anglistka.

Pytam o to nauczycieli I LO w Łańcucie. Nie chcą rozmawiać pod nazwiskiem, skarżą się na fatalną atmosferę w pokoju nauczycielskim. Czują się zażenowani całą sytuacją, wciągani wbrew ich woli w konflikt. Nie chcą mieć ze sprawą nic wspólnego.

A Monika K. ma kolejne problemy. W marcu tego roku dyrektorka szkoły złożyła przeciwko anglistce doniesienie na policję. Poszło o zniszczenie mienia szkolnego.

– Uczę w małej klasie, w której nie ma ani tablicy interaktywnej, ani rzutnika. Nie była malowana od trzech lat. Na ścianach zmywalnym pisakiem napisałam skróty angielskie, żeby uczniom łatwiej było je zapamiętać. Dyrektorka oskarżyła mnie o zniszczenie mienia, wymieniła zamki, wyłączyła salę z użytku. Straty wyceniono na 2,7 tys. zł, złożyła doniesienie na policję. Sala jest zamknięta, klucz jest u dyrektorki, nawet panie sprzątające go nie dostają – relacjonuje Monika K.

Monika K. została oskarżona o popełnienie przestępstwa z art. 288 paragraf 1 Kodeksu karnego w związku z art. 12 paragraf 1 za zniszczenie klasy. Prokuratura zdecydowała się warunkowo umorzyć sprawę, o czym poinformowała ją 3 lipca.

TRZECIA SKARGA

W kwietniu natomiast szkoła skierowała trzecie zawiadomienie do rzecznika dyscyplinarnego przeciwko Monice K. Dotyczy ono czynów, które „mogą naruszać prawa i dobro dziecka oraz uchybiać godności zawodu nauczyciela".

Dyrektorka I LO pisze w nim, że od czasu powrotu nauczycielki do szkoły po nieobecności spowodowanej zawieszeniem, rodzice i uczniowie z trzech klas sprzeciwiają się dalszemu prowadzeniu zajęć przez Monikę K. Skargi są kierowana ustnie i pisemnie.

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

Powodem są:
• sposób prowadzenia lekcji, który stresuje i powoduje napięcie u uczniów,
• niestosowne określenia używane przez nauczycielkę wobec licealistów, ośmieszające komentarze,
• krytykowanie dyrektora do uczniów,
• wypytywanie uczniów, którzy wychodzą na lekcji do toalety, czy idą „na jedynkę" czy „dwójkę", a uczennice „czy mają okres",
• nadawanie uczniom przezwisk: „Zegarmistrz" to ten, który na lekcji spogląda na zegarek, a „Pudelek" ten, który ma kręcone włosy.

W zawiadomieniu są też konkretne zdarzenia, daty i nazwiska uczniów, którzy poczuli się dotknięci zachowaniem, albo wypowiedziami nauczycielki.

Na przykład gra w butelkę na lekcjach 11 i 12 marca. Uczniowie mieli losować wyzwania, a kto nie wykonał zadania, mógł dostać minus. Przykładowe wyzwania, które zamieszczali uczniowie:
• zamieść na swoim profilu w serwisie społecznościowym wpis: „jestem w trójkącie" i zbieraj pod nim komentarze;
• zamieść na swoim profilu w serwisie społecznościowym wpis: „moja dziewczyna jest w ciąży" i zbieraj komentarze;
• idź do sali, gdzie lekcję prowadzi twój wychowawca i szczekaj do niego;
• sikaj jak pies pod lipą rosnącą na środku szkolnego podwórza;

Monika K. twierdzi, że o zabawę w wyzwania poprosili uczniowie.

– Zgodziłam się, wyzwania były po angielsku, uczniowie mieli je wymyślać sami. Jeden z uczniów miał iść pod lipę i pokazać, jak sika pies. Nikt przecież nie sikał, jak próbuje to przedstawić pani dyrektor. Inny wymyślił szczekanie do wychowawcy, zgodziłam się, pod warunkiem że będzie po angielsku: „woof-woof". Ostatecznie, nikt tego zadania nie wykonał. Wszystko utrzymane było w ramach żartu. Oburzanie się tym to zakłamanie. Wpisy miały być umieszczane w grupie zamkniętej, a nie na ogólnodostępnych portalach społecznościowych. To prawda, mogłam zastosować większą cenzurę wyzwań, nie chciałam jednak ograniczać kreatywności uczniów ani psuć zabawy – mówi nauczycielka.

Jest też zdarzenie z 3 marca. Chodzi o filmik, opublikowany w internecie, na którym nauczycielka leżała na plecach trzech licealistów i odliczała głośno do dziesięciu, podczas gdy oni robili pompki.

Anglistka tak to tłumaczy:

– Uczniowie zbierali pieniądze na akcję charytatywną, zaprosili mnie. Zależało nam, by filmik zdobył jak najwięcej polubień, stąd chęć uatrakcyjnienia go. Powiedziałam, że nie potrafię zrobić pompek, więc jeden z nich zaproponował, że zrobi je ze mną. Nie zgodziłam się, zaproponowałam, żeby było ich trzech. I za to zostałam oskarżona o kontakt cielesny z uczniami, sianie zgorszenia i złamanie ustawy Kamilkowej.

Poprosiliśmy Marię Buk-Kalinowską, dyrektorkę I LO w Łańcucie, by odniosła się do zarzutu nauczycielki, że sprawy dyscyplinarne są konsekwencją konfliktu personalnego i nastawiania rodziców przeciwko Monice K.

Odmówiła jednak komentarza: „Szkoła nie komentuje indywidualnych spraw pracowniczych, co wynika z przestrzegania przepisów prawa pracy oraz przepisów dotyczących ochrony danych osobowych" – napisała Maria Buk-Kalinowska.

A dalej: „Nie widzimy możliwości odnoszenia się do indywidualnych zarzutów lub twierdzeń, przedstawianych publicznie przez poszczególne osoby. Natomiast zapewniamy, że szkoła działa wyłącznie w granicach obowiązującego prawa, kierując się dobrem uczniów i poszanowaniem ich praw oraz zasadą współpracy z organami uprawnionymi do oceny określonych zdarzeń i okoliczności".

DELEGACJA

O tym, że nie jest to konflikt personalny, przekonani są natomiast nauczyciele z I LO, z którymi rozmawiamy oraz kuratorium.

– Na anglistkę są skargi uczniów i rodziców – mówią nauczyciele.

– Ze skargami i prośbą, by rozwiązać sytuację, przyszła do mnie cała rada rodziców. Delegacja była tak duża, że nie zmieściliśmy się w moim gabinecie – mówi Dorota Nowak-Maluchnik, podkarpacka kurator oświaty.

Rodzice o sprawie nie chcą rozmawiać, za to ich skargi zostały dołączone do wniosku szkoły do rzecznika dyscyplinarnego.

Pierwsza część pisma to oburzenie na zachowanie nauczycielki wobec dyrektorki szkoły:
• na lekcjach wypowiada się o dyrektorce szkoły w sposób lekceważący; na tablicy napisała: „Do you like headmistress?", po czym dodała, że zamiast „headmistress" powinno być „monsters";
• przekazuje uczniom za pośrednictwem komunikatorów materiały przedstawiające w negatywnym świetle dyrektorkę;

„W naszej ocenie tego rodzaju działania są niedopuszczalne i nie powinny mieć miejsca w relacji nauczyciel-uczeń" – napisali rodzice.

W drugiej części opisane zostały zachowania nauczycielki wobec uczniów. Większość to te, które znalazły się w zawiadomieniu szkoły.

Są też inne:
• nie zareagowała, kiedy dekoracja spadła na uczennicę;
• stwierdziła, że może pisać po ścianach klasy i robiła to systematycznie;
• dzień po tym, jak zmarła matka uczennicy napisała nad tablicą: R.I.P.;
• wypytywała uczniów o sprawy rodzinne.

Rodzice wysłali pismo do ministerstwa edukacji i Rzecznika Praw Dziecka.

Monika K. zaprzecza, by takie sytuacje miały miejsce. Uważa, że bbłahe sprawy są wyolbrzymiane i celowo zniekształcane, aby szokowały, a pod wnioskami o zmianę nauczyciela oraz pismami opisującymi jej zachowanie podpisywali się rodzice, których dzieci nigdy nie uczyła.

Broni się: – Nigdy nie pytałam żadnej uczennicy, czy ma okres. Jest to wysoce niestosowne. Pytam czasem, po co idą do toalety, ponieważ wiem, że ich nieobecność przeciąga się np. z powodu używania komórki. Zdarzają się też przypadki zasłabnięcia – tłumaczy nauczycielka.

KOMISJA DYSCYPLINARNA

Sprawą zajmował się już rzecznik dyscyplinarny dla nauczycieli. Po przesłuchaniu wszystkich stron: pracowników szkoły, uczniów i rodziców z klas, w których uczy nauczycielka, w piątek, 10 lipca, zdecydował o skierowaniu jej do komisji dyscyplinarnej.

– Do czasu zakończenia postępowania nie mogę informować o szczegółach. Dla kuratorium, dyrektora szkoły i rodziców dobro uczniów jest nadrzędne. Rozpatrujemy sprawę pod kątem tego, czy ucierpiało dobro uczniów. Chcemy doprowadzić do sytuacji, że atmosfera w szkole będzie taka, że wszyscy będą mogli spokojnie usiąść i rozmawiać, a przede wszystkim spokojnie się uczyć – mówi Dorota Nowak-Maluchnik, podkarpacka kurator oświaty. ●

Monika K. uważa, że drobne i błahe sprawy są wyolbrzymiane i celowo zniekształcane, aby szokowały

1 RP

Kraj/34446516

PREZYDENT MIASTA BOLESŁAWIEC

Wyciąg z ogłoszenia

Prezydenta Miasta Bolesławiec

Z DNIA 31 lipca 2026 R.

w sprawie II przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, oznaczonej jako działka nr 567, stanowiącej własność Gminy Miejskiej Bolesławiec, położonej w Bolesławcu, przy ul. Ekonomicznej, w obrębie 0004 miasta Bolesławiec – z przeznaczeniem pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i baz.

Oznaczenie nieruchomości wg katastru nieruchomości	**Nr działki**	**567**
	Powierzchnia (ha)	**2,5126**
	Położenie	ul. Ekonomiczna, obręb : 0004-Bolesławiec-4
	Rodzaj użytku gruntowego wg ewidencji gruntów	Grunty orne (RIIIB-0,4425 ha, RIVa-0,4199 ha, RIVb-1,6502 ha)
Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej		JG1B/00014912/7 – zbiorcza księga wieczysta założona dla obrębu 0004.
Cena wywoławcza (zł)		**3.600.000,00 zł brutto**
Forma wniesienia wadium		W pieniądzu
Wysokość wadium (stanowiące do 20% ceny wywoławczej) (zł)		700.000,00 zł
Minimalna wysokość postąpienia (nie mniej niż 1% ceny wywoławczej) (zł)		36.000,00 zł

Termin i miejsce przetargu: **08 października 2026r. godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Bolesławiec, Pl. Piłsudskiego nr 1 (biurowiec, IV piętro, sala 412).**

Wadium na działkę należy wnieść najpóźniej do dnia 02 października 2026r. – na rachunek bankowy Urzędu Miasta Bolesławiec: PKO Bank Polski S.A.O/Bolesławiec numer: **04 1020 2137 0000 9402 0046 4271.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z ogłoszeniem o przetargu, warunkami przetargu oraz przedmiotem przetargu.
Zastrzega się prawo odwołania przetargu z ważnych przyczyn.
Pełna treść ogłoszenia o przetargu dostępna jest w Wydziale Mienia i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Bolesławiec –„biurowiec" I piętro, pokój 108, (tel. 75 645 65 15) oraz na stronie internetowej UM Bolesławiec https://bolesławiec.pl/index.php/mig/sp-estate przetargi.
JP/JP

Bolesławiec, dnia 31 lipca 2026 r.

Kraj/34446518

PREZYDENT MIASTA BOLESŁAWIEC

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

PREZYDENTA MIASTA BOLESŁAWIEC

Z DNIA 31 lipca 2026 r.

w sprawie II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, oznaczonej jako działki o numerach: 1216/8, 1216/14, 1216/13, 1216/10 oraz 1216/9, stanowiących własność Gminy Miejskiej Bolesławiec, położonej w Bolesławcu w obrębie 0007 miasta Bolesławiec – z przeznaczeniem pod zabudowę jednorodzinną.

Oznaczenie nieruchomości wg katastru nieruchomości	**Nr działki**	**1216/8**	**1216/14**	**1216/13**	**1216/10**	**1216/9**
	Powierzchnia (ha)	**0,0770**	**0,0742**	**0,0808**	**0,0770**	**0,0228**
	Położenie	ul. Żurawia, obręb: 0007 – Bolesławiec-7				
Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej		JG1B/00014344/4 W dziale I-SP wpisane są uprawnienia ze służebności gruntowych oraz w dziale-III wpisane są służebności gruntowe, przy czym żadne z nich swoim zakresem wykonywania nie obejmują działek o numerach 1216/8, 1216/14, 1216/13 i 1216/10.				JG1B/00055663/5 – bez obciążeń na rzecz osób trzecich.
Cena wywoławcza do II przetargu ustnego nieograniczonego		**980.000,00 zł brutto** Na cenę składają się: – cena działki nr 1216/8 co stanowi 24,49% ceny wywoławczej, – cena działki nr 1216/10 co stanowi 24,49% ceny wywoławczej, – cena działki nr 1216/13 co stanowi 23,26% ceny wywoławczej, – cena działki nr 1216/14 co stanowi 22,65% ceny wywoławczej, – cena działki nr 1216/9 co stanowi 5,11% ceny wywoławczej. W cenę gruntu wliczony jest należny podatek od towarów i usług według obowiązującej stawki podatku VAT. Cena osiągnięta w przetargu, płatna będzie w całości przed zawarciem umowy notarialnej.				
Wysokość wadium (stanowiące do 20% ceny wywoławczej) (zł)		190.000,00 zł brutto				

Termin i miejsce przetargu: **08 października 2026r. godz. 12.00 siedzibą Urzędu Miasta Bolesławiec, Pl. Piłsudskiego nr 1 (biurowiec, IV piętro, sala 412).**
Wadium na przedmiotową nieruchomość należy wnieść najpóźniej do dnia 2 października 2026r. – na rachunek bankowy Urzędu Miasta Bolesławiec: PKO Bank Polski S.A.O/Bolesławiec numer: **04 1020 2137 0000 9402 0046 4271.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z ogłoszeniem o przetargu, warunkami przetargu oraz przedmiotem przetargu.
Zastrzega się prawo odwołania przetargu z ważnych przyczyn.
Pełna treść ogłoszenia o przetargu dostępna jest w Wydziale Mienia i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Bolesławiec –„biurowiec" I piętro, pokój 108, (tel. 75 645 65 15) oraz na stronie internetowej UM Bolesławiec https://bolesławiec.pl/index.php/mig/sp-estate przetargi.
JP/JP

Bolesławiec, dnia 31 lipca 2026 roku.

eprasa.pl 64210c23cc

TYLKO ZDROWIE

PYTANIE DO... ekspertki

Jak się zarejestrować do specjalisty przez IKP?

I jak działa wirtualna poczekalnia?

Iwona Hoszko

z Centrum e-Zdrowia

Kiedyś, żeby zapisać się na badania albo wizytę, musieliśmy zadzwonić albo pójść do przychodni. Teraz możemy umawiać się także online – szybko i wygodnie dzięki centralnej e-rejestracji.

Jak z niej skorzystać? Przez Internetowe Konto Pacjenta albo aplikację mojeIKP. Każdy z nas ma Internetowe Konto Pacjenta, jednak żeby zacząć go używać, musisz się na swoje konto zalogować – zrobiło tak już ponad 21 mln osób w Polsce. Dane o zdrowiu są powiązane z Twoim numerem PESEL. Konto IKP znajdziesz na stronie pacjent.gov.pl oraz w aplikacji ściągniętej na telefon – mojeIKP. Logujesz się profilem zaufanym, danymi konta bankowego, e-dowodem albo przez aplikację mObywatel.

Potem wchodzisz w zakładkę „Rejestracja" (w IKP) lub „Rejestracja na wizyty" (w aplikacji).

Przez centralną e-rejestrację mogliśmy dotychczas zapisać się na badania profilaktyczne, a także na pierwszą wizytę u kardiologa w ramach NFZ. Od początku sierpnia lista świadczeń widocznych w IKP poszerza się. W centralnej e-rejestracji pojawiają się terminy wizyt u lekarzy specjalistów:

- angiologa lub chirurga naczyniowego
- lekarza chorób zakaźnych
- endokrynologa
- lekarza chorób wątroby
- lekarza chorób układu odpornościowego
- nefrologa
- neonatologa
- pulmonologa.

Placówki mają sześć miesięcy na dołączenie do nowego systemu – nie we wszystkich przychodniach terminy będą widoczne od razu.

Kolejnym krokiem w „Rejestracji" jest wybranie specjalisty. Jeśli masz wystawione skierowanie, zobaczysz dostępne terminy wizyt, np. do kardiologa. Wyświetlą się miejsca zgodne z Twoimi kryteriami wyszukiwania. Możesz szukać terminu w całym mieście albo zaznaczyć odległość w kilometrach od domu. Możesz też sprawdzić terminy tylko w jednej, konkretnej poradni.Jeśli któryś z terminów Ci odpowiada, wybierasz go i zapisujesz się na wizytę.

Jeśli w IKP nie znajdziesz terminu do specjalisty w ciągu najbliższych 40 dni, możesz zająć miejsce w wirtualnej poczekalni. Wybierz wówczas opcję „Zapisz się do poczekalni". System poszuka terminu zgodnie z kryteriami, które zaznaczysz wcześniej – w całym województwie, w kilku miejscowościach albo w jednej miejscowości czy poradni. System zapisze też preferowane przez Ciebie dni i godziny wizyty.

Gdy zamkniesz komputer lub aplikację, system „staje w wirtualnej kolejce do lekarza" za Ciebie. Jeśli ktoś zrezygnuje z wizyty, dostaniesz powiadomienie o wolnym terminie. Informację otrzymasz SMS-em lub mailem. To zależy od tego, jakie dane zostawisz wcześniej w IKP. Gdy dostaniesz powiadomienie o możliwej wizycie, nic nie musisz robić. System zapisze Cię automatycznie. Żeby odwołać proponowany termin, zaloguj się na IKP lub skontaktuj się z placówką, która ma Cię przyjąć. Możesz teżodwołać wizytę, jeśli odpowiesz na SMS z przypomnieniem, który wyśle do Ciebie system. Po rezygnacji z proponowanego terminu automatycznie znowu znajdziesz się w poczekalni, bez tracenia miejsca w kolejce. Gdy pojawi się nowy termin wizyty, system zapisze Cię do lekarza i znowu o tym poinformuje. Będzie robił to do skutku, to znaczy do momentu, w którym trafisz na taki termin, który Ci odpowiada.

Pamiętaj, że jeśli nie możesz skorzystać z umówionej wizyty, trzeba ją odwołać. Jeśli na nią nie przyjdziesz, wszyscy na tym stracą. Ty, bo trafisz na koniec kolejki. Przychodnia, bo marnowane są terminy. Ale też inni pacjenci, którzy tego terminu naprawdę mogą potrzebować. ●

Not. Katarzyna Staszak

FOT. SHUTTERSTOCK

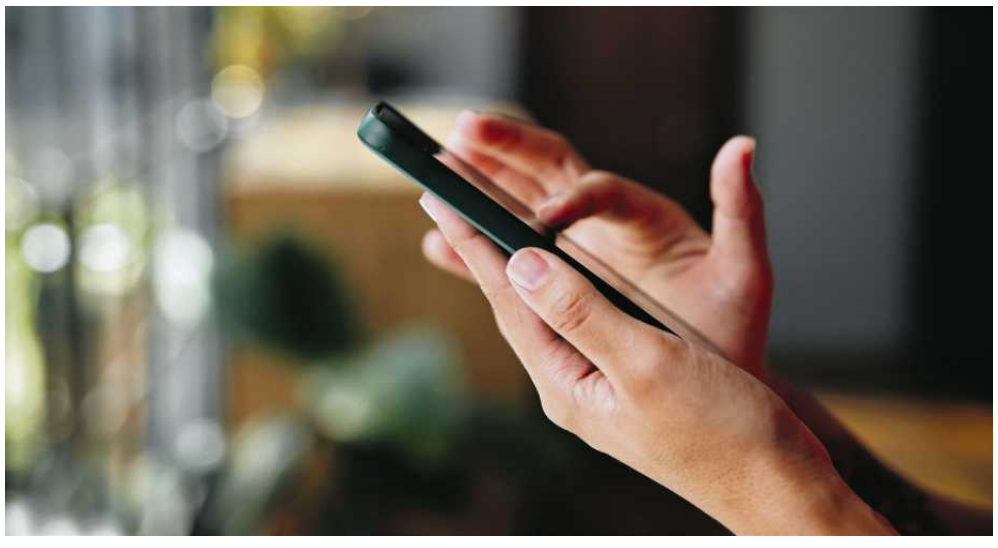

FOT. GETTY IMAGES

Więcej niż dobra kupa

Błonnik dba nie tylko o jelita, ale też o mózg

Kiedyś kojarzył się z zaparciami i proszkiem kupowanym w aptece. Dziś błonnik stał się dietetyczną gwiazdą. Na fali tego zdrowego trendu uzupełniłam swoje nawyki o dwa punkty.

Katarzyna Staszak

W ogrodzie moich dziadków wszystkiego było dużo. W wakacje zaraz po przebudzeniu szłam na truskawki, a gdy się kończyły, wchodziłam na drzewo, żeby prosto z gałęzi zjadać czereśnie. Potem był czas na kwaśne jabłka. Na deser lubiłam czerwone porzeczki zalane kefirem. Na kolację robiłam z kuzynką wielką miskę sałaty z pomidorami, cebulą lub szczypiorkiem – wszystko z ogrodu. A później jechałam rowerem na dziko rosnące jeżyny.

Ogród dziadków od lat należy już do kogoś innego, ale pozostał mi nawyk zjadania wielkich ilości warzyw i owoców. Gdy zobaczyłam na platformach społecznościowych trend maksymalizowania błonnika w diecie (ang. fibermaxxing), zastanowiłam się, czy też mogę się tym jakoś zainspirować. Od zawsze zamiast białych bułek kupuję grahamki i codziennie do śniadania mielę siemię lniane. Nigdy nie obieram jabłek i gruszek ze skórki. Na fali trendu na błonnik dodałam jednak do swoich nawyków dwie nowe rzeczy.

TO NIE ODPADKI, TO BŁONNIK

Po pierwsze, przestałam obierać kiwi ze skórki – usuwam tylko fragment skórki z naklejką dostawcy. Skórka to dodatkowa porcja błonnika i witaminy C.

Po drugie, część truskawek zjadam z szypułkami, a te, które dodaję do koktajlu, zawsze wrzucam do blendera z zieloną częścią. Przekonali mnie do szypułek polscy naukowcy. Prześwietlili ich skład chemiczny i bioaktywne właściwości. W zielonej części truskawek znaleźli, oczywiście, błonnik i witaminę C, ale także witaminę E, związki polifenolowe (kwas elagowy, kwas chlorogenowy, rutynę, katechinę) nienasycone kwasy tłuszczowe omega-3 oraz luteinę i beta-karoten. Te dwa ostatnie związki polecają szczególnie okuliści, bo są ważne dla ochrony wzroku.

Zjadam więc teraz także te części roślin, które kiedyś uznawałam za odpadki.

Konsekwencją trendu na maksymalizowanie błonnika w diecie, jest to, że gdy zjadasz więcej roślin, zjadasz tak naprawdę więcej cennych składników odżywczych. A i sam błonnik ma więcej właściwości, niż przez lata myśleliśmy.

Pogadanki o błonniku słyszały na pewno osoby cierpiące na zaparcia. Gastrolodzy i dietetyczki tłumaczą, że są dwa rodzaje błonnika: nierozpuszczalny i rozpuszczalny.

Błonnik nierozpuszczalny działa jak szczotka, która wymiata „brudy" z jelita, daje uczucie sytości, dodaje stolcom masy, zwiększa ich objętość. Nierozpuszczalny błonnik zjadamy z ciemnym pieczywem, skórkami owoców czy brązowym ryżem.

Błonnik rozpuszczalny tworzy w jelitach żel, jest odżywką dla naszych dobrych mikrobów, pomaga obniżyć poziom cholesterolu, reguluje poziom cukru we krwi. Znajdziemy go np. w płatkach owsianych, kaszy jęczmiennej, pomarańczach czy burakach.

BEZ PROBLEMÓW W TOALECIE

Lekarze dzielą zaparcia na atoniczne i spastyczne. – Atoniczne mają związek z wolniejszą perystaltyką jelit, mówi się, że jelita są rozleniwione. Stolce są twarde i szerokie. Przyczyną jest zbyt mała ilość błonnika w diecie, czyli warzyw, owoców i produktów pełnoziarnistych. Winna może być też za mała ilość wypijanej wody i nadużywanie środków przeczyszczających. Sięganie po takie preparaty sprawia, że z czasem organizm nie radzi sobie prawidłowo z trawieniem – mówi dr n. med. Karolina Hankiewicz-Szwedowska, gastrolożka.

Wyjaśnia, że inaczej jest przy zaparciach spastycznych – tu aktywność skurczowa jelita grubego jest wzmożona. – Powoduje to upośle-

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

TYLKO ZDROWIE

dzenie przechodzenia treści kałowych, wzdęcia i bóle brzucha. Stolce są wąskie, ołówkowate lub drobne, określane jako bobkowate. W tym typie zaparć trzeba unikać błonnika nierozpuszczalnego drażniącego jelita, czyli np. pieczywa razowego, ziaren, roślin strączkowych. Pomocny może być błonnik rozpuszczalny w wodzie, który znajdziemy np. w brązowym ryżu, jabłkach, płatkach owsianych, soczewicy, nasionach lnu – tłumaczy dr Hankiewicz-Szwedowska.

Jeśli jesteś raczej roślinożercą, zapewne dostarczasz sobie odpowiednio dużo błonnika. Dieta w stylu śródziemnomorskim i dieta DASH, którą promuje NFZ na swojej platformie z dietami (diety.nfz.gov.pl), zapewniają sporo błonnika.

Ostatnio o błonniku głośno jest też w kontekście zdrowia mózgu. Mnóstwo badań pokazuje, że większa ilość błonnika w diecie poprawia nastrój, obniża ryzyko depresji i demencji.

Dobrym przykładem pokazującym, jak to, co jemy, przekłada się na działanie mózgu, jest tryptofan. Możemy podnieść jego poziom w organizmie za pomocą konkretnego jedzenia. W jelitach jest przekształcany w serotoninę. A serotonina dba o nasz nastrój i jest niezbędna do wytworzenia melatoniny, hormonu, który pomaga nam zasnąć.

Tryptofan jest obecny m.in. w wysokobłonnikowych produktach: ciecierzycy i innych nasionach roślin strączkowych; płatkach owsianych; orzechach i bananach.

W badaniach powiązano wyższe spożycie błonnika z lepszym nastrojem oraz mniejszym ryzykiem depresji i zaburzeń lękowych u dorosłych i dzieci.

Inne badanie wykazało, że spożywanie codziennie co najmniej 34 g błonnika (to tyle, ile oficjalnie zaleca się zjadać), wiązało się z lepszymi funkcjami poznawczymi, czyli z lepszą pracą mózgu.

Jak jeść więcej błonnika

– Statystyczna Polka i statystyczny Polak zjadają dziennie zaledwie połowę zalecanej porcji błonnika – mówi dietetyczka Anna Kopańczyk. W swoje książce „Menopauza. Instrukcja obsługi" daje podpowiedzi, jak na stałe wprowadzić więcej błonnika do swojego jadłospisu:

- Jedz dużo warzyw i owoców, wybieraj produkty pełnoziarniste (razowe, żytnie pieczywo, grahamkę zamiast pszennej bułki, kasze, płatki owsiane).
- Jedz warzywa i owoce ze skórką, w nich jest najwięcej błonnika.
- Zamiast białego ryżu, wybierz brązowy, zamiast pszennego makaronu – kupuj razowy.
- Kilka razy w tygodniu jedz dania z roślinami strączkowymi (fasola, groch, soczewica, ciecierzyca, soja).
- Dodawaj rośliny strączkowe do zup i sałatek.
- Zagęszczaj czerwoną soczewicą sosy warzywne lub mięsne (soczewica łatwo się rozpada w gotowaniu).
- Pieczona ciecierzyca z przyprawami świetnie sprawdzi się jako przekąska.
- Hummus z paluszkami warzywnymi to dobry pomysł na lekki obiad do pracy.
- Zastąp mielone mięso soczewicą lub ciecierzycą w domowych burgerach (całkowicie lub chociaż częściowo).
- Dodawaj mielone siemię lniane i babkę płesznik do koktajli lub owsianki.
- Ilość błonnika w diecie zwiększaj stopniowo, np. dodając co tydzień do jadłospisu coś nowego bogatego w błonnik.
- Dużo pij, błonnik kocha wodę, bez niej możesz zmagać się z zaparciami i gazami

Jedzenie błonnika sprawia, że nasze mikroby w jelitach mogą produkować krótkołańcuchowe kwasy tłuszczowe. To one zmniejszają stany zapalne, wspierają naszą odporność i dbają o szczelność bariery jelitowej. A to z kolei przekłada się na lepszą kondycję całego organizmu, w tym mózgu, któremu szkodzi to, co szkodzi też innym organom.

Błonnik jest więc paliwem, które napędza nasz mikrobiom jelitowy do pracy na naszą korzyść. Dlatego potrzebujemy go codziennie w ilości, która zaspokoi potrzeby społeczności żyjącej w naszym brzuchu.

W ostatnich latach widzimy, że niektóre trendy dietetyczne mogą żyć długo i wychodzą poza platformy społecznościowe. Tak jest z jedzeniem dużych ilości białka. W sklepach spożywczych znajdziemy mnóstwo produktów z napisem „wysokobiałkowy" lub „high protein". Eksperci od trendów spożywczych zapowiadają, że podobne komunikaty zobaczymy w odniesieniu do błonnika. Niektóre produkty mogą dostać taką informację na etykiecie, bo od zawsze były wysokobłonnikowe, ale nie było to kiedyś przyciągające. Teraz jedzenie kaszy, płatków owsianych i fasoli, jest szykowne, czyli w języku Instagram i TikToka – chic.

Ile to 30 g błonnika dziennie

Dietetyczka Anna Kopańczyk podaje dwa przykładowe zestawy produktów, które zjedzone w ciągu dnia dostarczają około 30 g błonnika.

Przykład I
- 1 gruszka 2,7 g
- 100 g brokułów 2,5 g
- 4 łyżki płatków owsianych 2,8 g
- 1 szklanka gotowanej kaszy gryczanej 2,9 g
- garść fasolki szparagowej 4,8 g
- 1 duży banan 4,6 g
- 2 kromki chleba żytniego razowego 5,8 g
- 1 średni pomidor 2 g

Razem: 28,1 g

Przykład II
- 1 średni batat 6,9 g
- 1 szklanka malin 8 g
- 1 szklanka gotowanej ciecierzycy 13,1 g
- 200 g kalafiora 4,8 g

Razem: 32,8 g

Z JELIT DO MÓZGU

Jak błonnik w diecie łączy się z demencją? Jeśli dbasz o swój mikrobiom jelitowy, poprawisz działanie układu odpornościowego i obniżasz ryzyko chorób metabolicznych. Brak przewlekłego stanu zapalnego w organizmie, mniejsze ryzyko cukrzycy czy wysokiego cholesterolu, oznacza mniejsze ryzyko demencji.

Przewód pokarmowy jest połączony z układem nerwowym, to tzw. oś jelita – mózg. Pośrednikami w tej komunikacji są substancje produkowane przez naszą mikrobiotę jelitową, m.in. neuroprzekaźniki: kwas gamma-aminomasłowy, dopamina, noradrenalina, serotonina.

wyborcza.pl

Zapisz się na codzienny newsletter

Wyborcza.pl/newslettery

OGŁOSZENIE 34429903

Cykl redakcyjny sponsoruje

cez Centrum e-Zdrowia

REKLAMA Kraj/34444154

eprasa.pl 64210c23cc

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy,
że dnia 31 lipca 2026 roku, w wieku 82 lat, zmarł

ŚP

Prof. Marek Pliszkiewicz

Wybitny naukowiec i ceniony specjalista w dziedzinie prawa pracy,
prawa europejskiego oraz stosunków międzynarodowych.

Wieloletni pracownik i wykładowca Instytutu Nauk Prawnych
Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, Akademii
oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, gdzie pełnił m.in.
funkcję dyrektora Centrum Badań i Studiów Europejskich.
Wykładowca renomowanych uczelni w Paryżu i Bordeaux.

Profesor Marek Pliszkiewicz posiada następujące odznaczenia państwowe
za wybitne zasługi dla Polski oraz Francji:
Złoty Krzyż Zasługi – nadany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2001 roku.
Oficer Narodowego Orderu Zasługi (Officier de l'Ordre National du Mérite)
– nadany przez Prezydenta Republiki Francuskiej w 2006 roku.

Straciliśmy Człowieka wielkiego serca,
wybitnego Mentora i Autorytet dla wielu pokoleń prawników.

Odszedł od nas Kochający Mąż, Brat, Tata, Dziadek i Pradziadek.

W głębokim żalu i smutku,

Rodzina

Msza święta żałobna, poprzedzona modlitwą różańcową, odprawiona zostanie
11 sierpnia 2026 roku o godzinie 13:30
w Kaplicy w Laskach pw. Matki Bożej Anielskiej ul. Brzozowa 75, 05-080 Laski, Izabelin
– na terenie Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi.
Pochówek odbędzie się 11 sierpnia 2026 rokuu na Cmentarzu w Laskach.

Rodzina prosi, zamiast kwiatów, o datki na rzecz
Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie tytułem:
Darowizna na ociemniałe dzieci. Nr konta PLN: 02 1140 1010 0000 4399 5800 1002
(mBANK S.A., Swift (BIC): BREXPLPWWA1).

Będzie również można złożyć datek do puszki wystawionej w czasie mszy.

Rodzina prosi o nieskładanie kondolencji.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446479

Z powodu śmierci

Pana nadinspektora

Zenona Smolarka

wyrazy współczucia

Rodzinie

składają

Hanna i Paweł Posadzy

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446584

Z głębokim żalem żegnamy

ŚP

Pana Profesora dr. hab. n. med.
Eugeniusza Butruka

Wybitnego Naukowca i Wspaniałego Lekarza
Wieloletniego konsultanta krajowego w dziedzinie gastroenterologii
Wizjonera i Architekta polskiej gastroenterologii
Mistrza wielu pokoleń lekarzy
o wysokim autorytecie naukowym i moralnym

Człowieka kochającego świat sztuki, muzyki, poezji...

Zostaniesz na zawsze w naszej pamięci Panie Profesorze!

Rodzinie i Bliskim Pana Profesora

składamy wyrazy serdecznego współczucia i wsparcia

Kierownik - Prof. dr hab. n. med. Ewa Małecka-Wojciesko
i Zespół Kliniki Chorób Przewodu Pokarmowego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446884

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
O PIERWSZYM PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM
NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONEJ
W RUMI PRZY UL. TORFOWEJ

Burmistrz Miasta Rumi ogłosił pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, położonej w Rumi przy ul Torfowej, składającej się z działki nr 37 o powierzchni 9357m², obręb 3, zapisanej w księdze wieczystej GD1W/00035000/1, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wejherowie.

Zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Rumi, uchwalonym Uchwałą Rady Miejskiej Rumi Nr XXIV/232/2016 z dnia 19 maja 2016 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla obszaru położonego w Rumi w rejonie ul. Partyzantów, działka nr 37 obr. 3 znajduje się na terenie oznaczonym symbolem 7.MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej, bez ustalania proporcji pomiędzy funkcjami oraz niewielki fragment działki nr 37 obr. 3 znajduje się w obszarze 41.KDD – teren drogi publicznej – ulica dojazdowa.

Nieruchomość jest niezabudowana.

Na granicy działki znajdują się rowy wodne, zaś przez środek działki przechodzi rów, który na wniosek nowego właściciela może zostać zlikwidowany lub zamieniony na inne urządzenie.

Teren płaski. Dział III i IV księgi wieczystej GD1W/00035000/1 są wolne od wpisów i zobowiązań.

Pierwszy przetarg odbędzie się w dniu 16 października 2026 roku o godz. 10^{00}
w siedzibie Urzędu Miasta Rumi, 84-230 Rumia ul. Sobieskiego 7, pok. 100.

Cena wywoławcza wynosi 2.700.000,00 zł netto
(słownie: dwa miliony siedemset tysięcy złotych 00/100).

Warunkiem wzięcia udziału w przetargu jest wpłacenie wadium, przelewem na konto Urzędu Miasta Rumi Nr: **88 1160 2202 0000 0005 0260 9279** w terminie **do dnia 12.10.2026r.**

Za datę wpłaty uznaje się datę wpływu środków na rachunek Urzędu Miasta Rumi.

Do wylicytowanej ceny zostanie doliczony podatek VAT, według obowiązującej stawki.

Ogłoszenie zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Rumi, 84-230 Rumia ul. Sobieskiego 7 oraz na stronach internetowych Urzędu Miasta Rumi: www.bip.rumia.pl i https://rumia.eu.

Szczegółowe informacje dotyczące niniejszego przetargu można uzyskać w Referacie Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Rumi, pok. 103, rgn@um.rumia.pl tel. 58/679-65-24, we wskazanych godzinach: poniedziałek w godz. 9^{00} – 17^{00}, wtorek, środa i piątek w godz. 7^{30} – 15^{30}.

Kraj/34446909

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach)
na sprzedaż samodzielnych lokali mieszkalnych stanowiących własność Miasta Łodzi
wraz z udziałem w prawie własności gruntu, usytuowanych w budynkach położonych w Łodzi przy:

Lp.	Położenie nieruchomości Nr księgi wieczystej nieruchomości gruntowej zabudowanej	Obręb, nr działki, powierzchnia nieruchomości (m^2)	Powierzchnia lokalu/powierzchnia pomieszczenia przynależnego (m^2) udział w częściach wspólnych nieruchomości	Cena wywoławcza łączna [zł]	Wadium [zł]
1.	**ul. Marysińska 48A*¹** **lokal mieszkalny nr 11** **KW LD1M/00137213/9**	B-48 30/9 633	19,66 ——— 0,011	**140 000**	14 000
2.	**ul. Legionów 43** **lokal mieszkalny nr 7** **KW LD1M/00094332/5**	P-9 71 1101	52,65 ——— 0,037	**150 000**	15 000
3.	**ul. Legionów 43** **lokal mieszkalny nr 13** **KW LD1M/00094332/5**	P-9 71 1101	26,30 ——— 0,018	**80 000**	8 000
4.	**ul. Stefana Jaracza 25*²** **lokal mieszkalny nr 61** **KW LD1M/00094913/2**	S-1 474 1531	58,21 ——— 0,023	**240 000**	24 000
5.	**ul. Włókiennicza 18** **lokal mieszkalny nr 1** **KW LD1M/00002354/4**	S-1 428/1 1521	108,06 ——— 0,056	**580 000**	58 000
6.	**ul. Włókiennicza 18** **lokal mieszkalny nr 46** **KW LD1M/00002354/4**	S-1 428/1 1521	43,91 ——— 0,023	**250 000**	25 000
7.	**ul. Włókiennicza 18** **lokal mieszkalny nr 49** **KW LD1M/00002354/4**	S-1 428/1 1521	57,90 ——— 0,030	**330 000**	33 000
8.	**ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 56*²** **lokal mieszkalny nr 29*⁷** **KW LD1M/00004912/8**	S-2 174/1 1868	62,50 / 4,71 ——— 6721 / 541422	**360 000**	36 000
9.	**ul. Edwarda Abramowskiego 7*²** **lokal mieszkalny nr 20** **KW LD1M/00089990/7**	S-8 120 289	15,34 ——— 0,020	**90 000**	9 000
10.	**ul. Edwarda Abramowskiego 13** **lokal mieszkalny nr 30** **KW LD1M/00175937/8**	S-8 123/1, 139/23 545	14,87 / 1,85 ——— 1672 / 75031	**90 000**	9 000
11.	**ul. Edwarda Abramowskiego 18*²** **lokal mieszkalny nr 20** **KW LD1M/00088622/0**	S-8 103/1, 104/3 1848	24,41 ——— 0,027	**150 000**	15 000

***¹/** Dotyczy lokalu mieszkalnego nr 11 przy ul. Marysińskiej 48A – zgodnie z zapisem w bazie Łódzkiego Ośrodka Geodezji oraz księdze wieczystej nr LD1M/00137213/9 adres nieruchomości to: Marysińska 46, Marysińska 48A, Marysińska 50.

***²/** Zgodnie z zarządzeniem Nr 4216/VII/16 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków miasta Łodzi, zmienionym zarządzeniami Prezydenta Miasta Łodzi: Nr 7257/VII/17 z dnia 20 listopada 2017 r., Nr 3397/VIII/20 z dnia 28 lutego 2020 r., Nr 6843/VIII/21 z dnia 26 marca 2021 r., Nr 772/2023 z dnia 6 kwietnia 2023 r., Nr 1201/2024 z dnia 17 czerwca 2024 r. budynki objęte zostały gminną ewidencją zabytków.

Sprzedaż lokali zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541, 1811 oraz z 2026 r. poz. 507 i 846).

Przetargi odbędą się w dniu 22 października 2026 r. o godz. 10:00 w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, Duża Sala Obrad.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargów wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.). Ogłoszenie publikowane jest również na stronie internetowej pod adresem: https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/.Szczegółowe informacje dotyczące przetargów dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 468 i 457a) oraz pod numerem telefonu: (42) 638-43-31, 272-67- 83, 638-45-83.

Kraj/34446120

eprasa.pl 64210c23cc

Jak UEFA chce wysadzić z siodła Gianniego Infantino

Do zmiany szefa FIFA UEFA potrzebuje wspacia federacji z innych kontynentów. Co chce im zaproponować? Mini mundial co dwa lata.

Michał Kiedrowski

• **Gianni Infantino i Aleksander Ceferin na kongresie UEFA w Brukseli. 12 lutego 2026 r.**
FOT. REUTERS / BENOIT TESSIER

Wszyscy, którzy już skreślili szefa FIFA Gianniego Infantino, powinni jeszcze się wstrzymać. Szwajcar łatwo się nie podda. Co prawda można odnieść wrażenie, że tzw. piłkarski świat stracił do niego zaufanie po ujawnieniu planów stworzenia FIFA Forward Enterprise do organizacji mundiali, ale to tylko narracja mediów tzw. głównego nurtu. Już znaleźli się tacy, którzy twierdzą, że Szwajcar nie chciał wcale źle.

Infatino szykował sobie posadę?

Ten biznesowy projekt, w którym miał wziąć udział brat zięcia prezydenta USA Joshua Kushner, zakładał wydzielenie z FIFA praw telewizyjnych i komercyjnych mistrzostw świata kobiet i mężczyzn oraz klubowego mundialu do osobnej spółki, której 21 procent miało powędrować w ręce prywatnych inwestorów.

Tego typu spółki nie są w sporcie niczym nowym. W podobny sposób udziały w swoim turnieju sprzedał Turniej Sześciu Narodów w rugby. Na podobnych zasadach prywatnego inwestora do Ligue 1 wpuścili Francuzi. A dzięki kapitałowi funduszu CVC kluby hiszpańskiej La Ligi odzyskały rentowność i znalazły finansową stabilizację. Również światowa federacja siatkówki związała się z CVC, by razem organizować pod szyldem Volleyball World najważniejsze światowe imprezy: Ligę Narodów, mistrzostwa świata czy eliminacje olimpijskie.

Odrębną spółkę z CVC ma również związek tenisistek. WTA Ventures LLC zarządza m.in. prawami telewizyjnymi, sponsoringiem, licencjami na produkty.

Tym, co zabiło FIFA Forward Enterprise, zanim jeszcze projekt został tak naprawdę przedstawiony i omówiony, jest fakt, że był on przygotowywany w całkowitej tajemnicy. Infantino poczuł się tak mocny w roli szefa Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej, że myślał, iż wszystko mu ujdzie na sucho. Projektem FIFA Forward Enterprise zaskoczeni byli nawet jego najbliżsi współpracownicy, a przecież to pomysł, który doprowadziłby do rewolucji w piłce nożnej. Nie bez powodu idea powołania nowej spółki z prywatnym kapitałem została odebrana przez opinię publiczną nie jako źródło dodatkowych pieniędzy dla federacji krajowych z całego świata, ale przede wszystkim jako przedsięwzięcie, które zapewni Infantino czołową rolę w światowym futbolu, nawet gdy przestanie być szefem FIFA. To właśnie Szwajcar miał stanąć na czele FIFA Forward Enterprise i zarabiać pięć razy więcej niż obecne 6 mln dolarów rocznej pensji.

UEFA walczy o swoje interesy

Gdy brytyjscy dziennikarze z The Times i Financial Times ujawnili plany Infantino, bardzo ostro zareagowała Europejska Unia Piłkarska. UEFA zagroziła bojkotem imprez FIFA. Nowy projekt skrytykowały też konfederacje z Azji oraz Ameryki Północnej i Środowej. Infantino ostatecznie wycofał się z pomysłu.

Jednak Europa chce kuć żelazo, póki gorące i zwietrzyła szansę na pozbawienie Infantino władzy. UEFA mówi o utracie zaufania do szefa światowej federacji, z powodu jego stylu zarządzania światowym futbolem. Obok potajemnego przygotowywania FIFA Forward Enterprise innym kluczowym zarzutem jest udział Infantino w zawieszeniu kary dla napastnika reprezentacji USA Folarina Baloguna za czerwoną kartkę w meczu mundialu. W sprawie piłkarza interweniował u Infantino sam prezydent USA, Donald Trump, po czym Balogun mógł zagrać w 1/8 finału z Belgią. Szef FIFA zarzekał się, że decyzję podjął niezależny od niego komitet.

Tylko naiwni mogliby jednak sądzić, że UEFA podnosi bunt z troski o światowy futbol. Ma ona do obrony własne interesy. Ostatnio obie piłkarskie federacje na wyścigi powiększają swoje międzynarodowe rozgrywki. FIFA powołała do życia klubowe mistrzostwa świata i poszerzyła liczbę uczestników mundiali, zarówno kobiet jak i mężczyzn. UEFA przeprowadziła reformę Ligi Mistrzów i Ligi Narodów, dokładając do obu rozgrywek nowe terminy. A kalendarz nie jest z gumy, budżety sponsorów i stacji telewizyjnych również nie. I jeszcze jest kwestia zdrowia piłkarzy. „Puchnięcie" starych rozgrywek i powołanie do życia nowych powoduje, że mają oni coraz mniej czasu na wypoczynek i regenerację. W rezultacie FIFA i UEFA działają na rynku jak konkurenci w rywalizacji o pieniądze i piłkarzy.

Według medialnych przecieków, Europejczycy nie mają zamiaru czekać do zaplanowanych na marzec 2027 roku wyborów prezydenta FIFA. Chcą zwołać nadzwyczajny kongres organizacji i pozbawić Infantino władzy. Na razie trwa uzgadnianie kandydata, który mógłby rzucić wyzwanie Szwajcarowi. Mówiło się o prezesie Legii, Dariuszu Mioduskim, ale bardzo wątpliwe, żeby kolejny Europejczyk zyskał poparcie na innych kontynentach. Ostatnio coraz częściej szefami dużych światowych związków sportowych są osoby spoza Europy. Międzynarodowym Komitetem Olimpijskim rządzi Kirsty Coventry z Zimbabwe. Na czele zrzeszenia paralimijczyków jest Andrew Parsons z Brazylii. W krykiecie rządzi Jay Shah z Indii, w siatkówce – Fabio Azevedo z Brazylii, w koszykówce – Sheikh Saud Ali Al Thani z Kataru, w piłce ręcznej – Hassan Moustafa z Egiptu, w hokeju na trawie – Tayyab Ikram z Makau, w hokeju na lodzie – Luc Tardif, Francuz urodzony w Kanadzie, w rugby – Brett Robinson z Australii, w pływaniu – Husain Al Musallam z Kuwejtu. Brytyjczyk Sebastian Coe w World Atheltics to jeden z ostatnich Europejczyków na czele dużej światowej sportowej federacji.

Dlatego możliwe, że reprezentantem Europy w wyborach na szefa FIFA będzie obecny prezydent CONCACAF, Kanadyjczyk Victor Montagliani.

Zdaniem brytyjskich mediów (Sky Sports i The Times) Europejczycy chcą walczyć z Infantino nie tylko przy pomocy kandydata do jego zastąpienia, ale również przez powołanie do życia nowych rozgrywek.

Mundial niemal co roku

Pomysł nie jest nowy. UEFA opracowała ideę Global Nations League przy okazji powołania do życia swojej Ligi Narodów w 2017 roku. W założeniu wszystkie zrzeszone w kontynentalnych konfederacjach reprezentacje podzielone byłyby na siedem dywizji według reprezentowanego przez nie poziomu. Kontynentalne Ligi Narodów byłyby eliminacjami do globalnych finałów, w których grałyby trzy najlepsze drużyny z Europy, dwie z Ameryki Południowej i po jednej z Afryki, Azji i CONCACAF. Co dwa lata (w latach nieparzystych) w czerwcu odbywałoby się siedem takich finałów dla drużyn z każdej dywizji. Pomysłodawcy uważali, że takie rozgrywki byłyby szczególnie atrakcyjne dla mniejszych federacji, które bardzo rzadko mają okazję, by awansować na najważniejsze turnieje i grać o trofea. Z drugiej strony, finały w najwyższej dywizji z udziałem ośmiu najlepszych drużyn świata byłby namiastką prawdziwego mundialu.

Trudno na razie rozstrzygnąć, czy Global Nations League jest tylko straszakiem na Infantino, który ma mu pokazać, iż UEFA jest gotowa na prawdziwą schizmę, gdyby Szwajcar pozostał na stanowisku, czy też realną propozycją nowych rozgrywek.

Tymczasem obecny prezydent FIFA nie zamierza ustępować ze stanowiska. Wciąż może liczyć na liczne grono zwolenników. Już po wybuchu afery wokół FIFA Forward Enterprise poparcie dla obecnego szefa światowej federacji wyraziły m.in. Katar, Egipt, Maroko, Zjednoczone Emiraty Arabskie. Niejednoznaczna jest postawa Ameryki Południowej. Kraje z tego regionu nie potępiły FIFA Forward Enterprise, a w wydanym oświadczeniu domagały się jedynie dodatkowych informacji i szerszych wyjaśnień w sprawie nowego projektu.

W kwietniu CONMEBOL (federacja południowoamerykańska) bezwarunkowo poparł Infantino w kolejnych wyborach, zanim jeszcze Szwajcar ogłosił zamiar kandydowania. I nie wygląda na to, żeby to poparcie teraz federacja wycofała. Urugwaj, Paragwaj i Argentyna mają gościć mecze mistrzostw świata 2030 w ramach uczczenia stulecia turnieju. Kto wie, czy Infantino nie zaproponuje Ameryce Południowej jeszcze więcej meczów mundialu, którego oficjalnymi gospodarzami będą Maroko, Portugalia i Hiszpania, gdyby udało mu się przeforsować powiększenie turnieju do 64 drużyn.

Gra o tron w piłce nożnej będzie miała kolejne odcinki. A kto polegnie w finałowej odsłonie, wciąż pozostaje niewiadome. ●

SPORT.PL

- **Relacje z czwartkowych meczów Jagiellonii, Lecha, Rakowa i Katowic w eliminacjach europejskich pucharów**
- **Opnie po kolejnym meczu Igi Świątek w Toronto**
- **Enzo Fernandez persona non grata w Anglii?**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerata; CW: 34446278
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X

Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl 64210c23cc

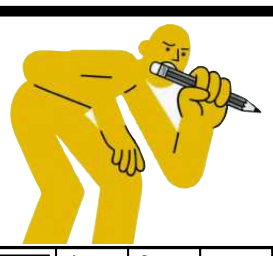

krzyżówka

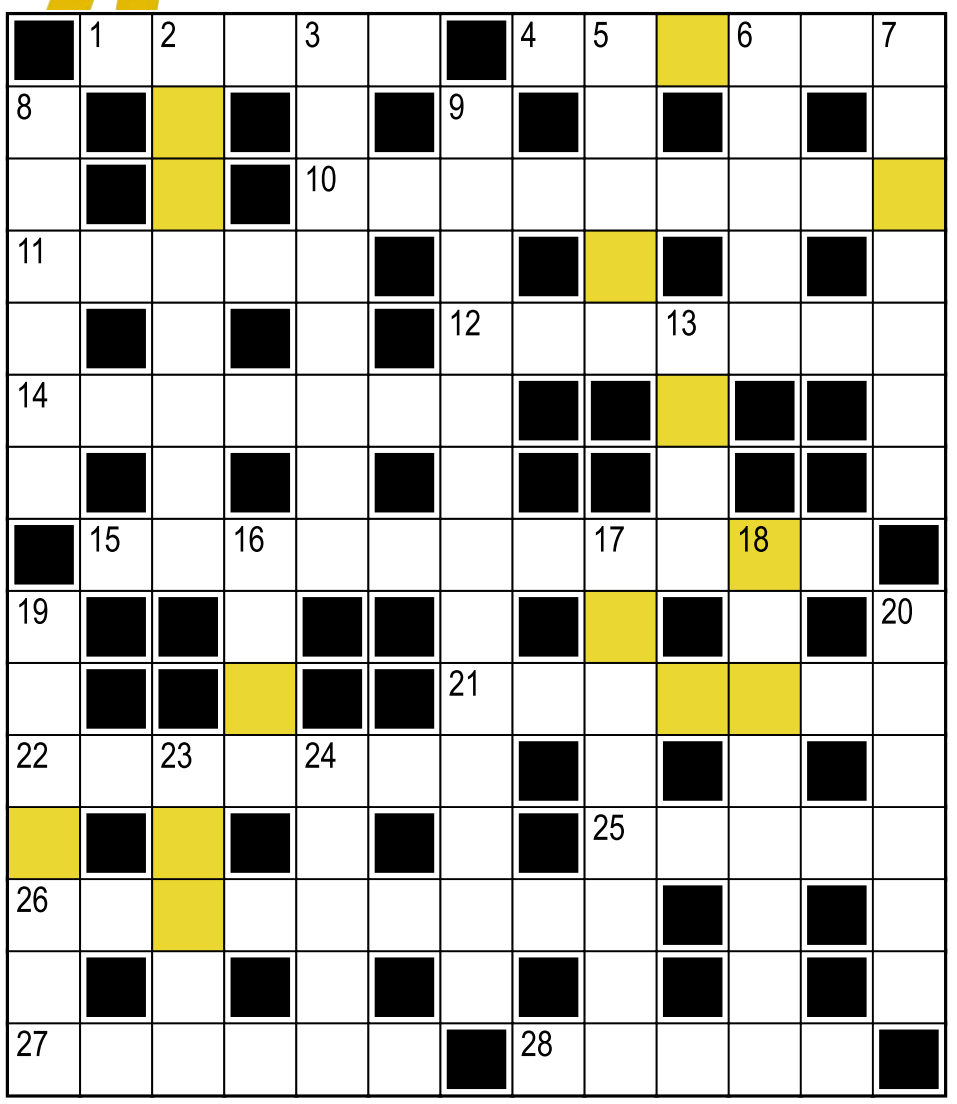

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) uszczypnij mnie, chyba mam ...
4) potocznie o pistolecie, rewolwerze
10) drzewo z refrenu piosenki Brathanków „Czerwone korale"
11) „Miej ... i patrzaj w ..."
12) benzyna samochodowa
14) sprytny manewr, by oszukać przeciwnika
15) samochody rozwożące towary; furgonetki
21) muzeum w Sankt Petersburgu
22) imię Kiplinga, autora „Księgi dżungli"
25) w tramwaju w godzinach szczytu
26) gazeta epatująca tanią sensacją, krzykliwymi nagłówkami
27) w religiach, wierzeniach: trójca bóstw, np. ... kapitolińska
28) azjatycki kraj o pięciokątnej fladze

Pionowo:
2) wciągający teren; bagno
3) godność i władza monarchy
5) ... zbrojeniowe (długie, stalowe, żebrowane)
6) uchylanie się od ciosów (w liczbie mnogiej)
7) stan USA pomiędzy Georgią a Missisipi
8) imię Gordona-Levitta, aktora („Incepcja")
9) niejedna sformułowana przez Nostradamusa
13) gorąca masa spływająca po stokach wulkanu
16) padlinożerne ptaki
17) koniec panieństwa
18) kolega bębniarza
19) afrykański ptak lub muzułmański mnich pustelnik
20) jeździec w kasaku
23) spłacane
24) praca na ...

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 90 z 6.08:
Poziomo: 1) zwody **4)** kworum **10)** fundament **11)** Lahti **12)** carstwo **14)** Podhale **15)** departament **21)** interes **22)** Wdzydze **25)** kraul **26)** gondolier **27)** rokosz **28)** iskra
Pionowo: 2) wychodne **3)** defilada **5)** wiatr **6)** rdest **7)** matrona **8)** chlapa **9)** unicestwienie **13)** sole **16)** pąsy **17)** motokros **18)** narrator **19)** dźwigar **20)** psalmy **23)** zanik **24)** drops
Hasło: Cyfra zero.

sudoku

9		4	5		1			3
	8		4	3	2			6
	2	3	8	7	9	1		
3		9	1		7		8	4
	1		3				6	
		7	6		4		3	
5			2			6	9	7
		8		1	6			2
2	9			4		3	1	

			1	3	7			
	1	3				9		
2				6		3		
					3	2	8	
9	7							
1	3		8		6			
			4			6		
8							3	1
		1		8	5		2	

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

J	C	T	K	S	P	E
E	S	A	A	G	R	C
N	T	O	L	O	A	F
K	B	S	E	Z	A	R
Ę	S	A	K	R	A	W
N	I	O	D	C	J	Ę
Y	F	R	N	E	T	Ż
A	T	R	I	A	N	N
P	E	R	A	I	K	I

akta, scjentolog, spec, frazes, kęs, krawężniki, repatriant, endorfiny

Hasło z 6.08: poławiacze

skojarzenia

Fajka	Galareta	Złote klamki	Zakaz
Barani ogon	Kino „Konik"	Aksamit i maska	Kraciasty płaszcz
Liść	Żart i witraż	Portrety przodków	Służba
Lupa	Basen	Osika	Czapka

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 6.08:
Gromady, stada zwierząt: Chmara, Wataha, Kierdel, Rapsod, Ławica. **Sznury i sznurki:** Szpagat, Postronek, Knot, Lont. **Popularne podhalańskie nazwiska:** Karpiel, Bachleda, Gąsienica, Chowaniec. **Zaczynają się gatunkami/stylami muzycznymi:** Discovery, Popielica, Funkia

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 7 sierpnia 2026 | Redaktor prowadzący **Maciej Nowakowski** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Kupujący się nie spieszą, bo sytuacja w Trójmieście się zmieniła

Powoli do własnego „M”

Anna i jej mąż w niektórych mieszkaniach byli już po dwa razy. Teraz porównują oferty, szykują się na negocjacje z deweloperem, by kupić taniej. Jeszcze niedawno na taki komfort nie mogliby sobie pozwolić.

Aleksandra Zdanowicz

– W ubiegłym tygodniu widzieliśmy jedenaste mieszkanie. I szczerze mówiąc, jeszcze nie trafiliśmy na takie, o którym moglibyśmy powiedzieć: tak, to jest to. Wszystkie, które oglądaliśmy, mają swoje plusy i minusy. I właściwie cały czas szukamy tego najlepszego – przyznaje Anna, która wraz z mężem planuje kupić własne „M” w Gdańsku.

Jeszcze dwa-trzy lata temu podobna strategia mogła się skończyć tym, że wymarzone mieszkanie po prostu zniknęłoby z oferty. W czasie boomu napędzanego programem rządowym „Bezpieczny kredyt 2 proc.”, kupujący często podejmowali decyzję po jednej wizycie u sprzedającego. Woleli nie ryzykować, że za kilka dni lokal albo ktoś kupi, albo sprzedający z dnia na dzień podniesie jego cenę.

Dziś emocje opadły.

– Na razie mieszkamy w domu rodzinnym męża we Wrzeszczu, ale chcielibyśmy mieć wreszcie coś swojego. Obydwoje pracujemy zdalnie, więc dużo czasu spędzamy w domu, stąd zależy nam na jak najszybszej przeprowadzce. Ale z drugiej strony nie chcemy kupić mieszkania, które nie będzie spełniało naszych oczekiwań. Chcielibyśmy się z niego cieszyć, zamiast na każdym kroku widzieć jego wady. A wszystkie mieszkania, które oglądaliśmy dotychczas je miały, większe lub mniejsze – dodaje Anna. Dlatego wciąż odkładają decyzję o zakupie.

Po mocnym początku roku wyhamowanie

Jak wynika z danych serwisu RynekPierwotny.pl, pierwszy kwartał 2026 r. przyniósł w Trójmieście wyraźne ożywienie sprzedaży nowych mieszkań. Była ona o 10 proc. większa niż rok wcześniej. Stąd tak duże zaskoczenie, że zamiast rozpędzać się dalej, drugi kwartał przyniósł diametralną zmianę trendu. – Sprzedaż w porównaniu z pierwszym kwartałem spadła o 15 proc., a rok do roku o 10 proc. – mówi Marek Wielgo, ekspert serwisu RynekPierwotny.pl.

Najsłabszy okazał się czerwiec. – Deweloperzy sprzedali około 500 mieszkań. Dla porównania w styczniu – 700. Można więc powiedzieć, że sprzedaż w Trójmieście rzeczywiście się kurczy – dodaje.

Efekt jest taki, że oferta mieszkań w sprzedaży jest w Trójmieście rekordowo bogata, podobnie jak udział gotowych, ale wciąż niesprzedanych lokali. Klienci mają więc dziś większy wybór. Zanim podejmą decyzję o zakupie, mogą najpierw obejrzeć tyle lokali, ile chcą, rozglądając się przy okazji za promocjami.

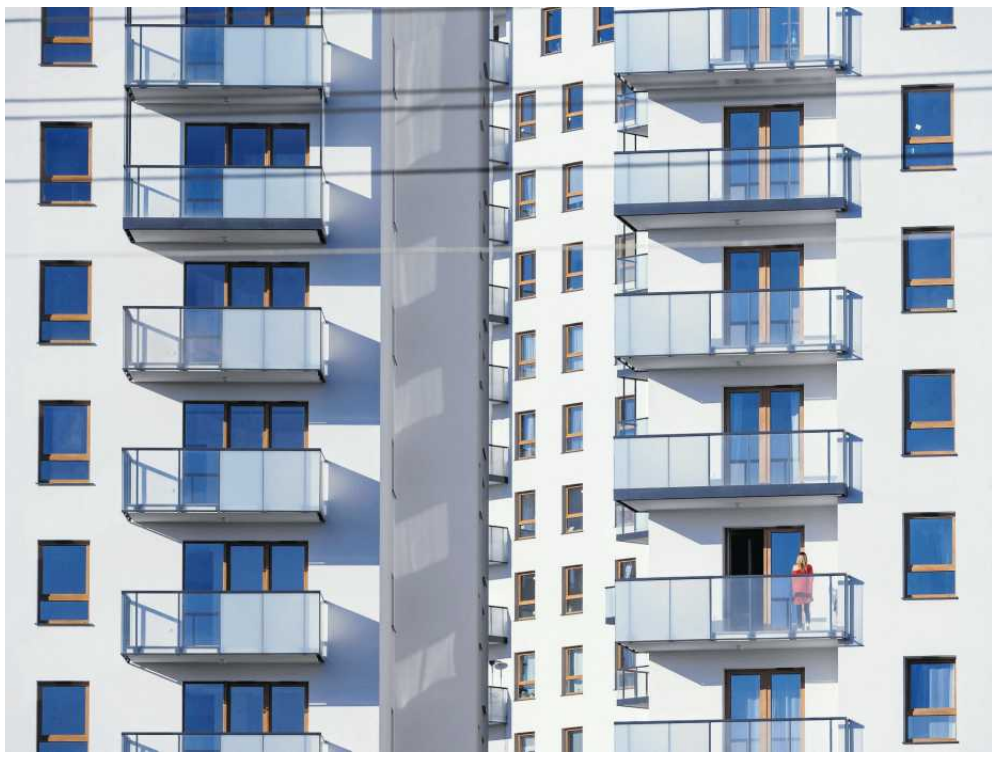

• **Pierwszy kwartał 2026 roku przyniósł w Trójmieście wyraźne ożywienie sprzedaży nowych mieszkań** FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Deweloperzy w drugim kwartale wprowadzili na rynek zdecydowanie mniej mieszkań niż rok wcześniej. W Trójmieście liczba lokali wystawionych na sprzedaż była w drugim kwartale o około 9 proc. mniejsza od przeciętnego kwartalnego poziomu z 2025 r.

Dlaczego mieszkania sprzedają się gorzej? Powodów jest kilka. Pierwszy to ceny. Gdańsk pozostaje jednym z najdroższych rynków mieszkaniowych w Polsce. Średnia cena nowych mieszkań ustępuje właściwie tylko Warszawie, a w ostatnich latach rosła szybciej niż w większości dużych miast. W 2023 r. średnia cena metra kwadratowego nowych mieszkań wzrosła tu aż o 27 proc. w ciągu roku. W 2025 r. Gdańsk ponownie należał do liderów wzrostów. – Gdańsk jest wciąż bardzo atrakcyjny inwestycyjnie i turystycznie – tłumaczy te wzrosty Wielgo. Ceny doszły jednak do takiego poziomu, że mogą zniechęcać do zakupu. Choć zapewne tylko chwilowo.

Drugi powód to niepewność dotycząca kredytów mieszkaniowych. Stopy procentowe spadły, ale część z tych, którzy w banku muszą szukać pomocy, by zrealizować swoje mieszkaniowe marzenia, obawiają się, że i tak nie będzie ich stać na kredyt i dlatego wstrzymują się z decyzją o zakupie.

Dlaczego nie będzie ich stać? Zdaniem eksperta – i to może być powód trzeci – znaczenie mają nastroje społeczne. – Ludzie zaczęli bardziej obawiać się o przyszłość i o rynek pracy. Nawet ci, którzy dziś mają stabilne zatrudnienie i niezłe zarobki, wolą poczekać z tak poważną decyzją, jaką jest zakup mieszkania – przekonuje Wielgo.

Wyhamowanie sprzedaży nie jest wyłącznie trójmiejskim zjawiskiem. Jak wynika z najnowszego raportu serwisu RynekPierwotny.pl, w drugim kwartale 2026 r. sprzedaż nowych mieszkań spadła we wszystkich siedmiu największych metropoliach: • Łódź zanotowała 26 proc. spadku względem średniej kwartalnej z 2025 r., • Wrocław – 19 proc., • Trójmiasto – 15 proc., • Warszawa – 13 proc., • Poznań – 9 proc., • Kraków – 7 proc., • Katowice – 4 proc. Trójmiasto nie było więc wyjątkiem – podobnie jak w innych miastach, kupujący ostrożniej podejmowali tutaj decyzje o zakupie.

Równocześnie deweloperzy nie tylko oddali w tym roku mniej nowych mieszkań, ale także ograniczyli tempo rozpoczynania nowych inwestycji.

Kupujący mają komfort wyboru

Podobne wnioski płyną z analiz Otodom. – Kupujący mają dziś znacznie większy wybór i więcej czasu na podjęcie decyzji – mówi Katarzyna Kuniewicz, dyrektorka badań rynku Otodom.

Jak podkreśla, najbardziej odczuwają to osoby kupujące pierwsze mieszkanie. To właśnie one najczęściej korzystają z kredytu hipotecznego i często mają mniejszą zdolność kredytową niż osoby kupujące kolejne mieszkanie. Więc powinny się cieszyć, że mieszkanie mogą kupić taniej.

Choć nie jest to tak oczywiste. – Warunki zakupu rzeczywiście są teraz lepsze niż dwa lata temu – przyznaje Katarzyna Kuniewicz. Jednak zaraz dodaje: – Ale gorsze niż jeszcze kilka miesięcy temu.

Jak wyjaśnia, warunki są lepsze, ponieważ od 2024 r. spadały stopy procentowe, obniżyła się inflacja, dzięki czemu rosła zdolność kredytowa kupujących. Ale gorsze niż całkiem niedawno, gdyż ten trend się zatrzymał. W ostatnich miesiącach nastąpiło lekkie pogorszenie sytuacji kredytowej. I najbardziej to odczuli ci, którzy mają najniższą zdolność kredytową, czyli najczęściej właśnie osoby kupujące pierwsze mieszkanie.

Dlatego wśród kupujących znacznie więcej jest dzisiaj klientów w wieku 40–50 lat, którzy zmieniają mieszkanie na kolejne i dysponują większym kapitałem.

Żniwa u deweloperów czy jednak nie

Skąd te wnioski, że deweloperom prowadzi się biznes gorzej, a klienci są w lepszej sytuacji, skoro kilka dni temu zdradzaliśmy w „Wyborczej” kulisy rynku nieruchomości i pisaliśmy o „żniwach deweloperów”? Wniosek z tej publikacji płynął taki, że mimo wzrostu cen nieruchomości, rynek nie trafił na barierę popytu. Klienci mają pieniądze i nadal kupują mieszkania. Świadczą o tym dane GUS o rynku mieszkaniowym – liczba oddanych mieszkań i wydanych pozwoleń na budowę od stycznia do czerwca wzrosła. Na dowód pokazywaliśmy także dane giełdowe – indeks WIG-Nieruchomości osiągnął 28 lipca wartość 5666 punktów – najwyższą od listopada 2007 roku.

Skąd więc ta rozbieżność? Marek Wielgo tłumaczy, że różnice między raportami wynikają m.in. z tego, że opisują inne etapy rynku. Raport przygotowany przez RynekPierwotny.pl opiera się na tym, ile mieszkań deweloperzy sprzedali klientom i ile nowych lokali wprowadzili do oferty. Natomiast GUS przygotowuje zestawienie podsumowujące liczbę wydanych pozwoleń na budowę, a także to, ile mieszkań deweloperzy zaczęli budować oraz ile z nich ukończyli.

Możliwa jest więc sytuacja, w której sprzedaż mieszkań słabnie, a oferta mieszkań jest rekordowo wysoka, ale jednocześnie do użytkowania oddawanych jest więcej mieszkań, bo są to inwestycje rozpoczęte dwa, trzy lata wcześniej. Dokładnie z takim zjawiskiem mamy obecnie do czynienia.

Dlatego eksperci są zgodni: mimo spowolnienia nie można mówić o załamaniu na rynku mieszkaniowego w Trójmieście. – Po prostu wróciliśmy do stanu z drugiej połowy ubiegłego roku. Dramatu nie ma – dodaje Wielgo.

Trójmiasto nadal pozostaje jednym z najbardziej atrakcyjnych miejsc do zakupu mieszkania w Polsce. A to winduje ceny zarówno dla tych, którzy szukają mieszkania dla siebie, jak i dla inwestorów, którzy kupują lokale z myślą o wynajmie lub chcą mieć drugi dom nad morzem. I jedni, i drudzy nie muszą jednak podejmować decyzji na pierwszym spotkaniu w oferowanym mieszkaniu. A to komfort, którego przez kilka lat kupujący nie mieli. ●

eprasa.pl 64210c23cc

Lechia Gdańsk

Kibice kłócą się o bojkot drużyny i prezesa

Bojkot ma być karą za kompromitujące porażki piłkarzy i decyzje prezesa klubu. Pomysłu nie popiera Stowarzyszenie Lwy Północy, które zarabia na sprzedaży koszulek i gadżetów Lechii.

Krzysztof Katka

Kibice mają dość, bo ich klub ma potężne problemy, głównie spowodowane brakiem pieniędzy. Pretensje mają głównie do Paulo Urfera, szwajcarskiego przedsiębiorcy i działacza piłkarskiego, prezesa Lechii. Emocje są tak duże, że coraz powszechniejszy staje się pomysł bojkotu drużyny, by Lechia musiała grać przy pustych trybunach. Niektórzy liczą, że ten bojkot zainicjuje Stowarzyszenie Lwy Północy, skupiające gdańskie organizacje kibicowskie.

• **Emocje są tak duże, że coraz powszechniejszy staje się pomysł bojkotu drużyny, by Lechia musiała grać przy pustych trybunach** FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

BOJKOT LECHII LUB CZEKANIE. CO WYBRAĆ?

„Kiedy Urfer topi w g... naszą Lechię, kiedy roz... ten klub, prowadzi go na dno, krok po krok, sumiennie, od Lwów Północy oczekuję stanowczych działań. Nie ma, że będzie flaga wywieszona z hasłem 'Urfer pokaż portfel'. Nie. Tu ma być pusto na trybunach, tu ma być jechanie z nim. Koniec. Czy wy myślicie, że Urfer będzie miał sentyment do Lechii? Puści Lechię na samo dno. Wyciśnie ile się da" – napisał w serwisach społecznościowych jeden z sympatyków Lechii Gdańsk.

Jako że nie był to odosobniony postulat, Lwy Północy wydały oświadczenie w sprawie bojkotu.

„Mamy do czynienia z narcystycznym prezesem, któremu trudno przyznać się do błędów, a tym bardziej wyciągać z nich wnioski. Wykazuje brak zaufania do ludzi i nie zna się na zarządzaniu. Dodając do tego spadek do I ligi, brak perspektyw oraz działania uderzające wizerunkowo w Lechię – taką właśnie erupcję emocji wywołuje. Wobec pytania, co dalej, możliwe są dwa scenariusze: bojkot lub czekanie" – napisali działacze Lwów.

Ocenili jednak, że jedynym celem bojkotu powinna być zmiana właściciela klubu i przejęcia go przez kogoś innego. „Jako ludzie z poczuciem odpowiedzialności i wybiegający ponad dziś, tu i teraz, logiczne jest, że zadajemy sobie pytanie, czy są chętni na zakup Lechii?" – zapytali retorycznie i orzekli, że bojkotu nie będzie.

Lwy zapowiedziały kilka dni temu otwarte spotkanie kibiców Lechii Gdańsk – zamknięte dla mediów – z udziałem Paolo Urfera.

„MILIONY ZE SKLEPU IDĄ DO WAS"

W filmie opublikowanym na kanale „Betony T29" szef Lwów Północy Piotr Zejer tłumaczy, dlaczego ogłaszanie bojkotu nie jest obecnie właściwe. Poza argumentem z oświadczenia przekonywał, że trudno byłoby utrzymać dyscyplinę wśród kibiców, gdyby doszło do meczu derbowego, które wielu z nich na pewno chciałoby obejrzeć na żywo. A ponadto tak radykalny krok mógłby zniechęcić przyszłych inwestorów, którzy chcieliby wejść do klubu.

W reakcji na niechęć do bojkotu, pod jego adresem stowarzyszenia padły pytania o sklep i klubowe gadżety.

O jaki sklep i jakie gadżety chodzi? W lutym 2026 r. Szymon Jadczak napisał w wp.pl, że kibice ze stowarzyszenia Lwy Północy kontrolują handel gadżetami klubowymi Lechii Gdańsk, a ze spółką o tej samej nazwie związani są kibice mający poważne konflikty z prawem.

W Ekstraklasie średni zysk z tego rodzaju działalności wynosi ok. 5 mln zł, ale z raportu Lechii wynikało, że klub nie wykazywał tego typu przychodów. Okazało się, że paragony za sprzedaż gadżetów Lechii wystawia spółka cywilna Lwy Północy, w której wspólnikami są Tomasz Sz. „Szamot" oraz stowarzyszenie Lwy Północy. „Szamot" był skazany na 3 lata pozbawienia wolności za kradzież Mercedesa w 2005 r. Z kolei wiceprezes stowarzyszenia Adam K. „Klimek", pracujący także w Lechii Gdańsk, brał udział w stadionowych awanturach, ukrywał się przed policją, a obecnie przebywa w areszcie. Wystawiono za nim list gończy w związku z podejrzeniem sprzedaży kilograma kokainy i 5 tys. tabletek MDMA, czyli popularnego narkotyku zwanego potocznie ecstasy.

Handel gadżetami oddał Lwom Północy były prezes Lechii Adam Mandziara. Na mocy umowy ze stowarzyszeniem Lechia ma otrzymywać jedynie 10 proc. prowizji ze sprzedaży pamiątek i 50 proc. ze sprzedaży koszulek oraz sprzętu od sponsora technicznego. Lwy Północy otrzymały od klubu sklep na gdańskim stadionie, sklep internetowy, magazyn, samochód oraz pracownika.

W internetowej rozmowie z Zejerem, prowadzący ją, pyta: „Jak się odniesiecie do zarzutów, że kasę trzepiecie, miliony ze sklepu idą do was, macie to dzięki Urferowi, dlatego na niego nie ciśniecie, nic o nim nie mówicie, bo macie sklep, bo macie biznesy?".

„Temat jest medialny, stał się języczkiem u wagi. Sklep, te 3 miliony [złotych] i tak dalej – trzeba te wszystkie kropki połączyć w jedną całość. To będzie na spotkaniu otwartym. Chcę to wyjaśnić finalnie, do końca. Chciałbym ten temat wykończyć, bo jest bardzo niezdrowym paliwem, zmanipulowanym paliwem" – przekonuje Zejer.

„Dlaczego nie podajemy liczby sprzedanych koszulek? Też odpowiemy na spotkaniu – dlatego że liczba sprzedanych koszulek jest elementem przychodu klubu i pytanie, czy klub ten przychód chce ujawniać" – zdradził.

FATALNYCH PIĘĆ KOLEJEK LECHII

Zyski z gadżetów i koszulek nie są znane. Nie można więc oszacować, co by było, gdyby wpływały bezpośrednio do kasy klubu.

Lechia Gdańsk od miesięcy zmaga się z poważnymi kłopotami – sportowymi i finansowymi. Na kilka kolejek przed końcem minionego sezonu klub nie był w gronie kandydatów do spadku z Ekstraklasy. Jednak w pięciu ostatnich meczach drużyna zdobyła tylko jeden punkt. I spadła do I ligi. O pozasportowych przyczynach porażek – także z zespołami teoretycznie słabszymi – krążą dziś w Gdańsku legendy: że piłkarze nie dostawali wypłat na czas, że nie obiecano im premii za utrzymanie, a jeśli obiecano, to prezesowi Paulo Urferowi już nikt nie wierzył, czy wreszcie że spadek miał się opłacać niektórym graczom, bo otwierał drogę do zerwania kontraktów.

Urfer nie uznawał degradacji do I ligi, co stało się powodem kpin i żartów w środowisku piłkarskim. Twierdził, że odebranie klubowi pięciu punktów przez PZPN na początku sezonu było działaniem bezpodstawnym. Choć Lechia straciła te punkty, bo Urfer nie płacił na czas pracownikom, prezes zakończył swoje oświadczenie słowami: „PZPN poniesie odpowiedzialność za nieodwracalne szkody wyrządzone naszemu klubowi". Ostatecznie Trybunał Arbitrażowy ds. Sportu (CAS) w Lozannie odrzucił skargę gdańskiego klubu na decyzję PZPN.

„URFER PONIESIE ODPOWIEDZIALNOŚĆ"

Spadek z Ekstraklasy zawsze oznacza kłopoty. W niższej lidze kurczą się budżety reklamowe, wpływy z transmisji telewizyjnych, trzeba też pozbyć się najlepiej zarabiających piłkarzy. W takiej sytuacji znalazł się też drugi klub z Trójmiasta – Arka Gdynia. Nie doszło tam jednak do szybkiej wyprzedaży graczy ani buntu z powodu niewypłacania wynagrodzeń. Arka przemodelowała skład i wygrała niedawny wyjazdowy mecz z Odrą Opole.

W Lechii doszło do serii odejść zawodników – niektórzy rozwiązali kontrakty z powodu zaległości płatniczych albo przestali stawiać się na treningach. Klub ponownie dostał karę za rażące opóźnienia w wypłacaniu pensji. Tym razem PZPN wydał zakaz transferowy. To spowodowało, że osłabiona odejściami Lechia nie mogła zarejestrować nowych graczy i w dwóch domowych meczach wystawiła po kilku młodzików. Efekt? Stracone 6 punków w dwóch przegranych spotkaniach 0:3.

Tę drugą porażkę Lechia poniosła z Wartą Poznań, beniaminkiem I ligi. Na tym meczu kibice z Gdańska wywiesili transparent nawiązujący do oświadczenia prezesa ws. punktów odebranych przez PZPN: „Paolo Urfer poniesie odpowiedzialność za nieodwracalne szkody wyrządzone naszemu klubowi".

Jakby tych kłopotów było mało, miasto Gdańsk wstrzymało podpisanie umowy sponsoringowej z Lechią na 10 mln zł. Żeby je dostać, klub musi przedstawić cele sportowe oraz uporządkować kwestie organizacyjne i finansowe.

Paulo Urfer kieruje klubem na mocy decyzji tajemniczego funduszu z Dubaju o nazwie Mada Global, który posiada większość akcji w spółce kontrolującej Lechię Gdańsk. Fundusz ma zarządzać kapitałem „inwestorów z Bliskiego Wschodu i Szwajcarii", ale publicznie nie wiadomo, kto za nim stoi.

ZAKAZ TRANSFEROWY COFNIĘTY

W 2024 r. Lechia Gdańsk wróciła do Ekstraklasy po jednym sezonie w I lidze. Obecny sezon rozpoczęła fatalnie, ale może nie wszystko jest już stracone. Pod koniec minionego tygodnia z Lechii przyszły pozytywne informacje. Klub spłacił zaległości i PZPN cofnął zakaz transferowy. Lechia sfinalizowała transfer Kacpra Sezonienki do włoskiego Hellasu Verona, trwają rozmowy o rekordowej sprzedaży Tomasa Bobceka, która może przynieść wpływy pozwalające na utrzymanie drużyny. Do gry wrócili też kluczowi zawodnicy: Camilo Mena oraz Rifet Kapić. ●

1 GD

eprasa.pl 64210c23cc

Choczewo

Kamień milowy w budowie elektrowni jądrowej

Trzymamy się harmonogramu, by pierwszy z trzech reaktorów był gotowy w 2036 r. – zapowiedział prezes państwowej spółki Polskie Elektrownie Jądrowe.

Krzysztof Katka

Na terenie przyszłej elektrowni jądrowej w Choczewie na Pomorzu, gdzie trwają już prace ziemne i geologiczne poprzedzające właściwą budowę, przedstawiciele PEJ i firmy Bechtel, amerykańskiego giganta inżynieryjno-budowlanego, zorganizowały w środę 5 sierpnia uroczystość poprzedzającą tę wielką inwestycję. To formalne przekazanie terenu pod budowę. Dlatego przyjechali na nią zarówno minister energii Miłosz Motyka, jak i Tom Rose, ambasador Stanów Zjednoczonych w Polsce.

– Dla nas jako inwestora to radosny dzień, który poprzedziło wiele miesięcy pracy. Ponad 330 hektarów terenu zostało odlesione i odgrodzone od otoczenia – mówił Marek Woszczyk, prezes Polskich Elektrowni Jądrowych (PEJ).

Woszczyk zaznaczył, że dotychczas zawarto ponad 470 umów na ponad 1,2 mld zł z polskimi wykonawcami, którzy będą uczestniczyć w tej wielkiej inwestycji.

– Teren już dziś wygląda jak plac budowy. Ale jeszcze nie uruchamiamy formalnie budowy, bo kilka pozwoleń trzeba uzyskać. Ale trzymamy się harmonogramu, aby oddać trzy bloki elektrowni w terminie.

Dotychczas zawarto ponad 470 umów na ponad 1,2 mld zł z polskimi wykonawcami, którzy będą uczestniczyć w tej inwestycji

Pierwszy w 2036 r., drugi w 2037, trzeci w 2038 r. – przypomniał.

Negocjowana jest nadal także umowa z firmą Bechtel, która będzie głównym wykonawcą robót. – Wciąż negocjujemy finalny kontrakt, nie są to łatwe negocjacje – przyznał szef PEJ. – Ale obie strony dążą do tego, żeby do końca roku zgodnie z zapowiedziami umowa została podpisana.

Choć budowa się nie zaczęła, na terenie inwestycji już pracuje ponad 200 osób. Przygotowują miejsce do właściwych prac. W kolejnych miesiącach liczba pracowników będzie systematycznie rosnąć. Wkrótce powstanie tutaj miasteczko dla ok. 1000 osób, które zostanie zbudowane przez polską firmę Unihouse.

Leszek Hołda, prezes Bechtel Polska dodał, że przy polskim projekcie zaangażowanych jest obecnie 450 osób z jego firmy. – Zakończyliśmy już jedną z trzech faz badań geologicznych i geotechnicznych, żeby w perfekcyjny sposób przygotować parametry posadowienia reaktorów – powiedział.

Koszt budowy elektrowni będzie potężny – ok. 200 mld zł. 60 mld zł pochodzić będzie z obligacji Skarbu Państwa, a reszta z kredytów zagranicznych. Formalny początek budowy jest zaplanowany na 2028 r. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34446597

Ustka, dnia 4 sierpnia 2026 roku

Wyciąg z ogłoszenia Wójta Gminy Ustka

w sprawie I przetargu ustnego nieograniczonego

na sprzedaż niżej wymienionych nieruchomości stanowiących własność Gminy Ustka

Obręb, Księga Wieczysta	Numer działki	Powierzchnia działki [ha]	Cena wywoławcza działki netto [zł]	Wadium w [zł]	Termin i godzina przetargu
Dębina KW SL1S/00040179/6	103/23	1200	260.000,00	26 000,00	7 września 2026 roku Godz. 10:00
	103/24	1557	300.000,00	30 000,00	
	103/26	1980	420.000,00	42 000,00	
	103/27	1999	421.000,00	42 100,00	
	103/28	2000	421.000,00	42 100,00	
	103/53	1393	265.000,00	26 500,00	

Zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego powyższe działki posiadają przeznaczenie:

1. Działka Nr 103/23 obręb Dębina: symbol w planie: **21.MN**: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

2. Działka Nr 103/24 obręb Dębina: symbol w planie **3.U**: przeznaczenie podstawowe: teren zabudowany usługowej, w granicach terenu dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, związanej z funkcjonowaniem usług.

3. Działki Nr 103/26, 103/27, 103/28 obręb Dębina: symbol w planie: **24.MN/ZP**: przeznaczenie podstawowe: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze rezydencjonalnym; przeznaczenie towarzyszące: tereny zieleni urządzonej.

4. Działka Nr 103/53 obręb Dębina: symbol w planie: **20.MN**: przeznaczenie terenu: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Ww. działki leżą w obszarze krajobrazu chronionego „Pas pobrzeża położony na wschód od Ustki", w korytarzu ekologicznym o randze ponadregionalnej.

Uzbrojenie działek ujętych ww. tabeli – istnieje możliwość przyłączenia do sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej. Dojazd – drogą gruntową szutrową.

Działka Nr 103/24 jest w części zadrzewiona i zakrzaczona.

Pełna informacja na temat istotnych ustaleń ogólnych, szczegółowych i końcowych dla ww. nieruchomości znajduje się w uchwale Rady Gminy Ustka Nr IX/78/2007 z dnia 24 sierpnia 2007 roku (Dz. U. Województwa Pomorskiego Nr 6 poz. 15 z dnia 28.01.2008 roku), dostępnej w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Ustka (bip.ustka.ug.gov.pl) w zakładce Planowanie przestrzenne – rejestr obowiązujących MPZP pod pozycją nr 43 oraz na stronie: www.portal.gison.pl/ustka.

Dodatkowo informuję, iż w dniu 06 marca 2024 roku Rada Gminy Ustka podjęła uchwałę Nr LXII.821.2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Ustka.

UWAGA:

Nie wyklucza się istnienia w terenie innej infrastruktury, która nie była zgłoszona do inwentaryzacji. Ewentualne kolizje z infrastrukturą Nabywca usuwa na koszt własny zgodnie z warunkami otrzymanymi od zarządcy sieci.

Do wylicytowanej kwoty zostanie doliczony podatek VAT w wysokości 23%. Cenę nabycia będzie stanowiła wylicytowana kwota powiększona o podatek VAT. Koszty wyłączenia gruntów z produkcji rolnej ponosi Nabywca.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej (podanej wyżej dla każdej z działek) na konto Gminy Ustka – **Bank Spółdzielczy w Ustce 69 9315 0004 0000 7054 2000 0010 do dnia 2 września 2026 r.**

Wadium nie może być później na koncie Gminy Ustka niż do dnia wskazanego powyżej. Wadium wpłacane jest odrębnie na każdą działkę. Wójt zastrzega sobie prawo odwołania przetargu. Informacje dotyczące warunków zabudowy oraz planu miejscowego można uzyskać w pokoju 2, **tel. (59) 815 24 56.**

Ogłoszenie zamieszczono na stronach: Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Ustka – bip.ustka.ug.gov.pl oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Ustka w Ustce, ul. Dunina 24 (parter) w dniu **7 sierpnia 2026 r.**

Adres strony Gminy Ustka: **www.ustka.ug.gov.pl**

Adresy e-mail: **geodezja@ustka.ug.gov.pl, grunty@ustka.ug.gov.pl.**

1 GD

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34446642

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Burmistrz Miasta Puck

ogłasza przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż niżej wymienionej nieruchomości położonej w mieście Puck

Lp.	Nieruchomość: numer działki, położenie, opis nieruchomości	Powierzchnia działki w m² użytek	Cena wywoławcza w zł netto	Wadium w zł i data wniesienia	Numer księgi wieczystej	Data i godzina przetargu	Numer przetargu	Przeznaczenie w MPZP
1.	dz. nr 15/11 (obr.2 m.2) ul. Pradolinna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, wolna od zadrzewień i zakrzewień	1200 m² RIIIa	370.000 zł	70.000 zł 01.09.2026	GD2W/000 16872/2	**07.09.2026 8:00**	IV przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
2.	dz. nr 15/12 (obr.2 m.2) ul. Pradolinna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, wolna od zadrzewień i zakrzewień	1200 m² RIIIa	370.000 zł	70.000 zł 01.09.2026	GD2W/000 16872/2	**07.09.2026 9:30**	IV przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
3.	dz. nr 15/13 (obr.2 m.2) ul. Pradolinna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, wolna od zadrzewień i zakrzewień	1200 m² RIIIa	370.000 zł	70.000 zł 01.09.2026	GD2W/000 16872/2	**07.09.2026 11:00**	IV przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
4.	dz. nr 473 (obr.5) ul. Pszeniczna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, płaska	843 m² RIIIa	241.000 zł	48.000 zł 01.09.2026	GD2W/000 66026/2	**07.09.2026 12:30**	VII przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
5.	dz. nr 474 (obr.5) ul. Pszeniczna / ul. Jęczmienna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, płaska	745 m² RIIIa	215.000 zł	43.000 zł 01.09.2026	GD2W/000 66026/2	**07.09.2026 14:00**	VII przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
6.	dz. nr 477 (obr.5) ul. Jęczmienna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, płaska	806 m² RIIIa	230.000 zł	46.000 zł 02.09.2026	GD2W/000 66026/2	**08.09.2026 8:00**	VII przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
7.	dz. nr 479 (obr.5) ul. Pszeniczna / ul. Jęczmienna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, płaska	744 m² RIIIa	200.000 zł	40.000 zł 02.09.2026	GD2W/000 66026/2	**08.09.2026 9:30**	VI przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
8.	dz. nr 490 (obr.5) ul. Żytnia Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, płaska	885 m2 RIIIa	240.000 zł	48.000 zł 02.09.2026	GD2W/000 66026/2	**08.09.2026 11:00**	VI przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
9.	dz. nr 492 (obr.5) ul. Żytnia Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, płaska	756 m2 RIIIa	210.000 zł	42.000 zł 02.09.2026	GD2W/000 66026/2	**08.09.2026 12:30**	VI przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
10.	dz. nr 500 (obr.5) ul. Pszeniczna / ul. Jęczmienna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, płaska	768 m2 RIIIa	216.000 zł	43.000 zł 02.09.2026	GD2W/000 66026/2	**08.09.2026 14:00**	VI przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
11.	dz. nr 502 (obr.5) ul. Pszeniczna Nieruchomość niezabudowana, nieogrodzona, płaska	839 m2 RIIIa	240.000 zł	48.000 zł 03.09.2026	GD2W/000 66026/2	**09.09.2026 8:00**	VII przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
12.	dz. nr 525 (obr.5) ul. Jęczmienna Nieruchomość niezabudowana, sąsiaduje z terenem ogrodzonym, płaska	779 m2 RIIIa	210.000 zł	42.000 zł 03.09.2026	GD2W/000 66026/2	**09.09.2026 9:30**	VI przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
13.	dz. nr 527 (obr.5) ul. Jęczmienna Nieruchomość niezabudowana, częściowo ogrodzona, płaska	1148 m2 RIIIa	279.000 zł	55.000 zł 03.09.2026	GD2W/000 66026/2	**09.09.2026 11:00**	VII przetarg	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Puck, ul. 1-go Maja 13, 84-100 Puck, w sali 115, 1 piętro.

Pełna treść ogłoszenia o przetargu została zamieszczona na stronach internetowych: bip.miastopuck.pl i www.miastopuck.pl oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Puck. Bliższych informacji o wyżej wymienionych nieruchomościach można uzyskać w Urzędzie Miasta Puck, ul. 1-go Maja 13 (pok. 101), pod numerem tel. (58) 673-05-22/23/24 lub kierując pytanie na adres poczty elektronicznej nieruchomosci@miastopuck.pl .

Z up. Burmistrza Miasta
Piotr Ciskowski
Z-ca Burmistrza

eprasa.pl 64210c23cc

• **W sezonie na Półwyspie Helskim jest duże natężenie turystów jednodniowych** FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

Masowa turystyka to coraz większy problem

Jak zachować Półwysep Helski?

Bez ograniczenia ruchu aut półwysep nie poradzi sobie z rosnącą liczbą turystów, uważają eksperci. Proponują wprowadzenie opłat za wjazd na Hel i rozwój transportu publicznego.

Joanna Wiśniowska

Jedynym rozwiązaniem, jakie widzę, żeby ratować Półwysep Helski, jest albo ograniczyć dostęp, albo zamknąć cypel – przekonywała na łamach „Wyborczej" prof. Katarzyna Rozmarynowska, urbanistka i architektka krajobrazu.

Ekspertka mówiła wprost, że dalsze zwiększanie ruchu samochodowego zagraża półwyspowi. Jako jedno z możliwych rozwiązań wskazywała biletowanie wjazdu, argumentując, że skoro płaci się za korzystanie z autostrad czy wstęp do cennych przyrodniczo miejsc, podobny mechanizm mógłby działać także na Helu.

Temat ograniczenia ruchu na cyplu powrócił na łamach „Wyborczej" w niedawnej rozmowie z prof. Moniką Bąk, ekonomistką z Uniwersytetu Gdańskiego. Nie odrzucała pomysłu opłat, podkreślając jednak, że to tylko jedno z narzędzi.

– To jeden ze sposobów regulacji ruchu. Ale w polskich warunkach niekoniecznie najlepszy. Poza instrumentami cenowymi jest mnóstwo innych – powiedziała naukowczyni. Podawała przykład działań w Wenecji zachęcających turystów do korzystania z transportu publicznego i odwiedzania popularnych miejsc poza szczytem sezonu.

Choć wiele osób z branży turystycznej na Helu narzeka w tym sezonie na niewielką liczbę turystów, co ma związek m.in. z deszczową pogodą w lipcu, to w weekendy korki nadal ciągną się przez półwysep. Co zrobić, żeby cypel nie został rozjechany, a na ewentualnych ograniczeniach nie stracili miejscowi i branża turystyczna?

PONAD PÓŁ MILIONA TURYSTÓW ROCZNIE

Półwysep Helski to zaledwie 32 km kw. powierzchni. Długość – 33,5 km, szerokość: w najwęższym miejscu – 150 m, w najszerszym – ok. 3 km. Długość linii brzegowej wynosi ok. 71,5 km. Cały wchodzi w skład Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.

Na półwyspie są trzy gminy: Hel, Jastarnia i Władysławowo (przy czym zasadnicza część tej ostatniej znajduje się już poza półwyspem). Jastarnia to zaledwie 3,4 tys. mieszkańców, Hel ma jeszcze miej – 2,7 tys. (dane za 2025 rok).

Tymczasem, jak podaje GUS, w ciągu roku półwysep odwiedza 600 tys. ludzi. Samo fokarium w Helu gości blisko pół miliona osób.

W tym znaczną część stanowi jeden typ turystów. – W sezonie na półwyspie jest duże natężenie turystów jednodniowych – zwraca uwagę Bartosz Płóciennik, kierownik Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. Zaznacza zarazem, że nie ma wiarygodnej metody, która pozwoliłaby badać ruch na półwyspie.

Jego zdaniem rozwiązanie problemu rozjeżdżania półwyspu wymaga dyskusji. Kto powinien z nią wyjść?

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34446801

Połącz Kropki

Połącz Kropki
Idealna gra na krótką przerwę

Zeskanuj QR kod i graj

APLIKACJA WYBORCZEJ

1 GD

eprasa.pl 64210c23cc

– Samorząd – nie ma wątpliwości. – Powinno się wziąć pod uwagę zdanie mieszkańców. Oczywiście, aspekt turystyczny jest ważny, bo turystyka to źródło dochodu dla miejscowych, ale trzeba pamiętać, że obciążenie półwyspu jest ogromnym zagrożeniem dla przyrody.

PRESJA TURYSTYCZNA NA HEL

Zdaniem prof. Jacka Piskozuba, fizyka morza z Instytutu Oceanologii PAN w Sopocie, dyskusja o ograniczeniu wjazdu na Półwysep Helski wpisuje się w szerszy problem overtourismu, czyli nadmiernej presji turystycznej na popularne miejsca. – Badania pokazują, że jednym z najskuteczniejszych sposobów radzenia sobie z tym zjawiskiem jest ograniczanie liczby odwiedzających poprzez opłaty lub limity – wymienia naukowiec.

Jako przykłady wskazuje rozwiązania stosowane na świecie: limity wejść do Machu Picchu, opłaty pobierane w parkach narodowych czy ograniczenia ruchu turystycznego i samochodowego wprowadzane lub rozważane na śródziemnomorskich wyspach, takich jak Capri, Majorka czy inne wyspy Balearów.

Półwyspowi z pewnością jeszcze daleko do popularności wspomnianych wysp.

– Ale problem jest ogromny – zaznacza Bartosz Płóciennik.

Takie wnioski można wyciągnąć czytając plan ochrony Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, który został przyjęty przez Sejmik Województwa Pomorskiego w marcu 2024 r. To pierwszy kompleksowy dokument, który nie tylko opisuje walory przyrodnicze parku, ale także wskazuje konkretne zagrożenia i zalecenia dla samorządów przy planowaniu inwestycji. To dokument, z którego później korzystają m.in. gminy, RDOŚ czy organy wydające decyzje administracyjne.

Czego najbardziej boją się autorzy planu? Można sprowadzić to do kilku punktów: postępującej urbanizacji, presji turystycznej, fragmentacji siedlisk, utraty krajobrazu, zmian hydrologicznych, gatunków inwazyjnych oraz zmian klimatu, w tym wzrostu poziomu morza i nasilającej się erozji wybrzeża.

W raporcie wprost ostrzega się przed turystyką, która zaczyna szkodzić temu, co przyciąga przyjezdnych. Plan nie krytykuje turystyki jako takiej, podkreśla jednak problem nadmiernej presji w sezonie, rozdeptywania wydm, niszczenia roślinności, hałasu, wzrostu ruchu samochodowego, presji na plaże oraz zwiększonej ilości odpadów.

Bartosz Płóciennik nie wierzy jednak, że pobieranie opłat za wjazd na półwysep jest realne. Nadzieję pokłada w rozwiązaniach komunikacyjnych, co wiązałoby się z większą liczbą pociągów. Przeciwko temu mogliby zaprotestować mieszkańcy Kuźnicy, którzy już wcześniej sprzeciwiali się wzrostowi ruchu kolejowego w ich miejscowości.

JEDYNIE SAMOCHODY MIESZKAŃCÓW I ZAOPATRZENIE?

Zdaniem prof. Jana Marcina Węsławskiego, byłego dyrektora Instytutu Oceanologii PAN w Sopocie, najlepszym rozwiązaniem byłoby stworzenie dużego parkingu we Władysławowie i zapewnienie sprawnego dojazdu na Półwysep Helski elektryczną koleją kursującą co kilkanaście minut.

– Na cypel mogłyby wjeżdżać jedynie samochody mieszkańców i pojazdy zaopatrzenia. Największym problemem półwyspu nie jest sama liczba turystów, lecz nadmiar samochodów oraz zbyt gęsta sieć zejść na plaże, ułatwiająca dojazd niemal pod sam brzeg – komentuje naukowiec.

Michał Jamroż, autor książki „Miasta jutra" i ekspert od transportu zbiorowego, uważa, że ograniczenie ruchu samochodowego na Półwyspie Helskim będzie możliwe dopiero po modernizacji linii kolejowej, która zwiększy jej przepustowość i zapewni sprawną obsługę regionu.

– Tylko wówczas transport publiczny stanie się realną alternatywą dla samochodu – uważa Jamroż. I przekonuje: – Nie ma potrzeby, by po półwyspie poruszać się autem. Odległości są niewielkie, a przy dobrej kolei i komunikacji autobusowej wszędzie można sprawnie dojechać. Kolej nie daje gwarancji podróży w przyzwoitych warunkach, a autobusy przegrywają z samochodami, bo stoją w tych samych korkach.

Podkreśla, że podobne rozwiązania funkcjonują już w Europie. W szwajcarskim Zermatt ruch samochodów jest praktycznie wykluczony. Zarówno mieszkańcy, jak i turyści zostawiają auta przed wjazdem do miejscowości. Z kolei na niemiecką wyspę Sylt wjazd samochodem jest możliwy tylko specjalnym pociągiem, co samo w sobie ogranicza liczbę aut.

Zdaniem eksperta wprowadzanie ewentualnych ograniczeń powinno być poprzedzone analizą ruchu i wypracowane wspólnie z samorządami oraz mieszkańcami.

Także on zwraca uwagę na turystów jednodniowych.

– Największym problemem nie są turyści nocujący na półwyspie, lecz osoby przyjeżdżające tylko na jeden dzień. To właśnie ten ruch w największym stopniu obciąża drogi, mimo że przy sprawnej kolei podróż transportem publicznym mogłaby być równie szybka – komentuje Michał Jamroż.

INWESTYCJA W KOLEJ

Od 2022 roku województwo pomorskie zwiększa liczbę połączeń na linii Gdynia-Hel w okresie przedwakacyjnym, wakacyjnym i powakacyjnym.

– W sezonie kursują maksymalnie 42 pociągi na dobę, a łączna pojemność składów wzrasta ponad czterokrotnie. Największe składy mogą jednorazowo przewieźć ponad tysiąc pasażerów, jednak nie da się ich kierować na wszystkie kursy – komentuje Michał Piotrowski z Urzędu Marszałkowskiego.

Plan ochrony Nadmorskiego Parku Krajobrazowego ostrzega się przed turystyką, która zaczyna szkodzić temu, co przyciąga przyjezdnych. Nie krytykuje turystyki jako takiej, podkreśla jednak problem nadmiernej presji w sezonie

Latem z połączeń korzysta ponad 20 tys. pasażerów dziennie. Tłok w dni robocze wynika najczęściej z niezgłoszonych wcześniej przejazdów dużych grup. – Ograniczeniem pozostaje infrastruktura, linia 213 ma zbyt krótkie perony i zbyt małą przepustowość, by zwiększać liczbę pociągów lub wydłużać składy – wyjaśnia urzędnik.

Modernizacja trasy została przesunięta przez PKP PLK na listę rezerwową, mimo że samorząd województwa dofinansował dokumentację poprawy przepustowości kwotą blisko 1,3 mln zł.

– Mimo to prowadzimy dalsze działania, jak zakup bardziej pojemnego taboru. Jednocześnie rozwijana jest komunikacja dowozowa do kolei, m.in. dzięki działaniom powiatu puckiego, a zmodernizowane węzły przesiadkowe w Pucku i Władysławowie zachęcają mieszkańców i turystów do korzystania z transportu publicznego – dodaje Piotrowski.

NA PÓŁWYSPIE HELSKIM NIE MA GDZIE SIĘ ROZEJŚĆ

Bartosz Płóciennik z Nadmorskiego Parku Krajobrazowego zwraca uwagę na jeszcze jedną kwestię, na półwyspie ruch skupia się głównie w mieście Helu. Ludzie chcą zobaczyć koniec Polski albo jej początek. A także fokarium.

– Turyści w Helu nie mają specjalnie, gdzie się rozejść, miejsc docelowych jest stosunkowo niewiele – zauważa. Autorzy ochrony NPK proponują kierowanie ruchu turystycznego na odpowiednio przygotowane szlaki zamiast dalszego udostępniania kolejnych obszarów przyrodniczych.

Prof. Jan Marcin Węsławski przekonuje również, że warto ograniczyć liczbę zejść na plaże i zastosować zasadę strefowości, skoncentrować usługi oraz infrastrukturę turystyczną w kilku miejscach, pozostawiając rozległe, bardziej naturalne tereny dostępne głównie pieszo lub rowerem.

– Taki model nie wymaga ani opłat, ani limitów wejścia. Turyści sami się „posegregują". Ci, którzy szukają wygody, zostaną w strefach z pełną infrastrukturą, a ci, którzy wolą kontakt z przyrodą, będą gotowi dojść lub dojechać rowerem dalej – uważa profesor.

Jak dodaje, podobne rozwiązania opierają się także na obserwacjach zachowań turystów. Przywołuje niemieckie badania, z których wynikało, że większość plażowiczów, zwłaszcza rodzin z dużą ilością sprzętu, wybiera miejsca położone jak najbliżej parkingów i niechętnie oddala się od samochodu.

Co ciekawe, o tych rozwiązaniach dyskutowano już kilka dekad temu, a więc zanim półwysep zaczął mierzyć się z najazdem samochodów.

– O takim modelu rozmawialiśmy z Krzysztofem Skórą już w latach 80., gdy pracowałem w Stacji Morskiej w Helu – przypomina profesor Węsławski.

CO NA TO SAMORZĄDY?

Jak na pomysł ograniczenia ruchu reagują samorządy? Do koncepcji ostrożnie podchodzi burmistrz Władysławowa Roman Kużel.

– Pomysł wprowadzenia biletowanego wstępu na Półwysep Helski traktuję jako jeden z wielu głosów w toczącej się, szerokiej dyskusji na temat przyszłości turystyki w naszym regionie. To temat złożony i budzący duże emocje, dlatego wymaga szczególnej rozwagi oraz otwartości na różne punkty widzenia – komentuje Roman Kużel.

Jak podkreśla, dopóki nie powstanie realna i wygodna alternatywa komunikacyjna, akceptowana zarówno przez mieszkańców, jak i lokalnych przedsiębiorców, miasto nie widzi możliwości poparcia takiego rozwiązania.

– Konieczne są pogłębione analizy oraz szerokie konsultacje społeczne z udziałem mieszkańców, ekspertów i branży turystycznej. Wspólnie musimy wypracować model zrównoważonego rozwoju, który będzie służył zarówno ochronie walorów przyrodniczych, jak i interesom lokalnej społeczności – dodaje burmistrz Władysławowa.

SZTORMY WYMUSZĄ ZMIANY NA PÓŁWYSPIE HELSKIM

Michał Jamroż podpowiada, że uzupełnieniem oferty transportu zbiorowego powinny być również szybkie połączenia promowe z Gdańskiem.

– Ale w takiej formie, jak dzisiaj, to się nie sprawdzi, gdyż podróż od wejścia do portu do centrum miasta trwa zbyt długo. Można przeanalizować zbudowanie dedykowanego terminala wraz z parkingami bliżej wyjścia z portu – zaznacza ekspert.

Prof. Jacek Piskozub przypomina, że Półwysep Helski nie jest z gumy, a w dłuższej perspektywie i tak trzeba będzie myśleć o ograniczeniu ruchu samochodowego. – Zmiany klimatu sprawią, że sztormy będą coraz częściej przerywać półwysep, a wtedy większą rolę przejmie transport promowy – zapowiada profesor.

Rozmówcy „Wyborczej" przekonują, że poprawa transportu publicznego nie tylko zmniejszyłaby korki, ale także wydłużyłaby sezon turystyczny i zwiększyła atrakcyjność półwyspu jako miejsca do życia. Hel, który kwitnie w sezonie, zimą zamiera, a jak wynika z Narodowego Spisu Powszechnego 2021 w ciągu ostatniej dekady 24 proc. mieszkańców wyjechało z miasta. To najszybciej wyludniające się miasto w Polsce.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34446802

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

1 GD

eprasa.pl 64210c23cc

Rozłam w PiS

PiS nakazał Morawieckiemu i opuścić organizacje polityczn

Fundacja Instytutu Spraw Gospodarczych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego organizuje kongresy z udziałem czołowych polityków PiS, postuluje zmianę konstytucji i wzmocnienie władzy prezydenckiej. **A jednak szefowie organizacji zapewniają, że fundacja nie prowadzi działalności politycznej.**

Krzysztof Katka

• **Mateusz Morawiecki** FOT. JAN RUSEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Współpracujący z prezydentem Karolem Nawrockim działacze PiS z Pomorza prowadzą fundację o profilu zbliżonym do Rozwoju Plus Mateusza Morawieckiego. Przekonują jednak, że ich organizacja nie prowadzi działalności politycznej, a w związku z tym są zwolnieni ze składania deklaracji, których wymagały władze PiS. I nie rezygnują ze swojej aktywności. Przypomnijmy – ta deklaracja była w zasadzie lojalką, która ma potwierdzić przynależność do PiS, kosztem innych inicjatyw.

Fundacja Instytutu Spraw Gospodarczych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego z Gdańska zorganizowała przed rokiem kongres w Skarszewach pod nazwą „Future=Poland". Wyglądał na imprezę środowiska PiS, choć przybyła tam głównie frakcja Morawieckiego wspierana przez otoczenie prezydenta Karola Nawrockiego.

„W centrum refleksji – wizja Polski jutra, czyli budowanie i wzmacnianie elit gotowych do niesienia odpowiedzialności w czasach społecznej polaryzacji i nowych wyzwań geopolitycznych" – zapowiadali organizatorzy. Pod hasłem „Rząd Wielkiej Polski – wnioski i propozycje" poseł Marcin Horała debatował z Mateuszem Morawieckim. Rozważali m.in. kwestię zmiany konstytucji.

Założona w 2025 r. fundacja przedstawia się jako „ośrodek analityczny, który łączy badania, debatę publiczną i rekomendacje polityczne w służbie polskiej racji stanu". W deklaracji programowej czytamy m.in.: „Proponujemy stworzenie nowego ustroju w drodze nowej konstytucji, wzmacniającej rolę prezydenta i powoływanego przezeń rządu".

PREZESI FUNDACJI W RADACH PREZYDENCKICH

Prezesem fundacji został Grzegorz Ksepko, a jego zastępcą Szymon Gajda. Obaj są działaczami PiS, którzy za rządów tej partii robili kariery w spółkach Skarbu Państwa. Ksepko był wieloletnim wiceprezesem Energi, w której pracował również Gajda.

Za kadencji Ksepki spółka Energa została zawierzona Bożej Opatrzności. Następnie Ksepko objął stanowisko wiceprezesa Lotos Petrobaltic, zaś Gajda kierował Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Gdańsku, a w ostatnich wyborach kandydował do Sejmu z listy PiS na Pomorzu. Obaj należą do wspólnot modlitewnych – zapewne dlatego fundacja zobowiązuje się strzec zasad prawa naturalnego, które wypływa „z nauki Świętego Kościoła Katolickiego".

W radzie Fundacji Instytutu Spraw Gospodarczych zasiadają: Łukasz Malinowski – ostatni prezes Zarządu Morskiego Portu Gdańsk nominowany za czasów PiS, Adam Kasprzyk – były dziennikarz, a następnie rzecznik prasowy Lotosu i dyrektor ds. komunikacji Orlenu, oraz Michał Bełbot – były asystent posła Marcina Horały, były radny PiS w Gdyni i były prezes spółek z grupy Energa.

Prezesi fundacji blisko współpracują z Kancelarią Prezydenta RP. W listopadzie 2025 r. Karol Nawrocki powołał Grzegorza Ksepko do Krajowej Rady Sądownictwa, a miesiąc później – również do Rady Energii i Zasobów Naturalnych przy Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej. W kwietniu 2026 r. do prezydenckiej Rady Klimatu i Środowiska wszedł Szymon Gajda.

„NIE PROWADZIMY DZIAŁALNOŚCI POLITYCZNEJ"

Zgodnie z decyzją kierownictwa Prawa i Sprawiedliwości członkowie partii należący do „stowarzyszeń, fundacji, organizacji pozarządowych lub innych podmiotów prawa, których statutowym lub faktycznym celem jest prowadzenie działalności o charakterze politycznym", powinni wystąpić z tych organizacji do 23 lipca. Rafał Bochenek, rzecznik prasowy PiS, podkreślał, że decyzja dotyczy podmiotów, których statutowym lub faktycznym celem jest prowadzenie działalności o charakterze politycznym.

Piotr Müller przekonuje, że sprawa przynależności do Rozwoju Plus wykorzystywana jest „przez grupę intrygantów" jako wymówka do podziału partii

Poprosiliśmy władze fundacji o odpowiedź, czy zaangażowani w jej działalność działacze PiS podporządkują się tej decyzji.

– Fundacja Instytut Spraw Gospodarczych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego nie prowadzi działalności o charakterze politycznym. Zgodnie ze statutem i praktyką działania koncentrujemy się na sprawach gospodarczych – wspieraniu rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości, wzmacnianiu gospodarki narodowej, promocji gospodarki rynkowej oraz edukacji obywatelskiej i ekonomicznej – przekonuje Szymon Gajda, który właśnie przejmuje obowiązki prezesa organizacji.

I dalej: – Fundacja nie jest podmiotem uczestniczącym w rywalizacji politycznej, nie prowadzi działalności partyjnej ani nie realizuje celów o charakterze politycznym w rozumieniu wskazanym w pańskim pytaniu. Udział przedstawicieli różnych środowisk – w tym samorządowych, naukowych, gospodarczych czy publicznych – w organizowanych przez nas wydarzeniach służy wyłącznie merytorycznej de-

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34446843

Burmistrz Miasta Ustka informuje, że:

na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ustka, ul. Ks. Kard. St. Wyszyńskiego 3 został wywieszony na okres 21 dni

wykaz nieruchomości, przeznaczonej do oddania w dzierżawę:

– teren stanowiący część działki nr 1684/56, położony w Ustce przy ul. Marynarki Polskiej zabudowany przyłączem telekomunikacyjnym.

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34446844

Burmistrz Miasta Ustka informuje, że:

na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ustka, ul. Ks. Kard. St. Wyszyńskiego 3 został wywieszony na okres 21 dni

wykaz nieruchomości, przeznaczonej do oddania w dzierżawę:

- teren stanowiący część działki nr 325/7, położony w Ustce przy Placu Wolności przeznaczony pod lokalizację lekomatu.

1 GD

eprasa.pl 64210c23cc

innym
e

bacie o gospodarce i rozwoju kraju, co jest istotą działalności think tanku. Z tego względu decyzja [władz PiS – red.] nie odnosi się do zaangażowania w prace fundacji.

PRZEBUDOWA USTROJOWA I WIĘCEJ WĘGLA

W deklaracji ideowej fundacji można znaleźć następujące zapisy:

Wszelkie koncepcje „ponadnarodowego ładu" czy globalnych rozwiązań, szczególnie te o proweniencji marksistowskiej lub wymierzone w suwerenność narodową (jak tzw. „zielony ład"), stanowią zagrożenie zarówno dla niepodległości, jak i dobrobytu naszego państwa;

Wzmocnienie władzy wykonawczej i przebudowa ustrojowa w duchu nowoczesnego republikanizmu;

Polska, dysponująca zasobami węgla kamiennego i brunatnego, nie może godzić się na zamykanie kopalń ani podporządkowywanie się restrykcyjnym przepisom biurokratów europejskich;

Odrzucone powinny zostać marksistowskie lub inspirowane inżynierią społeczną koncepcje zmierzające do ingerencji państwa w kształt rodziny jako podstawowej jednostki życia gospodarczego i społecznego. Rodzina jest podstawą przetrwania i rozwoju narodu. Państwo winno ją wspierać za pomocą efektywnych środków prowadzących do zwiększenia dzietności, innych niż nieuzasadnione transfery socjalne.

CELE PODOBNE JAK DEKLAROWANYCH PRZEZ ROZWÓJ PLUS

W danych rejestrowych można zapoznać się z deklarowanymi celami fundacji. Gdy porównaliśmy je z celami stowarzyszenia Mateusza Morawieckiego, okazało się, że pokrywają się w znacznym zakresie.

Fundacja z Pomorza wskazuje na troskę o Rzeczpospolitą, stowarzyszenie Morawieckiego zaś chce umacniać jej rolę na arenie międzynarodowej. Identycznie lub bardzo podobnie brzmią tezy o rozwoju edukacji obywatelskiej, podnoszeniu jakości debaty publicznej, wspieraniu idei państwa prawa, transparentności władzy, rozwoju gospodarki i nauki, energetyki, wspólnot lokalnych, promocji wolontariatu oraz aktywizacji społecznej obywateli.

Piotr Müller, europoseł PiS z Pomorza i stronnik Morawieckiego, przekonywał kilka dni temu, że sprawa przynależności do Rozwoju Plus wykorzystywana jest „przez grupę intrygantów" jako wymówka do podziału partii.

Stanowisko fundacji z Pomorza oraz przekonanie działaczy, że decyzja władz PiS nie odnosi się do jej zaangażowania, a jednocześnie brak zdecydowanych wypowiedzi kierownictwa partii wobec działań Ksepki, Gajdy i innych, wzmacnia argument, że podpisywanie lojalek było wymierzone w środowisko Morawieckiego, a nie w żadne inne. Na działania tych pozostałych organizacji władze partii, z „maślarzami" na czele, najwyraźniej przymykają oko.

Zapytaliśmy rzecznika PiS Rafała Bochenka, czy według władz partii gdańska fundacja prowadzi działalność polityczną. Czekamy na odpowiedź. ●

1 GD

Edukacja

Mniej zagranicznych studentów na polskich uczelniach

Po raz pierwszy od kilku lat spadła liczba cudzoziemców studiujących w Polsce. Uczelnie wskazują na zmianę przepisów wizowych i administracyjnych.

Paula Gustowska

Spadek liczby zagranicznych studentów w 2025 r. potwierdzają dane GUS, a także Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W przekazanej nam informacji ministerstwo podaje, że liczba cudzoziemców studiujących w Polsce od 2019 r. rosła. W 2019 r. wynosiła 78 374 osób a w 2024 r. – już 105 270. To wzrost o blisko 27 tys. Tymczasem w 2025 r. spadła do 93 562 (spadek o prawie 12 tys., czyli 11,1 proc. w porównaniu z 2024 r.).

Ten trend widać wyraźnie w Gdańsku. – Obserwujemy stopniowy spadek liczby studentów zagranicznych na Politechnice Gdańskiej, a także zmniejszenie liczby osób przyjmowanych na studia – potwierdza Patryk Rosiński, rzecznik prasowy Politechniki Gdańskiej.

W 2023 roku na Politechnice Gdańskiej studiowało 932 studentów zagranicznych, w 2024 roku 870, a w 2025 roku – 849.

Według uczelni nie wynika to z mniejszego zainteresowania ofertą studiów, ale z procedur administracyjnych, które kandydaci muszą przejść przed rozpoczęciem studiów. Te zmieniły się rok temu – w trakcie trwania rekrutacji na uczelniach.

ZMIANA PRZEPISÓW W TRAKCIE REKRUTACJI

Przepisy zmieniły się 1 lipca 2025 roku. Nowe zaczęły obowiązywać jeszcze w trakcie prowadzonej przez uczelnie rekrutacji przygotowanej zgodnie z zasadami uchwalonymi rok wcześniej. Zmiany uderzyły przede wszystkim w kandydatów spoza Unii Europejskiej, OECD i Ukrainy.

Chodzi o procedury dotyczące uzyskania potwierdzenia wydawanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA), że posiadane przez kandydata świadectwo lub dyplom uprawniają go do podjęcia studiów w Polsce.

Przed wejściem w życie nowych przepisów czas oczekiwania wynosił około dwóch miesięcy, natomiast obecnie wydłużył się do około trzech–czterech miesięcy. W praktyce kandydaci kończący szkołę średnią lub studia w czerwcu często nie mają możliwości uzyskania wymaganych dokumentów przed zakończeniem rekrutacji.

– wyjaśnia Patryk Rosiński. I dodaje: – Zdarzają się przypadki osób oczekujących na decyzję NAWA od pierwszej połowy kwietnia.

Uczelnia wskazuje, że drugim ważnym czynnikiem pozostają trudności z uzyskaniem wiz studenckich. W części placówek dyplomatycznych, zwłaszcza w krajach Afryki i Azji, kandydaci mają problemy z umówieniem terminu wizowego lub otrzymaniem wizy w czasie umożliwiającym rozpoczęcie studiów.

Według uczelni, liczba kandydatów zainteresowanych studiami na pierwszym etapie rekrutacji w 2026 roku nie była istotnie niższa niż rok wcześniej.

– Problemem okazało się spełnienie nowych wymogów formalnych. W porównaniu z ubiegłoroczną rekrutacją około 70 proc. kandydatów objętych obowiązkiem przedstawienia potwierdzenia wydawanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej musiałoby zostać odrzuconych wyłącznie z powodu braku tego dokumentu – wyjaśnia rzecznik PG.

– Szczególnie dotyczy to kandydatów z krajów Azji Południowo-Wschodniej, które są jednym z najbardziej perspektywicznych kierunków umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego. Obecne procedury administracyjne w największym stopniu utrudniają właśnie ich udział w rekrutacji – tłumaczy dalej Patryk Rosiński.

Dlatego Politechnika Gdańska wydłużyła termin dostarczenia potwierdzenia wydawanego przez NAWA.

– Mimo że rekrutacja zakończyła się 9 lipca, kandydaci, którym brakowało wyłącznie tego dokumentu, mogą uzupełnić go do 7 sierpnia. Nie rozwiązuje to jednak problemu systemowego – zaznacza Patryk Rosiński.

Na Politechnice Gdańskiej studiują osoby z kilkudziesięciu państw świata m.in. z Ukrainy, Białorusi, Chin, Indii, Nigerii, krajów Azji Południowo-Wschodniej oraz państw Unii Europejskiej.

POŁOWA ZAGRANICZNYCH STUDENTÓW Z UKRAINY

Jak informuje Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w 2025 roku spadek liczby zagranicznych studentów odnotowano w większości województw. W województwie łódzkim liczba studentów cudzoziemców zmniejszyła się z 8 650 w 2024 roku do 4 456 w 2025 roku – czyli niemal o połowę. W województwie pomorskim w 2023 roku studiowało 5 362 cudzoziemców, w 2024 roku – 5 377, a w 2025 roku – 4 784.

W 2025 roku w skali kraju najliczniejszą grupę studentów zagranicznych stanowią obywatele Ukrainy, których było 46 411, co odpowiada niemal połowie wszystkich studentów cudzoziemców (49,6 proc.). Drugą najliczniejszą grupą są obywatele Białorusi (10 707 osób; 11,4 proc.). Wśród pozostałych krajów największą reprezentację w 2025 r. mają obywatele Turcji (4 545 osób; 4,9 proc.), Zimbabwe (2 903; 3,1 proc.), Indii (2 728; 2,9 proc.), Chin (2 649; 2,8 proc.) i Azerbejdżanu (2 226; 2,4 proc.).

MNIEJ KONTAKTU ZE ŚRODOWISKIEM MIĘDZYNARODOWYM

Mniej studentów z zagranicy to dla wielu uczelni problem finansowy i wizerunkowy. Dla polskich studentów oznacza z kolei mniej kontaktu ze środowiskiem międzynarodowym, innymi językami, doświadczeniami i kulturami. Środowisko wielokulturowe wiąże się też z wymianami akademickimi, wspólnymi projektami badawczymi, kontaktami z zagranicznymi wykładowcami, partnerstwem międzyuczelnianym i obecnością uczelni w międzynarodowym obiegu nauki. A także przygotowaniem studentów do funkcjonowania na globalnym rynku pracy. Studenci zagraniczni postrzegani są więc jako ważny element rozwoju nowoczesnej uczelni.

„Obecność osób z różnych krajów wzbogaca proces kształcenia, rozwija kompetencje międzykulturowe, wzmacnia umiędzynarodowienie badań naukowych i zwiększa atrakcyjność uczelni dla partnerów zagranicznych. W przypadku Politechniki Gdańskiej szczególnie cenne są doświadczenia ze studentami z krajów Azji Południowo-Wschodniej, którzy dobrze integrują się ze społecznością akademicką i aktywnie uczestniczą w życiu uczelni" – przyznaje w odpowiedzi na nasze pytania Politechnika Gdańska.

Zdaniem uczelni Polska nadal ma duży potencjał, aby przyciągać utalentowanych studentów z zagranicy. „Aby jednak w pełni go wykorzystać, konieczne jest zapewnienie sprawnych i przewidywalnych procedur administracyjnych oraz wizowych, które umożliwią kandydatom terminowe rozpoczęcie studiów".

NOWE PRZEPISY – MNIEJ STUDENTÓW Z ZAGRANICY

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznaje, że spadek liczby studentów zagranicznych w 2025 r. można wiązać przede wszystkim ze zmianami dotyczącymi zasad rekrutacji cudzoziemców na studia w Polsce.

„Z dniem 1 lipca 2025 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej (tzw. ustawa wizowa). Wprowadzone zmiany miały na celu uporządkowanie i zwiększenie przejrzystości procedur, a także wzmocnienie bezpieczeństwa systemu przyjmowania cudzoziemców na studia. Każde nowe regulacje wpływają bezpośrednio na praktykę działania uczelni – zarówno w zakresie rekrutacji, jak i obsługi kandydatów na studia" – wyjaśnia ministerstwo.

Przyznaje, że istotny był także m.in. moment wejścia w życie nowych przepisów w trakcie trwającego procesu rekrutacji na rok akademicki 2025/2026, co zaburzyło ciągłość prowadzonych postępowań i utrudniło uczelniom oraz kandydatom dostosowanie się do nowych wymogów.

„Znaczenie miało również wprowadzenie obowiązku potwierdzenia znajomości języka wykładowego na poziomie minimum B2, a także nowe wymogi dotyczące dokumentów, w tym konieczność uzyskania informacji Dyrektora NAWA o zagranicznym dyplomie" – dodaje MNiSW. ●

eprasa.pl 64210c23cc

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza

pierwszy przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 4A położonego w budynku przy ul. Bukowej 1 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 66,29 m² wraz z udziałem wynoszącym 147/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 184/3, obręb 16, o powierzchni 1 683 m²,

cena wywoławcza brutto 406 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 4A zlokalizowany jest na pierwszym piętrze budynku położonego przy ul. Bukowej 1 w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 16,83 m², pokoju o powierzchni 9,72 m², pokoju o powierzchni 12,03 m², pokoju o powierzchni 9,70 m², przedpokoju o powierzchni 5,58 m², kuchni o powierzchni 7,47 m² oraz łazienki o powierzchni 4,96 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 9 września 2026 roku**, **o godzinie 10:00**,
w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. 40 600,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 2 września 2026 roku.
Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 27 sierpnia 2026 r., o godz. 13:30, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie. Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 220, tel. 58-677-71-47 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci@wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34446467

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza

pierwszy przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 5 położonego w budynku przy ul. Świętego Jana 4 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 36,75 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 2,39 m² oraz udziałem wynoszącym 75/1.000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 33, obręb 15, o powierzchni 587 m².

cena wywoławcza brutto 253 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 5 zlokalizowany jest na pierwszym piętrze budynku położonego przy ul. Świętego Jana 4 w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 21,97 m², łazienki z WC o powierzchni 3,83 m², kuchni o powierzchni 9,37 m² oraz przedpokoju o powierzchni 1,58 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni użytkowej 2,39 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 9 września 2026 roku**, **o godzinie 09:30**,
w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. 25.300,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 2 września 2026 roku.
Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 27 sierpnia 2026 r., o godz. 13:00, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie. Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 201, tel. 58-677-71-44 lub 58-677-71-43, e – mail: wgniu@um.wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34446468

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza

pierwszy przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 3 położonego w budynku przy ul. Sobieskiego 330 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 65,80 m² oraz udziałem wynoszącym 211/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 66, obręb 16, o powierzchni 970 m²,

cena wywoławcza brutto 380 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 3 zlokalizowany jest na parterze budynku położonego przy ul. Sobieskiego 330 w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 20,30 m², pokoju o powierzchni 18,40 m², pokoju o powierzchni 12,70 m², kuchni o powierzchni 8,90 m², łazienki o powierzchni 3,60 m² i przedpokoju o powierzchni 1,90 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 09 września 2026 roku**, **o godzinie 10:30**,
w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10 % ceny wywoławczej, tj. 38 000,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie, Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 02 września 2026 roku.
Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 27 sierpnia 2026 r., o godz. 14:00, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie. Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, pokój nr 203, tel. 58-677-71-52 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci2@um. wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34446469

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399 ze zm.) **Prezydent Miasta Gdańska** informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 31 lipca 2026 r. na okres 21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości objętych niżej wymienionymi zarządzeniami wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 29 lipca 2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 1274/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1275/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1276/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1277/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1278/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1279/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1280/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1281/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1282/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość gruntową stanowiącą własność Gminy Miasta Gdańska, podlegające sprzedaży na rzecz jej użytkownika wieczystego.

ZARZĄDZENIE Nr 1284/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazów lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska przeznaczonych do sprzedaży wraz z ułamkową częścią gruntu w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców tych lokali.

ZARZĄDZENIE Nr 1285/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość gruntową stanowiącą własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczoną do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego.

ZARZĄDZENIE Nr 1286/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego lokal mieszkalny stanowiący własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczony do zbycia w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.

NEC TEMERE NEC TIMIDE

GDAŃSK

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

Gdańsk/34446552

Sopot

Prezydent Miasta Sopotu
ul. Kościuszki 25/27
81-704 Sopot

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r., poz. 399 z późn. zm.)

PREZYDENT MIASTA SOPOTU

informuje,

że w budynku Urzędu Miasta Sopotu, ul. Kościuszki 18 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, www.bip.sopot.pl, zamieszczone zostały wykazy nieruchomości przeznaczonych do:

I. Oddania w dzierżawę na okres 1 roku w trybie bezprzetargowym:
1) część działki nr 63/9, obr. 36, al. Niepodległości, pow. 200 m², KW GD1S/00019808/4;
2) część działki nr 63/9, obr. 36, al. Niepodległości, pow. 10 m², KW GD1S/00019808/4;
3) część działki nr 63/9, obr. 36, al. Niepodległości, pow. 12 m², KW GD1S/00019808/4;

II. Oddania w dzierżawę na okres 3 lat w trybie bezprzetargowym:
1) część działki nr 233/4, obr. 25, ul. Chopina, pow.35 m², KW GD1S/00004593/5;
2) część działki nr 10/3 obr. 15, KW GD1S/00004718/8 oraz działka nr 58 obr. 15, KW GD1S/00000264/2 ul. Mamuszki 14, pow. 2385 m²
3) działka nr 73/4, obr. 26, ul. Kościuszki 42a, pow. 582 m², KW GD1S/00003543/3;

Gdańsk/34446536

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 64210c23cc

wyborcza
ŁÓDŹ
TYGODNIK

Piątek, 7 sierpnia 2026 | Redaktor prowadzący **Joanna Chudzińska** lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

Zalew Sulejowski traci wodę i turystów

„Małe morze” centralnej Polski się cofa

Polska ma problem nie tylko z małą ilością wody, lecz także z jej zatrzymywaniem. Zalew Sulejowski pokazuje skutki: cofniętą taflę, puste kąpieliska i łódki w piachu.

Robert Grześkowiak

• **Zalew Sulejowski, port jachtowy** FOT. TOMASZ STA?CZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Emilia z Piotrkowa Trybunalskiego jeszcze kilka lat temu często jeździła nad Zalew Sulejowski. Blisko, wygodnie, bez wielkiej wyprawy. Wystarczyło spakować rzeczy i pojechać nad wodę.

Teraz robi to coraz rzadziej.

– Za każdym razem, jak tam jestem, woda strasznie śmierdzi – mówi.

Podobnie jest z Marysią. 30-letnia mieszkanka Tomaszowa Mazowieckiego kiedyś lubiła jeździć nad zalew z dziećmi, zwłaszcza w upalne dni. Nie trzeba było planować urlopu nad Bałtykiem ani ruszać na Mazury. Mieli swoje małe morze niedaleko domu.

Dziś to „małe morze” coraz częściej rozczarowuje.

– Ubywa wody. To nie jest to, co kiedyś. Czasami widać przy brzegu łódki, które wcześniej bujały się na wodzie, a teraz leżą zanurzone w piachu – opowiada Marysia.

Po chwili dodaje jeszcze jedno słowo, które nad Zalewem Sulejowskim wraca od lat jak ostrzeżenie: sinice. Dlatego z roku na rok coraz rzadziej latem tam jeździ.

„Małe morze” centralnej Polski

Zalew Sulejowski to coś więcej niż tylko zbiornik wodny na Pilicy. Dla wielu mieszkańców województwa łódzkiego był pierwszym „morzem” z dzieciństwa. Miejscem kolonii i weekendowych wyjazdów z rodzicami.

Dziś coraz częściej widać jednak nie wodę, lecz to, co po niej zostaje. Ciemny piach, muliste dno, płycizny, pomosty stojące jakby za daleko od tafli. W reportażu „Onetu” żeglarze narzekają, że miejscami trudno pływać bez ryzyka utknięcia na mieliźnie. Turyści skarżą się na zapach i sinice. W Smardzewicach sanepid zakazywał kąpieli po wykryciu zakwitu sinic.

Nie znaczy to, że nad zalewem zupełnie zamarło życie. Wciąż przyjeżdżają spacerowicze, rowerzyści, działkowicze, ludzie wynajmujący kwatery na weekend. Ale coraz wyraźniej widać, że Zalew Sulejowski przestaje być oczywistą odpowiedzią na letnie pytanie: gdzie jedziemy nad wodę?

Według danych Wód Polskich normalna pojemność zbiornika wynosi około 75 milionów metrów sześciennych, a maksymalna 84 miliony. Ostatnio poziom wody spadł jednak do około 54 milionów. Przy płytkim zbiorniku taka różnica nie jest już tylko liczbą. Widać ją z brzegu, czuć w marinach, odczuwają ją żeglarze, turyści i lokalna branża wypoczynkowa.

Zalew Sulejowski nie wysycha jak kałuża

Dr Kinga Krauze, hydrolożka z Europejskiego Regionalnego Centrum Ekohydrologii Polskiej Akademii Nauk, od razu porządkuje język. Jej zdaniem mówienie, że Zalew Sulejowski po prostu wysycha, jest nieprecyzyjne. – To sztuczny zbiornik, dlatego należy mówić raczej o poziomie wody i stopniu napełnienia – wyjaśnia.

Poziom wody w zalewie zależy od tego, ile wody dopływa do niego Pilicą i Luciążą. A ten dopływ jest dziś ograniczony przez wysokie temperatury i niskie opady. Nie chodzi przy tym o kilka suchych dni, które można przykryć jednym deszczowym weekendem, lecz o deficyt narastający miesiącami.

Mechanizm jest prosty, choć jego skutki są bolesne. Do zbiornika wpływa mniej wody, ale zapora w Smardzewicach nie może całkowicie zatrzymać odpływu. Pilica poniżej zapory też musi żyć. Potrzebuje wody dla ryb, roślin, bezkręgowców, całego rzecznego ekosystemu, ale także dla ludzi korzystających z rzeki niżej.

Dr Krauze przypomina, że – zgodnie z kryteriami hydrobiologicznymi i instrukcją gospodarowania wodą – poniżej zbiornika musi być utrzymany tak zwany przepływ nienaruszalny, czyli gwarantowany. Wynosi około 11 metrów sześciennych na sekundę. Nawet w okresie suszy zarządca musi więc upuszczać wodę przez zaporę.

– Jeśli spada dopływ do zbiornika, a odpływ musi być utrzymany przynajmniej na gwarantowanym poziomie, poziom wody w samym zbiorniku musi spadać – tłumaczy ekspertka.

> *Zbiorniki retencyjne nie są lekarstwem na brak wody. Gromadzą tylko wodę, która jest. A kiedy nie ma jej w przyrodzie, nie ma jej też w zbiorniku*
>
> **DR KINGA KRAUZE**
> hydrolożka z Europejskiego Regionalnego Centrum Ekohydrologii Polskiej Akademii Nauk

To właśnie tutaj zaczyna się dylemat. Z perspektywy turysty sprawa jest jasna: wody jest za mało, więc trzeba mniej spuszczać. Z perspektywy rzeki poniżej zapory sytuacja wygląda inaczej: jeśli odpływ zostanie zbyt mocno ograniczony, problem zostanie tylko przeniesiony niżej. Tam również są organizmy, siedliska, użytkownicy wody i ryzyko pogorszenia jakości rzeki.

Zalew Sulejowski ma więc pełnić kilka funkcji naraz. Ma być rezerwuarem wody, zabezpieczeniem przeciwpowodziowym i przeciwsuszowym, elementem systemu rzecznego, miejscem rekreacji, przestrzenią dla żeglarzy, kąpielisk, ptaków, ryb i roślin. W latach mokrych ten konflikt jest mniej widoczny. W latach suchych wychodzi na brzeg razem z mułem.

Mniej wody, cieplejsza woda, gorsza woda

Niski poziom wody nie oznacza tylko brzydszego widoku z plaży. Zmienia się cały zbiornik.

Im mniej wody, tym łatwiej się nagrzewa. Do dna dociera więcej światła. Rośnie też stężenie biogenów,

eprasa.pl 64210c23cc

czyli związków azotu i fosforu. Dr Krauze porównuje je do nawozu dla kwiatów doniczkowych. W wodzie taki nawóz przyspiesza rozwój glonów i sinic.

A potem rusza mechanizm, który trudno zatrzymać. Więcej glonów i sinic oznacza więcej biomasy. Gdy ta obumiera i się rozkłada, zużywany jest tlen. Niedobór tlenu szkodzi organizmom wodnym. Gęste zakwity utrudniają rozwój zooplanktonu, który filtruje wodę i pomaga utrzymywać jej lepszą jakość. Gdy zooplanktonu jest mniej, kurczy się baza pokarmowa dla ryb. Gdy ryb i drobnych organizmów jest mniej, cierpią kolejne gatunki.

Przepis na kryzys

Sinice są osobnym problemem, bo mogą wytwarzać toksyny groźne dla ludzi i zwierząt. Dlatego zakaz kąpieli po ich wykryciu nie jest urzędową przesadą, tylko ostrzeżeniem przed realnym ryzykiem: podrażnieniami skóry, problemami żołądkowymi, reakcjami alergicznymi i innymi skutkami kontaktu z wodą złej jakości.

Do tego dochodzi parowanie. Zalew Sulejowski jest stosunkowo płytki, więc przy wysokich temperaturach traci wodę szybciej. Dr Krauze szacuje, że gdy przez kilka dni utrzymują się temperatury powyżej 25 st. C, parowanie może oznaczać ubytek ponad 100 tysięcy metrów sześciennych wody dziennie. W normalnych warunkach nie byłaby to najważniejsza strata. Podczas przedłużającej się suszy zaczyna mieć znaczenie.

Deszcz może pomóc, ale tylko wtedy, gdy nie jest krótkim epizodem. Kilka gwałtownych ulew nie odbuduje od razu zasobów wód podziemnych, nie naprawi stanu zlewni i nie cofnie procesów, które narastały tygodniami albo miesiącami. Może poprawić sytuację na chwilę, ale zbiornik szybko wraca wtedy do niskiego poziomu.

Przypadek Zalewu Sulejowskiego dobrze widać z plaży, ale jego przyczyny zaczynają się dużo wcześniej: w zlewni, glebie, lasach, na polach, mokradłach i w sposobie gospodarowania wodą.

Dr Kinga Krauze zwraca uwagę, że w Polsce centralnej coraz wyraźniej zmienia się rozkład opadów. Zimą i wiosną, gdy przyroda powinna odbudowywać zapasy, coraz częściej brakuje śniegu i deszczu. Latem opady przychodzą wtedy, gdy zapotrzebowanie na wodę jest największe: potrzebują jej rośliny, ludzie i rolnictwo. – Jeśli każdy kolejny rok zaczynamy na minusie, a zapotrzebowanie na wodę nie maleje, to jest to przepis na kryzys – mówi ekspertka.

Dane, które przywołuje, pokazują, że nie jest to lokalna anomalia. W maju 2026 roku IMGW odnotował 111 stacji z przepływami poniżej średniego niskiego przepływu z wielolecia i prognozował rozszerzanie się suszy między innymi na górną Pilicę, czyli zlewnię zasilającą Zalew Sulejowski. W czerwcu 61 proc. stacji hydrologicznych w Polsce notowało stany niskie, a w lipcu było to już 66 proc. stacji. Ostrzeżenia przed suszą hydrologiczną obejmowały wtedy 64 zlewnie, w tym dorzecza Pilicy, Warty, Noteci i Bugu. Zalew Sulejowski jest więc jednym z miejsc, w których większy problem po prostu najlepiej widać: po cofniętej wodzie, pustej plaży, zamkniętym kąpielisku i łódkach stojących w piachu.

Polska ma nie tylko stosunkowo mało wody, ale też zbyt szybko ją traci. Średnia suma opadów nie odbiega dramatycznie od wielu krajów Europy Środkowej, jednak odnawialne zasoby wody są u nas znacznie niższe niż średnio w Unii Europejskiej. Największy kłopot polega na tym, że przez lata osuszano mokradła, prostowano rzeki, rozwijano meliorację nastawioną na szybkie odprowadzanie wody, uszczelniano miasta i pogarszano zdolność gleb do magazynowania wilgoci. W efekcie gwałtowny deszcz zbyt często nie staje się zasobem. Spływa, podtapia, znika, a susza wraca.

Zbiornik nie wyczaruje wody

W dyskusji o Zalewie Sulejowskim łatwo zatrzymać się na zaporze. To ona reguluje odpływ, więc to wokół niej gromadzi się najwięcej emocji. Żeglarze i turyści widzą cofającą się wodę i pytają, czy nie można zatrzymać jej więcej. Dr Kinga Krauze zauważa jednak, że należy tu przesunąć akcent.

– Zbiorniki retencyjne nie są lekarstwem na brak wody. Gromadzą tylko wodę, która jest. A kiedy nie ma jej w przyrodzie, nie ma jej też w zbiorniku – zaznacza ekspertka.

Problem nie zaczyna się więc dopiero wtedy, gdy ktoś otwiera albo przymyka urządzenia na zaporze. Zaczyna się wcześniej: w zlewni, która przestaje działać jak gąbka. W lasach, mokradłach, łąkach, starorzeczach, oczkach wodnych i glebach, które nie zatrzymują wody wystarczająco długo. Także w rzekach traktowanych jak kanały do szybkiego odprowadzania nadmiaru, a nie jak żywe systemy.

Przy zapełnieniu zbiornika tylko na 54 milionów sześciennych różnica nie jest już tylko liczbą. Widać ją z brzegu, czuć w marinach, odczuwają ją żeglarze, turyści i lokalna branża wypoczynkowa

Dlatego rozwiązaniem nie jest wyłącznie budowa kolejnych dużych zbiorników. Dr Krauze wskazuje raczej na retencję krajobrazową, czyli zatrzymywanie wody tam, gdzie spada: w mokradłach, nieckach, starorzeczach, lasach, nadrzecznych łąkach i glebie. W zlewni Pilicy oznaczałoby to między innymi ochronę mokradeł, kontrolę poboru wód gruntowych, utrzymanie starych lasów, odtwarzanie zadrzewień śródpolnych i mniej wodochłonne rolnictwo.

– Mówimy o tym, ale tego nie robimy, bo to wymaga trudnych decyzji i jest niepopularne – uważa ekspertka.

Bobry, mokradła i trudne decyzje

Na liście rozwiązań pojawiają się też sojusznicy, których człowiek często traktuje jak problem. Bobry, dziki, borsuki, ptaki, dżdżownice. Dr Krauze nazywa je inżynierami ekosystemów, bo wspierają procesy, które pomagają zatrzymać wodę w krajobrazie.

Bobry budują tamy i spowalniają odpływ. Dżdżownice poprawiają strukturę gleby, dzięki czemu woda łatwiej w nią wsiąka. Zwierzęta zwiększają żyzność gleby, rozsiewają rośliny, wspierają naturalne mechanizmy retencji. Nie zastąpią polityki wodnej, ale mogą ją wzmacniać, jeśli człowiek przestanie widzieć w nich wyłącznie przeszkodę.

Najpilniejsze działania są więc rozproszone i mało widowiskowe. Trzeba chronić mokradła, zamiast zasypywać je pod inwestycje, odtwarzać śródpolne zadrzewienia, ograniczać szybki odpływ z pól i miast, rozsądniej korzystać z wód gruntowych i przestać traktować wodę jak zasób odnawialny w znaczeniu: niewyczerpalny. Bo dziś, jak mówi dr Krauze, zbyt często nie dostosowujemy zużycia do podaży, tylko próbujemy dostosować podaż do popytu.

Zalew Sulejowski pokazuje ten moment bardzo wyraźnie. Dla jednych to problem turystyczny, dla innych żeglarski, przyrodniczy, sanitarny albo gospodarczy. Ale wszystkie te kłopoty spotykają się w jednym miejscu: w płytkiej, nagrzanej wodzie, która cofa się od brzegu.

Emilia mówi, że woda śmierdzi. Marysia widzi statki w piachu i zauważa, że to już kolejny rok, kiedy latem nie ma po co jechać nad Zalew Sulejowski. Za tymi prostymi zdaniami stoi większe pytanie, które zdaje się zadawać hydrolożka: czy ktoś odważy się zatrzymać wodę wtedy, kiedy jeszcze jest, zamiast alarmować dopiero wtedy, gdy zaczyna znikać z plaży. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34446768

WSPRZEDAŻY

TEMAT NUMERU: PRESJA WYGLĄDU: PIĘKNO TO BESTIA

ZWIĄZKI: Pary z ADHD, jak ze sobą wytrzymują

SEKS: Tajemnice kobiecego orgazmu

URODA: Zdrowy mikrobiom włosów ważniejszy niż kolor

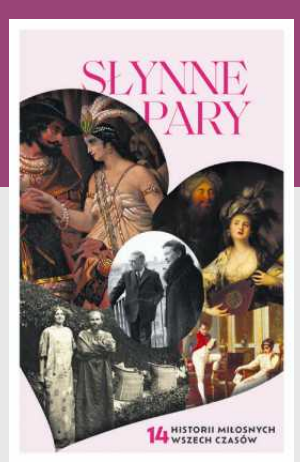

wysokieobcasy extra

Numer dostępny
z książkami do wyboru

1LO

Fundusze Europejskie

Funduszowe lato

Czas na relaks!

W wakacje warto zmienić miasto
na zielone brzegi Pilicy, Grabi, Warty czy Bzury!
A kanapę w salonie na kino plenerowe!

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego zaprasza na bezpłatne wydarzenia w ramach Funduszowego Lata.

Harmonogram spływów:

(obowiązują zapisy online)

Grabia

8.08.2026 r.
Trasa: **Nowe Kozuby - Osada Kajakowa „Ujście"**
Długość trasy: **8 km** | Czas: **3h**

9.08.2026 r.
Trasa: **Grabia - Osada Kajakowa „Ujście"**
Długość trasy: **16 km** | Czas: **5-6h**

Widawka

15.08.2026 r.
Trasa: **Chociw - Osada Kajakowa „Ujście"**
Długość trasy: **10 km** | Czas: **3h**

16.08.2026 r.
Trasa: **Restarzew - Osada Kajakowa „Ujście"**
Długość trasy: **16 km** | Czas: **5h**

Pilica

22.08.2026 r.
Spływ nocny
Trasa: **Spała - Inowłódz**
Długość trasy: **7 km** | Czas: **1,5-2h**

23.08.2026 r.
Trasa: **Tomaszów Maz. - Inowłódz**
Długość trasy: **16 km** | Czas: **2,5-3h**

Warta

29.08.2026 r.
Trasa: **Księże Młyny - Uniejów**
Długość trasy: **14 km** | Czas: **4h**

30.08.2026 r.
Trasa: **Uniejów - Kozubów**
Długość trasy: **12 km** | Czas: **3-4h**

Bzura

5.09.2026 r.
Trasa: **Kozłów Szlachecki - Stodoła nad Bzurą**
Długość trasy: **9 km** | Czas: **2-3h**

6.09.2026 r.
Trasa: **Kompina - Stodoła nad Bzurą**
Długość trasy: **18 km** | Czas: **5-6h**

Harmonogram seansów:

7.08.2026, godz. 21:00
Wola Rakowa – Scena Plenerowa

8.08.2026, godz. 21:00
Głowno – Zalew Mrożyczka, okolice plaży miejskiej

9.08.2026, godz. 21:00
Aleksandrów Łódzki – Park Miejski, Plac Tadeusza Kościuszki

21.08.2026, godz. 20:30
Radomsko – Park Świętojański przy Miejskim Domu Kultury

22.08.2026, godz. 20:30
Zduńska Wola – teren przy filii Miejskiego Domu Kultury w Zduńskiej Woli na osiedlu Karsznice

23.08.2026, godz. 20:30
Łęczyca – dziedziniec Zamku Królewskiego

29.08.2026, godz. 20:00
Kolonia Łobudzice (gmina Zelów) – Zalew Patyki

30.08.2026, godz. 21:00
Łask – Plac 11 Listopada

Więcej informacji na
funduszeUE.lodzkie.pl

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
ŁÓDZKIE

Łódź/34446248

eprasa.pl 64210c23cc

Rozłam w PiS

W co gra Waldemar Buda, „buntownik” z Łodzi

• **Waldemar Buda** FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Koledzy z partii od dawna podejrzewali, że jest „za mało pisowski”. Teraz już nie muszą się głowić. Waldemar Buda poszedł z Mateuszem Morawieckim i zagroził: „Będzie wojna”.

Piotr Brzózka

Waldemar Buda we wspomnieniach Dariusza Jońskiego (KO): – Komisja śledcza, przesłuchuję Jarosława Kaczyńskiego, który nagle mówi: „Panie przewodniczący, wiem, dlaczego pan mi zadaje te pytania. Bo pan będzie kandydować do europarlamentu”. Ja na to: „Koło mnie siedzi wiceprzewodniczący z pana partii i on też kandyduje”. Na co Kaczyński: „On nie ma żadnych szans”. No i prezes się pomylił.

Startując w Łodzi z piątego miejsca, Waldemar Buda wykręcił pierwszy wynik i wylądował w Brukseli. Był to kolejny triumf młodego polityka, swego czasu lokowanego wśród „kandydatów na kandydata PiS” w wyścigu o prezydenturę Polski. Teraz jednak jest w zupełnie innym miejscu. Daje twarz stowarzyszeniu Mateusza Morawieckiego, a od ludzi Kaczyńskiego można usłyszeć: – Jest jednym z architektów rozłamu partii.

WALDEMAR BUDA MUREM ZA MORAWIECKIM

Działacz PiS: – Buda nigdy nie prowadził otwartych konfliktów. Jego spory miały charakter pełzający. Schodził z drogi, skupiał się na swoich celach. Nie budował twardej ekipy, nie tworzył frakcji, o co niektórzy mieli żal, zwłaszcza kiedy został ministrem rozwoju i miał duże możliwości kadrowe.

Tym większym zaskoczeniem dla niektórych jest dziś gra prowadzona przez europosła – ostra, choć nieco enigmatyczna, zakamuflowana i pod hasłem troski o dobro wspólne prawicy.

Kiedy 26 lipca Jacek Kurski atakował w TV Republika Morawieckiego i ludzi związanych z jego projektem Rozwój Plus, Buda skomentował: „Przedstawiciel PiS wysłany dzisiaj do telewizji, naprawdę przestańcie do nas apelować o spokój, o zgodę, o umiar. Będzie wojna”.

Dzień później, reagując na pierwszy sondaż uwzględniający ewentualny start ludzi byłego premiera pod nowym szyldem i duże straty dla formacji Kaczyńskiego, Buda napisał w serwisie X: „Panowie Jacek Kurski i Sasin, zobaczcie, do czego doprowadziliście, 88 mandatów dla PiS. Oby była jeszcze szansa zatrzymania Was i porozumienia Jarosława Kaczyńskiego z Mateuszem Morawickiem. Walczymy o to do końca”.

Tyle oficjalnie w kwestii porozumienia. Nieoficjalnie już osiem miesięcy temu usłyszeliśmy w łódzkich strukturach partii, że Waldemar Buda ma być wśród tych, którzy namawiają hamletyzującego Morawieckiego do definitywnego rozbratu z Kaczyńskim. Polityk nie odniósł się do tych słów. Nie odbierał telefonu wtedy, nie odbiera teraz. Nie odpisuje na wiadomości z prośbą o kontakt.

Ich wspólna przyszłość miała być jasna 28 lipca. Tego dnia zebrał się komitet polityczny PiS, by przypieczętować wygaszenie członkostwa w partii grupie „buntowników” Morawieckiego. Dla Budy – powiadają w PiS – miał to być scenariusz idealny, w którym nie odchodzą sami, lecz zostają wypchnięci. Ale kolejny zwrot akcji sprawił, że karty wciąż leżą na stole. Grając na czas, władze jedynie zatwierdziły listę tych, którzy nie podpisali lojalki, a następnie skierowały sprawę do rzecznika dyscyplinarnego. – Pracowity, ambitny, religijny. Tak przynajmniej wynika ze zdjęć – słyszymy od jednego ze znajomych europosła. Zdjęcia, które ma na myśli, można zobaczyć na Facebooku Fundacji Życie, tej samej, o której media rozpisywały się w 2025 roku w kontekście zwrotu 15 milionów złotych z Funduszu Sprawiedliwości i tej, której prezes Michał O. ma zasiąść na ławie oskarżonych z zarzutem wyłudzenia 100 tysięcy złotych z Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (ŁSSE).

Działacze PiS mówią, że drogi Budy i Michała O. zeszły się lata temu. Jednym z owoców współpracy były zainicjowane przez polityka i organizowane przez fundację charytatywne pielgrzymki biegowe na Jasną Górę. W sieci zachowały się liczne relacje z tych wydarzeń. Ich autorzy nie stronili od efektownych ujęć Budy w sportowym stroju i polską flagą.

Wtedy, w 2021 roku, Buda zajmował fotel wiceministra funduszy i polityki regionalnej. Mimo młodego wieku był już bardzo wysoko i miał niezłe przetarcie w „dużej” polityce.

W MŁODOŚCI BYŁ „CZŁOWIEKIEM” WOJCIECHOWSKIEGO

Dziś Waldemar Buda ma 44 lata.

Urodził się w Turku (obecnie woj. wielkopolskie), później związał się z Łodzią, gdzie skończył studia prawnicze. W 2011 roku zaczął się realizować jako radca prawny. – Zaczynał jako asystent europosła Janusza Wojciechowskiego, właściwie był jego prawnikiem, siedział z nim do nocy w łódzkim biurze przy Sienkiewicza – wspomina jeden z działaczy PiS.

Jeśli Buda szukał na starcie mocnego protektora, Wojciechowski bez wątpienia mógł za takiego uchodzić. W owych czasach był poważną figurą na politycznej mapie Polski. Za sobą miał kadencję sędziego Trybunału Stanu, prezesurę w Najwyższej Izbie Kontroli oraz w Polskim Stronnictwie Ludowym. Przez Stronnictwo „Piast” w 2010 roku formalnie dotarł do PiS. Przez lata zasiadał w Parlamencie Europejskim, w przyszłości miał zostać komisarzem UE ds. rolnictwa.

– Janusz ufał Budzie i dzięki jego plecom Waldek został najpierw radnym, a potem posłem – słyszymy w kuluarach.

I jeszcze to: – Wojciechowski miał dobrą komitywę z Marcinem Mastalerkiem [wtedy posłem PiS i prezesem partyjnych struktur w Łodzi, później m.in. szefem gabinetu Andrzeja Dudy]. W 2014 roku Mastalerek obiecał Budzie pierwsze miejsce na liście w wyborach samorządowych. Potem Marcin wypadł z łask Kaczyńskiego, a technicznym szefem partii w okręgu został właśnie Wojciechowski. I on załatwił Waldkowi pierwsze wolne, czyli piąte, miejsce na liście do Sejmu.

KOLEDZY ZAZDROŚCILI MU KAMPANII

Osiągnięcia Waldemara Budy w kolejnych wyborczych starciach to temat sam w sobie, podobnie jak jego kampanie, na których rozmach i domniemane koszty z nieskrywaną zazdrością przez lata patrzyła konkurencja, zarówno zewnętrzna, jak i też wewnętrzna. Bo „Waldek był dosłownie wszędzie”. Ostatnio, przed wyborami do PE – też. Podobnie zresztą jak Michał Dworczyk i Piotr Müller, a więc dwaj pozostali z trójki „europosłów Morawieckiego”.

W 2014 roku, będąc politycznym debiutantem, Buda dostał w wyborach do rady miasta aż 4403 głosy, o kilkaset więcej niż znani w Łodzi byli wiceprezydenci Włodzimierz Tomaszewski (dziś jeden z „posłów Morawieckiego”) i Marek Michalik (teraz kojarzony z Budą radny, do niedawna prezes wspomnianej wyżej ŁSSE). Był to drugi indywidualny wynik w Łodzi, licząc wszystkich kandydatów.

Rok później łódzki PiS zgarnął w wyborach do Sejmu cztery mandaty. Jeden z nich – pozyskując ponad 15 tysięcy głosów – zdobył Buda, choć startował z potencjalnie „niebiorącego” piątego miejsca na liście.

W roku 2018 ubiegał się o fotel prezydenta Łodzi. Z walczącą o reelekcję Hanną Zdanowską nie miał większych szans, szklanego sufitu w bastionie Platformy nie przebił, ale wynik na poziomie 23,65 proc. klęską nie był. Tym bardziej że znów poszerzył realne grono wyborców (72 509 głosów) i zwiększył rozpoznawalność.

Doskonale też wypadł w kolejnych elekcjach do Sejmu (50 114 głosów w 2019 roku i 45 474 cztery lata później) oraz Parlamentu Europejskiego (103 679 w 2024 r.).

– On zawsze sprawdza się wyborczo, robi dobre wyniki. Ale robi je, bo ładuje masę pieniędzy w kampanie. Natomiast nigdy nie był organizatorem i nie odpowiadał za takie sprawy w partii. Więc teraz to będzie jego pierwsza próba i zobaczymy, czy uciągnie temat. Wątpię, bo nie ma zaplecza – taką diagnozę stawia jeden z polityków PiS, mając na my-

1 L0

eprasa.pl 64210c23cc

śli budowę struktur skoncentrowanych wokół Mateusza Morawieckiego, czymkolwiek one będą – wciąż tylko stowarzyszeniem, czy też nową partią.

A powiada się, że to właśnie Buda „ma być szefem tego wszystkiego w województwie łódzkim". Jeśli to prawda, zaskoczenia nie będzie.

Działacz PiS: – On od dawna stuprocentowo opowiadał się za Morawieckim, choć przecież w Łodzi mieliśmy Jankę [Goss], która była silnie związana z prezesem Kaczyńskim.

Duda – Buda. Niektórym ładnie się kleiło, nie tylko fonetycznie. Był taki moment, gdy w obiegu pojawiła się narracja windująca go pod żyrandolem, czyli w Pałacu Prezydenckim. W 2022 roku, a więc na trzy lata przed wyborami, o tych pogłoskach pisała m.in. Anna Dryjańska z naTemat. Cytowała wtedy wypowiedź jednego z polityków Lewicy, doskonale obrazującą fenomen Budy: – Nie wygląda jak typowy pisowiec. Jest młody, z dobrą prezencją, nie pakuje się w światopoglądówkę. Ma taki europejski sznyt... jak Trzaskowski. Są nawet do siebie podobni z wyglądu.

W podobnym tonie mówili i pisali też inni, zwracając uwagę również na podobieństwa z Andrzejem Dudą. I tak właśnie Waldemar Buda zaczął funkcjonować jako jeden z potencjalnych kandydatów na kandydata.

– Tyle że to był jego wymysł, żeby zwrócić na siebie uwagę. Był zazdrosny o Tobiasza [Bocheńskiego], który był jednym z ulubieńców Jarosława Kaczyńskiego, i żeby go spalić, sam się nominował, zasugerował, że jest w grze. My wiemy, że to on zrobił ten przeciek – wbija szpilę łódzki działacz PiS.

Co ciekawe, podobną sugestię usłyszeliśmy pod koniec 2025 roku, choć w zupełnie innej sprawie i od innej osoby. Nad Budą zawisły wówczas czarne chmury – z łódzkich struktur PiS poszedł na Nowogrodzką wniosek o zawieszenie go w prawach członka.

Ostatecznie rzecznik partii Rafał Bochenek wyjaśnił, że chodzi o zaległości w składkach, a sprawa rozeszła się po kościach. Wcześniej jednak przez kilka dni w przestrzeni publicznej utrzymywała się opowieść, że to kara za udział Budy w liberalnych Igrzyskach Wolności.

– Przeciek przypadkowy nie był, moim zdaniem poszedł od strony Waldka, który sam się przypucował, żeby zamydlić sytuację z niepłaceniem składek. Jak oni to potem pięknie odwrócili: Buda poszedł na Igrzyska, żeby walczyć o nowy elektorat. Absurd, wiadomo, że na takiej scenie nie da się budować poparcia dla PiS – mówił wtedy „Wyborczej" jeden z partyjnych działaczy.

Prawda? Ciężko o to zapytać Budę w sytuacji, gdy nie odbiera telefonu.

W PIS MÓWILI, ŻE TO SKANDAL

Sprawa z Igrzyskami miała nieoceniony walor poznawczy. Wtedy bowiem już, w listopadzie 2025 roku, można było usłyszeć, co w łódzkim PiS trzeszczy i między kim. Buda ewidentnie był na linii strzału, a swoje obiekcje zgłaszali przedstawiciele różnych skonfliktowanych frakcji.

Piotr Cieplucha, dziś radny miejski PiS, w przeszłości wiceminister sprawiedliwości u boku Zbigniewa Ziobro, o wyprawie Budy na Igrzyska mówił Radiu Łódź: – To legitymizowanie obozu obecnej władzy, który dopuszczał się przecież szeregu bezprawnych działań wobec opozycji, opozycyjnych, mediów, środowisk, grup społecznych. Jak dla mnie, to jest skandal i coś takiego nie powinno się zdarzyć.

W rozmowie z „Wyborczą" wtórowała mu Agnieszka Wojciechowska van Heukelom, szefowa struktur PiS w Łodzi: – Udział pana Budy jako panelisty w tym wydarzeniu był dla wszystkich zaskoczeniem. Jeszcze większym zaskoczeniem było, że pan poseł Buda powołał się na przyzwolenie prezesa Jarosława Kaczyńskiego. Co okazało się nie być prawdą. A proszony o złożenie wyjaśnień, nie zrobił tego.

Wtedy Wojciechowska nie chciała dłużej się rozwodzić na temat wewnętrznych spraw partii. Jednak osiem miesięcy później nie gryzła się już w język. Odbijając skierowaną w jej stronę piłeczkę i tłumacząc, dlaczego łódzki PiS nie jest w stanie opłacać czynszu za swoją siedzibę, powiedziała nam: – W sytuacji, w której Waldemar Buda nie wpłaca pięciu tysięcy złotych składki miesięcznie, jest problem. Ale to problem wykreowany przez Budę, jedna wpłata rozwiązywałaby sprawę. 15 maja jego zaległości wobec partii wynosiły 60 tysięcy złotych.

Co, jeśli Buda formalnie wyląduje poza PiS? Czy przewiduje windykację od byłego członka partii?

– Moglibyśmy wystąpić na drogę sądową, ale tego nie będziemy robić – mówi posłanka, zwracając uwagę na przewlekłość ewentualnego postępowania i koszty procesu.

O tym, że Buda jest „mało pisowski", mówiono w Łodzi od lat. I nie chodziło tylko o ten „europejski sznyt", czy wspomniane Igrzyska. Teraz trudno powiedzieć, jak bardzo bieżące wypowiedzi lokalnych działaczy wpisują się w przekaz dnia, zgodnie z którym rozłamowcy mają po cichu grać z Donaldem Tuskiem

O tym, że Buda jest „mało pisowski", mówiono w Łodzi od lat. I nie chodziło tylko o ten „europejski sznyt", czy wspomniane Igrzyska. Teraz trudno powiedzieć, jak bardzo bieżące wypowiedzi lokalnych działaczy wpisują się w przekaz dnia, zgodnie z którym rozłamowcy mają po cichu grać z Donaldem Tuskiem, jednak wszyscy nasi rozmówcy uporczywie krążą jednak wokół jednego wątku.

– Siedząc u Janusza Wojciechowskiego, jednocześnie pracował w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Łodzi. Tam poznał się z żoną Dariusza Jońskiego [dziś KO, wtedy SLD] – rzuca znany łódzki polityk.

Agnieszka Wojciechowska van Heukelom przypomina sobie sceny z jednej z kampanii wyborczych: – W większości miejsc w województwie łódzkim wisiał na plakatach razem z Jońskim, co śmiesznie wyglądało. Tym bardziej że są podobnym typem: chłopięcy, dobre garnitury, zbliżony styl mówienia.

Inny z działaczy wspomina partyjną „aferę" z samorządowymi kartami praw rodziny, czyli słynnymi uchwałami anty-LGBT, popieranymi przez środowiska prawicowe. – Waldek wysłał do samorządowców pismo, żeby się z tego wycofali, bo mogą stracić unijne dofinansowanie. Bardzo się to niektórym nie podobało.

Ktoś dodaje, że startując na prezydenta Łodzi, Buda nie zdradzał szczególnych zapędów, by w razie ewentualnej wygranej wyczyścić magistrat „do spodu" ze współpracowników Hanny Zdanowskiej z Platformy.

Kolejny głos dopowiada: – Od dawna obserwowałem, że miał ciche powiązania z drugą stroną, ze środowiskiem Zdanowskiej. To wyszło w czasie starań Łodzi o Expo. Były dwie frakcje. Jedna, Budy i Piotra Glińskiego, była za współpracą z miastem. Druga, Joanny Kopcińskiej, Zbigniewa Rau i Janiny Goss, była przeciw. Już wtedy było widać, w którą stronę skręca Waldemar. ●

Łódź/34445989

1LO

eprasa.pl 64210c23cc

Łódzki lekarz o zarobkach i chorym układzie w służbie zdrowia

Nie ma co udawać, to og

– Zanim zrzucimy całą winę na lekarzy, trzeba zrozumieć mechanizm, który przez lata funkcjonował jako układ wygodny dla wszystkich.

ROZMOWA Z
TOMASZEM KARAUDĄ
pulmonologiem z łódzkiego Szpitala im. Barlickiego i radnym sejmiku

• **Tomasz Karauda, lekarz z Łodzi** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROBERT GRZEŚKOWIAK: Zajrzałem do pana oświadczenia majątkowego, które – jako radny – jest pan zobowiązany składać. Wynika, z niego, że średnio miesięcznie w ub. roku zarobił pan 32 245,98 z – z działalności lekarskiej, diety radnego czy pracy na Uniwersytecie Medycznym. To duże pieniądze, ale wciąż nie takie, które padają w dyskusjach o lekarskich kominach płacowych. Skąd się bierze aż taka różnica?

Tomasz Karauda: Z rodzaju pracy, specjalizacji i sposobu rozliczania. Inaczej wygląda praca lekarza zachowawczego, internisty czy pulmonologa, a inaczej specjalisty zabiegowego, który wykonuje procedury wysoko wycenione przez NFZ.

Oczywiście dla wielu pacjentów 30 tys. zł miesięcznie to ogromne pieniądze. Nie ma sensu udawać, że tak nie jest. Czym innym jest jednak wysokie wynagrodzenie lekarza, który pracuje w kilku miejscach, a czym innym sytuacje, w których miesięczne rozliczenia sięgają setek tysięcy złotych. To są sytuacje, które wymagają kontroli, bo uderzają w zaufanie do całego środowiska.

Lekarz powinien godnie zarabiać, bo to odpowiedzialna praca, często wykonywana pod ogromną presją i wymagająca wielu lat nauki. Ale jeżeli mówimy o publicznych pieniądzach, musi istnieć nadzór. Nie może być tak, że dopiero media odkrywają sytuacje, które wcześniej powinien wychwycić system.

Tymczasem pacjent widzi kolejki, słyszy o kryzysie NFZ, a potem czyta, że młody lekarz w warszawskim szpitalu zarabia miliony. Jak to w ogóle jest możliwe?

– Kominy płacowe to rzeczywiście coś, czego nie powinno być. Przypadki bardzo wysokich wynagrodzeń finansowanych ze środków publicznych wymagają przejrzystości i kontroli. Jeżeli dochodzi do kwot budzących społeczne kontrowersje, państwo powinno sprawdzić, czy wynikają one z dobrze skonstruowanego systemu, czy z jego wad.

No właśnie. Czy to jest historia o jednym lekarzu, czy o mechanizmie, który przez lata wytworzył system?

– Zanim zrzucimy całą winę na lekarzy, trzeba zrozumieć mechanizm. Największe pieniądze zwykle pojawiają się tam, gdzie są specjaliści zabiegowi wykonujący rzadkie, dobrze wycenione procedury. Taki lekarz może przyjeżdżać do różnych szpitali, wykonywać zabiegi, a jego wynagrodzenie bywa powiązane z liczbą i rodzajem tych zabiegów. On zarabia, ale szpital też na tym zarabia. Czasem dzięki temu placówka pokrywa długi generowane przez inne oddziały.

> *Problemem nie jest samo istnienie prywatnej medycyny, ale sytuacja, w której pacjent czuje, że musi płacić prywatnie, bo inaczej nie uzyska odpowiednio szybkiej pomocy w systemie publicznym*
>
> TOMASZ KARAUDA
> lekarz pulmonolog

To przez lata mogło funkcjonować jako układ wygodny dla wszystkich: pacjent był operowany, kolejka się skracała, szpital dostawał pieniądze, lekarz też zarabiał. Problem zaczyna się wtedy, kiedy te kwoty podważają społeczne zaufanie do sposobu wydawania publicznych pieniędzy i rodzą pytania o wydolność finansową publicznego systemu ochrony zdrowia.

Nie każdy lekarz zarabia takie pieniądze. Ja wykonuję wiele procedur, na przykład podłączam pacjenta do respiratora, ale nie mam za to osobno naliczanego procentu. Na wielu oddziałach lekarze po prostu pracują w ramach pensji albo stawki godzinowej.

To nie pojedynczy lekarze stworzyli ten system wynagradzania. On powstawał przez lata jako odpowiedź na niedobór specjalistów i próbę zapewnienia pacjentom dostępu do części świadczeń.

Czy powinien więc istnieć próg zarobkowy dla lekarzy pracujących za publiczne pieniądze?

– Uważam, że tak. Padła propozycja premiera Donalda Tuska, żeby to było 76 tys. zł miesięcznie. To bardzo wysokie wynagrodzenie i trudno uznać je za niewystarczające.

Padła również propozycja 240 zł brutto za godzinę – i tutaj byłbym ostrożny. Taki limit może mieć skutki uboczne. W niektórych miejscach może oznaczać to problemy z zapewnieniem obsady dyżurów. Na przykład na SOR-ach przy ograniczeniu stawek może być jeszcze trudniej znaleźć kadrę. To jedno z najtrudniejszych miejsc pracy w szpitalu: ogromna presja, podwyższone ryzyko błędu, pacjenci w nagłych stanach, konieczność podejmowania szybkich decyzji.

Jeżeli powiemy lekarzowi: Pracowałeś za 280 zł za godzinę, a teraz możesz za 240 zł, część osób zrezygnuje. Wtedy trzeba znaleźć kogoś innego. A często nie ma kogo.

A przejrzystość? Powinniśmy wiedzieć, ile lekarz zarabia w publicznym szpitalu?

– Tak, powinna być klarowność wynagrodzeń. Ale nie szedłbym w stronę podawania do wiadomości publicznej dokładnych zarobków każdego lekarza – uważam, że byłoby to źródłem populizmu, nagonki, hejtu. Oczywiście Ministerstwo Zdrowia powinno mieć dostęp do szczegółowych danych, aby analizować, gdzie powstają dysproporcje i czy są one uzasadnione

Lepszym rozwiązaniem byłyby widełki płacowe: ile może zarabiać specjalista w danej dziedzinie, w danym typie placówki, na danym poziomie doświadczenia. Państwo powinno mieć wiedzę, gdzie powstają kominy płacowe, i reagować. Nie po to, żeby lekarzy napiętnować, tylko żeby zapobiegać patologiom.

Jedną z propozycji zmian zaproponowanych przez resort jest zakazanie płacenia procentu od procedury i ograniczenie zatrudniania lekarzy przez pośredniczące spółki. To usunie patologie?

– To bardzo trudne pytanie. Ministerstwo powinno uważnie ocenić skutki takich regulacji: czy poprawią dostęp pacjentów do świadczeń, czy przeciwnie – pogorszą go w dziedzinach, w których już dziś brakuje specjalistów.

Dziś część lekarzy bierze na siebie bardzo dużą liczbę zabiegów, bo model wynagradzania premiuje dodatkową aktywność. Jeśli ten mechanizm zniknie, trzeba odpowiedzieć sobie na pytanie, czy publiczny system będzie w stanie utrzymać tę samą liczbę wykonywanych procedur. Tego nie wiemy i właśnie dlatego skutki takich zmian powinny być wcześniej dobrze przeanalizowane.

Istnieje też ryzyko, że część lekarzy ograniczy aktywność w publicznych szpitalach lub przeniesie część pracy do sektora prywatnego. Nie oznacza to jednak, że wszystkie świadczenia można tam wykonywać. Wiele wysokospecjalistycznych operacji wymaga zaplecza intensywnej terapii, całodobowych dyżurów i pełnego zabezpieczenia wieloprofilowego szpitala. Dlatego każda zmiana zasad wynagradzania powinna być oceniana przede wszystkim przez pryzmat wpływu na dostępność leczenia dla pacjentów

Zarobki w jednej publicznej instytucji to jedno. Ale lekarze często pracują w kilku miejscach naraz. Pan również.

– To w zawodzie lekarza dość typowe. Moim matecznikiem jest szpital Barlickiego w Łodzi – to moje podstawowe miejsce pracy. Pracuję też na Uniwersytecie Medycznym jako dydaktyk, w poradni chorób płuc na NFZ, dyżuruję w szpitalu powiatowym w Łęczycy, czasem pracuję jako lekarz POZ.

Od niedawna mam też prywatny gabinet. Ale nie zaniedbuję publicznej poradni – prywatny gabinet traktuję jako dodatkową rzecz, nie jako zastępstwo pracy w publicznym systemie.

Czy to nie jest uprzywilejowana pozycja? Lekarz najpierw pracuje w publicznym systemie, widzi niewydolność NFZ, a potem może przyjmować prywatnie. Pacjent płaci, bo system publiczny nie działa. To nie wspiera już i tak rozchwianego układu?

– To trudne napięcie. Prywatny system ochrony zdrowia kwitnie wtedy, kiedy publiczny jest niewydolny. Jeżeli ktoś nie chce czekać albo boi się o swoje zdrowie, szuka szybszej konsultacji. Jeśli go stać, idzie prywatnie.

Trzeba jednak odróżnić dwie sytuacje. Czym innym jest sytuacja pacjenta, który nie chce czekać, a czym innym pacjenta, który czekać nie może.

Jeżeli ktoś może, powinien czekać. Nieraz mówię pacjentom: W pani chorobie można czekać. Nie ma potrzeby pilnego działania. Byłoby nieetyczne, gdybym potraktował panią szybciej tylko dlatego, że pani mnie zna, bądź przyszła prywatnie.

Ale jeśli widzę, że stan pacjenta może się istotnie pogorszyć w najbliższych tygodniach, zwłoka byłaby nieetyczna. Jeśli posiadłem wiedzę, że pacjent wymaga pilnej diagnostyki, nie mogę udawać, że tego nie wiem tylko dlatego, że trafił do mnie prywatnie.

Lekarz na NFZ i lekarz prywatnie to nie konflikt interesów?

– Może nim być, jeśli prywatna wizyta staje się przepustką do wyprzedzenia kolejki. To byłoby nieetyczne. Kolejka jest kolejką, o ile mówimy o pacjentach, którzy mogą czekać.

1 ↓ 0

eprasa.pl 64210c23cc

romne pieniądze

O kolejności powinien jednak decydować stan zdrowia. Pacjent ze stanem wymagającym pilnej diagnostyki, np. onkologiczny, powinien być prowadzony szybko, choćby przez kartę DILO. Taki pacjent nie może czekać. I jeśli przyjdzie prywatnie, nadal jestem moralnie zobowiązany mu pomóc. Nie dlatego, że zapłacił, tylko dlatego, że jego stan tego wymaga.

To trochę jak na SOR. Ktoś może czekać trzy godziny, a później przyjeżdża pacjent z udarem mózgu albo zawałem serca – i wchodzi pierwszy. Nie dlatego, że jest ważniejszy społecznie, tylko dlatego, że jego stan jest pilniejszy.

Problemem nie jest samo istnienie prywatnej medycyny, ale sytuacja, w której pacjent czuje, że musi płacić prywatnie, bo inaczej nie uzyska odpowiednio szybkiej pomocy w systemie publicznym

Tylko że to nadal brzmi jak rozwiązanie jednostkowe, a nie systemowe. Wszystko zależy od etyki konkretnego lekarza: czy uzna, że pacjent może czekać, czy nie może.

– Trochę tak jest. Ideał wyglądałby inaczej: pacjent dostaje skierowanie i szybko widzi się ze specjalistą, który podejmuje decyzję. Jeżeli jest stan zagrożenia życia, trafia natychmiast do szpitala i, po wstępnej diagnostyce, na konkretny oddział. Wtedy system działa.

Problem zaczyna się wtedy, kiedy są kolejki. A kolejki biorą się stąd, że zapotrzebowanie jest większe niż możliwości systemu: liczba lekarzy, świadczeń, miejsc w oddziałach, czas pracy specjalistów. I wtedy wszystko zaczyna się indywidualizować.

Pacjent często nie wie, czy może czekać. Nie jest lekarzem. Ma sam ocenić, czy kolejka jest dla niego bezpieczna?

– Nie powinien zostawać z tym sam. Jeśli nie ma objawów nagłego zagrożenia życia, pierwszą osobą powinien być lekarz rodzinny. On może ocenić, czy pacjent może czekać, czy wymaga pilnego skierowania do szpitala.

Jeżeli lekarz uzna, że pacjent wymaga konsultacji specjalistycznej lub leczenia szpitalnego, chory powinien trafić do odpowiedniego miejsca, gdzie specjalista oceni pilność dalszego postępowania. Problem polega na tym, że pacjent musi skądś uzyskać kompetentną informację. A system powinien mu ją dawać bez konieczności szukania pomocy na własną rękę.

Sytuacja w warszawskim Szpitalu Południowym obnażyła patologię systemu? Łatwiejszy dostęp dla tych, którzy mają nazwisko, funkcję, kontakt albo numer telefonu...

– Łatwo dyskutuje się hasłami, ale kiedy człowiek znajdzie się w podobnej sytuacji, to dyskusja przestaje być prosta.

Wyobraźmy sobie, że do lekarza przychodzi znany polityk albo osoba publiczna. Lekarz może mieć taki odruch: trzeba poświęcić takiej osobie szczególną uwagę, bo to ktoś pełniący ważną funkcję. Jako społeczeństwo trochę czujemy, że pewne osoby mają szczególny status. Ale z drugiej strony takie sytuacje są społecznie fatalnie odbierane. Pacjent, który czeka w kolejce, ma pełne prawo czuć złość, jeśli ktoś wyprzedza go tylko dlatego, że ma nazwisko, funkcję albo kontakt.

Dlatego zasada powinna być jedna: decyduje stan pacjenta. Jeżeli ktoś może czekać, powinien czekać. Nawet jeśli jest znaną osobą. A jeśli ktoś nie może czekać, trzeba mu pomóc natychmiast – niezależnie od tego, czy jest politykiem, osobą bezdomną, bogatą, biedną czy kimkolwiek innym.

Miał pan w szpitalu ważną osobę i nie do końca wiedział, jak się zachować?

– Była taka sytuacja. I rzeczywiście człowiek przez chwilę zastanawia się, jak się zachować. Dla mnie ważne było to, że ta osoba sama powiedziała, żeby absolutnie nie traktować jej poza kolejką. Usiadła spokojnie i czekała.

To było dobre doświadczenie. Po pierwsze, zdjęło ze mnie napięcie. Po drugie, może osoby publiczne powinny częściej doświadczać systemu takim, jaki on jest. Kiedy siedzi się w kolejce, widzi pacjentów i obserwuje, jak działa szpital, lepiej się rozumie jego słabości.

W propozycjach ministerstwa pojawia się kara za brak równego i przejrzystego dostępu do świadczeń. Placówce mogłoby grozić nawet milion złotych. Dobry pomysł?

– Rozumiem intencję. Świadome omijanie kolejki z powodów pozamedycznych powinno spotykać się z konsekwencjami. Bo to podważa zaufanie do całego systemu.

Jednocześnie trzeba bardzo precyzyjnie zdefiniować, czym jest naruszenie zasad. Medycyna nie zawsze mieści się w sztywnych algorytmach. Zdarza się, że pacjent zgłasza się z niepokojącymi wynikami badań albo objawami, które na pierwszy rzut oka nie wyglądają dramatycznie, ale po analizie dokumentacji okazuje się, że wymagają pilniejszej diagnostyki. Lekarz musi mieć możliwość podjęcia takiej decyzji z powodów medycznych, bez obawy, że szpital zostanie za nią ukarany.

Kara powinna dotyczyć świadomych nadużyć i obchodzenia kolejki z przyczyn niemedycznych, a nie uzasadnionych decyzji wynikających ze stanu zdrowia pacjenta.

Kontrola jest potrzebna, ale powinna umieć odróżnić nadużycie od uzasadnionej decyzji klinicznej. Najgorsze byłoby stworzenie systemu, w którym lekarz, obawiając się kary dla szpitala, przestaje podejmować uzasadnione medycznie decyzje i kieruje się wyłącznie obawą przed konsekwencjami administracyjnymi.

Może trzeba rozdzielić publiczne leczenie od prywatnego. Lekarz wybiera: albo NFZ, albo prywatny gabinet. Byłoby uczciwiej?

– W idealnej sytuacji wszystko byłoby publiczne i działało sprawnie i prywatny system nie byłby tak potrzebny. Prywatne gabinety rosną wtedy, kiedy publiczny system jest niewydolny.

Czy rozdział publicznego i prywatnego jest możliwy? Moim zdaniem tak, ale nie teraz. Gdyby dziś postawić lekarzy przed wyborem: publiczne albo prywatne, część prawdopodobnie wybrałaby sektor prywatny. A wtedy w publicznym systemie byłoby jeszcze trudniej.

Najpierw trzeba poprawić organizację, warunki i stabilność pracy w publicznym systemie, żeby lekarze chcieli w nim zostać. Dopiero potem można myśleć o rozdziale.

Gdyby miał pan ocenić cały pakiet propozycji zmian – limitowanie wynagrodzeń, ograniczenie pracy w kilku szpitalach, większą kontrolę NFZ, centralne kolejki i kary za uprzywilejowanie pacjentów – to jest krok w dobrą stronę?

– Nie da się powiedzieć: wszystko tak albo wszystko nie. Część rozwiązań idzie w dobrym kierunku: e-rejestracja, centralne kolejki, większa przejrzystość, lepsza wiedza NFZ o tym, gdzie tworzą się zatory i nieuzasadnione dysproporcje. Zrozumiałe jest też ograniczenie sytuacji, w których z publicznych pieniędzy powstają wynagrodzenia budzące społeczne oburzenie.

Część propozycji jest jednak ryzykowna. Ograniczenia pracy w kilku miejscach mogą uderzyć w szpitale powiatowe, limit stawek na obecnym poziomie może utrudnić obsadzenie SOR-ów, a zmiana wynagradzania za procedury może zmniejszyć liczbę wykonywanych zabiegów.

Kierunek zmian powinien zmierzać do większej przejrzystości, lepszej organizacji kolejek i skuteczniejszej kontroli publicznych pieniędzy, ale bez ruchów, które osłabią kadry tam, gdzie już dziś jest najtrudniej. Jeżeli przepis brzmi dobrze na konferencji prasowej, ale w praktyce sprawi, że lekarze przestaną dyżurować albo wykonywać część procedur, zapłaci za to pacjent. Dlatego część zmian warto wprowadzać, a część wymaga spokojniejszej analizy z ekspertami, menedżerami ochrony zdrowia i samorządem lekarskim.

Każdą reformę ochrony zdrowia warto oceniać według jednego kryterium: czy po jej wprowadzeniu pacjent szybciej otrzyma właściwe leczenie. Jeśli tak – idziemy w dobrą stronę. Jeśli nie – nawet najlepiej brzmiące przepisy wymagają korekty.

Czego najbardziej potrzebuje dziś NFZ, żeby pacjent nie musiał kombinować między kolejką, prywatną wizytą, lekarzem rodzinnym i SOR-em?

– Nie wierzę w jedną wielką rewolucję. Tu potrzebna jest ewolucja.

Po pierwsze – finansowanie. Wciąż przeznaczamy na ochronę zdrowia mniej niż wiele krajów europejskich o podobnych aspiracjach dotyczących jakości opieki. Jest lepiej, niż było, ale nadal za mało. Bez pieniędzy systemu się nie naprawi, choć same pieniądze też nie wystarczą.

Po drugie – kadry. Potrzebujemy lekarzy, pielęgniarek i specjalistów kształconych zgodnie z realnymi potrzebami zdrowotnymi kraju.

Po trzecie – POZ. Lekarz rodzinny powinien mieć czas dla pacjenta i szersze narzędzia diagnostyczne. Jeżeli czas dla chorego jest zbyt krótki, nie da się dobrze wejść w jego problem. Wtedy łatwiej wystawić skierowanie do specjalisty, bo nie ma czasu, narzędzi ani możliwości diagnostycznych. To powoli zmienia się ku dobremu wraz z rozwojem opieki koordynowanej.

Po czwarte – wyceny świadczeń. Często płacimy za nie zbyt mało. To trochę tak, jakby przyszedł hydraulik, powiedział, że naprawa kosztuje 300 zł, a my odpowiedzielibyśmy: Mamy tylko 150 zł.

Szczególnie widać to w internie i geriatrii. Społeczeństwo się starzeje, pacjenci mają wiele chorób naraz, a oddziały internistyczne są niedofinansowane. Pacjent z zapaleniem płuc często ma jeszcze niewydolność serca w okresie zaostrzenia, rozregulowaną cukrzycę, powikłania chorób przewlekłych, wiele leków. Wymaga szerokiej diagnostyki, a system często tego nie widzi.

Jeżeli pacjent ma nie kombinować, system musi działać blisko niego: lekarz rodzinny musi mieć czas, poradnia specjalistyczna musi być dostępna, szpital musi mieć miejsce, SOR musi być dla stanów nagłych, a prywatna wizyta nie może być jedyną realną drogą do poczucia bezpieczeństwa.

Pacjent nie powinien być ekspertem od systemu ochrony zdrowia. To system powinien być tak zorganizowany, żeby prowadzić go właściwą ścieżką we właściwym tempie.

To jest do zrobienia. Nie ma jednak dróg na skróty ani łatwych odpowiedzi na trudne pytania. Trzeba naprawiać system po kawałku – cierpliwie, w dialogu i zrozumieniu wszystkich stron. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34446353

Połącz Kropki

Połącz Kropki
Idealna gra na krótką przerwę

Zeskanuj QR kod i graj

APLIKACJA WYBORCZEJ

1 LO

eprasa.pl 64210c23cc

„Kuchenne Rewolucje" w centrum Łodzi

Mieli pyszną pizzę, po co zaprosili Gessler?

Niektórzy ich pizzę uważali za najlepszą w Łodzi. A Pomodoro i tak zgłosiło się do „Kuchennych rewolucji".

Robert Grześkowiak

Pomodoro przy ul. Rewolucji 1905 roku, obok Piotrkowskiej, działa od 14 lat. Już dekadę temu pisaliśmy w „Wyborczej", że to jedna z najpopularniejszych włoskich pizzerii w Łodzi. Wieczorami trudno tam było o stolik, a pizze miały nie tylko wielbicieli, ale wręcz „fanatyków".

• **Magda Gessler przeprowadziła kuchenne rewolucje w cenionej łódzkiej pizzeri Pomodoro przy ul. Rewolucji 1905 r** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Nowy właściciel nie chciał zaczynać od zera

Sebastian Śpiewak przejął lokal we wrześniu 2025 roku. I choć klientów było już mniej niż przed kilkoma laty, wspólnie z przyjacielem, który dziś jest szefem kuchni, uznali, że Pomodoro ma wciąż duży potencjał. – Nie chcieliśmy tworzyć miejsca od zera i mierzyć się ze wszystkimi problemami wieku dziecięcego. Tutaj była restauracja z historią. Nie chcieliśmy, żeby ta historia się zakończyła – opowiada Śpiewak.

O tym, że Pomodoro może być na sprzedaż, dowiedział się przypadkiem od znajomych. Poszedł do restauracji raz, drugi, trzeci. Uznał, że problemem nie jest jedzenie. – Moim zdaniem zaniedbany tu został marketing. Kiedy przejęliśmy Pomodoro, mocno odświeżyliśmy social media i ludzie zaczęli sobie o lokalu przypominać – mówi.

Efekt przyszedł szybko – restauracja znów zaczęła się zapełniać, szczególnie w weekendy. Później jednak zainteresowanie wróciło do wcześniejszej normy. W tygodniu nadal bywało trudno, zdarzały się dni, gdy obsługa przez większość czasu siedziała w ciszy.

> *Nie baliśmy się oceny smaku. Wiedzieliśmy, że kuchnia się broni. Bardziej zależało nam na tym, żeby lokal odzyskał uwagę gości, żeby ludzie przypomnieli sobie o tym miejscu*
>
> SEBASTIAN ŚPIEWAK
> właściciel restauracji Pomodoro

Zdaniem właściciela problem wiązał się m.in. z lokalizacją: Pomodoro znajduje się blisko Piotrkowskiej, ale poza jej głównym turystycznym nurtem. Ul. Rewolucji 1905 roku nie działa dziś jak naturalne przedłużenie deptaka. Nie jest woonerfem, nie ma nawet progu zwalniającego, więc wiele osób traktuje ją raczej jak zwykłą drogę niż miejsce, w którym można się zatrzymać, wejść do restauracji, usiąść i spędzić czas. – Ludzie przejeżdżają, zamiast zwalniać i zauważać, że są tu restauracje, kawiarnie i inne miejsca warte odwiedzenia – mówi Śpiewak.

Dlatego zdecydowali się na kolejny krok marketingowy.

Magda Gessler w Pomodoro

Zgłoszenie do „Kuchennych rewolucji" miało być więc nie tyle sposobem na ratowanie kuchni, ile pamięci o Pomodoro. Co zresztą – jak zaznacza właściciel – znajduje potwierdzenie w odwiedzinach Magdy Gessler. – Nie baliśmy się oceny smaku. Wiedzieliśmy, że kuchnia się broni. Bardziej zależało nam na tym, żeby lokal odzyskał uwagę gości, żeby ludzie przypomnieli sobie o tym miejscu – mówi Śpiewak.

Relacjonuje, że Magda Gessler dobrze oceniła jedzenie. – Powiedziała, że jest pyszne. Pizza, którą jadła, była według niej jedną z najlepszych pizz, jakie jadła od dawna, a nawet jedną z najlepszych w życiu. Bardzo dobrze oceniła też makarony.

Podczas „Kuchennych Rewolucji" restauracja została odświeżona: pomalowano ściany, pojawiły się plakaty, kwiaty i nowe akcenty we wnętrzu. W miejscu obrazu Michała Anioła „Stworzenie Adama" zawisła makieta z morzem i plażą wysypaną pomidorami.

Sama karta nie została wywrócona do góry nogami. – Doszło kilka pozycji związanych, ale menu właściwie zostało – opowiada Śpiewak. – Jedna z pizz, Black Angus, była w karcie już wcześniej. Tak zasmakowała Magdzie Gessler, że poprosiła, by sygnować ją jej imieniem. To dla nas ważne, bo pokazuje, że nie przyszła tutaj naprawiać wszystkiego od podstaw. Raczej pomogła nam wydobyć to, co już było dobre.

Po programie kontakt z Magdą Gessler się nie urwał. Właściciel Pomodoro mówi, że konsultuje z nią kolejne ruchy. – Można powiedzieć, że czerpiemy z jej wiedzy.

Włoski bałagan w łódzkiej pizzerii

Po „Kuchennych rewolucjach" – jak mówi Śpiewak – wzrosło zainteresowanie jego lokalem. Właściciel wskazuje kilka dań, które mają przekonywać, że Pomodoro nie jest wyłącznie pizzerią. To np. amatriciana na pappardelle robionym na miejscu. – Zainteresowanie jest tak duże, że kucharze czasem nie nadążają z jego wyrabianiem – mówi.

Wśród dań, które poleca gościom, są też pizza z krewetkami i pastą homarową, burrata, tiramisu na domowym biszkopcie wypiekanym codziennie oraz parmigiana – to bakłażan przygotowywany na kilka sposobów: z żywego ognia, jako chips i smażony, przekładany serem.

Lokal jednak pizzą stoi. Jest tu duży piec opalany drewnem, który przez lata budował charakter miejsca. Śpiewak tłumaczy, że pizza z takiego pieca różni się od tej z pieca gazowego: temperatura jest wyższa, zwykle wynosi 300–350 stopni, czasem dochodzi do 400, a po wyjęciu placka czuć drewno i żywy ogień. – Placek jest opieczony z każdej strony, czasem delikatnie przypalony, bo przy takim piecu nie nad wszystkim da się panować jak w gazówce – opowiada.

W kuchni powstają też makarony, lasagne, przystawki i sałatki. Część produktów przygotowywana jest na miejscu, część, jak np. spaghetti czy penne, sprowadzana z Włoch od producenta.- Agnolotti kucharze sami składają i kleją. Chcemy, żeby to była prawdziwa włoska kuchnia, nie tylko pizza – mówi właściciel.

Po rozmowach z Magdą Gessler właściciel zapamiętał określenie „włoski bałagan". Nie chodzi jednak o chaos, lecz sposób pracy, który nadaje rytm lokalowi. – Role nie są sztywno rozpisane. Wszyscy pracują wszędzie. Kucharz może pójść do stolika, podać danie i o nim opowiedzieć. Pizzerman też potrafi wyjść z pizzą do gości. W tym tkwi energia tego miejsca – tłumaczy Śpiewak.

Podobnie widzi własną rolę. Nie chce być właścicielem, który obserwuje restaurację z dystansu. Chce rozumieć, jak działa od środka, dlatego sam wchodzi do kuchni. – Teraz jestem w kitlu i robię makaron. Uczę się kolejnych rzeczy. Najtrudniejsze jest chyba rozkręcenie pizzy tak, żeby była idealna. Oczywiście ona nigdy nie będzie idealnie okrągła, bo to jest praca rzemieślnicza. Ale właśnie na tym polega jej charakter.

Efekty „Kuchennych rewolucji" goście już mogą oglądać i smakować. Ale odcinek programu z Pomodoro będzie emitowany dopiero jesienią. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34446697 Łódź/34446021

Słówko • Literówka
Quizy • Sudoku • Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

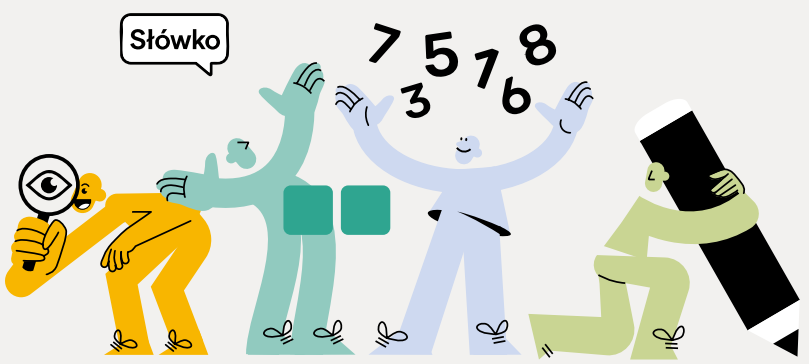

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

1LO

eprasa.pl 64210c23cc

wyborcza
POZNAŃ
TYGODNIK

Piątek, 7 sierpnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Monika Pasławska** poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Sędzia wypuściła oskarżonego o pedofilię

Artur Z. na wolności

Oskarżony lekarz złamał trzy sądowe zakazy – przekonuje prokuratura. Zażądała ponownego aresztowania, ale nie doczekała się decyzji. Wniosek leży na biurku tej samej sędzi, która wcześniej wypuściła go na wolność.

Piotr Żytnicki

• **Sędzia Beata Szumińska podczas rozpoczęcia procesu Krzysztofa A. i Artura Z.**
FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Artur Z. to były ordynator onkologii w szpitalu wojewódzkim w Koninie. Prokuratura zarzuca mu seksualne wykorzystywanie małoletnich chłopców. Poznał ich w parafii, w której był lektorem i ministrantem.

Proces lekarza rozpoczął się w kwietniu 2026 roku przed sądem rejonowym w Turku. Po dwóch miesiącach sędzia Beata Szumińska zwolniła go z aresztu. Jednocześnie zakazała przebywania w miejscach, w których mogą znajdować się nieletni.

Tydzień po wyjściu z aresztu Artur Z. pojechał jednak do parafii w Zagórowie, gdzie proboszczem jest jego brat. Odbywało się tam spotkanie dla dzieci i młodzieży. Jego obecność dokumentuje jedno ze zdjęć. Ujawniliśmy to na początku lipca.

Sąd nie podejmuje decyzji

Po naszym artykule prokuratorka Aleksandra Marańda złożyła w sądzie wniosek o ponowne aresztowanie Artura Z. Napisała, że w ciągu tygodnia naruszył aż trzy sądowe zakazy: przebywania w miejscach, w których mogą znajdować się nieletni, opuszczania miejsca pobytu oraz kontaktowania się ze świadkami. Brat, do którego pojechał, jest jednym ze świadków w procesie.

Wniosek trafił na biurko sędzi Beaty Szumińskiej – tej samej, która wcześniej zwolniła oskarżonego z aresztu.

Od jego złożenia minął miesiąc. Pytamy prokuratorkę Marańdę, co się z nim dzieje. – Nie został rozpoznany – odpowiada.

Gdyby sędzia odmówiła ponownego aresztowania Artura Z., prokuratura mogłaby zaskarżyć taką decyzję. Jej zasadności mógłby ocenić sąd wyższej instancji. Problem w tym, że od miesiąca sędzia Beata Szumińska nie podejmuje żadnej decyzji – ani o ponownym aresztowaniu, ani o odmowie aresztowania.

Dopóki decyzji nie ma, prokuratura nie może jej zaskarżyć.

Czy można bez konsekwencji łamać sądowe zakazy

Brak rozstrzygnięcia nie wynika z braku okazji. Pod koniec lipca odbyły się trzy rozprawy, podczas których sąd przesłuchiwał kolejnych świadków.

Proces toczy się za zamkniętymi drzwiami, bez udziału dziennikarzy i publiczności. Jawność wyłączono na wniosek pokrzywdzonych. Miało to chronić ich prywatność. Dziś utrudnia jednak społeczną kontrolę działań sądu.

Pokrzywdzeni, podobnie jak prokuratura, nie zgadzają się z uchyleniem aresztu i popierają wniosek o ponowne aresztowanie Artura Z.

Sędzia Beata Szumińska nie rozpoznaje go od miesiąca, choć dotyczy naruszenia zakazów, które sama nałożyła na oskarżonego. To ona zakazała mu opuszczania miejsca pobytu, kontaktowania się ze świadkami oraz przebywania w miejscach, w których mogą znajdować się nieletni. Nie przewidziała żadnych wyjątków.

– Teraz nie chce natomiast ocenić, czy naruszenie tych zakazów powinno skutkować powrotem oskarżonego do aresztu. Odczytuję to jako przyzwolenie na łamanie sądowych zakazów – mówi jeden z uczestników procesu.

Sąd chciał chronić nieletnich przed Arturem Z.

Od miesiąca korespondujemy w tej sprawie z prezeską sądu rejonowego w Turku Karoliną Przybylską. Przyznała, że obecność Artura Z. na parafialnym spotkaniu dla dzieci i młodzieży „nie może być uznana za zgodną z zastosowanym środkiem zapobiegawczym". Potwierdziła również prewencyjny charakter tego zakazu. Miał chronić osoby nieletnie przed oskarżonym.

To istotne w kontekście opinii psychiatryczno-seksuologicznej, której wnioski także ujawniliśmy. Biegli rozpoznali u Artura Z. utrwalone zaburzenie preferencji seksualnych, które polega na zainteresowaniu osobami we wczesnej fazie dojrzewania.

Stwierdzili, że „preferencje te znajdują odzwierciedlenie nie tylko w sferze fantazji, lecz również w podejmowanych działaniach".

Biegli dostrzegli również ryzyko popełnienia w przyszłości podobnych przestępstw i wskazali na konieczność terapii. Odnosili się jednak do sytuacji po odbyciu kary. Nie zakładali, że jeszcze w trakcie procesu oskarżony opuści areszt.

Sędzia Szumińska postanowiła czekać

Próbujemy ustalić, dlaczego sędzia Beata Szumińska od miesiąca nie rozpoznaje wniosku o ponowne aresztowanie Artura Z. Z naszych informacji wynika, że postanowiła czekać na rozpoznanie zażaleń prokuratury i pokrzywdzonych na swoją wcześniejszą decyzję o uchyleniu aresztu.

Problem w tym, że nie wiadomo, kiedy to nastąpi. Sędzia Szumińska zwolniła oskarżonego z aresztu 19 czerwca. Prokuratura i pokrzywdzeni zaskarżyli tę decyzję jeszcze zanim pojawiły się informacje o naruszeniu przez niego sądowych zakazów.

Sąd w Turku przekazał zażalenia do Sądu Okręgowego w Koninie. Ten stwierdził jednak, że nie jest właściwy do ich rozpoznania, więc sprawa wróciła do Turku. Zażaleniami miał się zająć trzyosobowy skład sędziowski. Wyznaczono nawet termin posiedzenia, ale odwołano je dzień wcześniej. Powodem były kolejne zażalenia, tym razem dotyczące ustalenia właściwości sądu.

Teraz spór rozstrzygnie Sąd Apelacyjny w Poznaniu. Nie wiadomo jednak, kiedy się to stanie.

Sędzia czeka, choć nie musi

Sędzia Szumińska nie musi jednak czekać na rozpoznanie zażaleń. Dotyczą one innej sytuacji niż nowy wniosek o aresztowanie.

Postępowanie zażaleniowe ma odpowiedzieć na pytanie, czy uchylenie aresztu było właściwe w świetle wiedzy i okoliczności znanych 19 czerwca. Wniosek o ponowne aresztowanie odnosi się natomiast do tego, co wydarzyło się tydzień później, czyli do naruszenia sądowych zakazów.

Pytamy prezeskę sądu, dlaczego w tej sytuacji sędzia Szumińska łączy te dwie kwestie. Prezeska odmawia odpowiedzi.

„Przyczyny nierozpoznania ponownego wniosku prokuratury o zastosowanie tymczasowego aresztowania pozostają w sferze wewnętrznej motywacji i przekonania sędziego" – odpisuje.

Dodaje, że gdyby zwróciła się do sędzi Szumińskiej o wyjaśnienia, mogłoby to zostać odebrane jako ingerencja w sędziowską niezawisłość.

Sędzia Beata Szumińska, do której również wysłaliśmy pytania, nie odpowiedziała.

Miesiąc bez decyzji

Prezeska sądu wyjaśnia jednocześnie, że nie ma przepisu, który nakazywałby sędzi Szumińskiej rozpoznanie wniosku o ponowne aresztowanie Artura Z. w czasie, gdy toczy się postępowanie zażaleniowe dotyczące wcześniejszego uchylenia aresztu. Przyznaje jednak, że nie ma też przepisu, który by tego zabraniał.

Oznacza to, że sędzia Szumińska ma prawo rozpoznać wniosek prokuratury, a brak rozpoznania jest jej świadomą decyzją.

Prezeska dodaje, że „nie ma prawa kontrolować, zmieniać ani wpływać na decyzje podejmowane przez sędziów w konkretnych sprawach". Tyle że nikt nie oczekiwał od niej wpływania na decyzję sądu. Problemem nie jest treść rozstrzygnięcia, lecz jego brak.

Zastępczynią rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu jest sędzia Mariola Głowacka. Pytamy ją, czy pozostawienie przez miesiąc bez rozpoznania wniosku o ponowne aresztowanie oskarżonego pozostaje wyłącznie w sferze chronionej niezawisłości sędziowskiej, czy też może podlegać odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Głowacka nie odpowiada.

Czy oskarżony lekarz straci 150 tys. zł

Z naszych ustaleń wynika, że podczas ostatniej rozprawy doszło do emocjonalnej wymiany argumentów między prokuratorką i pełnomocnikami pokrzywdzonych a obrońcami Artura Z. oraz samym oskarżonym. Spór dotyczył naruszenia sądowych zakazów i nierozpoznanego wniosku o ponowne aresztowanie.

Zwróciliśmy się do sędzi Szumińskiej o udostępnienie zapisu tego fragmentu rozprawy oraz zgodę na jego publikację. Dotyczyła bowiem funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, a nie szczegółów krzywdy pokrzywdzonych. Szumińska nie odpowiedziała na nasz wniosek.

Według naszych ustaleń podczas tej dyskusji jeden z pełnomocników pokrzywdzonych miał powiedzieć, że na sąd w Turku patrzy dziś „pół Polski", a ludzie myślą, że skoro oskarżony jest lekarzem, to może bezkarnie łamać sądowe zakazy. Sędzia Szumińska nie odpowiedziała na ten argument.

Ustaliliśmy również, że adwokat Artur Nowak, pełnomocnik dwóch pokrzywdzonych, wniósł o przepadek 150 tys. zł poręczenia majątkowego wpłaconego przez oskarżonego. Uzasadnił to naruszeniem sądowych zakazów.

Tego wniosku sędzia Szumińska także nie rozpoznała.

Kolejne terminy rozpraw wyznaczyła na koniec września i koniec października. Artur Z. pozostaje na wolności. ●

eprasa.pl 64210c23cc

Onkopłodność

Dwa lata i 2 tysiące pacjentów w rządowym programie

Psychoonkolożka: – Ten program daje nadzieję, że po leczeniu onkologicznym można wrócić do normalnego życia, a nawet spełniać się w nowych rolach społecznych – jako mama i tata.

Mikołaj Woźniak

Ponad dwa tysiące osób zabezpieczyło płodność przed leczeniem onkologicznym w rządowym programie. Żeby osiągnąć ten wynik, trzeba było dwóch lat. – To bardzo mało. Program jest słabo nagłośniony. Spotykałem się z sytuacjami, w których ktoś wyrażał zdumienie, że istnieje – komentuje dr Dariusz Godlewski, onkolog z Poznania.

Od czerwca 2024 roku do Uniwersyteckiego Centrum Leczenia Niepłodności w szpitalu klinicznym przy Polnej, jednego z sześciu realizatorów programu w Poznaniu, zgłosiło się 114 osób krótko po diagnozie nowotworu. Do zabezpieczenia płodności zakwalifikowano 84 osoby. – Ubolewamy nad tym, że te liczby są dość małe. Mamy dużo większe możliwości. Jesteśmy gotowi przyjmować nawet setki pacjentów – mówi „Wyborczej" dr hab. n. med. Maciej Brązert, ginekolog i kierownik centrum.

Rządowy program onkopłodności wystartował przy okazji reaktywacji refundowania zabiegów in vitro. Od lekarzy słyszę, że choć o tym drugim wiele mówi się do dziś i budzi ogromne zainteresowanie, to zabezpieczenie płodności przechodzi niemalże bez echa.

NIEWIELU MYŚLI WTEDY O POTOMSTWIE

Brązert zauważa, że świadomość istnienia programu wśród pacjentów mimo dwóch lat działania programu, nadal nie jest wystarczająca. Zdaje sobie sprawę, że nie każdy będzie chciał lub po prostu nie będzie w stanie przystąpić do niego po diagnozie, a na krótko przed leczeniem. Mimo to chętnych mogłoby być więcej.

– Moim zdaniem program zabezpieczenia jest zbyt mało nagłośniony medialnie. Ministerstwo założyło, że to realizujące go ośrodki będą odpowiadać za komunikację. Brakuje mi ogólnopolskiej kampanii, która informowałaby o programie – ocenia Brązert.

Godlewski się z tym zgadza. Powołuje się na liczby. W rządowym programie w dwa lata wzięło udział dwa tysiące osób. Tymczasem rocznie lekarze diagnozują 200 tys. nowotworów. Oczywiście znaczna część z nich występuje u osób, które z racji wieku i tak nie mogłyby mieć dzieci.

– Natomiast liczba osób zapadających na nowotwory przed 40. rokiem życia, w tym wśród młodzieży, stanowi około 10-15 proc. rocznie – podaje onkolog.

– Dane demograficzne wskazują, że spada liczba urodzeń, a jednocześnie rośnie liczba zachorowań na nowotwory wśród młodych. To w połączeniu z danymi dotyczącymi programu wskazuje, że nie korzystamy z niego w wystarczający sposób – uważa.

Katarzyna Rapczewska, psychoonkolożka z Wielkopolskiego Centrum Onkologii w Poznaniu, przyznaje, że kwestia płodności po zakończeniu leczenia zwykle nie jest pierwszą sprawą, o której pacjent myśli po diagnozie nowotworu.

– Po fazie szoku związanej z otrzymaniem diagnozy, kolejną reakcją jest dążenie do pozbycia się choroby, walka o zdrowie i życie – tłumaczy Rapczewska. – Nie zawsze lekarz, po postawionej diagnozie i przedstawieniu propozycji leczenia onkologicznego, informuje od razu o ryzyku utraty płodności lub proponuje konsultację z psychoonkologiem.

Zdaniem Rapczewskiej lekarze częściej poruszają temat, kiedy rozmawiają z młodymi pacjentami. Mimo to zdarza się, że za informacją o możliwych problemach z płodnością nie idą wskazówki, jak i gdzie można ją zabezpieczyć.

TAK POWINIEN DZIAŁAĆ PROGRAM

– Program realizuje w Poznaniu kilka ośrodków, nie tylko szpital przy ul. Polnej, ale także kliniki kojarzone często wyłącznie z działalnością prywatną. Wydaje mi się, że wciąż stosunkowo niewielu onkologów ma pełną wiedzę na temat ministerialnego programu zabezpieczenia płodności i opcji skierowania pacjentów do konkretnych placówek na konsultację – uważa Rapczewska.

Z kolei Brązert uważa, że świadomość istnienia programu wśród onkologów rośnie stopniowo. Tyle że docelowo eksperci medycyny rozrodu chcieliby być włączeni w system opieki nad pacjentami onkologicznymi.

– Pacjenci przy okazji przedstawiania im planu leczenia, powinni mieć nakreśloną także wizję przyszłości, uwzględniającą możliwość macierzyństwa czy ojcostwa – uważa Brązert. – Mogliby przekierować go do nas, a my wytłumaczylibyśmy, jakie są dostępne metody zabezpieczenia płodności.

Rapczewska deklaruje, że w WCO pacjenci są informowani o ryzyku utraty płodności i kierowani na konsultację do psychoonkologów. Ci najpierw oceniają stan emocjonalny pacjenta. To niezbędne, żeby mógł później podejmować świadome i racjonalne decyzje.

– Również dotyczące zachowania płodności – podkreśla Rapczewska. – Na kolejnym etapie rozmawiamy o planach związanych z rodzicielstwem i o tym, jakie znaczenie ma ono dla pacjenta.

CZASU JEST NIEWIELE

Psychoonkolożka przyznaje, że po fazie szoku, pacjenci zaczynają pytać o możliwość posiadania dzieci po chorobie. Jeśli takie pytanie nie padnie, specjaliści informują o możliwościach i sugerują konsultację z lekarzem.

W programie ministerialnym pacjenci nie płacą za zabezpieczenie płodności po diagnozie raka. Nie jest to standard na świecie – w wielu krajach pacjenci nadal ponoszą całość lub część kosztów

– Podkreślamy, że decyzję w sprawie konsultacji należy podjąć w stosunkowo krótkim czasie, ponieważ leczenie onkologiczne często rozpoczyna się niedługo po diagnozie – tłumaczy Rapczewska.

Brązert potwierdza, że tym, co ogranicza specjalistów medycyny rozrodu, jest czas. Różni się w zależności od pacjenta, ale zawsze jest go bardzo mało.

– Musimy zmieścić się w czasie między rozpoznaniem a rozpoczęciem leczenia. Dlatego pacjenci w ramach programu nie wchodzą w żadne kolejki. Opiekujemy się nimi od razu po zgłoszeniu. Dzwonią, a tego samego lub następnego dnia mogą się u nas pojawić – zapewnia Brązert.

Lekarz tłumaczy, że w przypadku mężczyzn zabezpieczenie płodności jest proste i szybkie. Po pozytywnej kwalifikacji od razu są kierowani do oddania nasienia. To jest deponowane i zamrażane.

U kobiet sytuacja jest bardziej skomplikowana. W rządowym programie zabezpiecza się komórki jajowe. W zależności od stanu pacjentki lekarze potrzebują 10 do 14 dni, żeby stymulować jajniki hormonalnie. Kiedy pojawią się pęcherzyki z komórkami, pobiera się je za pomocą punkcji i zamraża do przyszłego wykorzystania. W tym czasie nie może się jednak zacząć leczenie nowotworu.

– Mamy wspólne konsylia z onkologami. Czasami mówią nam, że nie mamy dwóch tygodni, bo termin leczenia dla pacjentki jest np. za tydzień. W tej sytuacji odstępujemy od zabezpieczenia płodności, bo najważniejsze jest rozpoczęcie leczenia i zachowanie zdrowia oraz życia pacjenta – tłumaczy Brązert.

TAK PRZEBIEGA KWALIFIKACJA

Lekarz przypomina, że nie każdy typ nowotworu pozwala zakwalifikować pacjenta do programu. To wyłącznie zmiana złośliwa, której leczenie potencjalnie może uszkadzać płodność.

– Nie każdy nowotwór jest leczony tak, że doprowadzi do jej uszkodzenia – zastrzega Brązert.

Program obejmuje dziewczynki od wieku dojrzewania do kobiet w wieku 40 lat oraz

eprasa.pl 64210c23cc

• **Dyrektor Kliniki Leczenia Niepłodności w szpitalu położniczym przy ul. Polnej, dr Maciej Brazert** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

chłopców od momentu dojrzewania do mężczyzn w wieku 45 lat. Przy Polnej byli już reprezentanci każdej grupy wiekowej, w tym nastolatki w wieku 15-16 lat. Przychodzą z opiekunami, a lekarze prowadzą rozmowy także z nimi.

– W przypadku dziewczynek i kobiet procedura jest trudniejsza, bo musimy zastosować leczenie hormonalne. Dlatego dokładnie tłumaczymy, na czym ono polega – jakie mogą być spodziewane efekty, skutki uboczne czy inwazyjność zabiegu – wyjaśnia Brązert.

Udział w programie uniemożliwia czas lub typ choroby. Czasami niewskazane jest rozpoczęcie stymulacji jajników i leczenie hormonalne. Dzieje się tak np. po ciężkiej operacji. Są też pacjentki z nowotworami hormonozależnymi czy rozległymi zmianami w jajnikach, które wymagają ostrożnego podejścia. Ostatecznie lekarze medycyny rozrodu opierają się zawsze na konsultacjach z onkologami.

ONKOPŁODNOŚĆ MOŻNA BEZPŁATNIE ZABEZPIECZYĆ

Zabezpieczone nasienie mężczyzn można wykorzystać później do zapłodnienia pozaustrojowego (in vitro) lub inseminacji, czyli podania domacicznego. Komórki jajowe można użyć wyłącznie do zapłodnienia in vitro.

Pacjenci, którzy zabezpieczą płodność w programie, mogą się później zakwalifikować do in vitro w ramach rządowego programu. Na razie jest rozpisany do końca 2028 roku.

Aktualnie w Wielkopolsce oba programy realizuje sześć placówek. Wszystkie znajdują się w Poznaniu. To:

• Centrum Ginekologii, Położnictwa i Leczenia Niepłodności Pastelowa,
• Ośrodek Diagnostyki i Leczenia Niepłodności MEDART,
• Klinika Leczenia Niepłodności, Ginekologii i Położnictwa Bocian,
• Invimed Europejskie Centrum Macierzyństwa,
• Eneida. Diagnostyka i leczenie niepłodności,
• Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny im. Heliodora Święcickiego UM w Poznaniu.

W całej Polsce realizatorów programu jest łącznie 58. Znajdują się w największych miastach.

– Może przeszkodą dla pacjentów jest odległość?

– Trudno byłoby rozproszyć ośrodki tak, żeby każde miasto i miasteczko miało bliski i szybki dostęp. Czasami trzeba dojechać 100 czy 150 km, ale pacjenci onkologiczni często również są leczeni np. w uniwersyteckich jednostkach zlokalizowanych daleko od ich miejsca zamieszkania – dopowiada Brązert.

Zaznacza, że centralizacja jest nieunikniona, bo do realizacji programu trzeba spełniać rygorystyczne normy, mieć zaplecze nie tylko ludzkie, ale i techniczne. A to jest zwykle w dużych miastach.

Poprzedni ogólnopolski program in vitro nie miał w sobie segmentu dotyczącego onkopłodności. Po zamknięciu go, kiedy do władzy doszedł rząd Zjednoczonej Prawicy, samorządy zaczęły tworzyć własne programy. Niektóre, jak poznański, zakładały zabezpieczenie płodności przed leczeniem raka. Tyle że nie finansowały go w całości, a dofinansowywały.

W programie ministerialnym pacjenci nie płacą. – Nie jest to standard na świecie – w wielu krajach pacjenci nadal ponoszą całość lub część kosztów – zastrzega Brązert.

Katarzyna Rapczewska przyznaje, że wysokie koszty są tym, co najbardziej martwi pacjentów. Czują ulgę, kiedy dowiadują się, że zabezpieczenie jest bezpłatne.

Mówią też o innych obawach. Kobiety martwią się, czy udział w programie nie oddali leczenia. Z kolei u mężczyzn obawa przed ewentualnym brakiem dzieci przewija się rzadziej.

– Częściej martwią się, że po leczeniu onkologicznym nie będą mogli podjąć współżycia seksualnego i tym samym utracą swoja wartość w związku, jako mężczyźni. Nie będą pełnić swojej roli w taki sposób, jak to sobie wyobrażali – tłumaczy Rapczewska.

„WIĘKSZY OPTYMIZM I MOTYWACJA"

Do tej pory przy Polnej nie korzystano jeszcze z komórek rozrodczych zabezpieczonych w ramach rządowego programu. Maciej Brązert przypomina, że i tak nie każdy pacjent je w przyszłości wykorzysta. Optymistyczny wariant jest taki, że płodność po leczeniu wróci całkowicie lub choćby częściowo. Dlatego nierzadko zdarza się, że kobieta zachodzi w ciążę naturalnie po kuracji onkologicznej swojej lub partnera.

Nawet jeśli materiał, nie zostanie w przyszłości wykorzystany, to Brązert wskazuje na inne pozytywy udziału w programie.

– Zaobserwowaliśmy u pacjentów, że bardzo istotny jest aspekt nadziei. Nie tylko na samo wyzdrowienie, ale i przyszłe rodzicielstwo. To pozwala im wejść w stan większego optymizmu i motywacji do podjęcia leczenia – komentuje.

Katarzyna Rapczewska potwierdza: – Możliwość zabezpieczenia płodności pozwala pacjentom nakreślić wizję przyszłości. Daje nadzieję, że po leczeniu onkologicznym można wrócić do normalnego życia, a nawet spełniać się w nowych rolach społecznych – jako mama i tata.

Dlatego ubolewa, że pacjentom brakuje informacji o programie. Z perspektywy psychologicznej: nawet jeśli ostatecznie nie zabezpieczą płodności, konsultacja daje im poczucie, że wykorzystali wszystkie możliwości. – Nie będą w przyszłości żałować, że nie podjęli próby – tłumaczy Rapczewska. ●

Poznań/34445991

1PO

Tak były zastępca prezydenta Poznania znalazł pracę w miejskiej spółce

Jędrzej Solarski nowym

Wynagrodzenie Jędrzeja Solarskiego będzie na poziomie porównywalnym lub nieznacznie wyższym, o około 15 proc., niż dochody uzyskiwane w czasie pełnienia przez niego funkcji zastępcy prezydenta Poznania – informuje „Wyborczą" rzeczniczka urzędu miasta.

Mikołaj Woźniak

• **Kiedy 10 czerwca Jacek Jaśkowiak ogłaszał, że Jędrzej Solarski (na zdj. po lewej) rezygnuje ze stanowiska jego zastępcy, wyrażał nadzieję, że jeszcze na nie powróci** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pod uwagę rzeczniczka nie bierze wyłącznie zarobków Jędrzeja Solarskiego jako zastępcy prezydenta, lecz łączny dochód, jaki wykazywał. To różnica. Według danych za ubiegły rok jako zastępca Jędrzej Solarski zarobił 333 tys. zł.

Tyle że zasiadał także w radach nadzorczych związanych z miastem spółek – Międzynarodowych Targów Poznańskich oraz Remondisu. Jego łączny dochód za 2025 rok to 568 tys. zł. Jako wiceprezes Term Maltańskich będzie zarabiał rocznie około 650 tys. zł.

Z danych w Krajowym Rejestrze Sądowym wynika też, że Solarski nadal zasiada w radzie nadzorczej Remondisu. Nie ma go już w radzie MTP. Jego nazwisko widnieje natomiast w Biuletynie Informacji Publicznej kolejnej miejskiej spółki – Aquanetu. W BIP podano, że jest wiceprezesem rady nadzorczej.

JAK DO TEGO DOSZŁO?

Jędrzej Solarski został wybrany do zarządu Term Maltańskich 22 lipca. Jego kandydaturę pozytywnie zaopiniowała rada nadzorcza spółki. „Wyborcza" ustaliła, jak została ona przedstawiona.

W piątek 24 lipca Jerzy Krężlewski, prezes Term od 2013 roku, powiedział, że o planach zatrudnienia Solarskiego wiedział dużo wcześniej niż do niego doszło. Rozmawiał o tym z prezydentem Poznania Jackiem Jaśkowiakiem. Ten przyznał, że widziałby Solarskiego na stanowisku wiceprezesa Term.

Dalej Krężlewski tłumaczył, że prezydent musi wskazać kandydata do zatrudnienia, bo to działanie do którego ma prawo jako właściciel. Po wskazaniu kandydaturę rozpatruje rada nadzorcza.

Tyle że miasto kreśli inny scenariusz. Najpierw otrzymuję jedynie informację, że członków zarządu powołują rady nadzorcze spółek.

– Decyzje podejmowane są przede wszystkim w oparciu o kwalifikacje kandydatów, które w przypadku Jędrzeja Solarskiego, wieloletniego zastępcy prezydenta Poznania odpowiedzialnego za sport, nadzorującego wiele dużych inwestycji w tym obszarze, a także w kulturze czy ochronie zdrowia – trudno jest kwestionować – uzasadnia Joanna Żabierek, rzeczniczka Urzędu Miasta Poznania.

Dopytuję jednak, w jaki sposób nazwisko Solarskiego w ogóle pojawiło się jako kandydatura rozpatrywana przez radę nadzorczą.

Na to rzeczniczka przesyła odpowiedzi od Grzegorza Karolczyka, szefa rady nadzorczej Term Maltańskich. Kieruje on też Poznańskim Centrum Świadczeń, które podlegało Solarskiemu jako zastępcy prezydenta. Z odpowiedzi wynika, że to jednak Karolczyk, a nie prezydent Jaśkowiak zaproponował Solarskiego na wiceprezesa.

Później rada jedynie rekomendowała kandydaturę prezydentowi, a ten ją zaakceptował.

Na stanowisko wiceprezesa nie ogłoszono konkursu. Zgodnie z prawem – nie musiało go być. Wystarczy postępowanie kwalifikacyjne, w którym okaże się, że wyznaczony kandydat może pełnić funkcję w zarządzie.

– Rada nadzorcza uznała, że jego [Solarskiego] wieloletnie doświadczenie samorządowe, kompetencje menedżerskie oraz wyjątkowe zaangażowanie, gwarantują skuteczne i innowacyjne podejście do realizacji powierzonych zadań na rzecz rozwoju naszego miasta – chwali Karolczyk. Przypomina, że Solarski doskonale wie też, jak funkcjonują Termy, bo przez wiele lat mu podlegały.

Chcę wiedzieć, czy rada nadzorcza oceniała jakiekolwiek inne kandydatury.

– Rada nie oceniała innych kandydatur, bowiem kandydatura Pana Jędrzeja Solarskiego spełniała wszelkie kryteria w zakresie wyboru wiceprezesa Term z uwagi na niepodważalne doświadczenia oraz wiedzę związaną z obszarem zarządzania – odpowiada Karolczyk.

W interesie zarówno Poznania jak i jego mieszkańców jest to, by osoba, która praktycznie całe swoje zawodowe życie poświęciła służbie miastu, ma tak duże doświadczenie w samorządzie i wysokie umiejętności zarządcze, pozostała w miejskiej strukturze

JOANNA ŻABIEREK
rzeczniczka Urzędu Miasta Poznania

SOLARSKI DOSTAJE PROPOZYCJĘ

Kiedy 10 czerwca Jacek Jaśkowiak ogłaszał, że Solarski rezygnuje ze stanowiska jego zastępcy, wyrażał nadzieję, że jeszcze na nie powróci. Odejście cenionego współpracownika prezydent uzasadniał sytuacją prywatną oraz zdrowotną jego i najbliższych.

– Co się zmieniło, że po kilku tygodniach Solarski został powołany na wymagające stanowisko kierownicze? – pytam.

Rzeczniczka miasta przypomina, że w czasie, kiedy odchodził, Solarski nie był w stanie kontynuować pracy. Tłumaczy, że stanowisko zastępcy prezydenta wymaga maksymalnego zaangażowania czasu, pracy pod presją, nadgodzin, także w dni wolne i weekendy. To często odbija się na życiu rodzinnym.

– Wiąże się też z bardzo dużym stresem wynikającym z odpowiedzialności za realizację powierzonych zadań, a także z konieczności mierzenia się z ciągłą krytyką oraz hejtem – dodaje Żabierek.

– Niemniej w interesie zarówno Poznania jak i jego mieszkańców jest to, by osoba, która praktycznie całe swoje zawodowe życie poświęciła służbie miastu, ma tak duże doświadczenie w samorządzie i wysokie umiejętności zarządcze, pozostała w miejskiej strukturze – zaznacza.

Rzeczniczka zapewnia, że o wartości Solarskiego przekonany jest też prezydent, dlatego już w czerwcu liczył, że dalej będą współpracować. Przez ostatnie tygodnie rozmawiał z nim o możliwych rozwiązaniach. Żabierek zauważa, że kompetencje byłego zastępcy prezydenta są cenne także dla firm prywatnych.

– Dlatego prezydent cieszy się, że pomimo otrzymania bardzo atrakcyjnej oferty pracy z rynku komercyjnego, Jędrzej So-

eprasa.pl 64210c23cc

wiceprezesem Term

larski zdecydował się kontynuować współpracę z miastem – podkreśla rzeczniczka.

RADNI JEŚLI SĄ ZASKOCZENI, TO WYŁĄCZNIE TEMPEM

Od jednego z poznańskich radnych Koalicji Obywatelskiej słyszę: – Spodziewałem się tego, co prawda nie tak szybko. Prezydent zapowiadał nam, że będzie szukał dla Solarskiego nowej pracy w mieście. Gdyby chodziło o Marcina Gołka czy Bartosza Derecha [pozostali zastępcy Jaśkowiaka – dop. red.], oceniałbym to inaczej. A Jędrzejowi generalnie życzę jak najlepiej. Robił dobrą robotę i był dla nas partnerem.

W podobnym tonie wypowiada się Małgorzata Dudzic-Biskupska, szefowa klubu KO w radzie miasta. Także wspomina, jak prezydent Jaśkowiak informował klub, że Solarski zrezygnuje z funkcji. Podkreślił, że ceni sobie współpracę z nim i będzie go namawiał, by nie rozstawał się z miastem. Chciał znaleźć dla niego inną funkcję.

– To że będzie pracował w strukturach wokół miasta, nie było dla nas zaskoczeniem. Natomiast o tej nominacji nie wiedzieliśmy przed jej ogłoszeniem – dodaje Dudzic-Biskupska. O Solarskim wypowiada się w samych superlatywach.

Nieco inaczej jest, kiedy wyjrzy się poza KO. Zbigniew Czerwiński, szef klubu radnych Prawa i Sprawiedliwości od miesięcy zwraca uwagę na wysokie zarobki w miejskich spółkach. Komisja rewizyjna, której przewodniczy, prowadzi kontrolę tego, jak są ustalane. Czerwiński wielokrotnie przypominał, że członkowie zarządów poznańskich spółek są rekordzistami na skalę całego kraju.

– Zarząd Term Maltańskich jest wystarczająco drogi i nie ma najmniejszego powodu, żeby był droższy o kolejne 50 proc. – komentuje powołanie Solarskiego.

TYM ZAJMIE SIĘ NOWY WICEPREZES TERM

Według Czerwińskiego spółka okrzepła na rynku, więc zamiast zatrudniać nowego wiceprezesa, wystarczyłoby, żeby do planowanych inwestycji wynajęła fachowców. – Kiedy firma jest ustawiona, nie potrzeba trzeciego członka zarządu z pensją na poziomie 700 tys., żeby pilnował kolejnego zadania. Co innego, gdyby była to firma, która dopiero buduje swoją pozycję na rynku – uważa Czerwiński.

Do dokonań prezydenta na stanowisku wiceprezydenta także ma kilka uwag. Wskazuje głównie na te z dziedziny zdrowia.

– Bałaganu jest coraz więcej. Prezydent Solarski mówił, że od roku pracuje nad konsolidacją miejskich szpitali.Patrząc na pierwsze prace powołanego niedawno zespołu konsolidacyjnego, nie widzę, żeby była tam już zakumulowana jakakolwiek wiedza – narzeka.

Nie podoba mu się też sytuacja, w której prywatna firma Sowmed przejęła dwa oddziały miejskich szpitali Raszei i Strusia. Kiedy nagle zdecydowała się wyjść z tego drugiego, szpital przechodził poważne problemy.

– Jestem zaskoczony tempem i tym, że Jędrzej Solarski przeszedł do miejskiej spółki. Do tej pory mówiono nam, że jeśli jego sytuacja życiowa się poprawi, wróci do urzędu miasta – dziwi się Przemysław Plewiński z klubu Lewica-Centrum.

Nie do końca widzi przesłanki ku poszerzeniu grona zarządu Term. Przypomina, że choć umowa spółki dopuszcza trzyosobowy zarząd, nie znaczy, że trzeba z tego korzystać.

– Widzimy, że do tej pory działał dwuosobowy zarząd. Być może Termy przygotowują się do dużych inwestycji – zastanawia się Plewiński.

Miasto przekonuje, że właśnie to jest powodem zatrudnienia Solarskiego.

– Głównym zadaniem Jędrzeja Solarskiego będzie nadzorowanie realizacji wartej kilkaset milionów złotych rozbudowy kompleksu, w tym wspomnianej budowy parkingu kubaturowego w formule dual-use. Konieczne było poszerzenie składu zarządu o jedną osobę, która będzie te dodatkowe zadania nadzorować – motywuje rzeczniczka prezydenta Poznania.

„Formuła dual-use" oznacza, że Termy chcą wybudować poziomowy parking, który w razie potrzeby będzie też służył jako schron.

Jednocześnie zapewnia, że Jaśkowiak był zadowolony z dotychczasowej pracy zarządu Term. Spółka notowała roczne zyski na poziomie ponad 20 mln zł.

ZAUFANY CZŁOWIEK PREZYDENTÓW

Jędrzej Solarski w strukturach miasta pracował od 2003 roku. Karierę zaczynał w urzędzie wojewódzkim. Był asystentem wojewodów Macieja Musiała i Stanisława Tamma (od 2010 roku sekretarza miasta Poznania). Przez dwa lata, bezpośrednio przed pracą w urzędzie miasta, był dyrektorem wydziału spraw obywatelskich i zarządzania kryzysowego w starostwie powiatowym.

W urzędzie miasta był związany z wydziałem organizacyjnym, ostatecznie zostając jego dyrektorem za rządów prezydenta Ryszarda Grobelnego.

Kiedy Jacek Jaśkowiak po raz pierwszy wygrał wybory prezydenckie w 2014 roku, informatorzy „Wyborczej" z poznańskiej Platformy Obywatelskiej mówili, że chce zwolnić Solarskiego. Wówczas za urzędnikiem wstawił się Piotr Nycz, wpływowy działacz PO i dyrektor miejskiej przychodni POSUM. Jaśkowiak zrezygnował z pomysłu. Później Solarski punktował u niego lojalnością.

Zbigniew Czerwiński, szef klubu radnych PiS, wielokrotnie przypominał, że członkowie zarządów poznańskich spółek są rekordzistami na skalę całego kraju. – Zarząd Term Maltańskich jest wystarczająco drogi i nie ma najmniejszego powodu, żeby był droższy o kolejne 50 proc. – komentuje powołanie Solarskiego

Do tego stopnia, że kiedy w sierpniu 2015 roku stanowisko zastępcy w wyniku tzw. afery mejlowej straciła Agnieszka Pachciarz, Jaśkowiak pomyślał o Solarskim. Zdradził mu to w POSUM, w towarzystwie Nycza. Później Solarski wspominał, że nie dowierzał w propozycję i aż zakrztusił się sokiem.

Kiedy Jaśkowiak powołał Solarskiego na zastępcę, dziennikarze zapytali, czy nie boi się zaufać jednemu z najważniejszych urzędników poprzednika.

– Sztuką jest czerpać z tych kadr, które się posiada. Jeśli drużynę obejmuje nowy trener, to nie wymienia wszystkich zawodników, tylko stara się ich odpowiednio ustawić na boisku i szuka wzmocnień – odparł Jaśkowiak.

Zaufania prezydenta nie nadszarpnął skandal w POSUM z 2018 roku. Miasto oskarżyło wtedy dyrektora Nycza o działanie na szkodę przychodni, doprowadzenie jej na skraj bankructwa i zawiadomiło CBA. Nycz odszedł ze stanowiska. Zdaniem służb zawarł on szereg umów narażających przychodnię na szkodę około 40 mln zł. Prokuratura nie dokończyła śledztwa, bo były dyrektor zmarł w 2019 roku.

Za zdrowie w gabinecie Jaśkowiaka odpowiadał już wtedy Solarski. Radni PiS chcieli jego dymisji, ale prezydent odmówił. – Nie zdymisjonuję Jędrzeja Solarskiego. On otrzymywał raporty [z POSUM], tylko że one były fałszowane – skwitował.

Kiedy w grudniu 2020 roku Jaśkowiak chciał umocnić swoją pozycję w PO, planował otworzyć stowarzyszenie „Wielkopolska – Kierunek Europa". Zapraszał do niego najbardziej zaufanych współpracowników i polityków. Solarski miał zasilić stowarzyszenie.

Stopniowo piął się w górę na pozycjach zastępców prezydenta. Jaśkowiak przekazywał mu kolejne kompetencje. Ostatecznie po wyborach w 2024 roku uczynił go swoim pierwszym zastępcą, w miejsce Mariusza Wiśniewskiego.

– Jeżeli kultura, to Jędrzej Solarski. Będzie pierwszym zastępcą nie dlatego, że nie układa mi się współpraca z Mariuszem Wiśniewskim, tylko dlatego, że kładziemy symboliczny nacisk na kulturę. On potrafił tak zarządzać pieniędzmi, żeby dla wszystkich wystarczało – mówił wtedy prezydent.

Solarski spadł w hierarchii w sierpniu ubiegłego roku, bo Jaśkowiak powołał do zarządu miasta Marcina Gołka. To jego były asystent i wiceprezes Poznańskich Inwestycji Miejskich. Jaśkowiak zawsze podkreślał jednak, że ceni Solarskiego. Przez lata przedstawiał go jako łącznika ze środowiskami, z którymi trudno mu się porozumieć. Wymieniał Kościół i prawicę, w tym Akademicki Klub Obywatelski im. Lecha Kaczyńskiego.

Na ten ostatni atut Solarskiego powołuje się teraz rzeczniczka prezydenta Poznania. Przypominam, że po informacji o powołaniu Solarskiego do zarządu Term, serwisy społecznościowe obiegły komentarze, że to polityczna nominacja.

– Zważywszy na fakt, że Jędrzej Solarski nie jest członkiem żadnej partii politycznej, trudno te zarzuty ocenić inaczej, niż jako bezpodstawne – odpowiada Joanna Żabierek. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34446897

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

eprasa.pl 64210c23cc

Rośnie znaczenie kolei aglomeracyjnych

Poznań Główny drugim dworcem w Polsce

Fakt, że Poznań wyprzedził Wrocław Główny, to niespodzianka. Nie ma lepszego argumentu dla polityków, żeby walczyć o jak najszybszą budowę nowego i funkcjonalnego dworca. Ale mimo podpisanych deklaracji, do tego daleka droga – mówi ekspert ds. transportu.

Tomasz Cylka

• **29,37 mln pasażerów rocznie w przypadku Poznania oznacza ponad 80 tys. podróżnych na dobę** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Co roku Urząd Transportu Kolejowego publikuje dane o ruchu pasażerskim na największych stacjach kolejowych w Polsce. Poznań Główny od dekady jest w pierwszej trójce. W 2019 roku był nawet zdecydowanym liderem, obsługując wtedy ponad 22,5 mln pasażerów.

Potem przyszła pandemia koronawirusa i stolica Wielkopolski musiała ustąpić Wrocławiowi Głównemu, a kilka lat temu także Krakowowi, który wzbogacił się o nowoczesny węzeł kolejowy. Na niektórych fragmentach linii ma on aż cztery tory. W Poznaniu od około 15 lat mówi się o budowie trzeciego, a nawet czwartego toru w kierunku Garbar i stacji Poznań Wschód. Obiecywali to politycy wszystkich opcji – od PiS, przez PSL, PO (dziś KO), po Lewicę. Na dokumentacjach i opracowaniach się skończyło.

POZNAŃ AWANSOWAŁ NA DRUGIE MIEJSCE

Z najnowszych danych za 2025 rok wynika, że Poznań Główny wyprzedził Wrocław i awansował na drugie miejsce. Jednak nadal wyraźnie przegrywa z Krakowem. – 29,37 mln pasażerów rocznie w przypadku Poznania oznacza ponad 80 tys. podróżnych na dobę – zwraca uwagę Piotr Malepszak, wiceminister infrastruktury. Roczny wzrost w porównaniu do 2024 roku wynosi ponad 2 mln podróżnych. Czołowa piątka wygląda następująco:

- **Kraków Główny** – 30,76 mln,
- **Poznań Główny** – 29,37 mln,
- **Wrocław Główny** – 28,37 mln,
- **Warszawa Centralna** – 24,81 mln,
- **Gdańsk Główny** – 21,14 mln.

W przypadku Krakowa z każdego pociągu wysiadało (lub wsiadało do niego) średnio 167 pasażerów. Poznań to 156 podróżnych, a we Wrocławiu 144. W tym przypadku liderem jest Warszawa Centralna – 199 pasażerów. Średnia liczba pociągów na godzinę obsługiwanych na poszczególnych stacjach wynosi 21 w Krakowie i Poznaniu oraz 22 we Wrocławiu.

POZNAŃ WYPRZEDZIŁ WROCŁAW, ALE...

Co te liczby mówią pasażerom w Wielkopolsce? Dlaczego Poznań wyprzedził Wrocław, ale wciąż wyraźnie przegrywa z Krakowem?

– Jestem zaskoczony tym, że Poznań okazał się lepszy od Wrocławia, biorąc pod uwagę jak bardzo rozwijają się Koleje Dolnośląskie – mówi dr Michał Beim, ekspert ds. transportu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

– Natomiast widać, że w przypadku stolicy Dolnego Śląska wymiana obsługa pasażerów rozkłada się także na inne stacje w mieście. Takim przykładem jest choćby Wrocław Mikołajów na trasie z Poznania, który znajduje się tuż obok dzielnicy biznesowej. To jest też dobre dla miasta, gdy większe znaczenie mają przesiadki do komunikacji miejskiej poza dworcem głównym. W Poznaniu tego zdecydowanie brakuje – zwraca uwagę ekspert.

W jego ocenie takim przykładem mogłaby być stacja Poznań Junikowo, gdyby przedłużyć do niej tramwaj, który dziś ma pętlę obok cmentarza. – Wtedy ludzie, którzy np. pracują w Pixelu albo na Marcelinie lub też uczą się na Uniwersytecie Medycznym na Grunwaldzie, przesiadaliby się na stacji kolejowej Junikowo do tramwaju i nie jeździliby do centrum miasta – tłumaczy dr Beim.

Podobny efekt uzyskano by po przedłużeniu linii tramwajowej na Naramowicach do torów kolejowych na Umultowie. – Bez tego kolej obwodowa, która ma ruszyć za trzy lata, nie będzie sukcesem – wskazuje ekspert i dodaje:

– Owszem, w Poznaniu można się przesiadać z pociągu do tramwaju na Górczynie, Dębcu czy Starołęce, ale to nie są węzły z prawdziwego zdarzenia. Wystarczy wejść do tunelu na Górczynie albo czekać przed rogatkami na Dębcu, by przekonać się, jak to wszystko jest nieprzyjemne i niefunkcjonalne – zwraca uwagę dr Beim.

> *Musimy mieć świadomość, że pozycja dworca głównego w statystykach nie świadczy o pozycji kolei w konkretnym regionie. Natomiast nie ulega wątpliwości, że te dane pokazują, że ludzie chcą jeździć pociągami i że rośnie znaczenie kolei aglomeracyjnych*
>
> **DR MICHAŁ BEIM**
> ekspert ds. transportu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

FRYBURG WZOREM INTEGRACJI KOMUNIKACYJNEJ

Przykładem miejsca, gdzie idealnie działa zintegrowanie kolei z komunikacją miejską, jest np. niemiecki Fryburg Bryzgowijski. – To jeden z najbardziej znanych przykładów integracji transportu publicznego w Europie. Kolej regionalna, tramwaje i autobusy funkcjonują jako jeden spójny system, a nie jako odrębne środki transportu – mówi dr Beim.

We Fryburgu są wspólne węzły przesiadkowe. Perony kolejowe znajdują się bardzo blisko przystanków tramwajowych, dzięki czemu przesiadka trwa zwykle jedną lub dwie minuty. Podróżni korzystają z jednego systemu taryfowego obejmującego pociągi regionalne, tramwaje i autobusy. Są też skoordynowane rozkłady jazdy, a godziny odjazdów tramwajów są dostosowane do przyjazdów pociągów regionalnych Tramwaje na głównych liniach kursują co kilka minut. Rozbudowana infrastruktura rowerowa umożliwia łatwe połączenie podróży rowerem z koleją.

Dzięki temu znaczna część mieszkańców wybiera transport publiczny zamiast samochodu, a w mieście są mniejsze korki. Model fryburski jest często wskazywany jako wzór dla miast średniej wielkości (200-300 tys. mieszkańców).

– Ale w Poznaniu też by się sprawdził – nie ma wątpliwości dr Beim.

KRAKÓW MA PRAWDZIWY WĘZEŁ KOLEJOWY

Sukces Krakowa Głównego to przede wszystkim zmodernizowany węzeł komunikacyjny z wieloma nowymi stacjami i przystankami. Inwestycja, o jakiej Poznań na razie tylko marzy. Co najmniej od dekady.

– Pamiętajmy, że to jest również popularne miasto turystyczne. Kraków z punktu widzenia przewoźników jest po Warszawie najbardziej atrakcyjny. Poza tym miasto i powiat krakowski od dwóch dekad odnotowują systematyczny przyrost mieszkańców. To też ma wpływ na liczbę podróżnych – tłumaczy ekspert.

Z danych GUS wynika, że tylko w samym Krakowie od 2005 roku przybyło łącznie 60 tys. osób. – z ok. 756 tys. do 816 tys. o prawie 8 proc. Z kolei Poznań odnotował w tym samym okresie spadek liczby mieszkańców z ok. 568 tys. do 534 tys. (minus 6 proc.).

– Musimy mieć świadomość, że pozycja dworca głównego w statystykach nie świadczy o pozycji kolei w konkretnym regionie. Natomiast nie ulega wątpliwości, że te dane pokazują, że ludzie chcą jeździć pociągami i że rośnie znaczenie kolei aglomeracyjnych – mówi ekspert i dodaje:

– Nie ma lepszego argumentu dla polityków, niż drugie miejsce Poznania Głównego, by walczyć o jak najszybszą budowę nowego i funkcjonalnego dworca. Ale mimo podpisanych deklaracji do tego bardzo daleka droga.

Uważam, że dopiero po otwarciu lotniska otworzy się szansa dla Poznania – podsumowuje dr Beim. Chodzi o Port Polska, czyli dawne CPK.

SZANSA NA DWORZEC W 2035 ROKU

Pierwszą umowę o współpracy przy budowie nowego dworca i węzła komunikacyjnego władze Poznania podpisały ze spółką PKP za rządów PiS w 2020 roku. Nic z tego nie wyszło. Ponownie taką deklarację podpisano z PKP PLK za rządów Koalicji 15 października w styczniu 2026 roku.

Zgodnie z tymi deklaracjami do końca trzeciego kwartału 2027 roku ma być gotowa koncepcja architektoniczna, a do końca 2029 roku będzie gotowy projekt. – Budowa rozpocznie się po 2030 roku. Zakończenie inwestycji około 2035 roku jest realne – zadeklarował wiceminister Malepszak. Szacunkowy koszt to około 6 mld zł. ●

1 PO

eprasa.pl 64210c23cc

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis
odeszli.pl

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że w dniu 3 sierpnia 2026 r. zmarł

Prof. dr hab.
Tadeusz Kotłowski

historyk, wybitny badacz najnowszych dziejów Niemiec i Polski,
wieloletni pracownik Instytutu Historii
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
kierownik Zakładu Historii Powszechnej XIX i XX wieku w latach 2000-2007,
prodziekan Wydziału Historycznego UAM w latach 2002-2008.

Profesor Tadeusz Kotłowski pozostanie w naszej wdzięcznej pamięci
jako ceniony uczony i oddany dydaktyk oraz człowiek niezwykłej życzliwości,
serdeczny i pełen pogody ducha.

Łączymy się w smutku i żałobie z

Rodziną i Najbliższymi Pana Profesora

Rektor i Senat
Dziekan i wspólnota akademicka
Wydziału Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Uroczystości pogrzebowe odbędą się 10 sierpnia 2026 roku
w kaplicy na Cmentarzu Parafii Matki Bożej Pocieszenia przy ulicy Borówkowej
w Suchym Lesie. O godz. 10:30 rozpocznie się modlitwa różańcowa,
o godz. 11:00 zostanie odprawiona msza święta,
po której o godz. 11:50 nastąpi odprowadzenie Zmarłego do grobu.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446808

Z ogromnym żalem i bólem w sercu zawiadamiamy,
że w dniu 3 sierpnia 2026 r.
odszedł od nas w wieku 80 lat nasz Kochany Mąż, Tata i Dziadek

ŚP

Profesor dr hab.
Tadeusz Kotłowski

Ceremonia pogrzebowa rozpocznie się Mszą Świętą
w dniu 10 sierpnia 2026 roku o godz. 11:00 w kaplicy cmentarnej
na Cmentarzu Parafii pw. Matki Bożej Pocieszenia,
przy ul. Borówkowej w Suchym Lesie,
po której nastąpi odprowadzenie Zmarłego na miejsce spoczynku.

Ceremonię poprzedzi Różaniec w intencji Zmarłego o godz. 10:30

o czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

Mania, Jacek z Asią, Stasiem, Zosią i Jankiem, Wojtek, Marek z Ninką

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446737

NEWSLETTERY
WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

Prezydent Miasta Konina

informuje, że od 7.08.2026 r.
do 28.08.2026 r.

na tablicy informacyjnej
Urzędu Miejskiego w Koninie
(plac Wolności 1, 62-500 Konin)
będzie wywieszony

wykaz nieruchomości stanowiącej
własność **Miasta Konina** położonej
w gminie Stare Miasto, obręb **Stare Miasto**,
której udział przeznaczony jest do zbycia
w trybie bezprzetargowym.

Poznań/34446770

ODESZLI.pl

STWÓRZ
MIEJSCE
PAMIĘCI

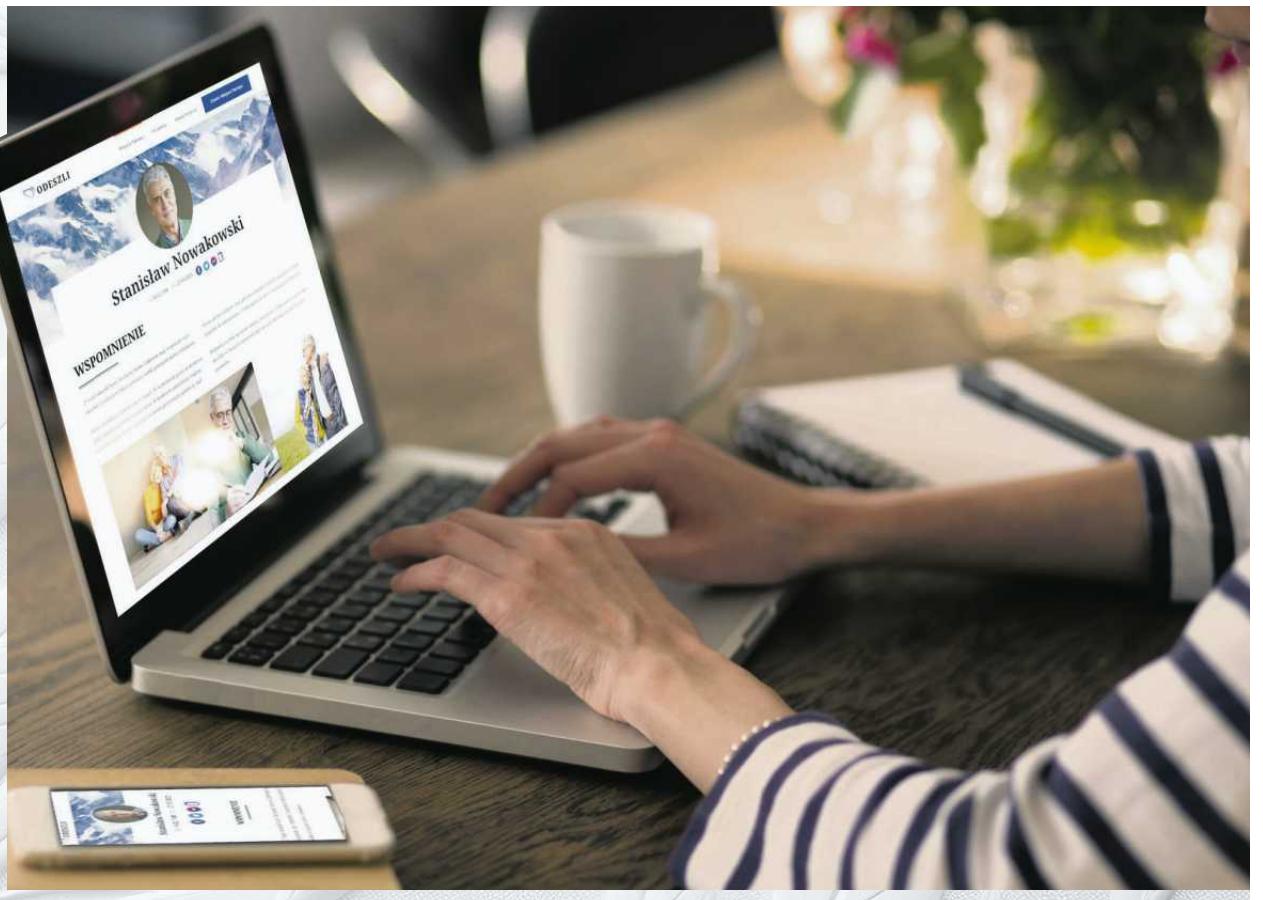

Wejdź na serwis
odeszli.pl

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 555 55 55, 22 555 53 83
22 555 53 99

- **Zatrzymaj obraz** tych, których już nie ma
- **Wyraź emocje**, publikuj zdjęcia i filmy
- **Dziel się** nimi z rodziną i przyjaciółmi
- Niech Twoi bliscy, którzy odeszli, **żyją w pamięci**

eprasa.pl 64210c23cc

Inwestycje

Budowa S11 z Ostrowa do Jarocina

Dojazd do Poznania to droga przez mękę. Jedzie się wolniej niż do Warszawy – narzeka kierowca z Kalisza. GDDKiA obiecuje, że to się zmieni w ciągu kilku lat.

Janusz Jaros

Mamy taką samą odległość do Łodzi, Wrocławia czy Poznania, ok. 125 km. Do Wrocławia jadę w 1,5 godziny, do Łodzi kwadrans dłużej, a do Poznania ponad dwie godziny. Już nie mówię o mieszkańcach Kępna. Stamtąd do Wrocławia jedzie się godzinę, do Łodzi półtorej godziny, a do Poznania trzy godziny. W niektóre dni można szybciej dojechać z Kalisza do Warszawy niż do stolicy województwa – narzeka Kaliszanin Łukasz Bartczak.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad ma dla niego i innych kierowców z południa Wielkopolski dobrą wiadomość. Otrzymała właśnie długo wyczekiwaną decyzję środowiskową z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu dla blisko 50-kilometrowego odcinka drogi ekspresowej S11 między Jarocinem a Ostrowem Wielkopolskim.

– Na tę decyzję czekaliśmy ponad trzy lata. Wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu złożyliśmy 31 marca 2023 roku – przypomina w rozmowie z „Wyborczą" Marcin Kucharczak z poznańskiego oddziału GDDKiA.

Jakie będą dalsze kroki Generalnej Dyrekcji po uzyskaniu decyzji środowiskowej? – Teraz musimy przygotować dokumenty, żeby można było ogłosić postępowanie przetargowe – odpowiada Kucharczak. Kiedy te dokumenty będą gotowe? – Chcemy to zrobić jak najszybciej.

Na oficjalnej stronie poznański oddział GDDKiA informuje: – Do końca roku planujemy ogłosić przetarg na budowę w formule „Projektuj i buduj".

RUSZYŁY PRZYGOTOWANIA DO BUDOWY S11

Z kolei w komentarzach pod postem o decyzji środowiskowej dla odcinka Ostrów-Jarocin, Dyrekcja Generalna poinformowała, że spodziewa się w sierpniu podobnej, pozytywnej decyzji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu dla blisko 37-kilometrowego odcinka Jarocin-Kórnik.

Kiedy S11 z Ostrowa do Kórnika będzie gotowy? – Samą budowę planujemy na lata 2029-31. W rządowym programie budowy dróg cała S11 ma być gotowa do 2031 roku z perspektywą do 2033 roku – odpowiada Kucharczak.

Nowa droga o długości 49 km rozpocznie się na węźle Jarocin Południe, ominie m.in. Witaszyce, Wyszki, Twardów, Kotlin oraz Pleszew, a następnie połączy się z istniejącym układem drogowym w rejonie węzła Ostrów Wielkopolski Północ. Inwestycja obejmie również budowę drugiej jezdni obwodnicy Ostrowa Wielkopolskiego między węzłami Ostrów Wielkopolski Północ i Wschód (6,1 km).

W ramach tej inwestycji powstanie: pięć węzłów drogowych (Witaszyce, Kotlin, Dobrzyca, Pleszew Południe, Sobótka), siedem wiaduktów (w tym trzy nad torami kolejowymi), 14 mostów nad rzekami i ciekami (mają pełnić też funkcje przejść dla zwierząt) oraz dwie kładki pieszo-rowerowe nad drogą ekspresową, cztery Miejsca Obsługi Podróżnych (Szczury Wschód i Zachód, Twardów Północ i Południe) oraz ekrany akustyczne i przejścia dla zwierząt.

„NADRABIAMY ZANIECHANIA RZĄDÓW PIS"

– W końcu mamy informacje, na które tak czekaliśmy! – cieszy się poseł KO Jarosław Urbaniak z Ostrowa. – Udało nam się naprawić błędy i zaniedbania naszych poprzedników.

Cieszy się również jego partyjny kolega z Kalisza poseł Mariusz Witczak. – Nadrabiamy osiem lat straconych przez PiS – stwierdza.

Poseł Witczak zapowiada jeszcze w tym roku ogłoszenie przetargu na trasę S11 z Jarocina do Kórnika (37 km). To ostatni odcinek z południa Wielkopolski do stolicy województwa, na który nie ma jeszcze decyzji środowiskowej. Uzyskanie tej decyzji pozwoli na ogłoszenie przetargu, wyłonienie wykonawcy i rozpoczęcie robót, a w konsekwencji dojazd drogą ekspresową na całym odcinku z Kępna przez Ostrów, Pleszew, Jarocin do Poznania.

Z decyzji środowiskowej dla S11 między Jarocinem a Ostrowem cieszy się również burmistrz Pleszewa. – Pleszew w końcu będzie mieć „eskę". Ten długo wyczekiwany odcinek S11 już wkrótce doczeka się budowy. Na tym samym etapie wybudowana zostanie południowa obwodnica Pleszewa, dla której wydałem decyzję środowiskową już w październiku 2024 – przypomina na Facebooku Arkadiusz Ptak.

Poseł Urbaniak na swoim fanpage'u podkreśla, że droga ekspresowa S11 to „kręgosłup komunikacyjny Wielkopolski". – Łączy Piłę, Oborniki, Poznań, Jarocin, Ostrów Wielkopolski i Kępno. Ta inwestycja oznacza lepsze warunki dla przedsiębiorców i silny impuls rozwojowy dla całego regionu – stwierdza.

I dodaje:

– Dzięki tej inwestycji zyskamy krótszy czas podróży, większe bezpieczeństwo i lepszą dostępność komunikacyjną dla mieszkańców południowej Wielkopolski. Konsekwentnie realizujemy zobowiązania i nadrabiamy opóźnienia, które przez lata blokowały rozwój projektu.

Przypomina, że za rządów PiS hamowano budowę S11, która połączy Wielkopolskę ze Śląskiem. Jego zdaniem poprzednie rządy faworyzowały wschód kraju, gdzie PiS miał większe poparcie.

Poseł Urbaniak zwraca uwagę, że budowane za rządów PiS drogi na wschodzie są słabo wykorzystywane i bardziej mogą przysłużyć się agresorom ze wschodu, niż polskiej gospodarce. – PiS przerzucił pieniądze na wschodnią ścianę i inwestował m.in. w Via Carpatia, czyli drogę wzdłuż wschodniej granicy, po której nic nie jeździ, bo tam się nic nie dzieje. Po jej wybudowaniu będzie doskonała do wyprowadzenia czołgów z okręgu Królewieckiego – argumentuje.

Poseł z Ostrowa krytykuje argumenty PiS, że drogi na wschodzie służą rozwojowi turystyki. – Wbrew twierdzeniom PiS najważniejszym argumentem wytyczania priorytetów inwestycji drogowych nie jest to, gdzie Polacy jadą raz do roku na wakacje, tylko gdzie codziennie pracują, którędy firmy wożą towary. Dojazd turystów nie jest takim problemem, jak transport towarów do firm w silnie rozwiniętej gospodarczo Wielkopolsce – mówi poseł Urbaniak.

WIĘCEJ DOBRYCH WIADOMOŚCI Z GDDKIA

GDDKiA przekazuje też inne dobre wiadomości z budowy S11 na południu województwa. Trwają tam już przygotowania do budowy ekspresówki między Kępnem do Ostrowem. Poznański oddział Generalnej Dyrekcji złożył w maju wniosek do wojewody wielkopolskiej o pozwolenie na budowę (ZRID).

– Tym samym zakończyliśmy etap opracowania dokumentacji projektowej. Uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) pozwoli na przekazanie wykonawcy placu budowy i rozpoczęcie robót w terenie – informuje GDDKiA.

Inwestycję podzielono na dwa odcinki. Umowę na budowę 12-kilometrowego odcinka z Ostrzeszowa do Przygodzic (koniec gotowej obwodnicy Ostrowa) GDDKiA podpisała z firmą Mirbud, a na 18-kilometrowego z Ostrzeszowa do Kępna z firmą Budimex. Koszt obu to ponad 1,1 mld zł.

S11 ma połączyć Wielkopolskę z pomorzem środkowym i Śląskiem. Na północy Wielkopolski trudna sytuacja jest w okolicach Piły. Tam wciąż nie ma decyzji środowiskowej dla S11 z Ujścia przez Piłę do Jastrowia. Z kolei na południe od Kępna, na terenie Opolszczyzny, jest już gotowy 25-kilometrowy odcinek S11 z obwodnicą Olesna. Trwają teraz przygotowania do budowy 10-kilometrowej obwodnicy Kluczborka i 23-kilometrowego odcinka Siemianice-Gotartów. Gorzej jest na terenie województwa śląskiego. Brakuje tam wciąż decyzji środowiskowej dla obwodnicy Tarnowskich Gór (28 km) i dalej do Piekar Śląskich (35 km).

GDDKiA przekazała też ostatnio dobre wiadomości dla mieszkańców Kalisza. Wybrano wykonawcę obwodnicy miasta, dzięki zwiększeniu o 70 mln zł budżetu tej inwestycji przez ministerstwo infrastruktury. Oddalono też skargi konkurentów. GDDKiA planuje (zaraz po wakacjach) podpisanie umowy z wykonawcą – firmą Mirbud. 18-kilometrowa obwodnica Kalisza jest częścią większej inwestycji – budowy bezkolizyjnej, czteropasmowej drogi (po dwa pasy w każdą stronę) z Ostrowa przez Kalisz do Konina, o łącznej długości 68 km. Trasa w standardzie GP, czyli drogi głównej ruchu przyspieszonego (dopuszczalna prędkość 110 km/h) połączy S11 w Ostrowie z A2 w Koninie. Koszt tej inwestycji to ponad 2,5 mld zł. Planowane zakończenie – do 2030 roku.

Pierwsze plany połączenia Kalisza z A2 w Koninie powstały w 2015 roku, pod koniec rządów Ewy Kopacz. Dzięki zabiegom posła Mariusza Witczaka tę trasę wpisano do rządowych planów. Za rządów PiS z tego zrezygnowano. W zamian do rządowych planów stu obwodnic wpisano obwodnicę Kalisza. Jednak jej budowę blokowały kłótnie między parlamentarzystami partii Kaczyńskiego o przebieg obwodnicy. Część z nich wspierała wariant popierany przez samorządowców z Ostrowa, a część wizję samorządowców z Kalisza. ●

• GDDKiA otrzymała właśnie długo wyczekiwaną decyzję środowiskową z RDOŚ w Poznaniu dla blisko 50-kilometrowego odcinka drogi ekspresowej S11 między Jarocinem a Ostrowem Wielkopolskim

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 64210c23cc

wyborcza.pl

wyborcza TV

7-13 SIERPNIA 2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

R.J.DECKER. „TYPOWY FACET Z FLORYDY" JAKO DETEKTYW
S. 4-5

„DŁUGA NOC". KRYMINALNE ARCYDZIEŁO
S. 5

W „THE BEAR" ZNÓW CHODZI O JEDZENIE
S. 6

STAR TREK: NIEZNANE NOWE ŚWIATY

Zbadać nieznane znanymi chwytami s. 2-3

W 4. sezonie część załogi ląduje na Ziemi 65 mln lat w przeszłości

Star Trek znów bawi się gatunkami

Nowy sezon „Nieznanych nowych światów" przypomina, że najlepszym sposobem na rozwijanie wieloletniej marki jest zrozumienie, dlaczego działała od samego początku.

Blisko sześćdziesiąt lat temu, 8 września 1966 roku, widzowie po raz pierwszy weszli na pokład USS Enterprise, jednego z najsłynniejszych statków w historii science fiction.

60 lat Star Treka

Od premiery serialu „Star Trek: The Original Series" franczyza przeszła długą drogę: od telewizyjnego fenomenu, przez wysokobudżetowe filmy kinowe, po produkcje dostępne wyłącznie na platformach streamingowych. Nie wszystkie odsłony spotkały się z równie ciepłym przyjęciem. O niektórych wolelibyśmy zapomnieć, do jeszcze innych z radością wracamy po latach. Jednak niewiele z nich tak trafnie oddało ducha uniwersum jak „Star Trek: Nieznane nowe światy".

Od czasu pierwszego Star Treka w uniwersum powstało w sumie 13 seriali – zarówno aktorskich, jak i animowanych – oraz 14 pełnometrażowych filmów.

Ostatnie lata pokazały jednak, że nie każdy eksperyment kończy się sukcesem. Myślę tu przede wszystkim o serialu „Star Trek: Akademia Gwiezdnej Floty", który stał się doskonałym przykładem wszystkiego, czego fani marki oczekują najmniej. Na 60. urodziny twórcy zaserwowali nam w prezencie młodzieżowy dramat, w którym zamiast eksploracji i moralnych dylematów dostaliśmy szkolne intrygi oraz płytkie postacie oparte na prostych kontrastach, pozbawione głębszej psychologii i przekonującej historii.

O kompletnej katastrofie, jaką okazał się film „Star Trek: Sekcja 31", lepiej nawet nie wspominać.

Na szczęście po tych zupełnie nieudanych produkcjach „Star Trek: Nieznane nowe światy" wraca z czwartym sezonem i po raz kolejny przypomina, że czasem najlepszym sposobem na rozwijanie wieloletniej marki nie jest wymyślanie jej na nowo, lecz zrozumienie, dlaczego działała od samego początku.

Najważniejsi są ludzie

W „Nieznanych nowych światach" kapitan Christopher Pike (fantastyczny Anson Mount) po raz kolejny prowadzi USS Enterprise ku granicom znanego wszechświata. Towarzyszą mu młodsze wersje dobrze znanych fanom bohaterów: Spock (Ethan

Peck), Nyota Uhura (Celia Rose Gooding), Montgomery Scott (Martin Quinn) i James T. Kirk (Paul Wesley).

Poprzednie sezony pokazały, że największą siłą serialu nie są odległe planety ani widowiskowe starcia (choć ich oczywiście też nie brakuje), ale sama załoga USS Enterprise. Owszem, mamy tu zagrożenie ze strony Gornów, nieznane cywilizacje i międzygalaktyczne konflikty. Najważniejsze są jednak historie rozgrywające się między nimi: Pike próbujący pogodzić się z własnym przeznaczeniem, przemiana Spocka – rozdartego między wolkańską logiką a ludzkimi emocjami, a także lęki i ambicje pozostałych członków załogi.

Nie bez znaczenia jest też to, że „Nieznane nowe światy" potrafią zaskoczyć. Nie każdy eksperyment trafia do wszystkich widzów, ale sama odwaga w zabawie formą przypomina najlepsze czasy serii.

W jednym odcinku oglądamy klasyczną historię eksploracyjną, by chwilę później trafić na elementy horroru, komedię, a nawet musical. Choć nie do końca rozumiem i aprobuję wciskanie muzycznych epizodów do niemal każdego serialu, śpiewający Klingoni z odcinka „Subspace Rhapsody" zostaną ze mną już na zawsze.

Eksplorować, by zapomnieć

W końcówce trzeciego sezonu kapitan Pike dostał szansę zobaczyć, jak mogłaby wyglądać jego przyszłość, gdyby nie nieuchronność losu – zarówno jego, jak i ukochanej Marie Batel. Oboje otrzymali możliwość przeżycia wspólnego życia, które – choć nigdy się nie wydarzyło – pozostawiło po sobie prawdziwe wspomnienia.

Christopher Pike musi zmierzyć się ze świadomością tego, co go czeka, ale także z pamięcią o przyszłości, która nigdy naprawdę nie nadeszła. Każda misja w terenie, każda eksploracja nieznanego nowego świata pomaga mu o tym zapomnieć. „Im więcej robisz w danej chwili, tym mniej musisz myśleć o przeszłości" – mówi mu Una Chin-Riley (Rebecca Romijn). Dlatego kapitan USS Enterprise z entuzjazmem przemierza kolejne planety i podejmuje następne wyzwania.

Już pierwszy odcinek czwartego sezonu przypomina, że „zwykła misja badawcza" w przypadku tego serialu jest pojęciem czysto umownym. Obserwacja przeradza się w akcję ratunkową, która prowadzi do cofnięcia się w czasie o 65 milionów lat. Część załogi przeżywa przygodę na Ziemi zamieszkanej przez dinozaury, a USS Enterprise zostaje porwany przez Marsjan.

Jak wykaraskać się z kłopotów, nie naruszając Pierwszej Dyrektywy Federacji o nieingerowaniu w rozwój innych cywilizacji? Jak odpowiednio dobierać słowa,

Przez błąd „Scotty'iego" (Martin Quinn) USS Enterprise wpadnie w kłopoty

Uhura to teraz pewna siebie oficerka łączności · FOT. JAN THIJS/PARAMOUNT+ (3)

żeby przekonać porywaczy? Jak nie zdradzić im, że pochodzi się z przyszłości i zna bieg wydarzeń? Nie chodzi przecież o zwykłe przestrzeganie zasad – każda zmiana naturalnego biegu historii może bezpośrednio wpłynąć na przyszłość załogi.

Później jest tylko lepiej. Tajemniczy sygnał z opuszczonego statku daje podwaliny do klimatycznego odcinka rodem z filmów grozy. Zwariowane wakacje z mocnym komediowym sznytem przypominają kosmiczne „Kac Vegas" . Nie sposób nie uśmiechnąć się także, gdy na skutek nieszczęśliwego wypadku większość bohaterów zmienia się w filcowe lalki z Jim Henson's Creature Shop, doskonale znane z serii o Muppetach. Dla kontrastu: równie przyjemnie zaskakuje czarno-biały odcinek utrzymany w stylistyce kryminałów kina noir.

Spock i Kirk – przyjaciele z przyszłości

Każda z tych historii wyciąga na pierwszy plan innych członków załogi. Jednak to nie mniej lub bardziej absurdalne motywy, a relacje międzyludzkie ponownie stają się siłą tego serialu. Różnorodne stylistyki i klisze gatunkowe – oprócz do dobrej zabawy – służą do przedstawiania emocji i przemiany bohaterów. „Nieznane nowe światy" nie tylko wykorzystują postacie znane z uniwersum, ale także pokazują ich drogę do tego, kim staną się w dobrze znanych produkcjach.

W pierwszych sezonach obserwowaliśmy, chociażby metamorfozę Uhury, która z nieśmiałej kadetki stała się pewną siebie oficerką łączności. La'an Noonien-Singh (Christina Chong) zrozumiała, że jej dziedzictwo nie musi określać tego, kim jest. Z kolei Una Chin-Riley przekonała się, że nie trzeba ukrywać części siebie, by zyskać akceptację innych.

Najbardziej eksponowanym wątkiem były oczywiście dylematy tożsamościowe Spocka i jego stopniowe otwieranie się na ludzkie emocje. Czwarty sezon rozwija także jego relację z Jamesem T. Kirkiem, pokazując kolejne etapy budowania więzi, która w przyszłości stanie się jedną z najbardziej ikonicznych przyjaźni w historii Star Treka.

Zbadać nieznane znanymi chwytami

Obejrzałam sześć z dziesięciu odcinków i nie mogę się doczekać, jak potoczą się dalsze losy załogi. Twórcy serwują nam odważny miszmasz gatunków, sporo rozrywki i garść wzruszeń, umiejętnie balansując na granicy stylistycznego przesytu. .

Fabule towarzyszą świetna, choć chwilami zbyt pompatyczna, muzyka, dopracowana warstwa wizualna oraz niepowtarzalny klimat. Nie zabraknie także znanych postaci i legendarnych ras.

Choć niektóre zabiegi dalekie są od subtelności, a do wywoływania emocji wykorzystywane są raczej proste środki, czwarty sezon „Nieznanych nowych światów" można uznać za całkiem udany. Esencją tego Star Treka pozostaje historia o ludziach, którzy – mimo świadomości własnych słabości – wciąż wybierają ciekawość i rozwój.

Czy w tym serialu USS Enterprise rusza tam, gdzie wcześniej nie dotarł nikt? Niekoniecznie. Ale robi to na tyle solidnie, że po sześćdziesięciu latach nadal chcę lecieć razem z nim.

Magdalena Birska

STAR TREK: NIEZNANE NOWE ŚWIATY

Serial sci-fi, USA 2022-, wyk. Anson Mount, Ethan Peck, Paul Wesley, Jess Bush, Christina Chong, Celia Rose Gooding, Melissa Navia, Babs Olusanmokun, Rebecca Romijn, Martin Quinn

4 sezony, SkyShowtime. Nowe odcinki co piątek

VOD

W Deckera (w środku) wciela się Scott Speedman, który ma wdzięk i luz, które sprawiają, że detektyw po odsiadce budzi sympatię
· FOT. DISNEY/JUSTIN STEPHENS

Typowy facet z Florydy

Niezobowiązujący, dowcipny kryminał wciąż jest potrzebny.

Ma kupę szarmu, choć wygniecionego niemal tak mocno jak jego szkaradna hawajska koszula.

Kiedyś był fotoreporterem jednego z największych dzienników na Florydzie. Teraz, po półtora roku w pace, jest byłym więźniem, jego przyczepa mieszkalna balansuje nad przepaścią (stoi tuż przy zapadlisku), a on ma nową robotę: jest prywatnym detektywem. I czarującym, choć dość typowym „facetem z Florydy" (z ang. *Florida Man*), który wciąż znajduje się w centrum jakiejś kolejnej absurdalnej opowieści.

Twórcy serialu kryminalnego „R.J. Decker" bawią się tym amerykańskim stereotypem. R.J. w pierwszym odcinku szuka mordercy pewnej dziennikarki, a istotnym tropem okazuje się implant łydki. W drugim próbuje ustalić, do kogo należy ciało w lodówce i dlaczego morderca wyciął pośladki, w trzecim szuka spadkobiercy właścicieli sieci klinik odwykowych, który, tak się składa, sam jest uzależniony od narkotyków. Serial jest hitem w USA, a obecnie także najpopularniejszym serialem platformy Disney+ w Polsce. I największym hitem stacji ABC od pięciu lat. Dlaczego?

Absurd goni tu absurd, a każda ze spraw R.J. Deckera śmiało mogłaby stać się tematem nagłówka w stylu: „Mężczyzna z Florydy nie został wpuszczony do klubu ze striptizem, bo przyszedł ze swoim kotkiem", „Mężczyzna z Florydy próbował wymienić aligatora na zgrzewkę piwa", „Mężczyzna z Florydy przypadkowo zadzwonił na policję w trakcie transakcji narkotykowej".

Serial „R.J. Decker" ciepło naśmiewa się z tego fenomenu. Wish – kumpel Deckera spod celi, a teraz właściciel baru – stawia nawet kolejkę każdemu, kto przyjdzie do jego lokalu z artykułem o „fa-

cecie z Florydy" i udowodni, że to o nim mowa.

Scott Speedman w hawajskiej koszuli

W Deckera wciela się Scott Speedman. Ostatnio słyszałam o nim 20 lat temu, kiedy razem z Kate Beckinsale brał udział w wojnie wampirów z wilkołakami w horrorze „Underworld".

Speedman ma wdzięk i luz, które sprawiają, że detektyw po odsiadce budzi sympatię. Jako śledczy i facet z kartoteką jednocześnie ma sporo współczucia dla kryminalistów, niektórym pomaga znaleźć porządną robotę, wątpi w ich winę, szuka dowodów. Życie osobiste ma równie skomplikowane jak zawodowe. Kiedy jego przyczepa w końcu spada w przepaść, pomieszkuje u byłej żony, której aktualna małżonka to twarda jak lufa służbowego rewolweru pani detektyw.

Z Wishem, kumplem z pryczy obok, łączy go przyjaźń na śmierć i życie. Dzięki Deckerowi Wish wyszedł na wolność dzień wcześniej, kupił zdrapkę i wygrał miliony. Czy gdyby opuścił więzienie o czasie, jego życie potoczyłoby się inaczej? Bardzo możliwe.

To jeszcze nie koniec. Decker romansuje też z kobietą, która koszule, jakie nosi detektyw, ogląda tylko wtedy, gdy czyściciel przychodzi zająć się jej basenem. W dodatku to jej fałszywe zeznania wpakowały go do więzienia. A to tylko początek bałaganu, który jest codziennością detektywa.

Serial „R.J. Decker" jako kryminał broni się brakiem powagi, a jako serial obyczajowy – sympatycznymi bohaterami. Tutaj problemy rozwiązuje się w 45 min (no chyba że jest się ciałem w chłodni), a od zagadki ważniejszy jest humor. R.J. Decker ma w sobie beztroskę i swobodę Thomasa Magnuma z serialu „Magnum" z Tomem Selleckiem. Widzę ich, jak wspólnie prowadzą śledztwa. A potem przebierają w koszulach w lumpeksie.

Czego chcieć więcej?

Amerykańska prasa zauważa, że popularność serialu nie bierze się z błyskotliwie poprowadzonej warstwy kryminalnej, ale z czułości, z jaką twórcy podeszli do fenomenu „facetów z Florydy". W naszej części świata to po prostu kolejny mem, w USA – cała kultura, która wiele mówi o stylu życia. „Facet z Florydy" to popkulturowy bohater zbiorowy, mieszkaniec jednego z najludniejszych stanów, w którym także ze względu na liczbę mieszkańców częściej dochodzi do dziwacznych wypadków.

Ale „R.J. Decker" swój klimat zawdzięcza przede wszystkim prozie Carla Hiaasena, bo jest ekranizacją serii jego powieści. Hiaasen w swoich kryminałach o Florydzie pisał o niej z uczuciem i satyrycznie. Niedawno premierę miał rewelacyjny serial „Małpi biznes" z Vincem Vaughnem w roli kolejnego detektywa w lekko spranej koszuli. I z jeszcze bardziej spraną karierą. Popularność serialu „R.J. Decker" udowadnia, że niezobowiązujący, dowcipny kryminał wciąż jest potrzebny. Nie wyparły go jeszcze ponure, makabryczne opowieści o złamanych przez życie policjantach, dla których każdy dzień w pracy to wycieczka do piekła.

Scott Speedman przyjemnie zaskakuje w roli Deckera. Ta rola to jego najgłośniejszy telewizyjny występ od czasów kultowego serialu „Felicity", którego emisja zakończyła się niemal 25 lat temu. „R.J. Decker" nie jest tak pokręcony jak „Małpi biznes", ale ma własny styl i klimat, które pozwalają zapomnieć o troskach.

Czego chcieć więcej w tych niepewnych czasach? Trzeba tylko w czasie seansu powstrzymać natrętne myśli o tym, jak wyglądałaby koszula Deckera, gdyby ktoś ją wyprasował.

Marta Górna

R.J.DECKER
Serial kryminalny, USA 2026, wyk. Scott Speedman, Jaina Lee Ortiz, Kevin Rankin, Adelaide Clemens, Bevin Bru
9 odc., Disney+

VOD

Kryminalne arcydzieło

„Długa noc" to wspaniały serial, który można obejrzeć na HBO Max.

„Długa noc" to skomplikowana historia morderstwa · FOT. RICHARD PRICE/STEVEN ZAILLIAN, BBC WORLDWIDE PRODUCTIONS

Spokojna dla studenta Nasira Khana noc szybko zmienia się w koszmar za sprawą napotkanej tajemniczej młodej kobiety. Mężczyzna trafia do aresztu, gdzie czeka na zarzuty. Szybko uświadamia sobie, że jego życie nie leży wcale w rękach adwokata Johna Stone'a i planu na obronę przygotowanego przez prawnika. Wszystko zależy od pewnego więźnia z Rikers Island.

Uderza mocniej

Dramat kryminalny autorstwa Richarda Price'e i Stevena Zailliana powstał na podstawie brytyjskiego serialu BBC „Criminal Justice" i opowiada skomplikowaną historię morderstwa. Tytuł wyróżnia się dopracowanymi kontekstami kulturowymi i politycznymi, a opowieść docenili widzowie i krytycy na całym świecie.

„Długa noc" uzyskała 94 proc. pozytywnych opinii ekspertów na Rotten Tomatoes. Widzowie ocenili serial na jeden procent mniej w skali świeżości. „Czwarty sezon »Detektywa« to przy tym bajka dla dzieci", „Nie wiem, jak twórcy to zrobili, ale tutaj dosłownie każda scena przykuwa do ekranu" – pisze jeden z zachwyconych widzów.

„Więcej takich zjawiskowych seriali", „genialny", „serial idealny", „nie zapomnę go do końca życia", „arcydzieło", „najlepsze godziny mojego życia", „paraliżuje", „nie mogłam się po nim pozbierać" – piszą inni.

Lepszy od „Detektywa"

Krytycy niemalże jednogłośnie stwierdzili, że „Długa noc" jest świetnie skonstruowana i zagrana. W wielu recenzjach powtarzały się porównania do uznawanego za jeden z najlepszych seriali w historii „Prawo ulicy". Craig Mathieson z „The Age" stwierdził, że po 10 latach od premiery produkcji „Długa noc" jest jeszcze bardziej aktualna i zdaje się nawet boleśniejsza niż wcześniej.

W głównej roli w serialu możemy zobaczyć Riza Ahmeda, który niedawno zagrał w chwalonym serialu „Bait" oraz „Fenickim układzie" Wesa Andersona. U boku aktora wystąpił Bill Camp („Siła perswazji", „Żegnajcie laleczki"), Michael Kenneth Williams („Prawo ulicy", „Zakazane imperium") oraz John Turturro znany ze świetnej roli w „Rozdzieleniu".

Joanna Chojnacka

DŁUGA NOC
serial kryminalny, USA 2016, tw. James Marsh, wyk. Riz Ahmed, John Turturro, Amara Karan, Michael Kenneth Williams, Poorna Jagannathan
8 odc., HBO Max

Czy Miśki z serialu „The Bear" zdobędą upragnioną gwiazdkę Michelin? · FOT. FX

Znów chodzi o jedzenie

Co mają wspólnego animowany szczur, sanepid i „Władca Pierścieni" z nowym sezonem „The Bear"?

Gotować każdy może, lecz tylko nieustraszeni zostaną mistrzami". To zdanie Auguste'a Gusteau, fikcyjnego szefa kuchni z bajki „Ratatuj" stało się inspiracją dla bohaterów serialu „The Bear". 5. sezon to najbardziej szalona doba dla załogi, czule nazywającej siebie Miśkami.

Obyś restaurację prowadził

W poprzednim sezonie okazało się, że jedyną dochodową częścią ekskluzywnej restauracji The Bear, prowadzonej przez szefa kuchni Carmy'ego Berzatto (Jeremy Allen White) i jego prawą rękę Sydney Adamu, jest okienko z kanapkami z wołowiną – pozostałość po rodzinnej knajpce, od której wszystko się zaczęło.

Carmy uznał, że musi porzucić branżę. Ale jego siostra Natalie (Abby Elliott), kuzyn Richie (Ebon Moss-Bachrach), a przede wszystkim Sydney – postanowili się nie poddać i w ciągu dwóch miesięcy zdobyć gwiazdkę Michelin. Tyle że zegar odliczający czas, jaki im pozostał, właśnie pokazał same zera.

Tempo i emocje

Sezon piąty zaczyna się o poranku dnia, w którym do restauracji ma przyjść ktoś od Michelin. A przynajmniej tak podejrzewa ekipa, chcąca, by wszystko było na najwyższym możliwym poziomie. Świat ma jednak inne plany.

Nad Chicago szaleje ulewa, w chłodni świecą pustki, karty kredytowe nie działają, a część kelnerów odeszła. Mało? No to jeszcze pęka rura i zalewa część zaplecza restauracji. A to wszystko tylko w pierwszych minutach.

Przez kolejnych sześć odcinków wszystkim pali się grunt pod nogami. Nawala także system rezerwacyjny, który po odwieszeniu przyjął trzykrotnie więcej gości, niż restauracja mogła pomieścić.

Czy ktoś zadzwoni po sanepid?

W szaleńczym tempie przeskakujemy zatem między kuchnią a salą, gdzie Richie próbuje zapanować nad chaosem tak, by goście niczego nie zauważyli.

Próba dogodzenia gościom prowadzi do desperackich kroków. A mnie w głowie dźwięczy pytanie: gdzie jest sanepid? Przecież częściowo zalana wodą z kanalizacji restauracja, z niedziałającym zmywakiem, a później także kuchenką gazową to zagrożenie dla zdrowia gości, a nie kandydatka do gwiazdki.

Najważniejsze jednak, że w finałowym sezonie serial skupił się na swoich największych skarbach – bohaterach i jedzeniu. Każdy z Miśków przeszedł w serialu własną drogę i dostał szansę, żeby się czegoś nauczyć. By się rozwinąć, by lepiej poznać siebie.

Finał w słońcu

Gdzie w tym wszystkim „Władca Pierścieni", zapytacie? Jego finał, czyli liczne zakończenia „Powrotu króla", z których każde wydawało się już tym ostatnim, przeszedł do historii kina. A „The Bear" idzie jego śladem. W finałowym odcinku żegnamy się, żegnamy i żegnamy, wysłuchujemy też przydługiego, chaotycznego monologu Carmy'ego.

Ale w przeciwieństwie do reszty sezonu nasi bohaterowie w końcu skąpani są w słońcu.

Ostatecznie w moim rankingu „The Bear" ląduje obok najlepszych filmów o kucharzach i jedzeniu, jakie powstały w XXI wieku: „Ratatuja" i „Szefa".

Maja Staniszewska

THE BEAR
serial komediowo-dramatyczny, USA 2022-26, wyk. Jeremy Allen White, Ebon Moss-Bachrach, Ayo Edebiri, Lionel Boyce, Liza Colón-Zayas, Abby Elliott, Edwin Lee Gibson

5 sezonów, Disney+

„WYBORCZĄ TV" redaguje Magdalena Birska; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Agata Łuszcz;
Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** SkyShowtime; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

PIĄTEK 7.08

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE
5. etap – start: Opole – Kocierz
10:55 | 11:30 | TVP SPORT
11:30 | EUROSPORT 1
15:20 | TVP 1

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Pogoń Szczecin – Motor Lublin
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Wisła Kraków – Wisła Płock
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN
18:30 | POLSAT SPORT 1
20:30 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
17:00 | 18:30 | 20:30 | 23:00 | CANAL+ SPORT2 HD

• WTA 125 – WARSAW T- MOBILE POLISH OPEN
1. półfinał gry pojedynczej
12:00 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał gry pojedynczej
14:00 | POLSAT SPORT 2
Finał gry podwójnej
16:00 | POLSAT SPORT 2

SOBOTA 8.08

BOKS

• ZUFFA BOXING
Aaron McKenna – Etinosa Oliha
00:20 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE
6. etap – start: Bukovina Resort – Bukowina Tatrzańska
12:30 | 13:10 | TVP SPORT
13:45 | EUROSPORT 1
15:20 | TVP 1

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA DO LAT 20
4. dzień
03:00 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Radomiak Radom – Górnik Zabrze
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Lech Poznań – Piast Gliwice
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Korona Kielce – Legia
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

SNOOKER

• CHINA OPEN
1. runda
08:00 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
18:30 | POLSAT SPORT 1
20:30 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
18:30 | CANAL+ SPORT2 HD
20:30 | CANAL+ SPORT2 HD
01:00 | CANAL+ SPORT2 HD
03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

• WTA 125 – WARSAW T- MOBILE POLISH OPEN
Finał gry pojedynczej
14:00 | POLSAT SPORT 2

NIEDZIELA 9.08

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE
UCI World Tour – 7. etap
13:25 | EUROSPORT 1
13:30 | 14:00 | TVP SPORT
15:20 | TVP 1

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA DO LAT 20
5. dzień
21:25 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• 2. BUNDESLIGA
FC Nürnberg – Dynamo Drezno
13:25 | ELEVEN SPORTS 3
Energie Cottbus – Hannover
13:25 | ELEVEN SPORTS 2
FC St. Pauli – Greuther Fürth
13:25 | ELEVEN SPORTS 1

• EMIRATES CUP
Arsenal FC – Borussia Dortmund
14:55 | POLSAT SPORT 3

• EREDIVISIE
Sparta Rotterdam – Feyenoord
12:10 | POLSAT SPORT 3

• PKO BP EKSTRAKLASA
Raków Częstochowa – KGHM Zagłębie Lubin
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
GKS Katowice – Wieczysta Kraków
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD
3. kolejka: GKS Katowice – Wieczysta Kraków
17:30 | TVP SPORT
Jagiellonia Białystok – Widzew Łódź
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

SNOOKER

• CHINA OPEN
1. runda
08:00 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
18:30 | POLSAT SPORT 1
20:30 | POLSAT SPORT 1

Lekkoatletyka. Na Mistrzostwach Europy w Birmingham o medale powalczy 74 polskich sportowców. Na zdjęciu: obrończyni tytułu – Natalia Bukowiecka. Transmisja z zawodów w TVP 1 i TVP Sport
· FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
18:30 | CANAL+ SPORT2 HD
20:30 | CANAL+ SPORT2 HD
01:00 | CANAL+ SPORT2 HD
03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PONIEDZIAŁEK 10.08

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA EUROPY W BIRMINGHAM
1. dzień – sesja poranna
11:30 | TVP SPORT
1. dzień – sesja wieczorna
20:30 | TVP 1

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
3. kolejka: Unia Skierniewice – Arka Gdynia
18:55 | TVP SPORT

• PKO BP EKSTRAKLASA
Śląsk Wrocław – Cracovia
18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

SNOOKER

• CHINA OPEN 1. runda
08:00 | EUROSPORT 1
13:30 | EUROSPORT 1

SPORTY WODNE

• MISTRZOSTWA EUROPY W PARYŻU I SAINT-DENIS
Pływanie – 1. dzień – sesja poranna
09:25 | TVP SPORT

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
00:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
01:00 | CANAL+ SPORT2 HD
03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 11.08

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA EUROPY W BIRMINGHAM
2. dzień – sesja poranna
11:30 | 20:00 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• MEMORIAŁ AGATY MRÓZ-OLSZEWSKIEJ O PUCHAR PREZYDENTA KOSZALINA
Francja – Włochy
17:30 | POLSAT SPORT 1
Polska – Ukraina
20:00 | POLSAT SPORT 1

SNOOKER

• CHINA OPEN
1. runda
08:00 | 13:30 | EUROSPORT 1

SPORTY WODNE

• MISTRZOSTWA EUROPY W PARYŻU I SAINT-DENIS
Pływanie – 2. dzień
09:25 | 18:25 | TVP SPORT

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
00:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
01:00 | CANAL+ SPORT2 HD
03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

ŚRODA 12.08

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA EUROPY W BIRMINGHAM
3. dzień – sesja poranna
11:30 | 20:45 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• COPA LIBERTADORES
1/8 finału – 1. mecz: Palmeiras – Cerro Porteño
23:55 | POLSAT SPORT 2
1/8 finału - Cruzeiro – Flamengo
02:25 | POLSAT SPORT 2

• SUPERPUCHAR UEFA
PSG – Aston Villa
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

SNOOKER

• CHINA OPEN
2. runda
08:00 | EUROSPORT 1
13:30 | EUROSPORT 1

SPORTY WODNE

• MISTRZOSTWA EUROPY W PARYŻU I SAINT-DENIS
Pływanie – 3. dzień
09:25 | 18:25 | TVP SPORT

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
00:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
Półfinał
01:00 | CANAL+ SPORT2 HD
03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 13.08

GOLF

• PGA TOUR – FEDEX ST. JUDE CHAMPIONSHIP
1. dzień
20:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• ARCTIC RACE OF NORWAY
UCI ProSeries – 1. etap
16:30 | EUROSPORT 2

• CZECH TOUR
UCI ProSeries – 1. etap
15:00 | EUROSPORT 2

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA EUROPY W BIRMINGHAM
4. dzień – sesja poranna
11:30 | TVP SPORT
4. dzień – sesja wieczorna
20:15 | TVP SPORT

SNOOKER

• CHINA OPEN
2. runda
08:00 | EUROSPORT 1
13:30 | EUROSPORT 1

SPORTY WODNE

• MISTRZOSTWA EUROPY
Pływanie – 4. dzień
09:25 | 18:25 | TVP SPORT

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
Finał
02:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP MASTERS 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | 19:00 | 21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
Finał
00:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PIĄTEK 7.08

Od A do Z

AFTER 2 ★★
melodramat, USA 2020, reż. Roger Kumble, wyk. Josephine Langford, Hero Fiennes Tiffin, Dylan Sprouse
20:00 | tvn 7
Drugie stadium szaleńczego związku szkolnego buntownika i prymuski, która wreszcie zrozumiała, że jego zachowanie to nie poza, ale typ charakteru. I tylko on to może zmienić. Ale czy zechce?

BABY BOOM, CZYLI KOGEL MOGEL 5 ★★
komedia, Polska 2024, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Maciej Zakościelny, Katarzyna Skrzynecka, Aleksandra Hamkało
22:25 | tvp 1
Panie z wielopokoleniowej patchworkowej (ale i nowobogackiej) rodziny szykują się na narodziny dziecka, co staje się okazją do satyrycznego wejrzenia we współczesne obyczaje nie tylko tego środowiska.

BO WE MNIE JEST SEKS ★★★
film biograficzny, Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota, Krzysztof Zalewski
20:00 | kino polska
Szara polska rzeczywistość lat 60. XX wieku a na jej tle barwny fenomen Kaliny Jędrusik – aktorki, piosenkarki, żony Stanisława Dygata i ikony tamtych lat – w kreacji nagrodzonej w Gdyni Marii Dębskiej.

BRUNET WIECZOROWĄ PORĄ ★★★
komedia, Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska
20:00 | stopklatka
Sensacyjna intryga pióra Stanisława Barei i ukrytego pod pseudonimem Stanisława Tyma obnaża paradoksy polskiej rzeczywistości dekady sukcesu. Ciągle śmieszy.

CHALLENGERS ★★★
komedia, USA 2024, reż. Luca Guadagnino, wyk. Zendaya, Josh O'Connor, Mike Faist
21:40 | cinemax
Od zawsze dwaj tenisiści rywalizują o koleżankę z akademii tenisowej – niegdyś mistrzynię kortu, dziś utalentowaną trenerkę, która dawniej była kochanką jednego, by ostatecznie poślubić drugiego.

Piąty element

19:55 | polsat
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Bajka dla dorosłych: świat potrzebuje harmonii, a jej gwarantem ma być piąty element – tajemnicza piękność z kosmosu, która skłania taksówkarza przyszłości do rzucenia wyzwania wszelkiemu złu.

FILM S.F.
FRANCJA 1997, REŻ. LUC BESSON, WYK. BRUCE WILLIS, GARY OLDMAN, MILLA JOVOVICH

CHIEF OF STATION ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
20:10 | ale kino+ hd
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

KRÓLOWE DRAGU I ZOMBIE ★★
horror, USA 2025, reż. Tina Romero, wyk. Katy M. O'Brian, Riki Lindhome, Haven
20:00 | cinemax
Kiedy hordy nieumarłych atakują Nowy Jork, w jednym z klubów Brooklynu odbywa się drag show. Gdy i tam pojawiają się zombie, queerowi artyści i uczestnicy imprezy stawiają czynny opór.

MARTWE ZŁO: PRZEBUDZENIE ★★★
horror, USA/Nowa Zelandia/Irlandia 2022, reż. Lee Cronin, wyk. Alyssa Sutherland, Lily Sullivan, Nell Fisher
21:45 | hbo
Nieformalna kontynuacja: w wyniku trzęsienia ziemi uwalniają się demony, które potrafią zawładnąć ludzkimi ciałami. Opanowują dwie skłócone ze sobą siostry, by zniweczyć ich wysiłki na rzecz pojednania.

MAXXXINE ★★★
horror, USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024, reż. Ti West, wyk. Mia Goth, Elizabeth Debicki, Moses Sumney
20:00 | hbo
Była gwiazda filmów porno, cudem ocalała z krwawej masakry na planie horroru, marzy o karierze w głównym nurcie Hollywood. Bliska spełnienia pragnień staje się celem stalkera - seryjnego mordercy.

NIEPOKONANI ★★★
dramat obycz., USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010, reż. Peter Weir, wyk. Dragoş Bucur, Colin Farrell, Ed Harris
22:10 | kino polska
Z syberyjskiego gułagu do Indii: dzieje dramatycznej ucieczki więźniów w latach II wojny światowej. Ucieczka – z polskim udziałem – prawdziwa, relacja niezupełnie, ale i tak uwiodła Petera Weira.

OSTATNI WIKING ★★★
komedia kryminalna, Dania/Szwecja 2025, reż. Anders Thomas Jensen, wyk. Mads Mikkelsen, Nikolaj Lie Kaas, Lars Ranthe
23:20 | hbo
Włamywacz po wyroku pędzi po łup, który ukrył brat. Ale brat cierpi na zaburzenia osobowości i teraz jest Johnem Lennonem. Tymczasem zjawia się dawny wspólnik, który swoją część łupu już roztrwonił.

POD GWIAŹDZISTYM NIEBEM ★★
komedia romantyczna, USA 2025, reż. Michelle Danner, wyk. Alex Pettyfer, Andy Garcia, Toni Collette
19:20 | canal+ premium
Prozaik musi pospiesznie skończyć swoją powieść, w czym przeszkadzają mu rozterki sercowe. Ucieka więc do Włoch, gdzie spotyka kobietę inspirującą, czy jednak zainteresowaną związkiem?

POLOWANIE ★★
film sens., USA 2025, reż. Raja Collins, wyk. Mel Gibson, Shelley Hennig, Sofia Hublitz
21:45 | canal+ premium
Mel Gibson jako mistrz survivalu, który wraz z córką ratuje z rzeki ranną kobietę, by wkrótce dowiedzieć się, że jest ścigana przez psychotycznego gangstera i jego ludzi. Rutyna aż piszczy.

VALERIAN I MIASTO TYSIĄCA PLANET ★★★
film fantasy, Francja/Chiny/Belgia/Niemcy/Arabia Saudyjska/USA/Kanada/Katar 2017, reż. Luc Besson, wyk. Dane DeHaan, Cara Delevingne, Clive Owen
20:00 | tvn
Luc Besson bawi się efektowną ekranizacją kultowego komiksu: para kosmicznych agentów specjalnych otrzymuje zadanie przejęcia obiektu nielegalnej transakcji, od którego zależy przyszłość Kosmosu.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

07:30 Welon, fura i brawura
08:00 Serwis Info
08:15 Chłopi (4/13) - serial obyczajowy Polska 1972
09:15 Ranczo VIII (11/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (6)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII (1)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (786)
12:55 Włochy – ostatnie dzikie zakątki (4) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Tour de Pologne (n. żywo)
16:45 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5740)
18:05 Reporterzy (586)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 34** (12) - serial kryminalny Polska 2026
21:25 **Drelich** (4/7) - serial krym. Polska 25, wyk. Paweł Małaszyński
22:15 **Tour de Pologne – kroniki**
22:25 **Baby Boom, czyli Kogel Mogel 5** - komedia Polska 2024 (100 min) **
00:05 **Operacja Mincemeat (Operation Mincemeat)** - dramat wojenny Wlk. Brytania/USA 2021 (135 min) ***

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Anna Dymna – spotkajmy się (440) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7638) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7638) - mag. Polska 2026
11:30 Operacja zdrowie (83)
12:00 Rodzinka.pl III (14/26)
12:35 Koło fortuny (2063)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1033)
14:30 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2064)
16:35 Familiada (3098)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1034)
18:50 Jeden z dziesięciu (17)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Rodzinka.pl XVIII** (6) - serial komediowy
20:40 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert Polska 2026
22:50 **To jest grane** (100) - program muzyczny
23:30 **Kabaretowa Noc Pod Gwiazdami – Lidzbark Warmiński 2025** (1, 2) - kabaret i satyra
01:45 **9. życie Louisa Draxa (The 9th Life of Louis Drax)** - thriller Kanada 2015, reż. Alexandre Aja (115 min) ***

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2088) - mag. informacyjny
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (2,3) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak
10:20 Trudne sprawy XX (2/40) - serial fab.-dok.
11:20 Gliniarze XVI (31,32) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
13:40 Dlaczego ja? 33 (25,26) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia (807)
15:55 Milionerzy (5) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (13,14) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (807)

19:55 **Piąty element (The Fifth Element)** - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson, wyk. Bruce Willis, Gary Oldman, Milla Jovovich (170 min) ***
22:45 **W jak morderstwo** - komedia kryminalna Polska 2021, reż. Piotr Mularuk (135 min) **
01:00 **Świat w płomieniach (White House Down)** - thriller USA 2013, reż. Roland Emmerich, wyk. Channing Tatum, Jamie Foxx (175 min) **

TVN

05:15 Recepta na stary dom IV (4) - serial dok.
05:40 Uwaga! (8060) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (34/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Zakręt – „Sakartvelo" XXV (5) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje (42) - mag. Polska 2026
11:25 Babski biznes II (6/8) - serial dok. Polska 2026
12:35 Ukryta prawda (54,55,57/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (38/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny III (9/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (42/50) - serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8061) - mag.

20:00 **Valerian i Miasto Tysiąca Planet (Valerian and the City of a Thousand Planets)** - film fantasy Francja/Chiny/Belgia/Niemcy/Arabia Saudyjska/USA/Kanada/Katar 2017 (180 min) ***
23:00 **Mad Max: Na drodze gniewu** - film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller (145 min) *****
01:25 **Batman** - film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves (215 min) ****

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (2,3/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (10,8/13)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (2/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (13)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (14) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (40,41)
20:00 **Puls Kabaret** - kabaret i satyra Polska 2026, program prowadzi Marcin Wójcik, Olga Łasak
00:00 **Kobiety mafii** - film sens. Polska 2018, reż. Patryk Vega, wyk. Olga Bołądź, Agnieszka Dygant, Katarzyna Warnke (175 min) **
02:55 **Lombard. Życie pod zastaw XVIII** (36) - serial obyczajowy Polska 2025, wyk. Zbigniew Buczkowski

TVN7

05:20 Ten moment (15/20) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (57,58,59/63) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (6,22,23) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (12) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (11,12/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (38/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (26/60)
20:00 **After 2 (After We Collided)** - melodramat USA 2020, reż. Roger Kumble, wyk. Josephine Langford, Hero Fiennes Tiffin, Dylan Sprouse (140 min) **
22:20 **Nad życie** - film obycz. Polska 2012, reż. Anna Plutecka-Mesjasz, wyk. Olga Bołądź, Danuta Stenka (120 min) **
00:20 **Gremliny rozrabiają (Gremlins)** - film s.f. USA 1984, reż. Joe Dante (140 min) ***

MEZZO

10:00 Sleeping Beauty - balet Szwajcaria 2022
12:05 Życie, które kocham: Menahem Pressler
12:50 Intermezzo
13:15 Marc-André Dalbavie: Melancholia sprzeciwu - opera Niemcy 2024
15:35 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy
16:55 Intermezzo
17:15 Gregory Porter na festiwalu Jazzaldia
18:45 Pink Martini w Peraladzie - koncert
20:30 Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów Rotterdam 2025 - muzyka klasyczna
21:55 Mahler: IX Symfonia – Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott
23:25 R. Wagner: Das Rheingold - opera Szwajcaria 2024

PULS 2

08:30 Wielkie przygody małego rekina II (6) - serial anim.
08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (51,52/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (37)
12:00 Psi patrol (16/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy (7/27)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony (10/26)
15:00 Miraculous II (18,24/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (9/27)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (28) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Zabójca - horror Aus. 2007, reż. Greg McLean

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (3/3) - serial sens. USA 1993
07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci X (56,57/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (35,36) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (60,1) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:55 Trudne sprawy XVI (27,28,29/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (49/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (537) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (50/65) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu
22:00 Leon zawodowiec - dramat krym. Francja/USA 1994, reż. Luc Besson
00:20 STOP Drogówka (331)

METRO

07:35 Tajemnice miłości
08:30 Szpital (19,20/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (52/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (75,76)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (37) - serial obycz.
15:50 Magda M. (13)
16:55 Idź na całość (8)
18:00 Złomowisko PL VI
19:00 Kartoteka V (9/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
20:05 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach - komedia USA 1988, reż. Alan Myerson, wyk. Bubba Smith
22:05 Szeregowiec Ryan - film wojenny USA 1998, reż. Steven Spielberg
01:30 Szpital (8/68)
02:30 Szkoła (63/72)

PIĄTEK 7.08

STOPKLATKA DVB-T

08:45 Robert Makłowicz (218) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher: Śmierć i dziewczyna III (2/8) - serial kryminalny
10:55 Górski lekarz XIV (4,5/8) - serial obycz. Niemcy/Austria 2021
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher: Morderstwo i mozzarella III (3/8) - serial krym. Australia 2015
14:00 Zajazd. Będzie się działo (15,16)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (4,11,8/13) - serial dok.
19:00 Aukcja w ciemno III (3,4/26) - serial dok.
20:00 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel (125 min) ***
22:05 Poltergeist - horror USA/Kanada 2015, reż. Gil Kenan (110 min) **
23:55 Ekstradycja (1,2) - serial sens. Polska 1995
02:40 Skrzydlate świnie - film obyczajowy Polska 2010 (130 min) ***

ALE KINO+

08:50 The Office PL (9,10/12) - serial kom. Polska 2021, wyk. Piotr Polak
10:00 Grantchester X (7,8/8)
12:05 Vera XI (4/6) - serial krym. Wlk. Bryt. 2022, wyk. Brenda Blethyn
14:00 Monster (Kaibutsu) - thriller Japonia 2023, reż. Hirokazu Kore-Eda, wyk. Sakura Andô, Eita Nagayama, Soya Kurokawa (150 min) ****
16:30 Zbrodnie na wybrzeżu II, cz. 1 II (1/3) - serial krym. Niemcy 2024
18:15 Vera XI (5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
20:10 Chief of Station - thriller USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart (125 min) **
22:15 Feralna noc (The Bag Man) - thriller USA/Bahama 2014, reż. David Grovic, wyk. Rebecca Da Costa, Robert De Niro, John Cusack (130 min) **
00:25 Boscy (Competencia oficial) - komediodramat Hiszp./Argentyna 2021, reż. Mariano Cohn, Gastón Duprat, wyk. Penélope Cruz (140 min) ****

TVP KULTURA DVB-T

08:35 Kolekcja (5)
09:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
09:25 Rodzina Leśniewskich
10:00 Miłość po południu (Love in the Afternoon) - melodramat USA 1957 (140 min) ****
12:20 Tajemnicza Claudia Cardinale - film dok.
13:25 Bo we mnie jest seks – piosenki Kaliny Jędrusik - koncert
14:30 Niebywała kariera Taylor Swift - film dok.
15:25 U Pana Boga za piecem - komedia Polska 1998 (110 min) ****
17:15 Rodzina Leśniewskich (2,3) - serial obycz.
18:20 Mistrzowie wideo (7)
18:55 Rawhide II (3) - western USA 1959
20:00 Pani Bovary (Madame Bovary) - dramat obycz. Francja 1991, reż. Claude Chabrol (150 min) ***
22:30 Powrót Sherlocka Holmesa (11/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1988
23:40 Wstęp do filmu (489)
23:45 Powidoki - film biograf. Polska 2016 (115 min) ***
01:40 Poza biurem - film krótkom. PL 22 (35 min)

HBO

09:10 Noc w zoo - film animowany Kanada/Francja/Belgia 2024 (90 min) ***
10:40 Policzalne - dramat obycz. Aus. 2024, reż. Marcelle Lunam (90 min) ***
12:10 Srebrna Gwiazda - dramat kryminalny USA 2025 (100 min) ***
13:50 Na planie (32) - mag.
14:20 Oszukana przez męża: Historia Morgan Metzer - dramat obycz. USA 2024 (85 min) ***
15:45 The Pitt II (3/15)
16:30 Piotruś Pan - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Australia/Nowa Zelandia 2003 (115 min) **
18:25 Podróż z seryjnym zabójcą - thriller USA/Wlk. Bryt. 2023 (95 min) **
20:00 MaXXXine - horror USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024 (105 min) ***
21:45 Martwe zło: Przebudzenie - horror USA/Nowa Zelandia/Irlandia 2022 (95 min) ***
23:20 Ostatni wiking - komedia kryminalna Dania/Szwecja 2025 (115 min) ***
01:15 Piekielne wakacje - horror USA/Kanada 2023 (85 min) **

CANAL+ PREMIUM

08:15 Copa 71 - film dok.
09:45 LARP. Miłość, trolle i inne questy - komedia Polska 2025 (95 min) ***
11:20 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min) **
13:15 Nadzieja - dramat obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min) **
14:55 Larger Than Life: Złota era boysbandów
16:30 Wicked - musical USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024 (165 min) ***
19:15 Łapu-Capu (188)
19:20 Pod gwiaździstym niebem - komedia romantyczna USA 2025 (100 min) **
21:00 The Walking Dead: Dead City III (2/8) - serial grozy USA 2026
21:45 Polowanie - film sens. USA 2025, reż. Raja Collins (105 min) **
23:30 Kill Bill - film sens. USA 2003, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman (110 min) ****
01:20 Kill Bill II - film sens. USA 2004, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman (135 min) ****

KINO POLSKA

07:30 Miś Kudłatek (4)
07:40 Reksio - serial anim.
08:25 Akademia Pana Kleksa: Przygoda księcia Mateusza (1) - film dla mł. Polska/ZSRR 1983, reż. Krzysztof Gradowski
10:00 Akademia Pana Kleksa: Tajemnica golarza Filipa (2) - film dla mł. Polska/ZSRR 1984, reż. Krzysztof Gradowski
11:40 Książę - film krótkometrażowy Polska 2021
11:55 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
13:55 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
15:50 C.K. dezerterzy, cz. 2 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986
17:25 Stawka większa niż życie (3,2) - serial wojenny
20:00 Bo we mnie jest seks - film biograficzny Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota
22:10 Niepokonani - dramat obycz. USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010, reż. Peter Weir, wyk. Dragoş Bucur, Colin Farrell
01:20 Po miłość - dramat obyczajowy Polska 2021, reż. Andrzej Mańkowski

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XV (5,6/12)
10:25 Świat według Kiepskich (5,19,31,34,10,5/35) - serial kom.
14:00 Z dala od zgiełku - melodramat USA/Wlk. Brytania 2015, reż. Thomas Vinterberg
16:20 S.W.A.T. Jednostka specjalna - film sens. USA 2003
18:55 1000 lat po Ziemi - film s.f. USA 2013, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Jaden Smith
21:00 Ambulans - film sens. USA/Jap. 2022, reż. Michael Bay, wyk. Jake Gyllenhaal
23:50 Nikita - film sens. Francja/Włochy 1990

WARNER TV

09:25 Prawo Agaty IV (9)
10:25 Pełniejsza chata III
11:30 Teraz albo nigdy! III (4,5)
13:25 Bajer z Bel-Air VI (23,24,1,2/24) - serial kom.
15:25 Pełniejsza chata III (1,2,3,4/18) - serial kom.
17:40 Rodzinne rewolucje - komedia romant. USA 2014
20:00 Jackie Chan: Przyjemniaczek - komedia kryminalna Hongkong 1998
21:55 Zabójcza broń - komedia sensacyjna USA 1987
00:05 Złoto pustyni - dramat wojenny USA/Australia 1999

CINEMAX

12:45 Mnich i karabin - komediodramat Bhutan/Tajwan/Francja/USA/Hongkong 2023
14:35 Motyl i skafander - film biograficzny Francja/USA 2007, reż. Julian Schnabel
16:25 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
18:25 Mr Deeds, milioner z przypadku - kom. USA 2002
20:00 Królowe dragu i zombie - horror USA 2025
21:40 Challengers - kom. USA 2024, reż. Luca Guadagnino
23:50 Aniołki Charliego - film sensacyjny USA/Niemcy 2000

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty V (8)
10:55 Lekarze II (2) - serial obycz.
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (7)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (29,30)
17:10 Filmowe duety (2)
17:40 Najpiękniejsza muzyka filmowa (2) - mag. muzyczny
17:55 Słodko-ostro - komedia USA 2021, reż. Geeta Malik
20:00 Plan ucieczki - film sensacyjny USA 2013
22:35 Morderstwo doskonałe - film sensacyjny USA 1998

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II (10/13)
09:15 Panna Scarlet i komisarz III (5/6) - serial krym.
10:15 Panna Marple (2/4)
12:15 Hudson i Rex IV
14:30 Poirot IX (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2003
16:40 Strażnik Teksasu III (2,9/25) - serial sens.
18:55 Poirot V (1/8)
20:00 Legenda telewizji - komedia USA 2004
22:00 Rob Roy - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1995
00:55 Carrie - horror USA 2013, reż. Kimberly Peirce

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (9,10/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (21/39) - serial anim.
11:00 Gang wiewióra 2 - film animowany Kanada 2017
13:00 Czarodziejki (11,12/22)
14:55 Transformers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
18:05 Zakręcony - komedia USA/Niemcy 2000
20:00 Jestem Bogiem - thriller USA 2011, reż. Neil Burger
22:10 Ciche miejsce 2 - horror USA 2020, reż. John Krasinski

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (3,3/7)
10:30 Rosamunde Pilcher: Mężczyzna moich marzeń - film obycz. Niemcy/A 2007
12:20 Pokój ze stajnią: Teściowa na horyzoncie - komedia Niemcy 2021
14:15 Inga Lindström: Zapomniany ślub - film obyczajowy Niemcy 2024
16:05 Käthe i ja (4/10)
18:00 Górski lekarz (4,4/8)
20:00 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2005
21:55 Kto nakarmi królika? - komedia Niemcy 2023
23:50 Górski lekarz (4,4/7)

AMC

08:20 Lodowiec - miniserial
12:20 Kupiec wenecki - dramat obycz. USA/Włochy/Luksemburg/Wlk. Bryt. 2004
15:10 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romantyczna Niemcy/USA 2002
17:15 Trudne słówka - komedia romantyczna USA 2004
20:00 Morderca mistrzów - film sens. Chiny/Hongkong 2014, reż. Teddy Chan
22:05 Alpha Dog - dramat krym. USA/Niemcy 2006
00:35 Przekręt - komedia kryminalna Wlk. Brytania/USA 2000, reż. Guy Ritchie

AXN

09:00 Castle IV (21,22/23)
11:00 MacGyver V (6,7/15)
13:00 Dowody zbrodni III (1,2/23) - serial sens.
15:00 Agenci NCIS: Hawaje II (20,21/22) - serial krym.
17:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (19,20/25)
19:05 Castle IV (23,1/23)
21:05 W 80 dni dookoła świata - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004
23:30 Wykiwać klawisza - komedia USA 2005, reż. Peter Segal, wyk. Adam Sandler

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (4/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Sprawy pana Booka
14:15 Agenci NCIS XVII (14/20)
15:10 Panna Marple IV (2/4)
17:05 Dalgliesh (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
19:00 Agenci NCIS XVII (15/20)
19:55 Poirot V (7/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
21:00 Marlow: klub zbrodni
22:00 Morderstwo w małym mieście (4/8) - serial krym.
22:55 Poirot V (7/8)

TVN STYLE

11:25 Ugotowani (9, 10) - reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (5, 15) - reality show Polska 24
15:35 Zgłoś remont (1) - reality show Polska 2026
16:35 Pary młode ponad miarę - serial dok. Polska 2020
17:40 Kuchenne rewolucje (13, 6, 11) - reality show
20:50 Bitwa o gości (1)
21:50 Jestem z Polski XVI
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:15 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (7/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (8) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Indie (10/12) - serial dok. Polska 25
11:15 101 napraw (4, 5)
12:15 Jeździć, obserwować IV
13:00 Mobilni mechanicy (5, 6)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe (8, 12) - program rozrywkowy
18:00 Raport Turbo (5040)
18:15 Moto kombat (11, 12, 13)
20:30 Duda kontra Szafrański
22:00 Raport Turbo (5040)
22:15 Wojny samochodowe (11, 12) - program rozrywkowy

BBC FIRST

08:45 Lewis VIII (1/6)
09:45 Ojciec Brown II (10/10)
10:45 Śmierć pod palmami V
11:55 Z pamiętnika położnej X
13:00 Ulica nadziei III (5,6/15)
15:00 Ojciec Brown IX (9/10)
16:00 Lewis VIII (1/6)
17:00 My Life is Murder (5/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XIV (4/8) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami V
21:00 Zaproszona
22:15 Tajemnice Brokenwood XII (6/6) - serial kryminalny
00:15 Annika (6/6)

FX

08:00 Kości XII (9/12)
09:00 SkyMed (9/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (8,9/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (10,11/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (13,14/24) - serial krym.
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (10,11/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (12,13/23)
22:00 Pociąg z forsą - komedia sensacyjna USA 1995
00:15 Z Archiwum X III

HGTV

08:00 Poszukiwacze domów: Australia - serial dok.
09:00 Remontujemy dom na plaży VII - serial dok.
09:55 Letnia chata na lata 12R
11:55 Usterka XI (15)
13:05 Moje miasto, mój dom IX
15:10 Mieszkanie na miarę II
17:05 Polowanie na ogród III
18:20 Weekendowa metamorfoza (5, 6) - reality show
20:10 Będzie pięknie (5/8) - serial dok. Polska 2025
21:10 Zgłoś remont (9)
22:05 House Hunters
00:20 Usterka XI (11,13)

BBC LIFESTYLE

08:10 Mistrzowie szycia (8)
09:20 Majorka: śródziemnomorskie smaki (3, 4, 5, 6)
11:25 Wymarzone domy (24)
12:25 Psijaciele w potrzebie
13:25 Mistrzowie ceramiki
14:35 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (25)
18:50 Psijaciele w potrzebie
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - pr. rozrywkowy
21:00 Miłosne przekręty (1/4)
22:00 Jak osiągnąć lepszy orgazm - film dok.
23:00 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (17/24)
08:55 Przyjaciele III (1,2, 3,4,5,6/25) - serial komediowy
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (11,12,13,14,15,16/24) - serial kom. USA 2019
14:30 Dwóch i pół IX (18,19,20,21/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (7,8,9, 10,11,12/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (17,18,19,20,21,22/24)
22:00 The Office PL IV
23:05 Comedy Club (2, 3)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (6/13)
09:05 Rodzinka.pl V (21/26)
09:40 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X - serial kom.
11:55 Komisarz Alex IV (7/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (12,13,1) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (8/13)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo X - serial kom.
19:30 Ojciec Mateusz 32 (2)
20:30 Komisarz Alex XXV (6) - serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo X - serial kom.
23:20 Ojciec Mateusz 32 (3)
00:20 Prokurator (5/10)
01:20 Oficerowie (10/14)

CANAL+ KUCHNIA

12:45 Michel Roux – sielskie smaki francuskiej kuchni II
13:45 Sekrety świata przypraw
14:50 U sąsiadów w kuchni XI
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (4)
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę
16:40 Jamie Oliver (4/4)
17:35 Po prostu Jamie (5)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (3)
18:55 m jak mięso (1)
19:25 Gotuj taniej z Jamiem
21:15 Anthony Bourdain X
23:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (3) - pr. rozrywkowy

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (6/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (13) - lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:55 Przekopiemy Ci ogródek
16:50 Gardeners' World (29)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (14) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty XI
23:00 Domy na krańcu świata

PLANETE+

12:35 360° – świat bez granic
13:40 Ocalić raj II (4)
14:45 Zdrajcy/Patrioci (5)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (2/8) - serial dok.
16:55 Świat z góry (4,5/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Od 0 do 9. Wielka historia liczb - serial dok.
19:45 Tutanchamon: wielkie odkrycie - film dok.
21:00 1874. Narodziny impresjonizmu - film dok.
22:50 Parada Równości
23:10 Planeta Seks (5/6)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Stacja Alaska III (2/8)
11:00 Przetrwać nad Jukonem VI (7/9) - serial dok.
12:00 Porty: Hiszpania
12:30 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia II - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Łowcy opali VIII (2/20)
17:00 Przemytnicy - serial dok.
18:00 Polscy truckersi (6)
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (6/17) - serial dok.
20:00 Szczęki w powietrzu: USA
21:00 Zawodowcy - serial dok.
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (3)

TVP HISTORIA

10:05 „Czas honoru – Powstanie" – na planie serialu
10:25 Plaże Europy (6/6)
11:30 Gdziekolwiek będę... - film dok. Polska 2009
12:35 Tutanchamon: życie, śmierć i dziedzictwo (2/3)
13:35 Królowie (75)
14:10 Czterej pancerni i pies
15:20 Sensacje XX wieku
17:40 Kolumbowie (3/5)
18:50 Wszystkie kolory świata
20:00 Miasto 44 - film woj. Polska 2014, reż. Jan Komasa
22:10 Historia w postaciach zapisana (9/12) - serial dok.

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4/7)
14:50 Największe tajemnice świata VII (1/10) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Jak to wyjaśnić IV (3/20)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (20)
18:10 Największe tajemnice świata VII (7) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Wojownicy wszech czasów (5) - serial dok. USA 2026
22:00 Starożytni kosmici XVII (8/17) - serial dok. USA 2025

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Pogodowe anomalie
13:00 Kataklizmy pogodowe
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (7/10) - serial dok.
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV - serial dok.
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (4)
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (4,5/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (2/11) - serial dok.
21:00 II wojna światowa: historia przed trybunałem
23:00 Norymberga

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX (11,12) - serial dok.
14:00 Łowcy nazistów (13/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (5/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Kosmos – niewyjaśnione tajemnice starożytności
21:00 Koloseum (3/8)
22:00 Naziści: ściśle tajna nauka (1,2/8) - serial dok.

BBC EARTH

08:50 Wielkie koty 24/7 II (1/6)
10:05 Życie na pustkowiu VII
11:05 Wędrówki z dinozaurami
12:10 Malownicze trasy kolejowe V - serial dok.
13:10 Wielkie koty 24/7 II (6/6)
14:25 W okowach mrozu V
16:25 Sekretne życie ogrodu
17:30 Wielkie koty 24/7 II (6/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V (10/10) - serial dok.
19:45 Wietnamskie przygody Billa Baileya (3) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu VI (3,4/22) - serial dok.
22:55 Na krawędzi katastrofy

POLSAT VIASAT HISTORY

09:15 II wojna światowa: cena imperium (9/13) - serial dok.
10:20 Największe postaci zimnej wojny II - serial dok.
11:30 Tajne bazy nazistów
12:20 Majowie: wojna pięciu królestw (1,2,3,4) - serial dok.
16:30 II wojna światowa: cena imperium (10/13) - serial dok.
17:35 Największe postaci zimnej wojny II (4) - serial dok.
18:50 Machu Picchu:
19:50 Wojny faraonów (4/4)
21:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
22:05 Sisi: zabójstwo cesarzowej - film dok. Niemcy 2018

SOBOTA 8.08

Od A do Z

300: POCZĄTEK IMPERIUM ★★★
dramat historyczny, USA 2013, reż. Noam Murro, wyk. Sullivan Stapleton, Eva Green
22:50 | tvn 7
Inspirowana komiksem Franka Millera opowieść o morskiej bitwie pod Salaminą, w trakcie której Temistokles dokonał tego, co się nie udało Leonidasowi pod Termopilami: powstrzymał perski najazd.

8. MILA ★★★★
dramat obycz., USA/Niemcy 2002, reż. Curtis Hanson, wyk. Eminem, Brittany Murphy, Kim Basinger
22:35 | canal+ premium
Biografia białego rapera wychowanego na przedmieściach Detroit – od początków do pierwszych sukcesów: na motywach biografii Eminema i z nim w roli głównej. Specyficzna atmosfera i Oscar za piosenkę.

80 MILIONÓW ★★★★
film przyg., Polska 2011, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Wojciech Solarz, Krzysztof Czeczot, Maciej Makowski
23:20 | tvp 1
Na faktach, choć w konwencji komedii sensacyjnej: w przeddzień ogłoszenia stanu wojennego działacze wrocławskiej „Solidarności" wycofują z banku depozyt o wartości 80 mln zł. Polski kandydat do Oscara.

BOŻE CIAŁO ★★★★★
dramat obycz., Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel
20:00 | kino polska
Jedenaście polskich Orłów, nominacja do Oscara oraz inne nagrody dla wziętej z życia historii uciekiniera z poprawczaka (Bartosz Bielenia!), który udając księdza, skraca drogę pewnej społeczności do Boga.

CZARNA RZEKA ★★★
dramat krym., Francja/Belgia 2018, reż. Erick Zonca, wyk. Vincent Cassel, Romain Duris, Sandrine Kiberlain
22:05 | ale kino+ hd
Policjant z problemem alkoholowym prowadzi poszukiwania zaginionego chłopca, rówieśnika jego syna, co rodzi w nim określone emocje, skupiające się na podejrzanie skorym do pomocy sąsiedzie.

Skażenie

21:00 | canal+ premium ★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Jak trwoga, to do Liama Neesona, tym razem emerytowanego agenta do walki z bioterroryzmem, który - przy odpowiednim wsparciu – poradzi sobie z grzybem-pasożytem, który opanował zrujnowaną bazę wojskową.

HORROR
USA/FRANCJA 2026, REŻ. JONNY CAMPBELL, WYK. JOE KEERY, GEORGINA CAMPBELL, LIAM NEESON

CZARNE BRACTWO. BLACKKKLANSMAN ★★★★
film biograficzny, USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee, wyk. John David Washington, Adam Driver, Alec Baldwin
23:25 | hbo
Historia z lat 70. XX wieku – niewiarygodna, ale prawdziwa: dwaj policjanci, w tym czarnoskóry, podejmują się penetracji struktur rasistowskiego Ku Klux Klanu w Colorado Springs. Oscar za scenariusz.

DESPERADO ★★★
film sens., USA/Meksyk 1995, reż. Robert Rodriguez, wyk. Antonio Banderas, Salma Hayek, Joaquim de Almeida
20:00 | cinemax
Szukający zemsty samotnik kontra setki przeciwników. Wyborny pastisz kina akcji według pomysłu Roberta Rodrigueza, a zarazem najpełniejsza odpowiedź na pytanie, dlaczego Banderas jest gwiazdą.

GLADIATOR ★★★★
dramat historyczny, USA/Wlk. Brytania/Maroko/Malta 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Joaquin Phoenix, Connie Nielsen
23:35 | cinemax
„Bracia! Nasze czyny za życia brzmią echem w wieczności" – krzyczał do żołnierzy przed bitwą generał Maximus. „Siła i honor" – odpowiedzieli i poszli za nim. Tę historię można oglądać bez końca.

KOBIETY PRAGNĄ BARDZIEJ ★★★
komedia romantyczna, USA 2009, reż. Ken Kwapis, wyk. Ben Affleck, Jennifer Aniston, Drew Barrymore
22:15 | tvn
Mieszkańcy (a przede wszystkim mieszkanki) Baltimore w poszukiwaniu szczęścia i miłości w bardziej stabilnych, a najlepiej sformalizowanych związkach. I zastęp gwiazd do podziwiania.

KOPNIĘCI W CZASIE ★★
komedia, Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau, wyk. Elsa Zylberstein, Didier Bourdon, Mathilde Le Borgne
19:20 | canal+ premium
Małżonkowie z dwójką dzieci na francuskiej prowincji żyją sobie szczęśliwie w 1958 roku aż do chwili, kiedy w wyniku porażenia prądem nie wylądowali w roku 2025. Zdołają się przystosować?

MIASTO 44 ★★★★
film wojenny, Polska 2014, reż. Jan Komasa, wyk. Wojciech Błach, Józef Pawłowski, Zofia Wichłacz
22:45 | tvp historia
Powstanie Warszawskie oczami dzisiejszej młodzieży: miejscami porywająca, aczkolwiek budząca kontrowersje pokolenia rodziców wizja Jana Komasy, ukazująca heroizm walczącego o wolność miasta.

ONI CIĘ ZABIJĄ ★★★
horror, USA 2026, reż. Kirill Sokolov, wyk. Zazie Beetz, Myha'la, Paterson Joseph
21:50 | hbo
Młoda kobieta podejmują pracę w ekskluzywnym nowojorskim apartamentowcu, który okazuje się świątynią szatana, zamieszkaną przez grono bogaczy, zyskującym nieśmiertelność dzięki składaniu ofiar z ludzi.

SHERLOCK HOLMES: GRA CIENI ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2011, reż. Guy Ritchie, wyk. Robert Downey Jr., Jude Law, Noomi Rapace
20:00 | tvn 7
Guy Ritchie idzie za ciosem: Sherlock Holmes i jego wierny druh doktor Watson na tropie złowieszczego profesora Moriarty'ego dążącego do wywołania światowego konfliktu. Brawurowa zabawa konwencjami.

WŁADZA ★★★
film sens., USA 2013, reż. Allen Hughes, wyk. Mark Wahlberg, Russell Crowe, Catherine Zeta-Jones
21:20 | tvp 1
Prywatny detektyw, były policjant, ma znaleźć dowody niewierności żony burmistrza Nowego Jorku, ale w wyniku intrygi polityka zostaje wrobiony w zabójstwo szefa kampanii wyborczej jego oponenta.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1 DVB-T

05:20 Film dokumentalny
06:20 Balans bieli (135)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1177)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo VIII (12/13)
09:50 Komisarz Alex XXIII (7)
10:50 Ojciec Mateusz XVIII
11:45 Skrzydła i sieci. Niezwykły taniec w powietrzu
12:50 15.10 do Yumy (3:10 to Yuma) - western USA 1957, reż. Delmer Daves (100 min)
14:30 Rozmowy na medal (8)
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Kolarstwo: Tour de Pologne (na żywo)
16:45 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:35 Rolnik szuka żony (9)
18:40 Jaka to melodia? (5817)
19:30 19.30 - wiadomości

20:25 **Gra z Cieniem** (6/13) - serial krym. Polska 2024, wyk. Natalia Rybicka, Marcin Hycnar, Grzegorz Małecki
21:20 **Władza (Broken City)** *** - film sens. USA 2013, reż. Allen Hughes, wyk. Mark Wahlberg (120 min)
23:20 **80 milionów** - film **** przygodowy Polska 2011, reż. Waldemar Krzystek (115 min)
01:15 **Baby Boom, czyli Kogel Mogel 5** - komedia ** Polska 2024 (100 min)

TVP2 DVB-T

05:15 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7639) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7639) - mag. Polska 2026
11:10 Przed ekranem
11:20 Górna półka smaku (7)
11:55 Zmiennicy (10)
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3099) - teleturniej Polska 2025
14:35 Koło fortuny (2065)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:15 Panna młoda
18:10 Va banque (1035)
18:45 Wyższa Szkoła Jazdy
19:10 Słowo na niedzielę (1175) - program religijny
19:25 Rodzinka.pl XVIII (7) - serial kom. Polska 2026

20:00 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert Polska 2026
22:15 **Piknik Country** - koncert Polska 2026
23:05 **Nigdy nie mów nigdy** ** - komedia Polska 2009, reż. Wojciech Pacyna, wyk. Anna Dereszowska, Jan Wieczorkowski, Edyta Olszówka, Robert Więckiewicz, Tomasz Sapryk (115 min)
01:00 **Whitney** - film dokumentalny Wlk. Brytania/USA 2018

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje - program reklamowy
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:30 Halo tu Polsat - magazyn Polska 2026
11:20 Farma (151, 152, 153) - reality show Polska 2025
14:35 Sezon na misia III (Open Season (3) - film anim. USA/Kanada 2010, reż. Cody Cameron (95 min)
16:10 Speed II – Wyścig z czasem (Speed 2: Cruise Control) - film sens. USA 1997, reż. Jan de Bont, wyk. Sandra Bullock, Jason Patric, Willem Dafoe, Temuera Morrison, Brian McCardie (160 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (463) - program publicystyczny Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf** (169) - kabaret i satyra Polska 2026
22:05 **Szybcy i wściekli V** *** **(Fast Five)** - film sens. USA/Brazylia/Japonia 2011, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Jordana Brewster (170 min)
00:55 **Wodny świat** ** **(Waterworld)** - film s.f. USA 95, reż. Kevin Reynolds, wyk. Kevin Costner (170 min)

TVN DVB-T

05:15 Nauka jazdy (5)
05:40 Uwaga! (8061) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (35/60)
06:50 Kuchenne rewolucje 31 (10) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień dobry wakacje (43) - mag. Polska 2026
11:30 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:30 Młode gliny (43/50)
14:40 W krzywym zwierciadle: Europejskie wakacje (National Lampoon's European Vacation) - komedia USA 1985, reż. Amy Heckerling (125 min)
16:45 Wyobraź sobie (Imagine That) - komediodramat USA/Niemcy 2009, reż. Karey Kirkpatrick, wyk. Eddie Murphy (135 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:45 Uwaga! (8062)

20:00 **Weź mnie za rękę** *** **(Take My Hand)** - dramat obycz. Australia 2024, reż. John Raftopoulos (135 min)
22:15 **Kobiety pragną bardziej (He's Just Not That Into You)** *** - komedia romantyczna USA 2009 (160 min)
00:55 **Constantine** - horror ** USA/Niemcy/Kanada/Wlk. Brytania 2005, reż. Francis Lawrence, wyk. Keanu Reeves, Rachel Weisz (150 min)

TV PULS DVB-T

06:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (13,12,9/13) - serial sens. Niemcy 2018
09:00 Taki jest świat (32)
09:25 Boso przez świat: Kosmici (76) - cykl reportaży
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XI (37,38,39,40,41) - serial obycz., wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Michał Chorosiński. Zuzanna spotyka „Meliniarę", o której dowiedziała się od narzeczonego. Zaniedbana kobieta była pierwszą miłością Piotra z liceum, kiedyś najpiękniejszą dziewczyną w szkole. Daje jej swoją wizytówkę, oferując pomoc.
20:00 **12 godzin (Stolen)** ** - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage, Josh Lucas (120 min)
22:00 **Ocean ognia (Hunter Killer)** *** - thriller USA/Chiny/Wlk. Brytania 2018, reż. Donovan Marsh, wyk. Gerard Butler, Gary Oldman, Common (135 min)
00:15 **Terytorium wroga** *** **(Forces spéciales)** - dramat wojenny Francja 2011 (145 min)

TVN7 DVB-T

05:55 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III - serial dok.
06:50 New Looney Tunes III (17) - serial anim. USA 2019
07:35 Psi Patrol: Wielki Film - film anim. Kanada/USA 2023
09:25 Zgłoś remont (10)
10:30 Bitwa o gości (6)
11:35 Ukryta prawda (14,15,16/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023
14:35 Szpital św. Anny (11,12/50) - serial obycz.
16:40 Detektywi (9/56)
17:45 Gremliny II (Gremlins 2: The New Batch) - film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan, Phoebe Cates, Haviland Morris (135 min)
20:00 **Sherlock Holmes: Gra cieni (Sherlock Holmes: A Game of Shadows)** **** - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2011 (170 min)
22:50 **300: Początek imperium (300: Rise of an Empire)** *** - dramat hist. USA 2013, reż. Noam Murro, wyk. Sullivan Stapleton (125 min)
00:55 **Reich** - film sensacyjny ** Polska 2001, reż. Władysław Pasikowski (120 min)

MEZZO

10:00 Gaetano Donizetti: Lukrecja Borgia - opera B 2026
13:00 Intermezzo
13:30 Avishai Cohen Quintet – Jazz in Marciac - koncert
15:05 Portico Quartet – Jazz à Junas - koncert Francja 2022
16:25 Intermezzo
17:00 Glass: Another Look at Harmony – Les Métaboles, Léo Warynski - muzyka klasyczna
17:55 L'Ensemble Intercontemporain gra utwory Roberta Negro - muzyka klasyczna
18:55 Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott, E. Pahud: Ibert, Mahler
20:30 Georges Bizet: Poławiacze pereł - opera F 2023
22:25 Klaus Mäkelä, Królewska Orkiestra Concertgebouw: Sibelius, Mozart
00:00 Nielsen: Symfonia nr 5

PULS 2

08:25 Futrzaki ruszają na ratunek - film anim. Rosja 2018
09:50 Kurozając i zagadka Chomika Ciemności - film anim. USA/Belgia/F 2022
11:25 Wojciech Cejrowski. Boso – Karaiby (4, 5, 6)
13:40 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (4, 5)
15:40 Trzech weteranów - komedia Czechosł. 1983
17:45 Dzielny krawczyk - film fantasy Niemcy 2008
19:00 Nel i tajemnica Kurokota - film anim. F 2021
20:55 Test na teściów - komedia Francja 2024, reż. Julien Hervé, wyk. Christian Clavier
22:50 Beowulf – Droga do sprawiedliwości - film fantasy Kanada/Islandia/Wlk. Brytania/USA/Australia 2005
01:00 Wstydliwe choroby V

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (339) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo
10:30 Mini Galileo
10:40 Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
12:45 Królową być - komedia F 2005, reż. Valérie Lemercier, wyk. Valérie Lemercier, Lambert Wilson, Catherine Deneuve, Michel Aumont
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (36,37,38,39,40/65) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk, Wojciech Sikora
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (37,38,39,40) - serial kryminalny Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik
00:00 Gwiazdy kabaretu (167, 168) - kabaret i satyra

METRO DVB-T

07:05 Gorączka złota XI (19/21) - serial dok. USA 2021
08:00 Klan z Alaski II (2,3/16)
10:00 Złomowisko PL VI (1,2) - serial dok. Polska 2018
13:00 Strażacy 24h - serial dokumentalny Polska 2020
14:05 Makłowicz w drodze (3)
14:40 Farma Clarksona (2/8)
15:50 Jestem z Polski (5,6/9) - serial dok. Polska 2018
17:50 Kryminalni VII (12,13/13) - serial krym. Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk
20:00 Na bank się uda - komedia kryminalna Polska 2019, reż. Szymon Jakubowski, wyk. Marian Dziędziel, Lech Dyblik
22:10 Magic Mike: Ostatni taniec - komedia USA 2022, reż. Steven Soderbergh
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (9/15)

SOBOTA 8.08

STOPKLATKA DVB-T

08:00 Komisarz Rex V (8,9/13) - serial sensacyjny Austria/Niemcy 99
10:00 Hudson i Rex III (1,2/16) - serial krym. Kanada 21
12:00 Robin z Sherwood (6/6) - serial fantasy
13:10 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński (125 min) ****
15:15 Smoking (The Tuxedo) - komedia sensacyjna USA 2002, reż. Kevin Donovan (130 min) **
17:25 Ława przysięgłych (Runaway Jury) - thriller USA 2003, reż. Gary Fleder (155 min) ***
20:00 Człowiek mafii (Heist) - film sens. USA 2015, reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro, Jeffrey Dean Morgan, Morris Chestnut (120 min) **
22:00 Efekt motyla (The Butterfly Effect) - thriller USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber (145 min) ***
00:25 Turbulencja (Turbulence) - film sensacyjny USA 1997, reż. Robert Butler, wyk. Ray Liotta (135 min) *

ALE KINO+

08:25 Nasze córki (Voor de meisjes) - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025 (130 min) ****
10:35 Tim Burton: Potwór w kinie - film dok.
11:50 Bracia ze stali (The Iron Claw) - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Sean Durkin (155 min) ****
14:25 Nora Roberts – Niebo Montany (Montana Sky) - thriller USA 2006, reż. Mike Robe (120 min) **
16:25 Zbrodnie na wybrzeżu II, cz. 2 II (2/3) - serial krym. Niemcy 2024
18:20 Mój synek (Mon Garcon) - thriller Francja/Belgia 2017, reż. Christian Carion, wyk. Guillaume Canet (110 min) **
20:10 Ocalona (Survivor) - film sens. USA/Wlk. Brytania 2015, reż. James McTeigue (115 min) **
22:05 Czarna rzeka (Fleuve noir) - dramat krym. Francja/Belgia 2018, reż. Erick Zonca (135 min) ***
00:20 Zabić, jak to łatwo powiedzieć (Killing Them Softly) - thriller USA 2012 (120 min) ***

TVP KULTURA DVB-T

08:15 Luz i dźwięki (9/9)
08:20 Jak działa jamniczek - film animowany Polska 1971 (25 min)
08:45 U Pana Boga za piecem - komedia Polska 1998, reż. Jacek Bromski (110 min) ****
10:35 Kosmos 1999 (19/24)
11:40 Fontainbleau – prawdziwy dom francuskich monarchów
12:45 Franco Zeffirelli. Obrazy życiem malowane - film dok.
14:00 Zakazane piosenki - dramat wojenny Polska 1947, reż. Leonard Buczkowski (115 min) ***
15:55 Noce i dnie (12/12)
17:05 MANIFESTA – Zagłębie Ruhry 2026 - reportaż
17:40 Miłość po południu (Love in the Afternoon) - melodramat USA 1957 (140 min) ****
20:00 Jackie Brown - dramat krym. USA 1997, reż. Quentin Tarantino, wyk. Pam Grier (160 min) ***
22:40 63. KFPP w Opolu (217)
23:45 Pani Bovary (Madame Bovary) - dramat obycz. Francja 1991, reż. Claude Chabrol (155 min) ***

HBO

09:25 Boska Sarah Bernhardt - film biograficzny Francja/Belgia 2024, reż. Guillaume Nicloux (100 min) ***
11:05 Kosmiczny Jet: Obóz Kosmiczny - film anim. USA 2023, reż. David Mucci Fassett (85 min) ***
12:30 Milion minut - komedia Niemcy 2024 (125 min) ***
14:35 Alita: Battle Angel - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019 (120 min) ****
16:35 Moon: Panda i ja - komedia Francja/Belgia 2025 (100 min) **
18:15 Najlepiej jak potrafisz - komedia romantyczna USA 2025, reż. Michael J. Weithorn (105 min) ***
20:00 Mortal Kombat - film s.f. USA/Australia 2021, reż. Simon McQuoid, wyk. Lewis Tan (110 min) ***
21:50 Oni cię zabiją - horror USA 2026, reż. Kirill Sokolov (95 min) ***
23:25 Czarne bractwo. BlacKkKlansman - film biograf. USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee (130 min) ****
01:35 W dzikim galopie - dramat obycz. USA 2024, reż. Daniel Minahan (115 min) ***

CANAL+ PREMIUM

09:40 Łapu-Capu (189)
09:55 Jutro będzie nasze - komediodramat Włochy 2023 (115 min) ****
11:50 Kiedy nadchodzi jesień - dramat obycz. Francja 2024 (100 min) ***
13:30 Anna Karenina - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Joe Wright (130 min) ***
15:40 Jason Bourne - film sens. USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016 (120 min) ***
17:40 Dalej jazda! 2 - komedia PL 2026, reż. Mariusz Kuczewski (100 min) ***
19:20 Kopnięci w czasie - komedia Francja/Belgia 2025 (100 min) **
21:00 Skażenie - horror USA/Francja 2026, reż. Jonny Campbell, wyk. Joe Keery, Georgina Campbell (95 min) ***
22:35 8. mila - dramat obycz. USA/Niemcy 2002, reż. Curtis Hanson, wyk. Eminem (110 min) ****
00:25 Everest - thriller USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur (120 min) ****

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 16B/68 - film dok. Polska 1968
07:55 Polska Kronika Filmowa 52AB/68 - reportaż Polska 68
08:15 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1977
08:40 Bolek i Lolek (9,10/13) - serial anim. Polska 1966
09:05 Reksio - serial anim.
09:30 Siedem życzeń (1,2/7) - serial młodzieżowy Polska 1984, wyk. Daniel Kozakiewicz
11:40 7 słów o przemijaniu - film dok. Polska 2021
11:55 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
14:35 Pan Wołodyjowski - film hist. Polska 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka
17:50 Anna German - serial biograf. Ukraina/Polska/Chorwacja 12, wyk. Joanna Moro
20:00 Boże Ciało - dramat obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna
22:20 Job, czyli ostatnia szara komórka - komedia Polska 2006, reż. Konrad Niewolski, wyk. Borys Szyc
00:15 Trick - film sensacyjny Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk

POLSAT FILM

12:40 Ania z Zielonego Wzgórza: dalsze losy - dramat obyczajowy Kanada 2000
14:40 Gęsia skórka 2 - komedia Wlk. Brytania/USA 2018
16:30 Minionki - film anim. USA 2015, reż. Kyle Balda
18:25 Szybcy i wściekli VI - film sens. USA/Japonia/Hiszpania/Wlk. Brytania 2013
21:00 Prometeusz - film s.f. USA/Wlk. Bryt. 2012, reż. Ridley Scott, wyk. Noomi Rapace
23:35 Pierwszy śnieg - dramat krym. Wlk. Brytania/USA/Szwecja/Japonia/Chiny 2017

KINO TV

08:00 Strażnik Teksasu II (21,24/24) - serial sens.
12:00 Bitwa o Anglię - film wojenny Wlk. Brytania/USA/Francja/Hiszpania 1969
14:50 RoboCop - film s.f. USA 2014, reż. José Padilha
17:05 Zaginione miasto Z - film biograficzny USA 2016
20:00 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson
22:00 G.I. Jane - film sens. USA/Wlk. Brytania 1997, reż. Ridley Scott, wyk. Demi Moore
00:45 Cyborg - film s.f. USA 1989, reż. Albert Pyun

WARNER TV

11:25 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Aus. 2007, reż. Curtis Hanson
13:55 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
16:55 Akademia policyjna III - komedia USA/Kanada 1986
18:35 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski - komedia USA 1987, reż. Jim Drake
20:15 Akademia Policyjna V - komedia USA 1988
22:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (12,13,14/22)
00:45 Parszywa dwunastka - film woj. USA/Wlk. Bryt. 1967

PARAMOUNT

09:00 Tysiąc słów - komedia USA 2012, reż. Brian Robbins
11:05 Ostatni władca wiatru - film przygodowy USA 2010
13:20 Gang Wiewióra - film animowany USA/Kanada/Korea Południowa 2014
15:00 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018
17:45 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
20:00 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020
22:00 Poziom mistrza - film sensacyjny USA/Australia/Wielka Brytania 2020

CINEMAX

12:00 Śniadanie na Plutonie - komediodramat Irlandia/Wlk. Brytania 2005, reż. Neil Jordan
14:05 Challengers - kom. USA 2024, reż. Luca Guadagnino
16:15 Piksele - komedia USA/Chiny 2015, reż. Chris Columbus
18:05 Barry Seal: Król przemytu - film sens. USA 2017
20:00 Desperado - film sensacyjny USA/Meksyk 1995
21:45 Krucjata Bourne'a - thriller USA/Niemcy 2004
23:35 Gladiator - dramat historyczny USA/Wielka Brytania/Maroko/Malta 2000

ROMANCE TV

07:40 Górski lekarz (1,1,2/8)
12:25 Familie Bundschuh: Jesteście oczywiście zaproszeni - film obycz. Niemcy 2018
14:20 Rejs ku szczęściu
16:15 Doktor Herz i doktor Holly: Diagnoza „nowy start" - dramat obycz. Niemcy 2023
18:05 Doktor Herz i doktor Holly: Matczyne uczucia - dramat krym. Niemcy 2023
20:00 Zabójcze tropiki (3,4/8) - serial krym. Francja 2021
22:15 Kryminał z Bolzano (2) - serial krym. Niemcy 2016
00:05 Karla, Rosalie i dziura w ścianie - kom. Niemcy 2021

TVN FABUŁA

08:05 Prawo Agaty VI (10,11)
10:05 Psi Patrol: Wielki Film - film anim. Kanada/USA 2023
11:50 Step Up: Taniec zmysłów - film muz. USA 2006
14:00 Kochaj i tańcz - komedia romantyczna Polska 2008
16:45 Harry Potter i komnata tajemnic - film przygodowy Wlk. Brytania/USA 2002
20:00 Harry Potter i więzień Azkabanu - film przyg. Wlk. Bryt./USA 2004, reż. Alfonso Cuarón, wyk. Daniel Radcliffe
23:00 Blade – wieczny łowca II - horror USA/Niemcy 2002

AMC

08:50 Powiedz „tak" - komedia romant. USA/Niemcy 2001
11:10 Stara miłość nie rdzewieje - komedia romantyczna USA 2006, reż. Jesse Peretz
12:55 Dom Latających Sztyletów - film sensacyjny Chiny/Hongkong 2004
15:20 Przypadkowy mąż - komedia USA/Irlandia 2008
17:10 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
20:00 Wilk - horror USA 1994
22:45 Kwarantanna II: Terminal - horror USA 2011
00:35 Lwie serce - film sens. USA 1990, reż. Sheldon Lettich

AXN

08:10 FBI: International IV (16/22) - serial akcji USA 2025
09:10 FBI: Most Wanted IV
10:10 MacGyver IV (11,12, 13,1,2/13) - serial akcji USA 2020, wyk. Lucas Till
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (20,21,22,1,2/22)
20:00 John Rambo - film sens. Niemcy/USA/Tajlandia 2008, reż. Sylvester Stallone
21:55 Bad Boys For Life - film sensacyjny USA 2020
00:20 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005

EPIC DRAMA

08:25 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024
11:30 Agenci NCIS XVII (11,12,13,14/20) - serial krym.
15:00 Panna Marple V (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania
17:00 Poirot IV (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 1992
19:20 Agenci NCIS XVII (15/20)
20:15 Detektyw Murdoch XIX - serial kryminalny Kanada/ Wielka Brytania 2025
21:10 Komisarz Maigret II: Maigret i noc na rozdrożu (1) - dramat krym. Wlk. Bryt. 2017
23:00 Hiszpańska księżniczka: Serce kontra powinność (5/8)

TVN STYLE

11:30 Jestem z Polski VII (3,11,13/15) - serial dok.
14:35 Ostre cięcie (1)
15:36 Bitwa o gości (1) - reality show Polska 2025
16:35 Do zobaczenia II (2/11) - cykl reportaży Polska 2025
17:05 Zgłoś remont (2) - reality show Polska 2026
18:05 Ugotowani (1)
19:05 Kuchenne rewolucje (1, 6) - reality show Polska 16
21:05 Śmierć Diany: dwa śledztwa (1/4) - serial dok.
22:15 Ślub od pierwszego wejrzenia (9, 10) - real tv

TVN TURBO

08:10 Usterka XVI (22)
08:40 Samochód marzeń (2) - mag. motoryzacyjny
09:35 Ciężarówką przez Stany III (3,4,5,6/10)
12:30 Wojny samochodowe (12, 13, 14) - pr. rozrywkowy
15:30 Zawodowi handlarze
17:00 Mobilni mechanicy
18:30 Usterka XVI (23)
19:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (7) - mag.
20:15 Z drugiej ręki (5)
21:00 Naprawy nie do naprawy
21:45 Moto kombat (9)
22:25 Zawodowi handlarze
23:10 Wojny samochodowe

BBC FIRST

08:35 McDonald i Dodds IV
10:20 Morderstwa w Midsomer (4,4/4) - serial krym.
12:35 Ojciec Brown IX (8,9,10/10) - serial krym.
15:35 My Life is Murder V (4)
17:35 Z pamiętnika położnej X (4/7) - serial obyczajowy
18:45 Śmierć z dala od palm II
19:55 Śmierć pod palmami V (3/8) - serial kryminalny Wlk. Brytania/Francja 2016
21:00 Annika II (1/6)
22:05 Milczący świadek XXIII
00:15 Zaproszona - miniserial

FX

08:40 Agenci NCIS: Sydney III (6,7) - serial kryminalny
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (2,3/24) - serial krym.
12:20 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (4,5,6/23)
15:05 Z Archiwum X III (14,15,16/24) - serial s.f.
17:55 Spider–Man - film s.f. USA 2002, reż. Sam Raimi, wyk. Tobey Maguire
20:20 Kod da Vinci - thriller USA/Malta/F/Wlk. Bryt. 2006
23:30 Resident Evil: Apokalipsa - horror Niemcy/Wlk. Brytania/USA/Kanada/Francja 2004, reż. Alexander Witt

HGTV

08:00 Najdziwniejsze domy na wynajem (1, 2) - reality show
09:05 Nowa Maja w ogrodzie
10:35 Uratuj swój ogród (19)
11:35 Wymarzony dom za granicą - serial dok.
12:40 Pogromcy chaosu (2)
13:40 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
15:35 Polowanie na ogród II
17:15 House Hunters (6, 7, 8)
18:55 Będzie pięknie (5/8)
19:55 Weekendowa metamorfoza (5, 8) - reality show
21:45 Mieszkanie na miarę II
23:35 Usterka XI (18,12,14)

BBC LIFESTYLE

08:45 Mistrzowie ceramiki (4) - teleturniej muzyczny
09:50 Wielkie nowozelandzkie wypieki (3, 4) - show
12:40 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
14:30 Najlepsze hotele Indii
15:30 Zapraszam do stołu (13, 14, 15, 16) - mag. kulinarny
17:35 Jane Austen: narodziny geniuszu (1/3) - serial dok.
18:45 Bajecznie bogaci agenci
20:00 Bake off: zawodowcy
22:00 Matthew Perry i Ketaminowa Królowa
23:05 Wstydliwe choroby: online III (6,7/8) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan (6/22) - serial kom. USA 2016
08:30 Teoria wielkiego podrywu XI (17,18,19,20,21,22, 23,24,1,2/24) - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu XII (3,4/24)
13:30 Przyjaciele II - serial kom.
18:30 Przyjaciele II (17/24)
19:00 Duchy (10,12/18)
20:00 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1995
22:00 The Office PL II (2,3/12)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:00 Na sygnale
10:20 Ranczo X (4)
12:00 Rodzinka.pl XVIII
13:35 Ojciec Mateusz 31 (7,8) - serial krym. Polska 2024
15:35 Komisarz Alex XXV (6) - serial krym. Polska 2026
16:30 Ranczo X - serial kom.
17:30 Czterdziestolatek (8)
18:45 Ogniem i mieczem (1/4) - serial Polska 2000, wyk. Michał Żebrowski
19:50 Ojciec Mateusz 31 (9,10,11) - serial kryminalny
22:45 Ranczo X - serial kom.
00:40 Komisarz Alex XXV (6) - serial krym. Polska 2026

CANAL+ KUCHNIA

13:10 Dzień dobry, obiad (6)
13:40 Jamie Oliver (1, 2)
14:30 U sąsiadów w kuchni
15:40 ABC gotowania (6)
16:05 m jak mięso (3, 4)
16:55 Jamie Oliver (4)
17:50 Ekoporady z Julią Oleś II
17:55 Ziemia, ogień i smak (1)
18:50 Jedz, podróżuj, smakuj (4,5) - serial dok. Aus. 2025
19:55 Podróże piekarza z Hebrydów (4) - mag. kulinarny
20:50 Kulisy wielkiej kuchni
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (4)
22:30 Kuchenny recykling (6)

CANAL+ DOMO

09:30 Mam zamek III (5)
10:00 Daleko od miasta XIII (3)
10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:15 Cuda z drewna (6/12)
13:10 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (6)
14:10 Wielkie projekty: Australia XI (6/10) - serial dok.
15:20 Gardeners' World (18)
16:30 Mam zamek III (5,6)
17:30 Kupione i co dalej? (3)
18:00 Daleko od miasta XIII
19:00 Zbudujemy ten dom
20:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
21:00 Wielkie projekty XII
22:10 W mieście czy na wsi

PLANETE+

12:30 Najpiękniejsze rzeki świata II (4/10) - serial dok.
13:35 Chiński list w butelce
14:40 Zdumiewający świat grzybów - film dok.
15:50 Watykan. W jakim stanie jest Kościół? (3/6) - serial dok.
16:55 CERN. Podróż w głąb atomu - film dokumentalny
18:05 Dokąd dzisiaj?
18:50 Polska z góry (2,3)
19:55 Oto Liza Minnelli!
21:00 Catherine Denevue. W centrum kadru - film dok.
22:05 Parada Równości

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (12/14) - serial dok.
12:00 Skok na Luwr - film dok.
13:00 Złomowisko PL IV
15:00 Nic do ukrycia II (3)
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty (2) - pr. rozrywkowy
17:00 Ciężarówką przez Afrykę - serial dok. Polska 20
18:00 Ed Stafford: inicjacja
19:00 Teorie spiskowe pod lupą (4) - serial dok. USA 2026
20:00 W oku cyklonu III
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (3)
22:00 Azjatycki baron narkotykowy - film dok. USA 2021

TVP HISTORIA

12:35 Wyspy Kanaryjskie (1/5)
13:35 Ex libris - mag.
14:10 Mały wielki człowiek - western USA 1970
16:30 Flesz historii (773)
16:55 Tajemnice kultowych seriali (6) - mag. filmowy
17:55 Nad Niemnem (1/4)
19:00 Zabójcza nauka II (3/6)
20:00 Zapomniana granica Europy - film dokumentalny
21:00 Wyszyński – zemsta czy przebaczenie - film biograficzny Polska 2021
22:45 Miasto 44 - film woj. Polska 2014, reż. Jan Komasa

HISTORY

10:10 Wojny magazynowe XVII
11:10 Największe tajemnice świata VII (7) - serial dok.
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice zaginionych miast (3) - serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (5/7) - serial dok.
14:55 Łowca historycznych skarbów (1) - serial dok.
15:50 Gwiazdy lombardu XII
16:40 Piątka z historii (7)
17:10 Hitler i narkotyki
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 Starożytni kosmici
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (9,10/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:55 Ekstremalne zagrożenia
10:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6,1,9,10,2,11/10)
16:00 Premiera: Car S.O.S. VII - serial dok. Wlk. Bryt. 2026
17:00 Islandia: granica zimnej wojny - serial dok. Islandia 21
19:00 UFO: przełomowe śledztwa (4/5) - serial dok.
20:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
21:00 Starożytne konstrukcje
22:00 Ukryte pod miastami (2)
23:00 Ciemna strona świata (6,3/8) - serial dok. USA 2020

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (8)
09:00 Pociągiem po Europie
10:00 Kultowe pociągi – najwspanialsze podróże koleją
11:00 Wraki, które zmieniły świat (1,3/10) - serial dok.
13:00 Rolnicy. Podlasie VIII
16:00 Podglądacze przyrody
17:00 Największe statki świata (6/8) - serial dok. USA 2019
18:00 Najniebezpieczniejsze drogi do szkoły III - serial dok.
19:00 Jak to wyjaśnić III (1/20)
20:00 Tajemnice zamków
21:00 Okręt wojenny – życie w Royal Navy - serial dok.
22:00 Niewyjaśnione zagadki

BBC EARTH

09:05 Wielkie koty 24/7 II
10:25 Sekretne życie ogrodu
11:30 Wietnamskie przygody Billa Baileya (3) - serial dok.
12:35 W okowach mrozu III
17:25 Potęga ssaków: kulisy
17:40 Wietnamskie przygody Billa Baileya (3) - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe (7) - serial dok.
19:45 Wyspy Atlantyku
20:50 Pociągiem przez Nową Zelandię (1/2) - film dok.
21:55 W okowach mrozu: Odwilż (1/6) - serial dok.
22:55 Sekretne życie ogrodu

POLSAT VIASAT HISTORY

08:00 Największe postaci zimnej wojny II - serial dok.
10:10 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
13:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
17:45 Próby zamachów na królową Wiktorię - film dok.
19:45 Tajemnice królowej Wiktorii - film dok.
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3,4/4) - serial dok. Niemcy 2025
23:00 Wiolonczelistka z Auschwitz - film dok.
00:55 II wojna światowa: cena imperium (6/13) - serial dok.

Od A do Z

KIEDY NIKT NIE PATRZY ★★★
thriller, USA 2021, reż. Michael Mohan, wyk. Sydney Sweeney, Justice Smith, Ben Hardy
20:00 | cinemax
Para zajmuje mieszkanie i odkrywa, że okno wychodzi na apartament naprzeciwko, zamieszkały przez fotografa i jego partnerkę. Podglądanie sąsiadów staje się pasją pary, co niesie groźne konsekwencje.

MAŁY WIELKI CZŁOWIEK ★★★★
western, USA 1970, reż. Arthur Penn, wyk. Dustin Hoffman, Faye Dunaway, Martin Balsam
21:05 | tvp historia
Jeden z czołowych antywesternów: ucharakteryzowany na 120–latka Dustin Hoffman dokonuje rozrachunku z legendą Dzikiego Zachodu a przede wszystkim analizuje stosunki amerykańsko–indiańskie na przykładzie losów białego pioniera, którego los rzucił między Indian.

MŁODE STRZELBY ★★
western, USA 1988, reż. Christopher Cain, wyk. Emilio Estevez, Kiefer Sutherland, Lou Diamond Phillips
20:00 | tvp kultura
Żywot Billy Kida, rozdział I: jak zostałem bandytą. W rzeczywistości próba wskrzeszenia westernu przy pomocy aktorskiej młodzieży, zyskującej na znaczeniu w końcu lat 80. XX wieku. Ma swój styl.

NAJEMNIK ★★
film sens., USA 2022, reż. Tarik Saleh, wyk. Chris Pine, Ben Foster, Gillian Jacobs
20:00 | tv puls
Zwolniony ze służby żołnierz amerykańskich sił specjalnych, dla zapewnienia odpowiedniego poziomu bytu swojej rodzinie decyduje się na podpisanie kontraktu z podejrzaną organizacja militarną.

NOCNY POŚCIG ★★★
film sens., USA 2015, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Liam Neeson, Ed Harris, Joel Kinnaman
23:10 | tvn 7
Liam Neeson jako nowojorski gangster przed emeryturą walczący o życie porzuconego niegdyś syna, którego śmierci domaga się dawny szef gangstera – w rewanżu za zadawnione porachunki.

Gigant

20:00 | canal+ premium ★★★

· FOT. AGC STUDIOS

Odmieniony Pierce Brosnan jako Brendan Ingle, trener i mentor angielskiego boksera jemeńskiego pochodzenia Naseema Hameda, na przełomie tysiącleci 16-krotnego zawodowego mistrza wagi piórkowej.

FILM BIOGRAFICZNY
WLK. BRYTANIA/USA 2025, REŻ. ROWAN ATHALE, WYK. PIERCE BROSNAN, PHILIP GASCOYNE, DOREN JOHN FARMER

O PÓŁNOCY W PARYŻU ★★★★
komedia romantyczna, USA/Hiszpania/Francja 2011, reż. Woody Allen, wyk. Owen Wilson, Rachel McAdams, Kurt Fuller
21:20 | tvp 1
Woody Allen prowadzi współczesnego Amerykanina przez fascynujący świat lat 20., gdy nad Sekwaną rządziła kolonia amerykańskich intelektualistów pod wodzą Hemingwaya i Gertrudy Stein. Ujmujące.

POKOLENIE ★★★
dramat obycz., Polska 1954, reż. Andrzej Wajda, wyk. Tadeusz Łomnicki, Urszula Modrzyńska, Roman Polański
23:30 | tvp historia
Świt szkoły polskiej: Andrzej Wajda przegląda książkę Bohdana Czeszki o narodzinach PPR, ale zatrzymuje się głównie przy fragmentach stroniących od ideologii. Na ekranie Tadeusz Łomnicki i Tadeusz Janczar (jako osaczony przez Niemców Jasio Krone).

POZIOM MISTRZA ★★★
film sens., USA/Australia/Wlk. Brytania 2020, reż. Joe Carnahan, wyk. Frank Grillo, Mel Gibson, Naomi Watts
22:05 | tv puls
„Dzień świstaka" w wersji sensacyjnej przygody: uwięziony w pętli czasu w dniu swego zabójstwa, agent specjalny tak steruje swoim zachowaniem, by rozwiązać zagadkę swej śmierci i uporządkować swoje życie.

PRZYMIERZE ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie, wyk. Jake Gyllenhaal, Dar Salim, Sean Sagar
23:25 | hbo
Po wyjściu Amerykanów z Afganistanu niedawny weteran wraca tam, by odnaleźć porzuconego na pastwę talibów miejscowego tłumacza, który uratował mu życie w trakcie niebezpiecznej misji.

SISU: DROGA DO ZEMSTY ★★★
film wojenny, USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Jalmari Helander, wyk. Jorma Tommila, Stephen Lang, Einar Haraldsson
21:55 | hbo
Ciąg dalszy opowieści: niepokonany fiński komandos wraca po wojnie na tereny okupowane przez Sowietów, by rozebrać i przewieźć przez granicę swój dom – kolebkę rodu. Jednoosobowa armia w akcji!

TRANSFORMERS: PRZEBUDZENIE BESTII ★★
film s.f., Kanada 2023, reż. Steven Caple Jr., wyk. Anthony Ramos, Dominique Fishback, Lauren Vélez
19:45 | tvn
Ameryka lat 90. XX wieku areną kolejnej odsłony bitwy między siłami stechnicyzowanego Kosmosu. Do gry wchodzi nowa frakcja – Maximale. Efekt: wielki hałas, efekty i postępujące znużenie cyklem.

UCIEKINIER ★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania 2025, reż. Edgar Wright, wyk. Glen Powell, Josh Brolin, William H. Macy
21:55 | canal+ premium
Nowa ekranizacja powieści Stephena Kinga, której akcja rozgrywała się w 2025 r. Glen Powell (w roli Arnolda Schwarzeneggera) zdobędzie miliard, jeśli przetrwa miesiąc telewizyjnej gry w zabijanego.

W TRÓJKĄCIE ★★★★
komedia, Szwecja/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2022, reż. Ruben Östlund, wyk. Harris Dickinson, Charlbi Dean Kriek, Dolly De Leon
22:20 | ale kino+ hd
Złota Palma z Cannes: gdy rejs bogaczy i celebrytów kończy się katastrofą u wybrzeży rzekomo bezludnej wyspy, ludzie, którym przyszło przejąć rząd dusz, nie są zainteresowani ratowaniem pozostałych.

ZAPACH KOBIETY ★★★★
dramat obycz., USA 1992, reż. Martin Brest, wyk. Al Pacino, Chris O'Donnell, James Rebhorn
21:55 | cinemax
Dawna historia w nowym wydaniu: ociemniały oficer – weteran wojenny – wobec brutalnej rzeczywistości. Rola na laury: niegdyś w Cannes dla Vittorio Gassmana, w tym wypadku Oscar dla Ala Pacino.

Konrad J. Zarębski

NIEDZIELA 9.08

TVP1

07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1093)
08:35 Stawka większa niż życie (18/18) - serial wojenny
09:40 Kariera Nikodema Dyzmy (1/7) - serial obycz.
10:50 Ojciec Mateusz XVIII (3)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Portret kapłana (20)
13:10 Życia nie można zmarnować - film dok.
14:15 Parada oszustów
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Kolarstwo: Tour de Pologne (na żywo)
16:45 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:35 Żona dla Polaka (10)
18:40 Jaka to melodia? (5945)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Gra z Cieniem (7) - serial krym. Polska 2024, wyk. Natalia Rybicka
21:20 O północy w Paryżu ★★★★ **(Midnight in Paris)** - komedia romantyczna USA/Hiszpania/Francja 2011, reż. Woody Allen (110 min)
23:10 Dewajtis (3/7) - serial kostiumowy Polska 2023
00:05 Władza (Broken City) ★★★ - film sensacyjny USA 2013, reż. Allen Hughes (115 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7640) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7640) - mag. Polska 2026
11:15 Dzień z życia artysty (14) - mag. kulturalny Polska 26
11:50 Lato z Radiem i Telewizją Polską - koncert
14:00 Familiada (3100)
14:35 Koło fortuny (2066) - teleturniej Polska 2025
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (5) - show
16:15 Tak to leciało! (71)
17:15 Akwen Eldorado (1/4) - serial sens. Polska 1989, wyk. Artur Dziurman
18:20 Rodzinka.pl XVII (5) - serial kom. Polska 2025
18:55 Kocham Cię, Polsko! (9) - quiz Polska 2026

20:20 Postaw na milion (387) - teleturniej
21:20 Prywatka u Wojtka, czyli benefis Wojciecha Gąssowskiego (1, 2) - portret muzyczny Polska 2026
23:35 Harry Wild (3,4/8) - serial krym. Wlk. Brytania/Niemcy 2022
01:40 Król (5/8) - serial krym. Polska 2020
03:00 Nigdy nie mów nigdy ★★ - komedia Polska 2009, reż. Wojciech Pacyna (110 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:30 Halo tu Polsat - magazyn Polska 2026
11:20 Świt jeźdźców smoków - film anim. USA 2014 (30 min)
11:50 Giganci ze stali - film s.f. USA/Indie 2011, reż. Shawn Levy, wyk. Hugh Jackman, Dakota Goyo
14:40 Duże dzieci (Grown Ups) - komedia USA 2010, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Kevin James (130 min)
16:50 Jurassic Park III - film s.f. USA 2001, reż. Joe Johnston, wyk. Sam Neill, William H. Macy (120 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (809) - program publicystyczny

19:55 Mister Supranational 2026 (1, 2, 3) - program rozrywkowy
22:55 Mayday (3,4/4) - miniserial Polska 2020, wyk. Piotr Adamczyk
00:55 Wydział zabójstw, Hollywood (Hollywood Homicide) ★★ - komedia sensacyjna USA 2003, reż. Ron Shelton, wyk. Harrison Ford, Josh Hartnett, Lena Olin, Bruce Greenwood, Isaiah Washington (160 min)

TVN

05:20 Recepta na stary dom IV (5) - serial dok.
05:40 Uwaga! (8062) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (36/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Wisła 31 (11) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:30 Co za tydzień (1255)
12:20 Ugotowani (10)
13:30 Gwiezdny pył (Stardust) - film fantasy USA/Wielka Brytania 2007 (160 min)
16:10 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos (Police Academy 6: City Under Siege) - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz, wyk. Bubba Smith, David Graf (105 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Tomaszów Mazowiecki – Toscania 31 - reality show
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 Transformers: Przebudzenie bestii (Transformers: Rise Of the Beasts) ★★★ - film s.f. Kanada 2023 (160 min)
22:25 Valerian i Miasto Tysiąca Planet ★★★ - film fantasy Francja/Chiny/Belgia/Niemcy/Arabia Saudyjska/USA/Kanada/Katar 2017 (165 min)
01:10 Laura - dramat obycz. ★★★ Polska 2010, wyk. Julia Kornacka (100 min)

TV PULS

05:50 Taki jest świat (32) - mag. informacyjny
06:15 Kobra – oddział specjalny XXIII (10/13) - serial sens. Niemcy 2018
07:10 Don Matteo: Boski detektyw XV - serial kryminalny Włochy 2026, wyk. Terence Hill, Nino Frassica
09:20 Kurierzy II (10,11)
11:15 I znowu zgrzeszyliśmy, dobry Boże! - komediodramat Francja 2019, reż. Philippe de Chauveron, wyk. Christian Clavier, Chantal Lauby
13:35 Bogowie Egiptu (Gods of Egypt) - film fantasy USA/Aus./Chiny/Hongkong 2016 (145 min)
16:00 Puls Kabaret
20:00 Najemnik (The Contractor) ★★ - film sens. USA 2022, reż. Tarik Saleh, wyk. Chris Pine, Ben Foster (125 min)
22:05 Poziom mistrza (Boss Level) ★★★ - film sens. USA/Australia/Wlk. Brytania 2020, reż. Joe Carnahan (115 min)
00:00 Poza podejrzeniem (Above Suspicion) ★★★ - thriller USA 2019, reż. Phillip Noyce (125 min)
02:05 Dyżur III (42) - program dok.

TVN7

05:10 Szkoła (61/63) - serial fabularno-dok. Polska 2020
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III
07:00 New Looney Tunes III (19,20/26) - serial anim.
07:30 Tedi i szmaragdowa tablica - film anim. Hiszpania 2022, reż. Enrique Gato
09:20 Ukryta prawda (17,18,19,20,21/60)
14:25 Szpital św. Anny (13,14/50) - serial obycz.
16:30 Detektywi (10/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
17:35 Nieoczekiwana zmiana miejsc (Trading Places) - kom. USA 1983, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy (145 min)
20:00 Matrix Zmartwychwstania (The Matrix Resurrections) ★★★ - film s.f. USA/Australia 2021, reż. Lana Wachowski, wyk. Keanu Reeves, Carrie-Anne Moss (190 min)
23:10 Nocny pościg (Run All Night) ★★★ - film sens. USA 2015, reż. Jaume Collet-Serra (145 min)
01:35 Kursk - film sens. ★★★★ Francja/Belgia/Luksemburg/USA/Rum./Kanada 2018 (135 min)

MEZZO

12:00 Jean-Yves Thibaudet, San Francisco Symphony Orchestra, Esa-Pekka Salonen: Skriabin, Prometeusz
12:45 Intermezzo
13:30 Elektroniczne wibracje: dźwięk, który zmienił wszystko - muzyka. Dokument
14:20 Nielsen: Symfonia nr 3 – Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi
15:35 Orkiestra Filharmonii w Strasburgu, Aziz Shokhakimov: Brahms, Niemieckie Requiem - muzyka klasyczna
16:50 Intermezzo
17:40 Jean-Philippe Rameau: Les Fêtes d'Hébé - opera F 2024, reż. François Roussillon
20:30 Filharmonicy Berlińscy, Riccardo Chailly: Szostakowicz, Rota, Respighi
22:15 Nielsen: Symfonia nr 6

PULS 2

08:30 Aukcja w ciemno (18)
09:00 Wojciech Cejrowski. Boso – Karaiby (7, 8)
09:55 Boso przez świat: Wanilia (66) - cykl reportaży
10:35 Żandarm z Saint–Tropez - komedia Francja/Włochy 1964, reż. Jean Girault
12:40 Żandarm w Nowym Jorku - komedia Francja/Włochy 1965, reż. Jean Girault
14:45 Duch i złoto - film fantasy Czechy 2013
16:45 Magiczne pióro - film fantasy Czechy/Słowacja/Dania 2018, reż. Marek Najbrt
18:45 Księżniczka Mallen - film obycz. Niemcy 2015
20:00 Rekin - horror USA 2022, reż. Le-Van Kiet
21:55 Dzielnica strachu X (21,22,23,24) - serial krym.
01:55 Dzielnica strachu X (25)

TV4

07:00 Ewa gotuje (477)
07:30 The Americas (8,9/10)
09:25 Galileo
11:30 Asterix kontra Cezar - film anim. Francja 1985
13:00 Liga niezwykłych dżentelmenów - film fantasy USA/Niemcy/Czechy/Wlk. Brytania 2003, reż. Stephen Norrington, wyk. Sean Connery, Naseeruddin Shah
15:25 Spider–Man - film s.f. USA 2002, reż. Sam Raimi
17:55 Uroczysko IV (33,34, 35,36/52) - serial krym. Polska 2025, wyk. Antoni Królikowski, Honorata Witańska
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (37,38,39,40) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk
00:00 STOP Drogówka (359) - mag. policyjny Polska 2025

METRO

07:55 Klan z Alaski II (4,5/16)
09:55 The Floor (6, 9)
11:20 Gremliny II - film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan, Phoebe Cates
13:30 Diagnoza III (2,3) - serial obycz. Polska 2018, wyk. Maja Ostaszewska
15:35 Kryminalni (1,2,3) - serial krym. Polska 2004
18:55 Milionerzy (631, 632)
20:00 Yellowstone II (5,6/10) - serial obycz. USA 2019, wyk. Kevin Costner, Luke Grimes
22:05 Dziewczyna moich koszmarów - komedia romantyczna USA/Meksyk 2007, reż. Bobby Farrelly, Peter Farrelly, wyk. Ben Stiller
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (10/15)
01:25 Szpital (10/68)
02:25 Szkoła (67/72)

NIEDZIELA 9.08

STOPKLATKA DVB-T

08:00 Komisarz Rex V (11,12/13) - serial sens. Austria/Niemcy 1999
10:00 Hudson i Rex III (3,4,5/16) - serial krym.
13:00 Robin z Sherwood II (1/7) - serial fantasy
14:05 Czarny rumak (The Black Stallion) - film przyg. USA 1979, reż. Carroll Ballard (155 min) ***
16:40 Pewnego razu na Dzikim Zachodzie (Once Upon a Time in the West) - western Włochy/USA 1968, reż. Sergio Leone (200 min) *****
20:00 Ucieczka gangstera (The Getaway) - film sens. USA/Japonia 1994, reż. Roger Donaldson, wyk. Alec Baldwin, Kim Basinger, James Woods, Jennifer Tilly (150 min) **
22:30 Kontrakt na zabijanie (The Contract) - dramat krym. USA/Niemcy 2006, reż. Bruce Beresford, wyk. Morgan Freeman (100 min) **
00:10 Anna German - serial biograficzny Ukraina/Polska/Chorwacja 2012, wyk. Joanna Moro, Marija Poroszyna

ALE KINO+

08:40 Zła nie ma (Aku wa sonzai shinai) - dramat obycz. Jap. 2023 (130 min) ****
10:50 Daniel Brühl. Mr Marvelous. - film dok.
12:05 Porwanie Heinekena (Kidnapping Mr. Heineken) - film sens. Hol./Belgia/Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Daniel Alfredson (120 min) ***
14:05 Konie Valdeza (Valdez, il mezzosangue) - western USA/Włochy/Hiszp./Francja 1973, reż. John Sturges, Duilio Coletti (120 min) ***
16:05 Zbrodnie na wybrzeżu II (3/3) - serial krym.
18:00 Prawo ojca (Une part manquante) - dramat obycz. Francja/Belgia/Japonia/USA 2024, reż. Guillaume Senez, wyk. Romain Duris (130 min) ***
20:10 Szepty mroku (1,2/6) - serial krym. USA 2022, wyk. Zahn McClarnon
22:20 W trójkącie (Triangle of Sadness) - komedia S/Niemcy/F/Wlk. Brytania 2022 (170 min) ****
01:10 Daaaaaali! - komedia Francja 2023, reż. Quentin Dupieux (90 min) ***

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Przystań nad Biblią
09:15 Starokatolicy w Szwajcarii
10:15 Fontainbleau – prawdziwy dom francuskich monarchów
11:20 Kosmos 1999 (20/24)
12:25 Opole – koncertowe wspomnienia (17)
12:40 19 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '81 (1) - koncert
14:25 W samo południe (High Noon) - western USA 1952 (95 min) *****
16:00 Barbara i Jan
17:15 Studio Kultura (702)
18:05 U cioci na imieninach
19:10 Murmurando - film obycz. PL 81, reż. Andrzej Barszczyński (50 min)
20:00 Młode strzelby (Young Guns) - western USA 1988, reż. Christopher Cain (115 min) **
21:55 Kulturalni (30) - mag.
22:50 Pasikowski & Linda – W Czerwonym Kręgu - film dok.
00:00 Stagnant - film krótkom. Polska 22 (30 min)
00:30 Jackie Brown - dramat krym. USA 1997, reż. Quentin Tarantino, wyk. Pam Grier (165 min) ***

HBO

09:25 W skrócie - komedio-dramat Niemcy 2024, reż. David Dietl (105 min) ***
11:10 Śmierć komedianta - dramat obycz. Arg./Belgia 2025 (110 min) ***
13:00 Na arenie - thriller Francja 2024 (95 min) **
14:35 Focus - komedia kryminalna USA/Argentyna 2015 (105 min) ***
16:20 Saipan - film biograficzny Irlandia/Wlk. Brytania 2025 (90 min) ***
17:50 Więzień labiryntu: Próby ognia - film s.f. USA 2015, reż. Wes Ball, wyk. Dylan O'Brien, Kaya Scodelario (130 min) **
20:00 Mortal Kombat II - film s.f. USA 2026, reż. Simon McQuoid, wyk. Karl Urban (115 min) ***
21:55 Sisu: Droga do zemsty - film wojenny USA/Fin./Wlk. Bryt. 2025, reż. Jalmari Helander (90 min) ***
23:25 Przymierze - film sens. USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie (120 min) ****
01:25 Podróż z seryjnym zabójcą - thriller USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Jeff Darling (95 min) **

CANAL+ PREMIUM

09:15 Kawałek po kawałku - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min) ***
10:50 Łapu-Capu Extra (8)
11:20 Niania w Nowym Jorku - komedia romantyczna USA 2007 (105 min) ***
13:05 Chopin, Chopin! - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min) ***
15:15 Cudowne życie - komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min) ***
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: GKS Katowice – Wieczysta Kraków (na żywo)
19:30 The Office PL: Co nowego? V (1/12) - serial kom. Polska 2025, wyk. Piotr Polak
20:00 Gigant - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2025, reż. Rowan Athale, wyk. Pierce Brosnan, Philip Gascoyne (115 min) ***
21:55 Uciekinier - film s.f. USA/Wlk. Bryt. 2025, reż. Edgar Wright (130 min) **
00:05 Niezniszczalna - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2024 (100 min) **

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 10A/71 - film dok. Polska 1971
07:55 Polska Kronika Filmowa 11A/71 - film dok. Polska 1971
08:10 Przygody Myszki (8) - serial dla dzieci Polska 1978
08:35 Bolek i Lolek (11,12/13)
09:00 Reksio - serial anim.
09:15 Siedem życzeń (3,4) - serial młodzieżowy Polska 1984, wyk. Daniel Kozakiewicz
11:35 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Henryk Gołębiewski
13:35 Ranking Naj Polskiego Kina (1, 3) - mag. kulturalny
14:50 Pan Anatol szuka miliona - komedia Polska 1959, reż. Jan Rybkowski, wyk. Tadeusz Fijewski, Barbara Lass
16:35 Ziemia obiecana - dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak
20:00 Ostatnia misja - film sensacyjny Polska 1999, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Peter J. Lucas, Janusz Gajos
22:10 Mistyfikacja - thriller Polska 2010, reż. Jacek Koprowicz, wyk. Maciej Stuhr, Jerzy Stuhr, Ewa Błaszczyk
00:30 7 uczuć - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski

POLSAT FILM

08:15 Była sobie Ziemia
09:50 Jeźdźcy smoków: Na końcu świata (7,8/13)
10:45 Minionki - film anim. USA 2015, reż. Kyle Balda
12:40 Kevin sam w Nowym Jorku - komedia USA 1992
15:05 1000 lat po Ziemi - film s.f. USA 2013
17:20 Hobbit: Pustkowie Smauga - film przyg. USA/Nowa Zelandia 2013
21:00 Nikita - film sensacyjny Francja/Włochy 1990
23:20 Strażnicy cnoty - komedia USA 2018

KINO TV

08:00 Strażnik Teksasu III
09:00 K9: Łowcy skarbów - film przygodowy USA 2014
11:00 Mój przyjaciel orzeł - film przyg. Austria 2015
13:00 Mit - film przyg. Chiny/Hongkong/USA 2005
15:40 Lot Feniksa - film sens. USA 2004, reż. John Moore
17:55 A oni dalej grzeszą, dobry Boże! - komedia Francja/Belgia 2021
20:00 Nieśmiertelny II: Nowe życie - film fantasy Wlk. Bryt./Francja/Argentyna/USA 1991
22:25 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder

WARNER TV

10:15 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski - komedia USA 1987, reż. Jim Drake
11:55 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach - komedia USA 1988
13:35 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Australia 2007
16:05 Seks w wielkim mieście II - komedia USA 2010
19:05 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
22:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (15,16,17/22) - serial krym. USA/Kan. 2012

PARAMOUNT

07:35 Tysiąc słów - komedia USA 2012, reż. Brian Robbins
09:35 Balerina - film anim. Francja/Kanada 2016
11:30 Ostatni władca wiatru - film przyg. USA 2010
13:50 Gang wiewióra 2 - film animowany Kanada 2017
15:45 Moje wielkie greckie wesele - komedia romantyczna USA/Kanada 2002
17:45 Wybuchowa para - komedia sens. USA 2010
20:00 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012
22:00 Jestem Bogiem - thriller USA 2011, reż. Neil Burger

CINEMAX

11:10 Krucjata Bourne'a - thriller USA/Niemcy 2004
12:55 Pan od muzyki - dramat Francja/Szwajc./Niemcy 2004
14:30 Stażyści - komedia USA 2013, reż. Shawn Levy
16:25 Między słowami - dramat obycz. USA/Japonia 2003
18:10 Dunkierka - dramat wojenny Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017
20:00 Kiedy nikt nie patrzy - thriller USA 2021
21:55 Zapach kobiety - dramat obycz. USA 1992
00:30 Fargo IV (5,6/11)

ROMANCE TV

08:25 Górski lekarz (3,3,4,4/7)
12:15 Dora Heldt: Nierozłączni - komedia romant. Niemcy 2014, reż. Mark von Seydlitz
14:10 Zabójcze tropiki (1,2/8) - serial krym. Francja 2021
16:25 Nieważkość z tobą - romans Kanada/USA 2024
18:05 Lato w Amsterdamie - film obycz. Niemcy 2014
20:00 Lato na Langeoog - dramat obycz. Niemcy 2022
21:55 Lato w Szwarcwaldzie - dramat obyczajowy Niemcy 2023, reż. Michael Karen
23:50 Pokój ze stajnią: Co za cyrk! - komedia Niemcy 2022

TVN FABUŁA

07:55 Prawo Agaty VI (13,1,2)
10:55 Mała Stopa - film animowany USA 2018
13:00 Tedi i szmaragdowa tablica - film anim. Hiszp. 2022
14:55 Za duży na bajki II - film przygodowy Polska 2024
17:00 Harry Potter i więzień Azkabanu - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2004
20:00 Harry Potter i Czara Ognia - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2005, reż. Mike Newell, wyk. Daniel Radcliffe
23:20 Blade: Mroczna Trójca - horror USA 2004

AMC

07:40 Policyjna opowieść - film sens. Hongkong 1985
09:40 Jakoś leci - komedia romant. USA 1997, reż. James F Robinson, wyk. Joanna Going
11:50 Trudne słówka - komedia romantyczna USA 2004
14:40 Błękitna laguna: Przebudzenie - film przyg. USA 2012
16:40 Siedem lat w Tybecie - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 1998
19:40 Robin Hood – faceci w rajtuzach - komedia USA/Francja 1993, reż. Mel Brooks
22:00 Długi weekend - horror Aus. 1978, reż. Colin Eggleston

AXN

08:05 Walker: Strażnik Teksasu II - serial krym.
10:05 MacGyver V (3,4,5, 6,7/15) - serial akcji USA 2020
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (3,4,5,6,7/22) - serial krym. USA/Kan. 2012
20:00 Duże dzieci - kom. USA 2010, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Kevin James
22:15 Pan i pani Smith - komedia sensacyjna USA 2005, reż. Doug Liman, wyk. Brad Pitt
00:25 Wykiwać klawisza - komedia USA 2005

EPIC DRAMA

08:15 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
10:35 Poirot V (3,4,5,6/8)
15:00 Dalgliesh II (3/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
17:00 Inspektor George Gently VIII (1/2) - serial krym.
19:00 Projekt Błękitna Księga
19:55 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (1/6) - serial obycz. Wlk. Brytania 2025
21:00 Morderstwo w małym mieście (5/8) - serial krym.
22:00 Marlow: klub zbrodni II
23:00 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (1/6)
00:10 Detektyw Murdoch XIX

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (2)
12:35 Babski biznes II (2/8)
13:35 Jestem z Polski XVI
16:35 Bitwa o gości (2)
17:35 Do zobaczenia II (3/11)
18:10 Ugotowani (2)
19:10 Kuch enne rewolucje (7, 12) - reality show
21:05 Ostre cięcie (2) - reality show Polska 2026
22:10 Śmierć Diany: dwa śledztwa (2/4) - serial dok.
23:15 EuroPOLKI studentki (7)
00:20 Kobieta na krańcu świata XVI: Japonia – tajemnica długowieczności (7/8)

TVN TURBO

08:20 Duda kontra Szafrański
09:05 Raport końcowy (830)
09:30 Jeździć, obserwować VII
10:15 Z drugiej ręki (11, 6)
11:45 Naprawy nie do naprawy
12:30 Wojny samochodowe
14:30 Zawodowi handlarze
15:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3,4/12)
16:15 Moto Fachury (8) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
17:00 Moto kombat (10)
17:45 Raport końcowy (830)
18:10 Ciężarówką przez Stany III (7,8,9,10/10)
21:10 Wojny samochodowe
22:10 Z drugiej ręki (11)

BBC FIRST

08:35 Śmierć z dala od palm II
09:50 Sanditon II (1,2/6)
12:00 Duchy III (3,4,5/6)
13:50 Morderstwa w Midsomer II (1,1/4) - serial krym.
16:00 Tajemnice Brokenwood XII (6/6) - serial krym.
17:50 Z pamiętnika położnej X (5/7) - serial obyczajowy
18:55 Detektyw z Chelsea II
19:55 Śmierć pod palmami V
21:00 W cieniu podejrzeń (1/8)
22:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny - serial sens.
00:25 Annika (1/6)

FX

08:40 Agenci NCIS: Sydney III
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (4,5,6/24) - serial krym.
13:15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (7,8/23)
15:05 Z Archiwum X III (17,18/24) - serial s.f.
16:55 The Hunting Party II
17:50 Armageddon - film katastroficzny USA 1998
20:55 Kod da Vinci - thriller USA/Malta/Francja/Wlk. Brytania 2006, reż. Ron Howard, wyk. Tom Hanks
00:00 Resident Evil: Zagłada - horror Niemcy/USA/Meksyk/Kanada 2007

HGTV

08:05 Uratuj swój ogród (19)
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (33, 34, 23, 24) - magazyn
11:05 Polowanie na ogród IX
12:40 Letnia chata na lata 12R
14:40 Będzie pięknie (5/8)
15:40 Zgłoś remont (9)
16:40 Weekendowa metamorfoza (4, 2) - reality show
18:35 Postaw na kolor (1, 2) - reality show Polska 2017
19:40 House Hunters
21:25 Pogromcy chaosu (2)
22:20 Dorota inspiruje (6)
23:20 Zamek w spadku (3, 4) - program rozrywkowy

BBC LIFESTYLE

08:45 Bake off: zawodowcy
10:45 Wymarzone domy
13:50 Wielkie amerykańskie wypieki (7) - pr. rozrywkowy
15:15 Majorka: śródziemnomorskie smaki (3)
15:45 Tajemnice królewskich ogrodów (2/4) - serial dok.
16:50 Książę Karol: 70 lat następcy tronu - film dok.
17:55 Wielkie brytyjskie wypieki: gwiazdy (2)
18:55 W świecie luksusu (1/6)
19:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (3, 4) - show
22:45 Miłosne przekręty (1/4) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan (11/22)
08:30 Teoria wielkiego podrywu XII - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu XII (15,16/24) - serial kom.
13:30 Przyjaciele II
15:00 Duchy (10,12/18)
15:50 Agent XXL - komedia sensacyjna USA/Niemcy 2000
17:55 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1995
20:00 Agent XXL II - komedia sensacyjna USA 2006
22:00 The Office PL II (4,5)
23:05 Comedy Club (6, 7)

TVP SERIALE

08:30 Czarne chmury (1)
09:30 U Pana Boga w ogródku (12) - serial kom. Polska 2008
10:30 Ogniem i mieczem (1/4)
11:30 Czterej pancerni i pies (7,8) - serial woj. Polska 1966
13:25 Ojciec Mateusz 31 (9,10)
15:25 Komisarz Alex XXV (7)
16:20 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
17:20 Czterej pancerni i pies (1/8) - serial wojenny Polska 1968, wyk. Janusz Gajos
19:40 Ojciec Mateusz 31 (11,12,13) - serial kryminalny
22:35 Ranczo X - serial kom
00:20 Rodzinka.pl XVIII (4,5)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Podróż przez smaki Chin
14:50 Kulisy wielkiej kuchni
15:40 Jamie Oliver
16:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (5)
16:49 Ekoporady z Julią Oleś
16:50 Moje smaki wsi (2/6)
17:15 U sąsiadów w kuchni XV
18:25 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (1) - serial dok.
19:25 Nie bój ryby! (2) - mag.
19:50 Dzień dobry, obiad (5, 6)
20:45 m jak mięso (2)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:00 Wszystkie smaki fermentacji II (3) - serial dok.

CANAL+ DOMO

08:45 Patent na zieleń (5,6)
09:45 Przekopiemy Ci ogródek
10:15 Gardeners' World (24)
11:25 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (3)
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:10 Wielkie projekty XII
15:15 Luksusowa ucieczka
16:20 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
17:15 Bitwa o wnętrza (6)
18:10 Mam zamek III (4)
18:35 Daleko od miasta XIV
19:05 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Domy na krańcu świata
22:00 Najbrzydszy dom na naszej ulicy (4) - reality show

PLANETE+

13:35 Ciemna strona ekorolnictwa - film dok. Francja 2024
14:45 Supermoce roślin
15:50 Watykan. W jakim stanie jest Kościół? (4/6) - serial dok.
17:00 Niesamowity zmysł węchu - film dok. F 2024
18:05 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace (4,5/12)
19:45 Życia i śmierci Christophera Lee - film dok.
22:00 Zapomniane królowe epoki żelaza - film dok.
23:10 Normanowie na Sycylii

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Bracia Collins biorą się do roboty - pr. rozrywkowy
13:00 Ciężarówką przez Afrykę - serial dok.
14:00 Gorączka złota V (8/11)
16:00 Zawodowcy
17:00 Nic do ukrycia II (3)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (12/14) - serial dok.
19:00 Skok na Luwr: jak skradziono klejnoty za 102 miliony dolarów - film dok.
20:00 Akta ekspedycji II
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (8/11)
23:00 W oku cyklonu III - serial dokumentalny USA 2026

TVP HISTORIA

13:45 Zwierzęta, które zmieniły historię - film dok.
14:40 Wyszyński - film biograficzny Polska 2021
16:15 Ex libris - magazyn
16:40 Tutanchamon (2/3)
17:35 Nad Niemnem (2/4)
18:30 Flesz historii (773)
18:55 Nieznana wojna na Północy (6/6) - serial dok.
20:00 II wojna światowa w kolorze (6/10) - serial dok.
21:05 Mały wielki człowiek - western USA 1970
23:30 Pokolenie - dramat obyczajowy Polska 1954

HISTORY

09:15 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (14)
10:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (3/11)
14:00 Piątka z historii (3)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (9)
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice zaginionych miast (3) - serial dok.
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II (5/17)
22:00 Największe tajemnice świata VII (1/10) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Premiera: Stacja Amsterdam II (6) - serial dok.
13:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
15:00 Inkowie (2) - serial dok.
16:00 Premiera: Starożytne konstrukcje (6,5) - serial dok.
18:00 Stalin kontra Trocki
19:00 UFO: przełomowe śledztwa (5/5) - serial dok.
20:00 CIA: tajemnice i szpiedzy (6/8) - serial dok.
21:00 Katastrofy pod lupą II
22:00 Katastrofa w przestworzach XVI (4,8,8,7/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (10)
09:00 Działkowcy - serial dok.
11:00 Z klimatem i z pasją (12)
11:30 Wojny magazynowe VII (5,6,7,10/18) - serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Przygody poszukiwaczy złota - serial dok. Australia 23
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podróże Gienka i Jastrzębia (3,4) - serial dok.
22:00 Oddać życie za Kima – podróż przez Koreę Północną - film dok.
23:00 Pogromcy mafii (8)
00:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024

BBC EARTH

11:00 Sekretne życie ogrodu
12:05 David Attenborough i cuda natury III (5/6)
12:35 W okowach mrozu III
13:35 Wietnamskie przygody Billa Baileya (3) - serial dok.
14:40 Wyspy Atlantyku
15:40 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (1/2) - serial dok.
16:40 Życie na pustkowiu II
18:45 Potęga ssaków (3,4/6)
20:50 Sekretne życie ogrodu
21:55 W okowach mrozu: Odwilż (2/6) - serial dok.
22:55 Morze Śródziemne: przyroda w potrzasku (4/4)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:35 Maria Stuart: listy pisane szyfrem - film dok.
09:45 Majowie: wojna pięciu królestw (1,2,3,4) - serial dok.
14:15 Machu Picchu: kamienne miasto - film dok.
15:30 II wojna światowa: cena imperium (6,7,8,9,10/13) - serial dok. Wlk. Brytania 2015
21:00 Kto napisał Biblię? - film dokumentalny Francja 2021
22:10 Tajemnice Jezusa - film dokumentalny USA 2025
23:20 Tajemnica Włóczni Przeznaczenia - film dok.
00:30 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

PONIEDZIAŁEK 10.08

Od A do Z

ESKORTA ★★★
western, USA/Francja 2014, reż. Tommy Lee Jones, wyk. Tommy Lee Jones, Hilary Swank, Meryl Streep
22:05 | ale kino+ hd
Tommy Lee Jones za i przed kamerą: trzy żony pionierów, które nie wytrzymują życia na Dzikim Zachodzie, zostają wywiezione przez przyjaciółkę do innego stanu, mając za przewodnika podejrzanego włóczęgę.

FRANZ KAFKA ★★★
film biograficzny, Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Francja 2025, reż. Agnieszka Holland, wyk. Idan Weiss, Peter Kurth, Jenovéfa Boková
20:55 | canal+ premium
Kilka prawd o Franzu Kafce, ikonie literatury XX wieku, jako o wrażliwym człowieku żyjącym w Pradze początku stulecia, przenikliwym pisarzu i bohaterze swoich powieści wobec nieprzyjaznego świata.

GRINDHOUSE VOL. 1 DEATH PROOF ★★★
thriller, USA 2007, reż. Quentin Tarantino, wyk. Kurt Russell, Zoë Bell, Rosario Dawson
23:00 | canal+ premium
Quentin Tarantino i Robert Rodriguez składają hołd tanim kinom z przedmieść lat 70. XX wieku. Pastisz horroru klasy B: starcie z seryjnym mordercą, kaskaderem zabijającym swe ofiary samochodem.

HISTORIE MIŁOSNE ★★★★
dramat obycz., Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Dominika Ostałowska
21:55 | kino polska
Jerzy Stuhr za i przed kamerą w hołdzie Krzysztofowi Kieślowskiemu: cztery nowele o miłości, przed którą nie powinno się uciekać. Na poły zabawne, na poły poważne. Skłania do refleksji.

HOOLIGANS III ★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2013, reż. James Nunn, wyk. Scott Adkins, Kacey Clarke, Joey Ansah
22:10 | tv puls
Dawny król szalikowców powraca na swój ukochany stadion na wieść, że ktoś zamordował jego brata. Ale dopełnienie zemsty oznacza wyzwanie rzucone współczesnym kibolom i przyjęcie ich reguł gry.

Kronika południowa

20:00 | cinemax ★★★★

· FOT. BALTIC CRIME / IN SCRIPT / NAFTA FILMS

Dwanaście litewskich Oscarów: zamiast studiować, młodzieniec oddaje się ulubionemu rugby i szemranych interesom. Ale nieoczekiwanie pojawia się miłość i nadchodzi trudny czas próby.

KOMEDIA
LITWA 2024, REŻ. IGNAS MISKINIS, WYK. DZIUGAS GRINYS, ROBERTAS PETRAITIS, DIGNA KULIONYTE

KINGSMAN: ZŁOTY KRĄG ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn, wyk. Taron Egerton, Colin Firth, Mark Strong
20:00 | polsat
Wyszukanej zabawy z komiksem ciąg dalszy. Po ataku na londyńską siedzibę służb specjalnych agenci przenoszą się do USA, by wspólnie z bliźniaczą organizacją stawić czoło nieznanemu wrogowi.

LA GOMERA ★★★★
komedia kryminalna, Rumunia/Francja/Niemcy/Szwajcaria/Szwecja 2019, reż. Corneliu Porumboiu, Agustí Villaronga, Catrinel Marlon, wyk. Vlad Ivanov, Catrinel Marlon
22:10 | tvp kultura
Rumuński policjant udaje się na Wyspy Kanaryjskie, by poznać tajemniczy język gwizdów, dzięki czemu może wyciągnąć zza krat więźnia, który jako jedyny wie, gdzie ukryto 30 mln skradzionych euro.

MAGIC MIKE: OSTATNI TANIEC ★★
komedia, USA 2022, reż. Steven Soderbergh, wyk. Channing Tatum, Salma Hayek, Jemelia George
23:10 | tvn 7
Czas sukcesów przeminął i tancerz erotyczny ląduje za barem na Florydzie. Ale pojawia się atrakcyjna (i zamożna) pani, która namawia go do powrotu do zawodu – ale na swoich warunkach. Warto spróbować?

PATRIOTA ★★★
dramat historyczny, USA/Niemcy 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger, Joely Richardson
23:05 | polsat
Spokojny Amerykanin chwyta za broń: Mel Gibson dołącza do amerykańskiej rewolucji, czyli wojny George'a Washingtona z Anglią króla Jerzego III. Sporo patosu, ale bez ambicji historycznych.

PTASIEK ★★★★★
dramat psychologiczny, USA 1984, reż. Alan Parker, wyk. Matthew Modine, Nicolas Cage, John Harkins
20:00 | tvp kultura
Głośna, dokonana przez Alana Parkera ekranizacja powieści Williama Whartona o psychicznych konsekwencjach wojny i marzeniu o wolności, które przy odrobinie uporu może się ziścić. Laury w Cannes.

SŁODKO-GORZKI ★★
dramat obycz., Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner
23:40 | kino polska
Kino jako autoterapia: opowieść o współczesnych nastolatkach uwikłanych w pierwsze dorosłe problemy stają się lekiem na skrywane wcześniej kompleksy reżysera Władysława Pasikowskiego.

SZPICA ★★
film akcji, Chiny/Hongkong/Indie/Korea Południowa/Tajwan/Wlk. Brytania 2020, reż. Stanley Tong, wyk. Jackie Chan, Yang Yang, Miya Muqi
20:00 | stopklatka
Jackie Chan w swoim stylu – jako szef tajnej organizacji ochrony dla klientów VIP w akcji ratunkowej, mającej na celu odnalezienie porwanej córki ważnego klienta, który zadarł z mafią.

SZPIEG, KTÓRY MNIE RZUCIŁ ★★★
komedia sensacyjna, USA/Kanada/Niemcy/Węgry/Holandia 2018, reż. Susanna Fogel, wyk. Mila Kunis, Kate McKinnon, Justin Theroux
20:50 | tvn
Po rozstaniu z chłopakiem dziewczyna odkrywa, że jest on tajnym agentem, ściganym przez wywiady całego świata, a relacja z nim oznacza zagrożenie, więc wraz z przyjaciółką świadomie wkracza do akcji.

WTOREK ★★
komediodramat, Polska 2001, reż. Witold Adamek, wyk. Bolec, Paweł Kukiz, Małgorzata Kożuchowska
20:00 | kino polska
Kontynuacja „Poniedziałku": dwaj młodzi otwierają bar go-go na prowincji, co wzbudza zrozumiałe zaciekawienie. Plus szczyt perwersji: Jerzy Pilch w ramionach gwiazdy disco polo Shazzy.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 10.08

TVP1 DVB-T

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (444)
08:00 Serwis Info
08:15 Chłopi (5/13)
09:15 Ranczo VIII (13/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (8)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII (4)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Podróż pelikanów - film dok. Niemcy 2021
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5743)
18:05 Reporterzy (587)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Lekkoatletyka: Mistrzostwa Europy w Birmingham: 1. dzień – sesja wieczorna (na żywo)
23:05 Tour de Pologne – kroniki
23:15 Bruce Willis – upadek bohatera - film dok.
00:20 Miasto z morza - film ** hist. Polska 2009, reż. Andrzej Kotkowski, wyk. Małgorzata Foremniak (130 min)
02:30 Karta. Archipelag pamięci - film dok.

TVP2 DVB-T

06:25 Rodzina (nie od) święta (48) - program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7641) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7641) - mag. Polska 2026
11:30 Okrasa łamie przepisy (387) - mag. kulinarny
12:00 Wyższa Szkoła Jazdy
12:35 Koło fortuny (2066)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1035)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2067)
16:35 Familiada (3101)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1036)
18:50 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 Omnibus – szybcy i mądrzy (35) - teleturniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion (338) - teleturniej
21:50 Na sygnale - serial obycz. Polska 2026
22:55 Matlock (3,4/19) - serial krym. USA 2024, wyk. Kathy Bates
00:40 Karol, władca Hiszpanii - serial kostiumowy Hiszpania 2015
01:35 W cieniu śmierci (1/12) - serial krym. Finlandia/Niemcy 2018

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (4,5) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak
10:20 Trudne sprawy XX (3/40) - serial fab.-dok.
11:20 Gliniarze XVI (33,34) - serial fab.-dok. Polska 2024
13:25 Dlaczego ja? 33 (27,28) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (6) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (15,16) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (810) - program publicystyczny

20:00 Kingsman: Złoty krąg *** **(Kingsman: The Golden Circle)** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn, wyk. Taron Egerton (185 min)
23:05 Patriota (The Patriot) *** - dramat historyczny USA/Niemcy 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger (220 min)
02:45 Misjonarz (Missionary Man) ** - thriller USA 2007 (125 min)

TVN DVB-T

05:40 Uwaga! (7732) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (37/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Kamionki – „Fyrtel Smaków" XXV (6) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (36) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Tomaszów Mazowiecki – Toscania 31 - reality show
12:35 Ukryta prawda (56,57,58/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (39/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny III (10/53) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska, Joanna Liszowska
17:55 Młode gliny (44/50)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8063) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 Szpieg, który mnie rzucił (The Spy Who Dumped Me) *** - komedia sensacyjna USA/Kan./Niemcy/Węgry/Holandia 2018, reż. Susanna Fogel (150 min)
23:20 Transformers: Przebudzenie bestii (Transformers: Rise Of the Beasts) ** - film s.f. Kan. 2023, reż. Steven Caple Jr. (150 min)
01:50 Co za tydzień (1255)

TV PULS DVB-T

06:00 Policjanci z Miami IV (3,4/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (8,1/13) - serial sensacyjny Niemcy 2018
10:00 Zaklinaczka duchów IV
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (14)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (15) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (41,42)
20:00 Klub zabójców *** **(Assassin Club)** - thriller USA/Włochy 2023, reż. Camille Delamarre, wyk. Henry Golding (130 min)
22:10 Hooligans III (Green ** **Street 3: Never Back Down)** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2013, reż. James Nunn, wyk. Scott Adkins (110 min)
00:00 Amerykański Sicario ** **(American Sicario)** - film sensacyjny USA 2021 (125 min)

MEZZO

09:45 Intermezzo
10:00 Jean-Yves Thibaudet, San Francisco Symphony Orchestra, Esa-Pekka Salonen: Skriabin, Prometeusz
10:45 Nielsen: Symfonia nr 3 - muzyka klasyczna
11:55 Intermezzo
12:40 Richard Wagner: Die Walküre - opera Szwajc. 2024
16:50 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia - muzyka klasyczna Francja 1994
18:45 Filharmonicy Berlińscy, François-Xavier Roth: Strawiński, Bach - muzyka klas.
20:30 Konkurs im. Van Cliburna 2025 - muzyka klas.
21:55 Les Violons du Roy pod batutą Jonathana Cohena: Haendel, Pergolesi, Vivaldi
23:25 Przełomy w muzyce - muzyka klasyczna

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (53,54/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (39,40/52)
12:00 Psi patrol (17/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun V
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (11/26)
15:00 Miraculous II (24,19/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (9/27)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (1,2/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (29) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydliwe choroby V
01:00 Dzielnica strachu X (21)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (2/24) - serial sens. USA 1993
07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci X (58,59/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (37,38) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII
13:55 Trudne sprawy XVI
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (50/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (538) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (51/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (29,30)
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (41) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (41)
23:05 Burn Out - film sens. Francja/Belgia 2017

METRO DVB-T

07:35 Tajemnice miłości - serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (21,22/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (53/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (77,78)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (38) - serial obycz.
15:50 Magda M. (14)
16:55 Idź na całość (9)
18:00 Złomowisko PL VI
19:00 Kartoteka V (10,11/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni V (1) - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (21/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (11/15)
01:20 Szpital (11/68)
02:20 Szkoła (69/72)

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment (16/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (62,63,1/63) - serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (7,24,25) - serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (13/13) - serial krym. Polska 2005
15:00 Szpital (13,14/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (39/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (27/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 Karol. Człowiek, *** **który został papieżem (Karol. Un uomo diventato papa)** (1/2) - film biograf. Polska/Wł. 2005, reż. Giacomo Battiato (130 min)
22:10 Bez kompleksów (6)
23:10 Magic Mike: Ostatni ** **taniec (Magic Mike's Last Dance)** - komedia USA 2022 (145 min)
01:35 After 2 (After We ** **Collided)** - melodramat USA 2020, reż. Roger Kumble (125 min)

PONIEDZIAŁEK 10.08

STOPKLATKA DVB-T

08:45 Robert Makłowicz (153) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3/8) - serial kryminalny
10:55 Górski lekarz XIV (5,6/8) - serial obycz. Niemcy/Austria 2021
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher III (4/8) - serial krym. Aus. 2015
14:00 Zajazd. Będzie się działo (16) - serial fabularno-dok.
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (5,2,9/13) - serial dok. Kanada 2014
19:00 Aukcja w ciemno III (4,5/26) - serial dok.
20:00 Szpica (Vanguard) ** - film akcji Chiny/Hongkong/Indie/Korea Południowa/Tajwan/Wlk. Brytania 2020, reż. Stanley Tong, wyk. Jackie Chan (125 min)
22:05 Ekstradycja (3,4) - serial sens. PL 1995, wyk. Marek Kondrat, Renata Dancewicz
00:40 Bez litości: Przeprawa (1/13) - serial sens. Kanada/USA 11, wyk. Sarah Lind

ALE KINO+

08:50 The Office PL (11,12/12) - serial komediowy
10:00 Patience (1,2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
12:05 Vera XI (5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
13:55 Problem - film krótkom. Polska 2020 (20 min)
14:15 Porwanie Heinekena *** **(Kidnapping Mr. Heineken)** - film sens. Holandia/B/Wlk. Bryt./USA 2015, reż. Daniel Alfredson (120 min)
16:15 Nora Roberts – ** **Płomienie wspomnień (Blue Smoke)** - thriller USA 2006, reż. David Carson, wyk. Alicia Witt (120 min)
18:15 Vera XI (6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
20:10 Zbrodnie na wybrzeżu III (1/2) - serial kryminalny Niemcy 2023, wyk. Pia-Micaela Barucki, Hendrik Duryn
22:05 Eskorta (The *** **Homesman)** - western USA/F 2014, reż. Tommy Lee Jones (145 min)
00:30 Sorry, Baby - komedia **** USA/Hiszpania/Francja 2025, reż. Eva Victor, wyk. Eva Victor (125 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:30 Kwartecik - film anim. Polska 1966 (10 min)
08:40 Tygrys bez pasków - film anim. Szwajcaria/Francja 2018 (20 min)
09:00 Rodzina Leśniewskich (2,3) - serial obycz.
10:10 Hania - melodramat ** Polska 1984 (100 min)
11:50 Franz Kafka – Pisarz między światami
12:50 Jak namalować Monę Lisę - film dok.
14:00 Kosmos 1999 (19/24)
15:05 Zakazane piosenki *** - dramat wojenny Polska 1947, reż. Leonard Buczkowski (110 min)
16:55 Rodzina Leśniewskich
18:10 Dźwięk Nowego Jorku: Bilal (1) - cykl reportaży
18:55 Rawhide II (4) - western USA 1959
20:00 Ptasiek (Birdy) - dra- ***** mat psychologiczny USA 1984, reż. Alan Parker, wyk. Matthew Modine, Nicolas Cage (130 min)
22:10 La Gomera - komedia **** kryminalna Rumunia/Francja/Niemcy/Szwajcaria/Szwecja 2019 (110 min)
00:00 Muzyka w zabytkach
01:00 Kulturalni (30) - mag.

HBO

08:50 Więzień labiryntu: ** **Próby ognia** - film s.f. USA 2015 (130 min)
11:00 Fantastyczny Pan Lis *** - film anim. Wlk. Bryt./USA 2009 (85 min)
12:25 Hutnik szkła - dramat **** obycz. Pakistan/USA 2023, reż. Usman Riaz, wyk. Art Malik (95 min)
14:00 Saga »Zmierzch« ** **– Księżyc w nowiu** - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
16:10 Anakonda - horror ** USA 2025 (95 min)
17:45 Szybcy i wściekli: *** **Hobbs i Shaw** - film sens. USA 2019, reż. David Leitch (135 min)
20:00 Ród smoka III (8/8) - serial przyg. USA 2026
21:00 Miniaturowa żona (8/10) - serial kom.
21:40 Sojusznicy - film sens. *** USA 2023, reż. Ilya Naishuller, wyk. John Cena, Idris Elba (115 min)
23:35 Koszmar minionego * **lata** - horror USA/Australia/Kan. 25, wyk. Madelyn Cline (110 min)
01:25 Amrum - dramat **** wojenny Niemcy 2025, reż. Fatih Akin (95 min)

CANAL+ PREMIUM

08:05 Łapu-Capu (189)
08:20 MTV Unplugged
09:40 Holiday - komedia *** romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
11:55 Królowa chmur ** - komedia Polska 2003, reż. Radosław Piwowarski (80 min)
13:15 To nie jest zagadka kryminalna (1/6) - serial krym. Belgia 2025
14:15 Kwiat ośmiu gór
15:35 Wicked - musical USA/*** Wlk. Bryt./Kanada 2024, reż. Jon M. Chu, wyk. Cynthia Erivo (165 min)
18:20 Łapu-Capu (190)
18:25 Thelma - komedia USA/**** Szwajcaria 2024, reż. Josh Margolin (95 min)
20:00 Spirala kłamstw (4/4) - serial krym. Francja 25
20:55 Franz Kafka - film *** biograficzny Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Francja 2025 (125 min)
23:00 Grindhouse vol. *** **1 Death Proof** - thriller USA 2007, reż. Quentin Tarantino (110 min)
00:50 David Bowie: ostatni akt - film dokumentalny Wlk. Brytania 2025

KINO POLSKA

07:30 Miś Kudłatek (6)
07:40 Reksio - serial anim.
08:20 Siedem życzeń (5/7) - serial młodzieżowy
09:40 Ranking Naj Polskiego Kina (1, 2) - mag. kulturalny
10:50 Nie ma róży bez ognia - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska
12:55 Skradziona kolekcja - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory
14:50 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork
17:15 Stawka większa niż życie (2,4) - serial wojenny
20:00 Wtorek - komedio-dramat Polska 2001, reż. Witold Adamek, wyk. Bolec, Paweł Kukiz, Małgorzata Kożuchowska, Kinga Preis
21:55 Historie miłosne - dramat obycz. Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Dominika Ostałowska, Jerzy Nowak
23:40 Słodko-gorzki - dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski
01:50 Jezioro Słone - dramat obycz. Polska/Szwecja 2022, reż. Katarzyna Rosłaniec, wyk. Katarzyna Butowtt

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VIII (2/8)
08:30 Przyjaciółki XV (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich (12,5,6,5) - serial kom.
13:20 Kevin sam w Nowym Jorku - komedia USA 1992
15:40 Szybcy i wściekli VI - film sens. USA/Japonia/Hiszpania/Wlk. Brytania 2013
18:25 Wielki George Foreman - film biograficzny USA 2023
21:00 Pierwszy śnieg - dramat krym. Wlk. Brytania/USA/Szwecja/Japonia/Chiny 2017
23:30 Łzy słońca - film akcji USA 2003, reż. Antoine Fuqua

WARNER TV

07:50 Teraz albo nigdy! III (4)
08:50 Bajer z Bel-Air (1,2/25)
09:50 Prawo Agaty IV (10)
10:50 Pełniejsza chata III
11:55 Teraz albo nigdy! III (5,6)
13:55 Bajer z Bel-Air
16:00 Pełniejsza chata III
18:15 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
20:20 Pan Niania - komedia USA 93, reż. Michael Gottlieb
22:00 W sieci kłamstw - film sens. USA/Wlk. Brytania 2008
00:30 Dziewczyna, która uciekła: Historia Kary Robinson - thriller USA 2023

CINEMAX

08:05 Tess - melodramat Francja/Wlk. Brytania 1979
10:55 Opowiadaczka filmów - dramat obycz. Hiszpania/Chile 2023, reż. Lone Scherfig
12:55 Profesor - komedio-dramat Argentyna/Włochy/Niemcy/Francja/Brazylia 2023
14:50 Tess - melodramat Francja/Wlk. Brytania 1979
17:40 15 lat - dramat obycz. Austria/Niemcy/Luksemburg 2023, reż. Chris Kraus
20:00 Kronika południowa - komedia Litwa 2024
22:05 Portland Tower II

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi
09:50 Prawo Agaty V (9)
10:55 Lekarze II (3)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (8)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (31,32)
17:10 Top 100: filmy wszech czasów (1) - mag. filmowy
17:50 Seriaale Top 5 (20)
17:55 Słodko-ostro - komedia USA 2021, reż. Geeta Malik
20:00 Civil War - film sens. USA/Wlk. Brytania/Fin. 2024
22:25 Bez śladu - dramat krym. Wlk. Brytania 2018

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II (11/13)
09:10 Panna Scarlet i komisarz III (6/6) - serial krym.
10:15 Panna Marple (3/4)
12:20 Hudson i Rex IV (16,1/16)
14:30 Poirot: Śmierć na Nilu IX
16:40 Strażnik Teksasu III (3,4/25) - serial sens.
18:55 Poirot: Przegrany gość V (2/8) - serial kryminalny
20:00 K-Pax - film s.f. USA/Niemcy 2001, reż. Iain Softley
22:35 Amerykański Ninja - film sens. USA/Filipiny 1986
00:40 Anatomia strachu - thriller USA/Bułgaria 2011

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII - serial dok.
10:30 Mission: Impossible
13:00 Czarodziejki (13,14/22)
14:55 Pingwiny z Madagaskaru II (28/39) - serial anim.
15:25 Ślepy traf - dramat kryminalny USA 2013
17:20 Lojalność ponad wszystko - komedia kryminalna Niemcy/USA 2006
20:00 Pan i pani Smith - komedia sens. USA 2005
22:30 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012
00:20 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott

ROMANCE TV

08:30 Górski lekarz (4,4/7)
10:25 Diagnoza Betty (5,6/29)
12:20 Statek marzeń
14:15 Lato na Mazurach - film obyczajowy Niemcy 2015
16:05 Käthe i ja (2/10) - serial obyczajowy Niemcy 2019
18:00 Górski lekarz (5,5/7) - serial obycz. Niemcy/A 2020
20:00 Dora Heldt: Ani słowa tacie! - komedia Niemcy 2012
21:55 Bella Amore - komedia romantyczna Niemcy 2014
23:50 Górski lekarz (5,5/7) - serial obycz. Niemcy/A 2020
01:45 Dora Heldt: Ani słowa tacie! - komedia Niemcy 2012

AMC

09:05 Papillon. Motylek - dramat obycz. Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer
12:15 Powiedz „tak" - komedia romant. USA/Niemcy 2001
14:25 Archaniol (1) - dramat krym. Wlk. Brytania 2005
15:15 Archaniol (2) - dramat krym. Wlk. Brytania 2005
16:05 Archaniol (3) - dramat krym. Wlk. Brytania 2005
17:00 K–19 - film sens. Wlk. Bryt./Niemcy/Kan./USA 2002
19:50 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
22:00 Alienoid - film s.f. Korea Południowa 2022

AXN

08:25 Ostry dyżur II (22/22)
09:25 Castle IV (23,1/23)
11:25 MacGyver V (8,9/15)
13:25 Dowody zbrodni III (3,4/23) - serial sens.
15:20 Agenci NCIS: Hawaje II
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (21,22/25)
19:10 Castle V (2,3/24)
21:05 FBI: International IV (17/22) - serial akcji USA 2025
22:10 FBI: Most Wanted IV (20/22) - serial krym.
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (21,22/25)

EPIC DRAMA

08:40 Detektyw Murdoch
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (5/6)
10:30 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:05 Sprawy pana Booka
14:15 Agenci NCIS XVII (15/20)
15:10 Panna Marple IV (3/4)
17:10 Dalgliesh (2/6)
19:00 Agenci NCIS XVII (16/20)
19:55 Poirot V (8/8)
21:00 Robin Hood - serial przygodowy USA/Serbia 2025
22:25 Sherlock i córka (1/8)
23:20 Poirot V (8/8)
00:30 Agenci NCIS XVII
01:15 Sprawy pana Booka

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (11, 12) - reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (7, 2) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (4, 5) - reality show
17:05 Magda gotuje Internet
17:40 Kuchenne rewolucje (14, 8, 1) - reality show
20:50 Jestem z Polski VII (14,4/15) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:15 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.
01:20 Dorota was urządzi

TVN TURBO

09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (9) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Indie
11:15 101 napraw (6, 7)
12:15 Jeździć, obserwować IV
13:00 Mobilni mechanicy (7, 8)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5041)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (7) - magazyn
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3/12)
20:15 Naprawy nie do naprawy
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (5041)

BBC FIRST

08:40 Lewis VIII (2/6)
09:40 My Life is Murder V
10:40 Śmierć pod palmami V
11:45 Z pamiętnika położnej X (4/7) - serial obyczajowy
12:55 Ulica nadziei III (7,8/15)
14:55 Ojciec Brown IX (10/10)
16:00 Lewis VIII (2/6)
17:00 My Life is Murder (6/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XIV (5/8) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami V
21:00 My Life is Murder V
22:00 Afera podsłuchowa
00:10 Zbrodnie Saint-Pierre

FX

08:00 Kości XII (11/12)
09:00 SkyMed II (1/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (10,11/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (12,13/23)
13:45 Agenci NCIS VIII
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (12,13/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (14,15/23)
22:00 The Hunting Party II
22:55 Z Archiwum X III (19/24)
23:50 Rambo II - film sensacyjny USA/Meksyk 1985

HGTV

08:05 Moje miasto, mój dom
10:00 Widok, na który cię stać (7, 8) - reality show USA 2025
11:00 Usterka XI (19,20)
12:30 Podwórkowa reaktywacja (5, 6, 7, 8) - magazyn
14:25 Mieszkanie na miarę III (1,2/4) - serial dok. PL 2022
16:25 Polowanie na ogród III (1) - serial dok. Polska 2019
18:05 Będzie pięknie (5/8)
19:00 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
20:00 Zgłoś remont (9)
20:55 Dorota was urządzi III
22:25 House Hunters

BBC LIFESTYLE

09:15 Majorka: śródziemnomorskie smaki (7, 8, 9, 10)
11:20 Rezydencje na Mauritiusie (1/10) - serial dok.
12:25 Najdroższe brytyjskie domy II (1/8) - serial dok.
13:25 Mistrzowie ceramiki
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - pr. rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:40 Rezydencje na Mauritiusie (1/10) - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (1)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - pr. rozrywkowy
21:00 Najlepsze hotele Indii
22:00 W świecie luksusu (1/6)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (21/24)
08:55 Przyjaciele III (7,8, 9,10,11,12/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (17,18,19,20,21,22/24)
14:30 Dwóch i pół IX (22,23,24,1/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (13,14,15, 16,17,18/25) - serial kom.
19:30 Duchy (13,14/18)
20:30 Teoria wielkiego podrywu XII (23,24,1/24)
22:00 The Office PL II (6,7/12)
23:05 Comedy Club (8, 1)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (7/13)
09:05 Rodzinka.pl V (22/26)
09:40 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X
11:55 Komisarz Alex IV (8/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (13,1,2) - serial kryminalny
15:35 Komisarz Alex IV (9/13)
16:25 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2023
17:35 Ranczo X
19:30 Ojciec Mateusz 32 (3,2) - serial krym. Polska 2024
21:30 Ranczo X - serial kom.
23:20 Ojciec Mateusz 32 (4)
00:20 Prokurator (6/10) - serial krym. Polska 2015

CANAL+ KUCHNIA

12:50 Michel Roux – sielskie smaki francuskiej kuchni II
13:50 Sekrety świata przypraw (3) - serial dok.
14:50 U sąsiadów w kuchni XI
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (1)
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę
16:40 Po prostu Jamie (1)
17:35 Jamie Oliver (1)
18:30 Jakubiak rozgryza... (4)
18:55 m jak mięso (2, 3)
19:50 Zgrillowani (5)
20:15 Jamie Oliver (22, 23)
21:15 Anthony Bourdain
23:55 Po prostu Jamie

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (27)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty (5)
13:05 Cuda z drewna (7/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (14) - lifestyle
14:55 Liczy się miejsce (1)
15:50 Meblokreacje (7, 8)
16:50 Gardeners' World (30)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta XV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (15) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty
23:05 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.

PLANETE+

14:45 Żydowski nazista (1)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (3/8) - serial dok.
16:55 Świat z góry (5,6/14)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (130)
18:15 Polska z góry X
18:40 Premiera: Polska z góry X (7) - serial dok.
19:10 Mam zamek II (8)
19:45 Jak budowano Watykan. Sekrety świętego miasta
20:50 Ołtarz pergamoński. Zrabowany zabytek - film dok.
22:00 Premiera: Legendarne bitwy II - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Przetrwać nad Jukonem VI (8/9) - serial dok.
12:00 Psy policyjne (1/10)
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia II - serial dok.
14:30 Strażacy - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Skok na Luwr: jak skradziono klejnoty za 102 miliony dolarów - film dok.
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (12/14) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi II
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (7,8/17) - serial dok.
21:00 Nic do ukrycia II (4)
22:00 Celnicy na straży Szwecji

TVP HISTORIA

10:40 Arsenał (2) - mag.
11:15 Wyspy Kanaryjskie (1/5)
12:15 Zabójcza nauka II (3/6)
13:20 Królowie (76)
13:55 Czterej pancerni i pies
15:05 Sensacje XX wieku
17:45 Kolumbowie (4/5)
18:55 Tajemnice początków Polski (4/8) - serial dok.
20:00 Oficerowie (13/14)
20:55 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa
21:55 Putin i Zachód: kolejny rozdział (3/3) - serial dok.
23:10 Sensacje XX wieku (67, 178, 33) - program hist.

HISTORY

11:15 David Duchovny: archiwum tajemnic II (5/17)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (6/7)
14:50 Największe tajemnice świata VI (4/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Wykute w ogniu (15)
17:10 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (2) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (11/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
22:00 Największe tajemnice świata VII (17) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła przetrwania: Amazonia (2/5)
12:00 Megamaszyny II
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (2/10) - serial dok.
16:00 Starożytne konstrukcje
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (6)
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (3,6/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (11/11) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II
22:00 Ostatni lot (6/10)

FOCUS TV

09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXI (1,2) - serial dok.
14:00 Zaginione królestwo piratów (1) - historia
15:00 Truckersi przez Australię VIII (6/13)
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie V (8,9)
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera II (4,2/6) - serial dok.

BBC EARTH

11:30 Wędrówki z dinozaurami
12:30 Malownicze trasy kolejowe V (10/10) - serial dok.
13:30 Wyspy. Laboratoria natury (1/6) - cykl reportaży
14:30 W okowach mrozu V
16:35 Wietnamskie przygody Billa Baileya (3) - serial dok.
17:40 Wyspy. Laboratoria natury (1/6) - cykl reportaży
18:40 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (1/4) - serial dok.
19:45 Największe zagadki nauki
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Wietnamskie przygody Billa Baileya (3) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:15 II wojna światowa: cena imperium (10/13) - serial dok.
10:20 Największe postaci zimnej wojny II (4) - serial dok.
11:25 Tajne bazy nazistów
12:20 Ramzes: władca Egiptu
15:30 Abu Simbel: świątynie nad Nilem - film dok.
16:35 II wojna światowa: cena imperium (11/13) - serial dok.
17:40 Dyktatorzy: droga do władzy (1/6) - serial dok.
18:50 Zaginione mumie Inków
20:00 Wikingowie: narodziny imperium (1/6) - serial dok.
21:00 Wojna Adolfa Hitlera
22:05 Królowie-zabójcy (4/6)

WTOREK 11.08

Od A do Z

41 DNI NADZIEI ★★★
film biograficzny, USA/Islandia/Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Shailene Woodley, Sam Claflin, Jeffrey Thomas
20:10 | ale kino+ hd
Na faktach: para zakochanych żeglarzy wyrusza w rejs jachtem przez Pacyfik. Kiedy zaskakuje ich huragan, łódź zostaje zniszczona, a mężczyzna ciężko ranny. Czy kobieta zdoła doprowadzić jacht do portu?

BABYGIRL ★★★
thriller, USA/Holandia 2024, reż. Halina Reijn, wyk. Nicole Kidman, Harris Dickinson, Antonio Banderas
21:50 | hbo
Nagrodzona w Wenecji Nicole Kidman jako szefowa wielkiej firmy, która daje się wciągnąć w romans ze znacznie młodszym stażystą. Z czasem chłopak ucieka się do manipulacji i szantażu.

CHRISTY ★★★
film biograficzny, USA 2025, reż. David Michôd, wyk. Sydney Sweeney, Ben Foster, Merritt Wever
22:45 | canal+ premium
Sydney Sweeney w zaskakującej roli Christy Martin, mistrzyni zawodowego boksu z przełomu wieków, walczącą o wyniki sportowe, ale i zmagającą się z przemocą domową i nie do końca określoną seksualnością.

DOM GLASSÓW ★★
thriller, USA 2001, reż. Daniel Sackheim, wyk. Leelee Sobieski, Diane Lane, Stellan Skarsgård
22:10 | ale kino+ hd
Osierocona nastolatka (Leelee Sobieski) odkrywa, że opiekująca się nią i jej bratem rodzina zastępcza wcale nie jest tak bezinteresowna, jakby się wydawało. Czysta rutyna.

KIEDY NIKT NIE PATRZY ★★★
thriller, USA 2021, reż. Michael Mohan, wyk. Sydney Sweeney, Justice Smith, Ben Hardy
20:00 | cinemax
Para zajmuje mieszkanie i odkrywa, że okno wychodzi na apartament naprzeciwko, zamieszkały przez fotografa i jego partnerkę. Podglądanie sąsiadów staje się pasją pary, co niesie groźne konsekwencje.

Father Mother Sister Brother

20:00 | canal+ premium
★★★

· FOT. THE MATCH FACTORY / SAINT LAURENT PRODUCTIONS

Złoty Lew w Wenecji dla analizy relacji w dysfunkcjonalnej rodzinie, gdzie zdystansowani rodzice zostawili swoje dzieci samym sobie, a przy okazji wnikliwa wiwisekcja współczesnych więzi międzyludzkich.

KOMEDIODRAMAT
USA/FRANCJA/NIEMCY/WŁOCHY/IRLANDIA 2025, REŻ. JIM JARMUSCH, WYK. TOM WAITS, ADAM DRIVER

KOKAINOWY RICK ★★★
dramat krym., USA 2018, reż. Yann Demange, wyk. Matthew McConaughey, Richie Merritt, Bel Powley
22:45 | polsat
Przekonany, że ratuje ojca przed więzieniem, czternastolatek zostaje informatorem FBI penetrującym półświatek Detroit. Kiedy przestaje być potrzebny agentom, sam wchodzi w narkotykowy biznes.

KSIĘŻYC ★★★
thriller, Austria 2024, reż. Kurdwin Ayub, wyk. Florentina Holzinger, Celina Sarhan, Andria Tayeh
23:35 | cinemax
Mistrzyni sztuk walki zostaje ściągnięta na Bliski Wschód, by trenować trzy dziewczyny. Okazuje się jednak, że dziewczęta nie są zainteresowane sportem, ale ich zamożny dom oka ze się złotą klatką.

KURSK ★★★★
film sens., Francja/Belgia/Luksemburg/USA/Rumunia/Kanada 2018, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Matthias Schoenaerts, Léa Seydoux, Colin Firth
20:00 | tvn 7
Spojrzenie na katastrofę rosyjskiego okrętu podwodnego w sierpniu 2000 roku. Aby ocalić swoje tajemnice wojskowe, władze Rosji rezygnują z zachodniej pomocy w ratowaniu załogi tonącego okrętu.

PIEKIELNE WAKACJE ★★
horror, USA/Kanada 2023, reż. Billy Bryk, Finn Wolfhard, wyk. Fred Hechinger, Abby Quinn, D'Pharaoh Woon-A-Tai
23:45 | hbo
Na miejsce letniego obozu zjeżdżają się młodzi opiekunowie poszczególnych grup, by przygotować miejsce na przyjazd młodzieży. Jak się okaże – nie są sami, w ciemności kryje się polujący na nich morderca.

PODKRĘĆ MNIE ★★
komedia, USA 2024, reż. Michael Tyburski, wyk. Nick Robinson, Bel Powley, Luke Kirby
21:55 | cinemax
Inspirowane „Matrixem": w niedalekiej przyszłości wszyscy zażywają pigułki, eliminujące emocje. Para zaczyna pomijać dawki, co przynosi nowe doznania, ale i trudne do rozwikłania problemy emocjonalne.

POZA PODEJRZENIEM ★★★
thriller, USA 2019, reż. Phillip Noyce, wyk. Jack Huston, Emilia Clarke, Johnny Knoxville
23:55 | tv puls
Na faktach: prowadzący śledztwo na głębokiej prowincji agent FBI nawiązuje romans ze swoją informatorką, co kończy się jej gwałtowną śmiercią i pierwszym w dziejach oskarżeniem agenta o morderstwo.

ROZMOWY KONTROLOWANE ★★★★
komedia, Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiatkowska, Alina Janowska
23:50 | stopklatka
Sylwester Chęciński przejmuje schedę po Stanisławie Barei, by w jego stylu stworzyć dalszy ciąg perypetii peerelowskiego notabla z „Misia" – w śmiesznostrasznych realiach stanu wojennego.

TURYSTA ★★★★
komedia, Norwegia/Włochy/Francja 2014, reż. Ruben Östlund, wyk. Johannes Kuhnke, Lisa Loven Kongsli, Clara Wettergren
21:45 | tvp kultura
Na luksusowy hotel w Alpach schodzi lawina: kobieta chroni dzieci, mężczyzna ucieka. Czy będą jeszcze mogli spojrzeć sobie w oczy? Mnóstwo nagród na całym świecie, od Cannes do Vancouver: do refleksji.

ZABÓJCZA BROŃ II ★★★
film sens., USA 1989, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci
20:00 | warner tv
Klasyk kina akcji: dwaj niekonwencjonalni policjanci (Mel Gibson, Danny Glover) na tropie dyplomatów szmuglujących złoto i diamenty. Dorównuje – rzadkość! – pierwowzorowi.

Konrad J. Zarębski

TVP1 DVB-T

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (730)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Chłopi (6/13)
09:15 Ranczo IX (1)
10:05 Komisarz Alex XXIII (9)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII (5)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (763)
12:55 Włochy – ostatnie dzikie zakątki (5) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5745)
18:05 Reporterzy (588)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **007 zgłoś się** (1) - serial krym. Polska 1981, wyk. Bronisław Cieślak, Zdzisław Kozień
22:00 **Bat 21** - dramat wojenny USA 1988, reż. Peter Markle, wyk. Gene Hackman, Danny Glover (110 min) ***
23:50 **Kate Middleton: życie w fotografiach**
00:50 **O północy w Paryżu (Midnight in Paris)** - komedia romantyczna USA/Hiszpania/Francja 2011 (105 min) ****

TVP2 DVB-T

05:35 M jak miłość
06:25 Kościoły łaski - reportaż Polska 2026
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7642) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7642) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III (15,16/26) - serial kom.
12:35 Koło fortuny (2067)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1036)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2068)
16:35 Familiada (3102)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1037)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (36) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (339) - teleturniej
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:55 **Ku'damm 59 II** (5/6) - serial obyczajowy Niemcy 2018, wyk. Claudia Michelsen
23:50 **Pitbull** (3) - serial sens. Polska 2008
00:50 **Karol, władca Hiszpanii** - serial kostiumowy

POLSAT DVB-T

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (6,7) - serial fab.-dok.
10:20 Trudne sprawy XX (4/40) - serial fab.-dok.
11:20 Gliniarze XVI (35,36) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
13:25 Dlaczego ja? 33 (29,30) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (7) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (17,18) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (811) - program publicystyczny

20:00 **Niezniszczalni III (The Expendables 3)** - film sens. USA/Bułg./Francja/Niemcy 2014, reż. Patrick Hughes, wyk. Sylvester Stallone, Jason Statham (165 min) ***
22:45 **Kokainowy Rick (White Boy Rick)** - dramat kryminalny USA 2018 (140 min) ***
01:05 **Kingsman: Złoty krąg (Kingsman: The Golden Circle)** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2017 (215 min) ***

TVN DVB-T

05:15 Recepta na stary dom IV - serial dokumentalny
05:40 Uwaga! (8063) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (38/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Barlinek – „Limba" XXV (7) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (2)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Staropolska", Szczucin XXIV - reality show
12:35 Ukryta prawda
15:45 Detektywi III (40/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny III (11/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (45) - serial kryminalny Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8064) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **Pod ścianą (Summit Fever)** - dramat obycz. Wlk. Brytania 2022, reż. Julian Gilbey, wyk. Ryan Phillippe, Freddie Thorp, Hannah New, Michel Biel (145 min) **
23:15 **Kuba Wojewódzki** (8)
00:25 **Mad Max: Na drodze gniewu (Mad Max: Fury Road)** - film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller, wyk. Tom Hardy (150 min) *****

TV PULS DVB-T

06:00 Policjanci z Miami IV (4,5/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (1,5/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (4/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (15)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (16)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (42,43) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Odwet (Reprisal)** - film akcji USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Brian A. Miller, wyk. Frank Grillo, Bruce Willis (120 min) ***
22:00 **Ulice zbrodni (The Gateway)** - thriller USA/Wlk. Brytania 2021, reż. Michele Civetta (115 min) ***
23:55 **Poza podejrzeniem (Above Suspicion)** - thriller USA 2019, reż. Phillip Noyce (125 min) ***
02:00 **Dzielnica strachu X**

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment (17/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (2,3,4/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (8,26,27/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni III (1) - serial krym. Polska 2005
15:00 Szpital (15,16/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (40/60) - telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (28/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Kursk** - film sens. Francja/Belgia/Luksemburg/USA/Rumunia/Kanada 2018, reż. Thomas Vinterberg (155 min) ****
22:35 **Matrix Zmartwychwstania (The Matrix Resurrections)** - film s.f. USA/Australia 2021 (175 min) ***
01:30 **300: Początek imperium (300: Rise of an Empire)** - dramat hist. USA 2013, reż. Noam Murro (125 min) ***

MEZZO

10:00 Jean-Philippe Rameau: Les Fêtes d'Hébé - opera F ,24
12:35 Intermezzo
13:00 Klaus Mäkelä, Królewska Orkiestra Concertgebouw: Sibelius, Mozart
14:25 Mahler: IX Symfonia – Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott
15:55 Nielsen: Symfonia nr 5
17:15 Intermezzo
17:35 Dietrich Fischer-Dieskau: Ostatnie słowa
18:25 London Symphony Orchestra, Harry Christophers: Haydn, Stworzenie świata
20:30 Vincenzo Lamagna: Creature - balet Wlk. Brytania 2021, reż. Asif Kapadia
21:55 Brahms: Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
23:15 Marc-André Dalbavie: Melancholia sprzeciwu

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (55,56/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (50,41/52) - serial anim. Francja 2019
12:00 Psi patrol (18/26)
12:35 Marta mówi! (6)
13:00 Smerfy (9/27)
14:00 Baranek Shaun V
14:35 My Little Pony (12/26)
15:00 Miraculous II (19,17/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (15)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (30) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Robin Hood – faceci w rajtuzach - komedia USA/Francja 1993, reż. Mel Brooks

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (4/24) - serial sens. USA 1993
07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci X (60,61/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (39,40) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII
13:55 Trudne sprawy XVI (33,34,35/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (51/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (539) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (52/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (31,32) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (42) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (42)

METRO DVB-T

07:35 Tajemnice miłości - serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (23,24/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (54/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (79,80)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (39) - serial obycz.
15:50 Magda M. (15)
16:55 Idź na całość (10)
18:00 Złomowisko PL (1) - serial dok. Polska 2015
19:00 Kartoteka V (12,13/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni VI (2,3/10) - serial krym. Polska 2007
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (22/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (11/15)
01:20 Szpital (12/68)

WTOREK 11.08

STOPKLATKA DVB-T

08:45 Robert Makłowicz (217) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher III (4/8) - serial krym. Aus. 2015
10:55 Górski lekarz XIV (6,7/8) - serial obycz. Niemcy/Austria 2021
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5/8)
14:00 Zajazd. Będzie się działo (18)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (6,1,10/13) - serial dok.
19:00 Aukcja w ciemno III (5,6/26) - serial dok.
20:00 Kryptonim Banshee (Code Name Banshee) * - film sens. USA 2022, reż. Jon Keeyes, wyk. Antonio Banderas, Jaime King (115 min)
21:55 Za linią wroga (Enemy Lines) *** - film wojenny Wlk. Brytania 2020, reż. Anders Banke, wyk. Ed Westwick, John Hannah, Tom Wisdom (115 min)
23:50 Rozmowy kontrolowane **** - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiatkowska (130 min)

ALE KINO+

08:45 The Office PL II (1,2/12) - serial kom. Polska 2022, wyk. Piotr Polak
10:00 Patience (3,4/6)
12:05 Vera XI (6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
14:00 W 80 dni dookoła świata (Around the World in 80 Days) ** - film przyg. USA/Niemcy/Irl./Wlk. Brytania 2004, reż. Frank Coraci, wyk. Steve Coogan, Jim Broadbent (140 min)
16:20 Arktyka (Arctic) *** - film przygodowy Islandia/USA 2018, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
18:15 Vera XIII (1/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 41 dni nadziei (Adrift) *** - film biograficzny USA/Islandia/Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Shailene Woodley (120 min)
22:10 Dom Glassów (The Glass House) ** - thriller USA 2001, reż. Daniel Sackheim (130 min)
00:20 Żużel - dramat obycz. ** Polska 2020, reż. Dorota Kędzierzawska, wyk. Tomasz Ziętek (125 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:30 MANIFESTA – Zagłębie Ruhry 2026 - reportaż
09:00 Rodzina Leśniewskich
10:15 Złote Koło - film ** krym. Polska 1971, reż. Stanisław Wohl (105 min)
12:00 Śpiewała Ewa Demarczyk - film dok.
13:15 Dekalog: Dziewięć **** - dramat obyczajowy 1990, reż. Krzysztof Kieślowski (70 min)
14:25 Kosmos 1999 (20/24)
15:30 W samo południe (High Noon) ***** - western USA 1952, reż. Fred Zinnemann (95 min)
17:05 Rodzina Leśniewskich (6,7) - serial obycz.
18:20 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki
18:55 Rawhide II (5/32)
20:00 „Kompozycja na cztery ręce" - spektakl teatralny Polska 1974
21:45 Turysta (Turist) **** - komedia Norwegia/Włochy/Francja 14, reż. Ruben Östlund (130 min)
23:55 Powrót do domu
01:25 Ptasiek (Birdy) - ***** dramat psychologiczny USA 84, reż. Alan Parker, wyk. Nicolas Cage (130 min)

HBO

09:45 Hobbit: Pustkowie Smauga **** - film przyg. USA/Nowa Zel. 2013, reż. Peter Jackson (160 min)
12:25 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (19)
13:10 Dzielna banda i tajemnica zaginionego wujka *** - film anim. Hiszpania 2024 (80 min)
14:30 33 zdjęcia z getta
15:50 Na rauszu - komedio- **** dramat Dania 2020, reż. T. Vinterberg (115 min)
17:45 Czarne bractwo. BlacKkKlansman **** - film biograf. USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee (135 min)
20:00 The Pitt II (4/15) - serial obyczajowy USA 2026
20:50 Ta inna siostra Bennet (8/10) - serial obycz.
21:20 Życie, Larry i pogoń za nieszczęściem (7)
21:50 Babygirl - thriller USA/ *** Holandia 2024, reż. Halina Reijn (115 min)
23:45 Piekielne wakacje ** - horror USA/Kanada 2023 (85 min)
01:10 30 dni mroku - horror *** USA/Nowa Zelandia 07, reż. David Slade, wyk. Josh Hartnett (115 min)

CANAL+ PREMIUM

08:30 Fuks - komedia sens. *** Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
09:55 Łapu-Capu (190)
10:00 Jutro będzie nasze **** - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi, wyk. Paola Cortellesi (115 min)
11:55 Wszyscy Święci ** - dramat obyczajowy Polska 2002 (80 min)
13:15 To nie jest zagadka kryminalna (2/6)
14:10 Luca: Legenda Ferrari (1, 2) - film dok.
16:00 Krucjata Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass (105 min)
17:45 Łapu-Capu (191)
17:50 Battleship: Bitwa o Ziemię ** - film przyg. USA/Jap. 2012 (130 min)
20:00 Father Mother Sister Brother *** - komedio-dramat USA/Francja/Niemcy/Włochy/Irlandia 2025 (110 min)
21:50 Historia Apple'a. Jak sprzedać rewolucję
22:45 Christy - film biogra- *** ficzny USA 2025, reż. David Michôd (130 min)
00:55 Efekt Youtube'a

KINO POLSKA

07:35 Miś Kudłatek (8) - serial animowany Polska 1971
07:50 Reksio - serial anim.
08:25 Siedem życzeń: Klątwa bogini Bast (6/7) - serial młodzieżowy Polska 1984
09:50 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
10:35 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang
12:30 Noce i dnie (1) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki
14:30 Noce i dnie (2) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Emir Buczacki
16:25 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
16:45 Widzisz? - film krótkom. Polska 2025
17:15 Stawka większa niż życie (4,5) - serial wojenny
20:00 Mniejsze zło - dramat obycz. Polska 2009, reż. Janusz Morgenstern, wyk. Lesław Żurek, Anna Romantowska
22:15 Prawo ojca - dramat kryminalny Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż
00:35 Drogówka - film krym. Polska 2013, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Bartłomiej Topa, Marian Dziędziel

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VIII (3/8)
08:30 Przyjaciółki XV (9,10/12)
10:25 Świat według Kiepskich
12:55 Kung Fu Panda III - film animowany USA/Chiny 2016
14:55 Hobbit: Pustkowie Smauga - film przyg. USA/Nowa Zelandia 2013
18:45 Piksele - komedia USA/Chiny 2015
21:00 Swingersi - komedia Polska/Łotwa 2020
22:55 Wróć do mnie - komedia romantyczna USA 2022
01:25 Fala zbrodni VII - serial sensacyjny Polska 2007

WARNER TV

07:30 Teraz albo nigdy! III (5)
08:30 Bajer z Bel-Air (3,4/25)
09:35 Prawo Agaty IV (11)
10:35 Pełniejsza chata III
11:40 Teraz albo nigdy! III (6,7)
13:35 Bajer z Bel-Air
15:40 Pełniejsza chata III (5,6,7,8/18) - serial kom.
17:55 Uwolnić orkę IV: Ucieczka z Zatoki Piratów - film przyg. USA 2010
20:00 Zabójcza broń II - film sensacyjny USA 1989
22:10 Jackie Chan: Przyjemniaczek - komedia kryminalna Hongkong 1998

CINEMAX

11:45 Kronika południowa - komedia Litwa 2024
13:50 Po imprezie - dramat obyczajowy Czechy 2024
15:25 Olmo - komedia USA/Meksyk 2025, reż. F. Eimbcke
16:50 Od marca do maja - dramat obyczajowy Czechy 2024
18:15 Wybór pianisty - dramat obyczajowy Francja 2024
20:00 Kiedy nikt nie patrzy - thriller USA 2021
21:55 Podkręć mnie - kom. USA 2024, reż. Michael Tyburski
23:35 Księżyc - thriller Austria 2024, reż. Kurdwin Ayub

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (1,2,3,4)
09:50 Prawo Agaty V (10)
10:55 Lekarze II (4)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (9)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (33,34)
17:10 Seriaale: Rozmowy (5)
17:55 Mała Stopa - film animowany USA 2018, reż. Karey Kirkpatrick, Jason Reisig
20:00 Wilk z Wall Street - film biograficzny USA 2013, reż. Martin Scorsese
23:30 Margaux - horror USA 2022, reż. Steven C. Miller

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12/13)
09:10 Panna Scarlet i komisarz (1/6) - serial krym.
10:15 Panna Marple (4/4)
12:15 Hudson i Rex V (1,2/20)
14:30 Poirot IX (4/4)
16:40 Strażnik Teksasu III
18:50 Poirot: Żółty irys V (3/8) - serial krym. Wlk. Bryt. 1993
20:00 Strefa zrzutu - film sens. USA 1994, reż. John Badham
22:05 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder
00:40 Łowca błyskawic (Ryzykowna gra, Saperzy, Saper) - film sens. USA 1999

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (13,14/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII - serial dok.
10:30 Miasto aniołów - dramat obycz. USA/Niemcy 1998
13:00 Czarodziejki (15,16/22) - serial fantasy USA 1999
15:00 Pingwiny z Madagaskaru
16:00 Jumper - film s.f. USA/Kanada 2008, reż. Doug Liman
18:00 Moje wielkie greckie wesele - komedia romantyczna USA/Kanada 2002
20:00 Mission: Impossible II - film sens. USA 2000
22:35 Niemoralna propozycja - dramat obycz. USA 1992

ROMANCE TV

08:45 Górski lekarz (5,5/7)
10:40 Inga Lindström: Pisarz i ja - film obyczajowy Niemcy/Szwecja 2022, reż. Laura Thies
12:30 Lena Lorenz (4/4) - serial obycz. Niemcy/A 2021
14:25 Wiza do miłości - komedia USA 2024
16:15 Rosamunde Pilcher: Trudna miłość - film obycz. Austria/Niemcy 1999
18:00 Górski lekarz (6,6/7)
20:00 Rosamunde Pilcher: Pióra na wietrze - romans Niemcy/Austria 2003
21:50 Käthe i ja (6/10)
23:45 Górski lekarz (6,6/7)

AMC

07:40 Cesarzowa - dramat obycz. Hongkong/Chiny 2006
10:05 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
12:40 Policyjna opowieść - film sens. Hongkong 1985
14:40 Dom Latających Sztyletów - film sens. Chiny/Hongkong 2004, reż. Yimou Zhang
17:10 Jedz, módl się, kochaj - melodramat USA 2010
20:00 Wyspa fantazji - horror USA 2020, reż. Jeff Wadlow
22:15 Wielki szef - film sens. Hongkong 1971, reż. Wei Lo
00:20 Wolf Creek II - horror Aus. 2013, reż. Greg McLean

AXN

08:05 Ostry dyżur III (2/22) - serial obycz. USA 1996
09:10 Castle V (2,3/24)
11:10 MacGyver V (10,11/15)
13:10 Dowody zbrodni III (5,6/23) - serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje III (2,3/10) - serial kryminalny
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (23,24/25)
19:05 Castle V (4,5/24)
21:05 Rekrut V (3/22)
22:05 Rekrut: Feds (3/22)
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (23,24/25)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:05 Panna Scarlet VI
14:15 Agenci NCIS XVII (16/20)
15:10 Panna Marple IV (4/4)
17:05 Dalgliesh (5/6)
19:00 Agenci NCIS XVII (17/20) - serial krym. USA 2020
19:55 Poirot III (2/11)
21:00 Hiszpańska księżniczka
22:15 Domina (6/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./Włochy 2021
23:20 Poirot III (2/11)
00:30 Agenci NCIS XVII (17/20)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (13, 14) - reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (8, 3) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (6, 1) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (4) - program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje (15, 1, 2) - reality show
20:50 Jestem z Polski VII (15,5/15) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:10 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.

TVN TURBO

09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (10) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Indie
11:15 101 napraw (8, 1)
12:15 Jeździć, obserwować IV
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5042)
18:15 Zawodowi handlarze
19:00 Moto kombat (10)
19:45 Duda kontra Szafrański IX (6) - serial dok.
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (8) - mag.
21:15 Z drugiej ręki (11)
22:00 Raport Turbo (5042)

BBC FIRST

08:40 Lewis VIII (3/6)
09:40 Ojciec Brown III (1/15)
10:40 Śmierć pod palmami V
11:45 Z pamiętnika położnej X
12:55 Ulica nadziei III (9,10/15)
14:55 Ojciec Brown X (1/10)
15:55 Lewis VIII (3/6)
17:00 My Life is Murder (7/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami V (6/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Afera podsłuchowa
23:05 McDonald i Dodds IV
00:55 Śmierć pod palmami V

FX

08:00 Kości X (1/22)
09:00 SkyMed II (2/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (12,13/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (14,15/23)
13:45 Agenci NCIS VIII
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (14,15/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (16,17/23)
22:00 9-1-1: Nashville (5)
22:55 Z Archiwum X III (20/24)
23:50 Bez litości - film sens. USA 2014, reż. Antoine Fuqua

HGTV

09:00 Remontujemy dom na plaży X - serial dok.
10:00 Poszukiwacze domów
11:05 Usterka XI (21,22/31)
12:35 Podwórkowa reaktywacja (9, 10, 11, 12) - mag. poradnikowy USA 2013
14:30 Mieszkanie na miarę III
15:30 Pogromcy chaosu (2)
16:30 Polowanie na ogród IV
18:10 Weekendowa metamorfoza (8) - reality show
19:05 Zgłoś remont (9)
20:05 Dorota inspiruje (7)
21:00 Dorota was urządzi III
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:25 Rezydencje na Mauritiusie (2/10) - serial dok.
12:30 Najdroższe brytyjskie domy II - serial dok.
13:30 Mistrzowie szycia (1)
14:35 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu
17:40 Rezydencje na Mauritiusie (2/10) - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (2)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - pr. rozrywkowy
21:00 Majorka: śródziemnomorskie smaki (5, 6) - mag.
22:00 Tajlandia: mroczne oblicze raju - serial dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół X (1/23)
08:55 Przyjaciele III
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (23,24,1,2,3,4/24)
14:30 Dwóch i pół X (2,3, 4,5/23) - serial kom. USA 2012
16:30 Przyjaciele III
19:30 Teoria wielkiego podrywu (5,6,7,8,9,10/17)
22:00 The Office PL II (8,9/12) - serial kom. Polska 2022
23:05 Comedy Club (2, 3)
00:05 Miasteczko South Park V (9,10/14) - serial anim.
01:00 Pracoholicy VII (3/10)

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (8/13)
09:10 Rodzinka.pl V (23/26)
09:45 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X - serial kom.
12:00 Komisarz Alex IV (9/13)
12:45 Ojciec Mateusz 32 (1,2,3) - serial kryminalny
15:40 Komisarz Alex IV (10/13)
16:30 Na sygnale - serial obycz.
17:40 Ranczo X - serial kom.
19:35 Ojciec Mateusz 32 (4,3) - serial krym. Polska 2024
21:30 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
23:25 Ojciec Mateusz 32 (5)
00:25 Prokurator (7/10)
01:20 Dom pod Dwoma Orłami

CANAL+ KUCHNIA

14:50 U sąsiadów w kuchni XI
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (2) - mag.
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (4) - mag. kulinarny
16:40 Po prostu Jamie (2)
17:35 Jamie Oliver (2)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (5)
18:55 m jak mięso (4, 5)
19:50 Zgrillowani (6)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (4)
21:15 Anthony Bourdain X
23:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (5) - pr. rozrywkowy

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (28)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (8/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (15) - lifestyle
15:00 Liczy się miejsce (2)
15:55 Kupione i co dalej?
16:50 Gardeners' World (31)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty (8)
20:00 Daleko od miasta XV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (16) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
23:05 W mieście czy na wsi

PLANETE+

13:45 Najdziksze ostępy Europy (2/5) - serial dok.
14:45 Żydowski nazista (2)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (4/8) - serial dok.
16:55 Świat z góry (6,7/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 CERN. Podróż w głąb atomu - film dokumentalny
19:50 Niesamowity zmysł węchu - film dok. Francja 2024
20:55 Na targach świata II (1)
21:30 Ten inny Bond
23:10 Seks chrzęszczący chityną - film dokumentalny

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku II (3/5) - serial dok.
10:00 Stacja Alaska III (5/8)
11:00 Przetrwać nad Jukonem VI (9/9) - serial dok.
12:00 Porty: Hiszpania
12:30 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia III - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Łowcy opali VIII (3/20)
17:00 Przemytnicy: na lotnisku (8) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi II
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (9,11/17) - serial dok.
21:00 Rolnicy w akcji (6)
22:00 W oku cyklonu III (2)

TVP HISTORIA

10:40 Plaże Europy (6/6)
11:35 Wędrówki szlakami granicznymi - serial dok.
12:25 Putin i Zachód (3/3)
13:35 Królowie (77)
14:05 Czterej pancerni i pies
15:05 Sensacje XX wieku
17:40 Kolumbowie (5/5)
18:45 Roznosiciele radości
20:00 Trzeci oficer (1/13) - serial krym. Polska 2008
20:50 Starożytny Egipt – kroniki imperium (6/8)
21:55 Nieznana wojna na Północy (6/6) - serial dok.
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 Starożytni kosmici XVII
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (7/7)
14:50 Największe tajemnice świata VI (5/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (3) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (9) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (5,6/20) - serial dok.
23:00 II wojna światowa w kolorze (8/10) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:00 Porzucone konstrukcje
11:00 Plemienna szkoła przetrwania: Amazonia (3/5)
12:00 Katastrofa w przestworzach XIII (3,4,5,8/11)
16:00 Starożytne konstrukcje
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (7)
18:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (1,2/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (10/10) - serial dok.
21:00 Starożytne konstrukcje
22:00 Ukryte pod miastami (2)
23:00 Starożytne konstrukcje

FOCUS TV

09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Zaginione królestwo piratów (2) - historia
15:00 Truckersi przez Australię VIII - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI (12,13/12) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera II (3,6/6) - serial dok.

BBC EARTH

12:20 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (1/4) - serial dok.
13:30 Wyspy. Laboratoria natury (2/6) - cykl reportaży
14:30 W okowach mrozu V
16:35 Pociągiem przez Imperium Rzymskie (2/6)
17:40 Wyspy. Laboratoria natury (2/6) - cykl reportaży
18:40 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (2/4) - serial dok.
19:45 Sekretne życie ogrodu (3) - serial dok. Wlk. Bryt. 2026
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Sekrety długowieczności (4/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:15 II wojna światowa: cena imperium (11/13) - serial dok.
10:20 Dyktatorzy: droga do władzy (1/6) - serial dok.
11:30 Tajne bazy nazistów
12:20 Ramzes: władca Egiptu
15:25 Piramidy w Gizie: sięgnąć do gwiazd - film dok.
16:35 II wojna światowa: cena imperium (12) - serial dok.
17:40 Dyktatorzy: droga do władzy (2/6) - serial dok.
18:50 Zaginione mumie Inków
19:55 Wikingowie: narodziny imperium (2/6) - serial dok.
21:00 Wojna Adolfa Hitlera
22:05 Królowie-zabójcy (2/6)

Od A do Z

50 PIERWSZYCH RANDEK ★★
komedia romantyczna, USA 2004, reż. Peter Segal, wyk. Adam Sandler, Drew Barrymore, Rob Schneider
22:05 | polsat
Adam Sandler próbuje „Dnia świstaka": jak utrwalić uczucie dziewczyny, która cierpi na zanik pamięci krótkoterminowej i każdego dnia musi się na nowo zakochać w tym samym mężczyźnie?

APOCALYPTO ★★★
film przyg., USA/Meksyk/Wlk. Brytania 2006, reż. Mel Gibson, wyk. Rudy Youngblood, Dalia Hernández, Jonathan Brewer
20:00 | tv puls
Zrealizowana z rozmachem okrutna wizja zagłady cywilizacji Majów widziana oczami mieszkańca ukrytej w dżungli wioski, który został wybrany na ofiarę składaną bogom, ale próbuje uniknąć przeznaczenia.

BOŻE CIAŁO ★★★★★
dramat obycz., Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel
22:20 | kino polska
Jedenaście polskich Orłów, nominacja do Oscara oraz inne nagrody dla wziętej z życia historii uciekiniera z poprawczaka (Bartosz Bielenia!), który udając księdza, skraca drogę pewnej społeczności do Boga.

CICHE MIEJSCE ★★★★
horror, USA 2018, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski, Millicent Simmonds
23:05 | hbo
W postapokaliptycznym świecie opanowanym przez wszystkosłyszące bestie pięcioosobowa rodzina usiłuje żyć w ciszy zapewniającej bezpieczeństwo. Ale czy bezszelestne życie jest w ogóle możliwe?

IMMORTALS. BOGOWIE I HEROSI ★★
film przyg., USA 2011, reż. Tarsem Singh, wyk. Henry Cavill, Mickey Rourke, Freida Pinto
22:35 | tv puls
Szalony władca Hyperion rusza na podbój Grecji, by zdobyć łuk Aresa i zawładnąć światem. Czy powstrzyma go waleczny Tezeusz cieszący się zaufaniem Zeusa? Niekoniecznie.

Czarne złoto

21:45 | tvp 1
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Jean-Jacques Annaud o historii naftowych szejkanatów na Półwyspie Arabskim: młody emir sprzed stu lat przed trudną decyzją – toczyć wojny z sąsiadami czy z Amerykanami wydobywać na pustyni ropę?

FILM PRZYG. FRANCJA/KATAR/TUNEZJA/WŁOCHY 2011
REŻ. JEAN-JACQUES ANNAUD, WYK. TAHAR RAHIM, ANTONIO BANDERAS, MARK STRONG

INVICTUS: NIEPOKONANY ★★★
dramat historyczny, USA 2009, reż. Clint Eastwood, wyk. Morgan Freeman, Matt Damon, Tony Kgoroge
22:00 | warner tv
Mądrość Nelsona Mandeli: prezydent poleca kapitanowi narodowej drużyny rugby stworzenie drużyny, która sięgnie po mistrzostwo świat – sukces, który zjednoczy rozdarty apartheidem kraj. Do zadumy.

JESZCZE WIĘKSZE DZIECI ★★
komedia, USA 2013, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Chris Rock, David Spade
19:55 | polsat
Kontynuacja „Dużych dzieci" – opowieści o mężczyznach, którzy mimo upływu lat nie potrafią dorosnąć, co – jak pokazuje Adam Sandler i spółka – wcale nie musi być takie złe. Krzepiące.

ŁAWA PRZYSIĘGŁYCH ★★★
thriller, USA 2003, reż. Gary Fleder, wyk. John Cusack, Gene Hackman, Dustin Hoffman
20:00 | stopklatka
Czytając Johna Grishama: para zręcznych oszustów próbuje manipulować ławą przysięgłych mającą rozstrzygnąć spór między koncernem zbrojeniowym a wdową po zastrzelonym w zamachu. Dobra robota.

MOZZARELLA ★★
dramat obycz., Włochy 2024, reż. Diego Santangelo, wyk. Daniele Aiello, Martina Varriale, Pietro Juliano
23:40 | cinemax
Nastolatek zażywa crack i odbywa psychodeliczną podróż, która ukazując mu zdeformowany obraz rzeczywistości zapewne uratuje go nie tylko przed kontaktami z mafią, ale i przed skłonnością do narkotyków.

NAD ŻYCIE ★★
film obycz., Polska 2012, reż. Anna Plutecka-Mesjasz, wyk. Olga Bołądź, Danuta Stenka, Michał Żebrowski
22:35 | tvn 7
Dramatyczne losy utytułowanej siatkarki Agaty Mróz, która przegrała walkę z nowotworem, w formule telewizyjnej docudramy. Niestety, gdyby nie interesująca Olga Bołądź w roli głównej, do szybkiego zapomnienia.

REMINISCENCJA ★★
thriller, USA 2021, reż. Lisa Joy, wyk. Hugh Jackman, Rebecca Ferguson, Thandiwe Newton
20:00 | tvn 7
W odległej przyszłości, gdy Miami w wyniku globalnego ocieplenia niemal całe znalazło się pod wodą, specjalista od wyszukiwania zagubionych wspomnień odkrywa swoje powiązania z jedną z klientek.

SZUKAJĄC SPRAWIEDLIWOŚCI ★★
film sens., USA 1991, reż. John Flynn, wyk. Steven Seagal, William Forsythe, Jerry Orbach
23:05 | tvn
Steven Seagal jako policjant w wielkomiejskiej dżungli na tropie dawnego przyjaciela – dziś gangstera i niebezpiecznego mordercy. Jak zwykle – widowiskowe łubu–du dla fanów Stevena S.

WIECZNIE MŁODY ★★★
film s.f., USA 1992, reż. Steve Miner, wyk. Mel Gibson, Jamie Lee Curtis, Elijah Wood
19:55 | warner tv
Eksperymentalnie hibernowany w latach 30. XX wieku pilot Daniel McCormick (Mel Gibson) budzi się po półwieczu, by rekompensując sobie utratę bliskich, naprawić życie dwunastolatka i jego samotnej matki. Wciąga.

ŻELAZNY RYCERZ ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/Szwajcaria/USA/Niemcy 2011, reż. Jonathan English, wyk. James Purefoy, Brian Cox, Kate Mara
22:45 | stopklatka
Angielski król Jan postanawia wycofać się z ustaleń Wielkiej Karty, do której podpisania został zmuszony, ale najpierw musi zdobyć zamek Rochester, broniony przez templariuszy. Efektowne.

Konrad J. Zarębski

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta (47) - program religijny
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Chłopi (7/13)
09:15 Ranczo IX (2/13)
10:10 Komisarz Alex XXIII (10)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII (6)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (764)
12:55 Włochy – ostatnie dzikie zakątki (6) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5746)
18:05 Reporterzy (589)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (2) - serial krym. Polska 1981, wyk. Bronisław Cieślak
21:45 ★★★ **Czarne złoto (Black Gold)** - film przyg. F/Katar/Tunezja/Włochy 2011, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Tahar Rahim (135 min)
00:00 ★★★ **Pokolenie** - dramat obyczajowy Polska 1954 (100 min)
01:40 ★★★ **Bat 21** - dramat woj. USA 1988, reż. Peter Markle, wyk. Gene Hackman (105 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (379)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7643) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7643) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III
12:35 Koło fortuny (2068)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1037)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2069) - teleturniej Polska 2025
16:35 Familiada (3103)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1038)
18:50 Jeden z dziesięciu (20)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (37) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (340) - teleturniej
21:50 **Na sygnale**
22:55 **Ku'damm 59 II** (6/6) - serial obyczajowy
23:50 **Pitbull** (4) - serial sens. Polska 2008, wyk. Marcin Dorociński
00:50 **Karol, władca Hiszpanii** - serial kostiumowy Hiszpania 2015
01:45 **W cieniu śmierci** (3/12) - serial krym.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (8,9) - serial fabularno-dokumentalny
10:20 Trudne sprawy XX (5/40) - serial fab.-dok. Polska 2020, wyk. Piotr Dobosz
11:20 Gliniarze XVI (37,38) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
13:25 Dlaczego ja? 33 (31,32) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (8)
16:35 Gliniarze XIX (19,20) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (812)

19:55 ★★★ **Jeszcze większe dzieci (Grown Ups 2)** - komedia USA 2013, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Chris Rock (130 min)
22:05 ★★ **50 pierwszych randek (50 First Dates)** - komedia romant. USA 2004 (130 min)
00:15 ★★★ **Jutro będzie futro (Hot Tub Time Machine)** - komedia USA 2010 (135 min)
02:30 **Nasz nowy dom** (304) - reality show

TVN

05:40 Uwaga! (8064) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (39/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Chorzów – bistro „ĄĘ" XXV (9) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje (47) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (3) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: „Calabria", Olsztyn XXIV (5) - reality show Polska 2022
12:35 Ukryta prawda (60,1,60/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (41/60)
16:50 Szpital św. Anny III (12/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (46/50) - serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8065) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 ★★★ **Kogel-mogel** - komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska (135 min)
23:05 ★★ **Szukając sprawiedliwości (Out For Justice)** - film sens. USA 1991, reż. John Flynn, wyk. Steven Seagal, William Forsythe, Jerry Orbach (110 min)
00:55 **Kuchenne rewolucje: Wisła 31** (11)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (5,6/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (5,6/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (5/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (16)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (17) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (43,44)
20:00 ★★★ **Apocalypto** - film przyg. USA/Meksyk/Wlk. Bryt. 2006, reż. Mel Gibson, wyk. Rudy Youngblood (155 min)
22:35 ★★ **Immortals. Bogowie i herosi (Immortals)** - film przygodowy USA 2011, reż. Tarsem Singh (140 min)
00:55 ★★ **Nowe imperium (L'inchiesta)** - dramat historyczny Włochy/Hiszpania 2006, reż. Giulio Base, wyk. Daniele Liotti (130 min)

TVN7

05:20 Ten moment (18/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (5,6,7/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (9,28,29/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni III (2) - serial kryminalny Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (17,18/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (41/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (29/60)
20:00 ★★ **Reminiscencja (Reminiscence)** - thriller USA 2021, reż. Lisa Joy, wyk. Hugh Jackman (155 min)
22:35 ★★ **Nad życie** - film obycz. Polska 2012, reż. Anna Plutecka-Mesjasz, wyk. Olga Bołądź, Danuta Stenka (120 min)
00:35 ★ **W krzywym zwierciadle: Europejskie wakacje (National Lampoon's European Vacation)** - komedia USA 1985 (115 min)

MEZZO

09:20 Intermezzo
10:00 Filharmonicy Berlińscy, Gustavo Dudamel: Waldbühne 2025 - muzyka klasyczna
11:35 Nielsen: Symfonia nr 4 - muzyka klasyczna
12:55 Intermezzo
13:30 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia - muzyka klasyczna Francja 1994
15:25 Les Violons du Roy pod batutą Jonathana Cohena: Haendel, Pergolesi, Vivaldi
16:50 Intermezzo
17:05 La grande danza – Aterballetto w Mediolanie - balet Włochy 2017
18:25 Prix de Lausanne: Gala 2026 - balet Szwajcaria 2026
20:30 Antonio Sartorio: Orfeusz - opera Francja 2023
23:45 Avishai Cohen Quintet – Jazz in Marciac - koncert

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (57,58/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (42,43/52)
12:00 Psi patrol (19/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy (15)
14:00 Baranek Shaun V
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (13/26)
15:00 Miraculous II (17,21/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (17)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (5,6/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (31) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Showgirls - dramat obycz. USA/Francja 1995

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (6/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (7) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (41,42) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII
13:55 Trudne sprawy XVI (36,37,38/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (52/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (540) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko V (33,34) - serial krym. Polska 2026
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (43) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (43)
23:00 Leon zawodowiec - dramat krym. Francja/USA 94
01:25 Love Island IV

METRO

07:35 Tajemnice miłości (51) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (25,26/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (55/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (81,82)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (40) - serial obycz.
15:50 Magda M. II (1)
16:55 Idź na całość (11)
18:00 Złomowisko PL (2) - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka V (14,15/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni (4,5) - serial krym. Polska 2004
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (1/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (13/15)
01:20 Szpital (13/68)

ŚRODA 12.08

STOPKLATKA DVB-T

08:40 Robert Makłowicz (127) - mag. kulinarny
09:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5/8) - serial krym. Aus. 2015
10:55 Górski lekarz XIV (7,8/8) - serial obycz.
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher III (6/8)
14:00 Zajazd. Będzie się działo (18,19)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (7,3,1/13) - serial dok.
19:00 Aukcja w ciemno III (6,7/26) - serial dok.
20:00 Ława przysięgłych (Runaway Jury) *** - thriller USA 2003, reż. Gary Fleder, wyk. John Cusack, Gene Hackman, Dustin Hoffman (165 min)
22:45 Żelazny rycerz (Ironclad) *** - film przyg. Wlk. Brytania/Szwajcaria/USA/Niemcy 2011, reż. Jonathan English (140 min)
01:05 Dobre zabijanie (Good Kill) *** - dramat krym. USA 2014, reż. Andrew Niccol, wyk. Ethan Hawke, Bruce Greenwood (145 min)

ALE KINO+

08:50 The Office PL II (3,4) - serial komediowy
10:00 Patience (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
12:05 Vera XII (1/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
14:00 Między światami (Rabbit Hole) *** - dramat obycz. USA 2010, reż. John Cameron Mitchell, wyk. Nicole Kidman, Aaron Eckhart (115 min)
15:55 Pokuta (Atonement) *** - melodramat Wlk. Brytania/Francja/USA 2007, reż. Joe Wright, wyk. Keira Knightley, James McAvoy (140 min)
18:15 Vera XII (2/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023, wyk. Brenda Blethyn, Kenny Doughty
20:10 Prosta sprawa (1,2/6) - serial sens. Polska 2024, wyk. Mateusz Damięcki, Piotr Adamczyk, Magdalena Wieczorek, Mateusz Kmiecik
22:45 Szepty mroku (1,2/6) - serial kryminalny USA 2022, wyk. Zahn McClarnon, Kiowa Gordon, Jessica Matten
00:50 Pokonani (3,4/8) - serial kryminalny

TVP KULTURA DVB-T

08:35 Rzecz Polska (6)
09:00 Rodzina Leśniewskich (6,7) - serial obyczajowy Polska 1978
10:10 Dekalog: Dziewięć **** - dramat obyczajowy 1990, reż. Krzysztof Kieślowski (70 min)
11:20 Lucyna - film obycz. *** Polska 1986, reż. Andrzej Barański (90 min)
12:50 Giganci sztuki (3/3)
14:05 Noce i dnie (12/12)
15:15 Jasminum - komedia **** Polska 2006, reż. Jan Jakub Kolski (120 min)
17:15 Dziewczyna i chłopak (1/6) - serial przyg.
18:15 Muzeum polskiej piosenki (23)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide II (6/32) - western USA 1959
20:00 Powrót Sherlocka Holmesa (12/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1988
21:05 Czerwone maki - dramat wojenny Polska 2024, reż. Krzysztof Łukaszewicz (135 min) **
23:20 Informacje kulturalne
23:50 Turysta (Turist) **** - komedia Nor./Włochy/Francja 2014, reż. Ruben Östlund (130 min)

HBO

09:50 Z willi do celi - komedia Francja 2024, reż. Grégory Boutboul, wyk. Max Boublil (100 min) **
11:30 Birdman - dramat USA **** 2014, reż. Alejandro González Iñárritu, wyk. Michael Keaton (120 min)
13:30 Scott Pilgrim kontra świat *** - komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 2010 (110 min)
15:20 Opowieść wigilijna Carole *** - film obycz. Wlk. Brytania 2022 (75 min)
16:35 Kung Fu Panda IV *** - film anim. USA/Chiny 2024, reż. Mike Mitchell, Stephanie Stine (95 min)
18:10 Longing - komediodramat USA/Kanada/Izrael 24, reż. Savi Gabizon, wyk. Diane Kruger (110 min) **
20:00 Mortal Kombat II *** - film s.f. USA 2026, reż. Simon McQuoid, wyk. Karl Urban (120 min)
22:00 Ród smoka III (8/8)
23:05 Ciche miejsce **** - horror USA 2018, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt (90 min)
00:35 Sisu: Droga do zemsty *** - film woj. USA/Finl./Wlk. Brytania 2025 (90 min)

CANAL+ PREMIUM

08:40 Masz ci los! - komedia *** Polska 23, reż. Mateusz Głowacki (90 min)
10:10 Super pies i kot łotr ** - film animowany Kanada 2026 (90 min)
11:40 Łapu-Capu (191)
11:45 LARP. Miłość, trolle i inne questy *** - komedia Polska 2025 (95 min)
13:20 To nie jest zagadka kryminalna (3/6)
14:20 Fukushima - film dok.
15:50 Balony - film krótkom. Polska 2024 (35 min)
16:25 Mamma Mia! - komedia *** muzyczna USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008 (110 min)
18:15 Łapu-Capu (192)
18:20 Pod gwiaździstym niebem ** - komedia romant. USA 25 (100 min)
20:00 Skażenie - horror *** USA/Francja 2026, reż. Jonny Campbell, wyk. Joe Keery (95 min)
21:35 The Walking Dead: Dead City III (2/8)
22:20 Amerykański gangster *** - dramat krym. USA/Wlk. Bryt. 2007 (155 min)
00:55 Ich bronią były kamery: Od plaż Normandii do Dachau - film dok.

KINO POLSKA

07:30 Miś Kudłatek (10,11) - serial anim. Polska 1971
07:50 Reksio - serial anim.
08:45 Siedem życzeń: Senemedar (7/7) - serial młodzieżowy Polska 1984
09:50 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
11:55 Złoty pociąg, cz. 1 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
13:50 Złoty pociąg, cz. 2 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba, wyk. Mitică Popescu, Wacław Ulewicz, Ewa Kuklińska
15:30 W zawieszeniu - dramat obyczajowy Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krystyna Janda
17:25 Stawka większa niż życie (5,7/18) - serial wojenny
20:00 Mistyfikacja - thriller Polska 2010, reż. Jacek Koprowicz, wyk. Maciej Stuhr, Jerzy Stuhr, Ewa Błaszczyk
22:20 Boże Ciało - dramat obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna
00:40 Dzień kobiet - dramat obycz. Polska 2012, reż. Maria Sadowska, wyk. Katarzyna Kwiatkowska, Eryk Lubos

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VIII (4/8)
08:30 Przyjaciółki XV
10:25 Świat według Kiepskich
13:50 Szybcy i wściekli VI - film sens. USA/Japonia/Hiszpania/Wlk. Brytania 2013
16:35 Wielki George Foreman - film biograficzny USA 2023
19:20 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sensacyjny USA 2011
21:00 Łzy słońca - film akcji USA 2003, reż. Antoine Fuqua
23:35 Mężczyzna imieniem Otto - komediodramat USA/Szwecja/Kanada/Irl./Wlk. Bryt. 2022, reż. Marc Forster

WARNER TV

08:00 Teraz albo nigdy! III (6)
09:00 Bajer z Bel-Air (5,6/25)
10:05 Prawo Agaty IV (12)
11:05 Pełniejsza chata III
12:05 Teraz albo nigdy! III (7,8)
14:00 Bajer z Bel-Air
16:05 Pełniejsza chata III (7,8,9,10/18) - serial kom.
18:10 Rewolwer i melonik - film sens. USA 1998
19:55 Wiecznie młody - film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner
22:00 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
00:35 Historia Gabby Petito - film krym. USA 2022

CINEMAX

15:15 Wallace i Gromit – Klątwa królika - film anim. Wlk. Bryt./USA/Francja/Irl. 2005
16:40 Panoptykon - dramat obyczajowy Gruzja/Francja/Włochy/Rumunia 2024
18:15 Zima w Sokcho - dramat obyczajowy Francja/Korea Południowa 2024
20:00 Loteria! - komedia sensacyjna USA 2024
21:45 Bezwstydne - thriller Szwajcaria/Bułgaria/Francja/Tajwan/Indie 2024
23:40 Mozzarella - dramat obyczajowy Włochy 2024

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (5,6,7,8)
09:50 Prawo Agaty V (11)
10:55 Lekarze II (5)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (10)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (35,36)
17:10 Seriaale: Rozmowy (2)
17:55 OSS 117 – Rio nie odpowiada - kom. szpieg. F 2009
20:00 Tak to się teraz robi - komedia romant. USA 2010
22:10 Urodzony mistrz - film akcji USA 2021
00:30 Blade: Mroczna Trójca - horror USA 2004

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II (13/13)
09:15 Panna Scarlet i komisarz
10:15 Panna Marple II (1/4)
12:15 Hudson i Rex V (2,3/20)
14:30 Poirot: Tajemnica Błękitnego Ekspresu X (1/4)
16:40 Strażnik Teksasu III
18:55 Poirot V (4/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Amerykański Ninja II - film sens. USA/RPA 1987
21:55 Najlepsi z najlepszych II - film sens. USA 1992
00:00 Czarny pies - film sens. USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Japonia 1998

PARAMOUNT

11:05 Psi Patrol: Film - film anim. Kanada/USA 2021
13:00 Czarodziejki (17,18/22) - serial fantasy USA 1999
15:00 Pingwiny z Madagaskaru II (32,33/39) - serial anim.
16:00 Zakręcony - komedia USA/Niemcy 2000
18:00 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020
20:00 Austin Powers: szpieg, który nie umiera nigdy - kom. szpiegowska USA 1999
22:00 Poziom mistrza - film sensacyjny USA/Australia/Wielka Brytania 2020

ROMANCE TV

08:45 Górski lekarz (6,6/7)
10:40 Dr Nice (2/6)
12:30 Tajemnica Karaibów - film przyg. Niemcy 2004
14:25 Rosamunde Pilcher: Letnie marzenie - romans Austria/Niemcy 2004
16:15 Bella dilemma - komedia romantyczna Niemcy 2013
18:00 Górski lekarz (7,7/7)
20:00 Malibu – Namiot dla trojga - film obycz. Niemcy 22
21:55 Następny zjazd „Szczęście": Najlepsze przyjaciółki - kom. romant. Niemcy 2021, reż. Francis Meletzky
23:50 Górski lekarz (7,7/7)

AMC

09:10 Dziewczyny z farmy - film obyczajowy Wlk. Brytania/Francja 1998
11:35 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romantyczna Niemcy/USA 2002
13:40 Przypadkowy mąż - komedia USA/Irlandia 2008
15:25 Robin Hood – faceci w rajtuzach - komedia USA/Francja 1993, reż. Mel Brooks
17:50 Policyjna opowieść II - film sens. Hongkong 1986
20:00 Obsesja namiętności - thriller USA/Japonia 1992
22:20 Lake Placid: Dziedzictwo - horror RPA/USA 2018

AXN

08:05 Ostry dyżur III (4/22)
09:10 Castle V (4,5/24)
11:10 MacGyver V (12,13/15)
13:10 Dowody zbrodni III (7,8/23) - serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje III (4,5/10) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (25,1/25)
19:05 Castle V (6,7/24)
21:05 Walker: Strażnik Teksasu II (9,10/20) - serial krym.
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (25,1/25)
00:45 Castle V (6/24)

EPIC DRAMA

08:30 Detektyw Murdoch XVIII (6/22) - serial kryminalny
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe IV - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:05 Panna Scarlet VI
14:15 Agenci NCIS XVII (17/20)
15:10 Panna Marple V (1/4)
17:00 Dalgliesh II (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
19:00 Agenci NCIS XVII (18/20)
19:55 Poirot III (3/11)
21:00 Sherlock i córka (2/8) - serial kryminalny
22:00 Robin Hood
23:20 Poirot III (3/11)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (15, 1) - reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (9, 4) - reality show Polska 24
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (2, 3) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (5) - program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje (2, 3, 3) - reality show
20:50 Jestem z Polski V (4,8/4) - serial dok. Polska 2020
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:10 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.

TVN TURBO

08:25 Nic do ukrycia (10/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (3) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Stany IV (1/9) - serial dok.
11:15 101 napraw (2, 3)
12:15 Jeździć, obserwować IV
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5043)
18:15 Z drugiej ręki (11, 6)
19:45 Moto Fachury (8)
20:30 Zawodowi handlarze
21:15 Naprawy nie do naprawy
22:00 Raport Turbo (5043)
22:15 Jeździć, obserwować

BBC FIRST

08:45 Lewis VIII (4/6)
09:40 Ojciec Brown III (2/15)
10:40 Śmierć pod palmami V
11:45 Z pamiętnika położnej X
12:55 Ulica nadziei III
15:00 Ojciec Brown X (2/10)
16:00 Lewis VIII (4/6)
17:00 My Life is Murder (8/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XIV (7/8) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami V
21:00 McDonald i Dodds IV - serial krym. Wlk. Bryt. 2024
22:55 Line of Duty – Wydział wewnętrzny - serial sens.

FX

08:50 SkyMed II (3/9)
09:45 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (14,15/24)
11:35 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (16,17/23)
13:25 Agenci NCIS VIII
15:15 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (16,17/24)
17:25 Z Archiwum X III (20,21/24) - serial s.f.
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (18,19/23)
22:00 Matlock (19/19)
22:55 Z Archiwum X III (21/24)
23:50 Pociąg z forsą - komedia sensacyjna USA 1995

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży VII - serial dok.
10:00 Poszukiwacze domów: Australia - serial dok.
11:05 Usterka XI (23,24)
12:30 Podwórkowa reaktywacja (13, 1, 2, 3) - magazyn
14:25 Mieszkanie na miarę IV
15:25 Będzie pięknie (5/8)
16:30 Polowanie na ogród IV
18:10 Zgłoś remont (9)
19:05 Weekendowa metamorfoza (1) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (1)
21:00 Dorota was urządzi III
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:25 Rezydencje na Mauritiusie (3/10) - serial dok.
12:30 Najdroższe brytyjskie domy II - serial dok.
13:30 Mistrzowie szycia (2)
14:35 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:40 Rezydencje na Mauritiusie (3/10) - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (3)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywkowy
21:00 Wielkie australijskie wypieki VI (3) - serial dok.
22:05 Zapraszam do stołu (11)
23:05 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół X (5/23)
08:55 Przyjaciele III
11:55 Teoria wielkiego podrywu (5,6,7,8,9,10/17)
14:30 Dwóch i pół X (6,7,8,9/23) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (25,1,2,3,4,5/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu (11,12,13,14,15,16/17) - serial kom. USA 2008
22:00 The Office PL II
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park V (11,12/14) - serial anim.

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (9/13)
09:05 Rodzinka.pl V (24/26)
09:40 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X - serial kom.
11:55 Komisarz Alex IV (10/13)
12:45 Ojciec Mateusz 32 (2,3,4) - serial kryminalny
15:35 Komisarz Alex IV (11/13)
16:25 Na sygnale
17:30 Ranczo X - serial kom.
19:30 Ojciec Mateusz 32 (5,4) - serial krym. Polska 2024
21:30 Ranczo X (1) - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
23:30 Ojciec Mateusz 32
00:25 Prokurator (8/10) - serial krym. Polska 2015

CANAL+ KUCHNIA

14:50 U sąsiadów w kuchni XI
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3) - mag.
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (5) - mag. kulinarny
16:40 Po prostu Jamie (3)
17:35 Jamie Oliver (3)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (6)
18:55 m jak mięso (6, 1)
19:50 Zgrillowani (7) - mag.
20:15 Jamie Oliver (23, 24) - mag. kulinarny Wlk. Bryt. 2020
21:15 Anthony Bourdain X
23:55 Jakubiak rozgryza Chorwację (1, 2) - magazyn

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (29)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (9/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (16) - lifestyle
15:00 Liczy się miejsce (3)
15:55 Mam zamek III (5,6)
16:50 Gardeners' World (32)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta X (1,2)
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (17) - lifestyle
21:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (4) - mag.
22:25 Przekopiemy Ci ogródek

PLANETE+

13:45 Najdziksze ostępy Europy (3/5) - serial dok.
14:45 Berlusconi. Początki imperium - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (5/8) - serial dok.
16:55 Świat z góry (7,8/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Zaginiony lot MH370 (1)
19:50 Życie codzienne w Protektoracie Czech i Moraw
21:00 Na targach świata II
21:30 Lombard
23:10 Premiera: Fire Island - film dok. Francja 2023

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku II (4/5) - serial dok.
10:00 Stacja Alaska III (8/8)
11:00 Dżungla złota (1/7)
12:00 Porty: Hiszpania
12:30 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia III (2)
15:00 Złomowisko PL VII (17)
16:00 Łowcy opali VIII (4/20)
17:00 Przemytnicy: na lotnisku (11) - serial dokumentalny
18:00 Polscy truckersi II
19:00 Złomowisko PL IV
22:00 Nagi instynkt przetrwania: Mistrzostwa świata (9)
00:00 Teorie spiskowe pod lupą (7) - serial dok.

TVP HISTORIA

10:30 Tajemnice królewskiej posiadłości - serial dok.
11:20 Mokradła - film dok.
11:50 Wszystkie kolory świata
12:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium (6/8)
14:00 Królowie (78)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:45 Sensacje XX wieku
18:15 1920. Wojna i miłość (1)
19:10 Wszystkie kolory świata
20:10 Trzeci oficer (2)
21:05 Brytyjskie odliczanie do wojny - serial dokumentalny
22:00 Pasikowski & Linda – W Czerwonym Kręgu - film dok.

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VII (7) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (4) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (10) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI (1,12/20) - serial dok.
21:00 David Duchovny II (10)
22:00 Seksualne obsesje dyktatorów (4) - serial dok.
23:00 Tajne kryjówki dyktatorów (4/6) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła przetrwania: Amazonia (4/5)
12:00 Hitler: siła dyktatury
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (9/10) - serial dok.
16:00 Starożytne konstrukcje
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (8)
18:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (3,4/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (2/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Odkopać historię (2) - serial dok.
22:00 Inżynieria po katastrofie

FOCUS TV

09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXI (5,6) - serial dok.
14:00 Zaginione królestwo piratów (3) - historia
15:00 Truckersi przez Australię VIII - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera III (1,3/6) - serial dok.

BBC EARTH

12:10 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (2/4) - serial dok.
13:15 Wyspy. Laboratoria natury (3/6) - cykl reportaży
14:15 W okowach mrozu V
16:20 Człowiek: historia ewolucji (5/5) - serial dok.
17:35 Wyspy. Laboratoria natury (3/6) - cykl reportaży
18:35 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (3/4) - serial dok.
19:45 Pociągiem przez Imperium Rzymskie (3/6)
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Mumia Tutanchamona: tajemnice ujawnione

POLSAT VIASAT HISTORY

08:50 II wojna światowa: cena imperium (12) - serial dok.
09:55 Dyktatorzy: droga do władzy (2/6) - serial dok.
11:05 Tajne bazy nazistów III
12:00 Tajemnica grobowca Kleopatry (1,2,3,4/4)
16:35 II wojna światowa: cena imperium (13/13) - serial dok.
17:45 Dyktatorzy: droga do władzy (3/6) - serial dok.
18:50 Starożytna apokalipsa II
20:00 Wikingowie: narodziny imperium (3/6) - serial dok.
21:00 Wojna Adolfa Hitlera
22:05 Królowie-zabójcy (5/6)
23:05 Tajne bazy nazistów

CZWARTEK 13.08

Od A do Z

ALEX CROSS ★★
thriller, USA/Francja 2012, reż. Rob Cohen, wyk. Tyler Perry, Matthew Fox, Edward Burns
20:00 | stopklatka
Jeszcze raz: policjant – psycholog i moralista – na tropie socjopaty lubiącego dręczyć swoje ofiary. Plus Tyler Perry zamiast Morgana Freemana, który przed laty grał Crossa w filmie „Kolekcjoner".

BEZ ODWROTU ★★★
komediodramat, Francja 2025, reż. Nathalie Najem, wyk. Zita Hanrot, Bastien Bouillon, Alexia Chardard
23:00 | cinemax
Trzydziestolatka rzuca przemocowego partnera i sama wychowuje córkę. Kiedy spotyka obecną dziewczynę swego eks, przeszłość powraca. Obie panie, ofiary jednego mężczyzny, postanawiają się wspierać.

CZŁOWIEK MAFII ★★
film sens., USA 2015, reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro, Jeffrey Dean Morgan, Morris Chestnut
22:20 | stopklatka
Kiedy szef kasyna odmawia pracownikowi pieniędzy na leczenie córki, ten organizuje skok na firmę, po czym ucieka autobusem, którego pasażerów bierze za zakładników. Tylko co tu robi Robert DeNiro?

DUCHY MOICH BYŁYCH ★★
komedia romantyczna, USA 2009, reż. Mark Waters, wyk. Matthew McConaughey, Jennifer Garner, Michael Douglas
22:00 | tvn
„Opowieść wigilijna" na inny temat: nałogowy podrywacz, nawet na ślubie brata nawołujący do bezżenności, zostaje nawiedzony przez duchy mające wskazać mu właściwą drogę.

DZIEŃ ŚWIRA ★★★★
komediodramat, Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna, Andrzej Grabowski
23:55 | kino polska
Grand Prix w Gdyni: Marek Kondrat (owacja!) jako uosobienie kompleksów polskiego inteligenta niepotrafiącego odnaleźć się na przełomie tysiącleci: celna, jakkolwiek gorzka wizja Marka Koterskiego.

Milcząca przyjaciółka

20:00 | hbo
★★★★

· FOT. ANDORA FILM

Obsypana nagrodami w Wenecji wysmakowana opowieść o potężnym miłorzębie, który na przestrzeni blisko 200 lat staje się inspiracją dla wielu badaczy przyrody, co zostaje ukazane w trzech odsłonach.

FILM BIOGRAFICZNY
NIEMCY/WĘGRY/FRANCJA/CHINY 2025, REŻ. ILDIKÓ ENYEDI, WYK. TONY LEUNG CHIU-WAI, LUNA WEDLER, ENZO BRUMM

GLINIARZ Z BEVERLY HILLS ★★★
komedia sensacyjna, USA 1984, reż. Martin Brest, wyk. Eddie Murphy, Judge Reinhold, John Ashton
20:00 | tvn 7
Pierwszy i najlepszy z cyklu: złotousty Eddie Murphy jako niekonwencjonalny policjant z Detroit, który na gościnnych występach w Kalifornii szuka morderców swego przyjaciela.

KARATE PO POLSKU ★★★
dramat obycz., Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Michał Anioł, Edward Żentara, Dorota Kamińska
22:00 | kino polska
Zwodniczy tytuł kryje polskie konflikty i kompleksy w gronie nie tylko ówczesnych trzydziestolatków – w mazurskim krajobrazie z obyczajową drastycznością.

LEO: OGRODNIK ZAWODOWIEC ★★
komedia sensacyjna, Francja 2025, reż. David Charhon, wyk. Jean-Claude Van Damme, Michaël Youn, Nawell Madani
20:00 | tv puls
Urzędnik rządowy denerwuje premiera do tego stopnia, że każe go unicestwić. Nie byłoby to trudne, gdyby nie jedno ale – urzędnik zatrudnia ogrodnika, byłego komandosa, samego Jeana-Claude'a Van Damme'a.

LWICA ★★
film sens., Wlk. Brytania 2025, reż. James Nunn, wyk. Kate Beckinsale, Charles Dance, Alice Krige
20:00 | canal+ premium
Była agentka sił specjalnych, jedna z najlepszych w swym fachu, porzuca zasłużoną emeryturę i reaktywuje swój zespół, by odzyskać porwaną córkę. Nie dość, że rutyna aż piszczy, to jeszcze przewidywalne.

MIŁOŚĆ NA NOWO ★★★
komediodramat, USA 2023, reż. Jim Strouse, wyk. Priyanka Chopra, Sam Heughan, Céline Dion
19:55 | polsat
Po śmierci ukochanego dziewczyna nadal wysyła SMS-y na jego komórkę. Ale numer został przeniesiony i odbiorcą wyznań staje się dziennikarz, który ma właśnie przeprowadzić wywiad z Celine Dion.

NIKT ★★★★
film sens., USA/Japonia/Chiny 2021, reż. Ilya Naishuller, wyk. Bob Odenkirk, Aleksiej Serebriakow, Connie Nielsen
21:30 | cinemax
Wizyta domorosłych włamywaczy w domu marzącego o ciszy i spokoju safanduły budzi prawdziwą bestię – maszynę do zabijania, z którą zadziera rosyjska mafia. Plus niezwykle energetyczny Bob Odenkirk.

SŁABY PUNKT ★★★
thriller, USA/Niemcy 2007, reż. Gregory Hoblit, wyk. Anthony Hopkins, Ryan Gosling, David Strathairn
20:00 | warner tv
Anthony Hopkins (oklaski!) jako przebiegły gracz, który zaplanował morderstwo niewiernej żony. Przed sądem, mając za przeciwnika aroganckiego prokuratora, wprawdzie broni się sam, ale wcale nie jest bez szans.

THE WASP ★★★
thriller psychologiczny, Wlk. Brytania 2024, reż. Guillem Morales, wyk. Naomie Harris, Natalie Dormer, Dominic Allburn
21:40 | canal+ premium
Znajoma odnajduje niewidzianą od dawną koleżankę ze szkoły i proponuje jej udział w zamordowaniu swego wiarołomnego męża. Gdy przychodzi do ustalania szczegółów, intryga ujawnia swoje drugie dno.

ZNIEWOLONY ★★★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Steve McQueen, wyk. Chiwetel Ejiofor, Benedict Cumberbatch, Michael Fassbender
20:10 | ale kino+ hd
Trzy Oscary (w tym za film roku) dla opowieści o czarnoskórym muzyku, który w połowie XIX wieku zostaje podstępem sprzedany w niewolę i podejmuje trwającą lata walkę o wolność i własną godność.

Konrad J. Zarębski

CZWARTEK 13.08

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Pełnia wiary (120)
08:00 Serwis Info
08:15 Chłopi (8/13)
09:15 Ranczo IX (3/13)
10:10 Komisarz Alex XXIII (11)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII (7)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (761)
12:55 Przybysze wśród zwierząt - film dok. Niemcy 2024
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka (1083) - teleturniej
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5747)
18:05 Reporterzy (590)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Ojciec Mateusz 34 (13) - serial kryminalny Polska 2026, wyk. Piotr Polk, Kinga Preis
21:25 Sprawa dla reportera (1588) - cykl reportaży
22:25 Siłaczka - film dokumentalny Polska 2024
23:30 Szabla od Komendanta ** - komedia Polska 1995, reż. Jan Jakub Kolski (115 min)
01:25 Pokolenie *** - dramat obyczajowy Polska 1954, reż. Andrzej Wajda (90 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (63)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7644) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7644) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III (19,20/26) - serial kom.
12:35 Koło fortuny (2069)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1038)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (454) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2070)
16:35 Familiada (3104)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1039)
18:50 Jeden z dziesięciu (21)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 63. KFPP w Opolu (215) - festiwal
20:55 Kocham Cię, Polsko! (10) - quiz Polska 2026
22:30 Czas honoru. Powstanie (5,6) - serial wojenny Polska 2014, wyk. Antoni Pawlicki, Jakub Wesołowski
00:15 Pitbull (5) - serial sens. Polska 2008
01:15 Ostatnia akcja *** - komedia sensacyjna Polska 2009, reż. Michał Rogalski, wyk. Jan Machulski (95 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (10,11) - serial fab.-dok., wyk. Bronisław Cieślak, Anna Lucińska
10:20 Trudne sprawy XX (6/40) - serial fab.-dok.
11:20 Gliniarze XVI (39,40) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
13:25 Dlaczego ja? 33 (33,34) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (9)
16:35 Gliniarze XIX (21,22) - serial fab.-dok. Polska 2025
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (813) - program publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 Miłość na nowo (Love Again) *** - komediodramat USA 2023, reż. Jim Strouse, wyk. Priyanka Chopra (135 min)
22:10 Miasto aniołów (City of Angels) ** - dramat obycz. USA/Niemcy 1998, reż. Brad Silberling, wyk. Nicolas Cage, Meg Ryan (155 min)
00:45 John Tucker musi odejść (John Tucker Must Die) ** - komedia romantyczna USA/Kanada 2006 (110 min)

TVN

05:05 Zamieszkać na plaży VII
05:40 Uwaga! (8065) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (40/60)
06:50 Kuchenne rewolucje XXV (10) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje (48) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (1) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Polski Nie-Rząd", Sosnowiec XXIV (7)
12:35 Ukryta prawda (2,3,1/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (42/60)
16:50 Szpital św. Anny III (13/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (47/50) - serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8066) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 Kuchenne rewolucje 31 (10) - reality show
22:00 Duchy moich byłych (Ghosts of Girlfriends Past) ** - komedia romantyczna USA 2009, reż. Mark Waters, wyk. Matthew McConaughey (120 min)
00:00 Grunt to rodzinka (L'enquête corse) ** - komedia Francja 2004, reż. Alain Berbérian (120 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (6,7/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (6,3/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (6/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (17)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (18) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (44,45)
20:00 Leo: ogrodnik zawodowiec (Le Jardinier) ** - komedia sensacyjna Francja 2025, reż. David Charhon, wyk. Jean-Claude Van Damme, Michaël Youn, Nawell Madani (130 min)
22:10 Uliczny wojownik (Street Fighter) * - film sens. Japonia/USA 1994, reż. Steven E. de Souza (115 min)
00:05 Kobiety mafii HD ** - film sens. Polska 2018, reż. Patryk Vega (170 min)

TVN7

05:20 Ten moment (19/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (8,10,11/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (10,30,31/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni III (3)
15:00 Szpital (19,20/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (42/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (30/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Gliniarz z Beverly Hills (Beverly Hills Cop) *** - komedia sensacyjna USA 1984, reż. Martin Brest, wyk. Eddie Murphy, Judge Reinhold (140 min)
22:20 Sherlock Holmes: Gra cieni (Sherlock Holmes: A Game of Shadows) **** - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2011 (155 min)
00:55 Constantine ** - horror USA/Niemcy/Kan./Wlk. Bryt. 2005 (150 min)

MEZZO

10:00 Richter, enigma
12:30 Francesco Tristano: Frescobaldi, Berio, Franceschini, Bach - muzyka klas.
14:10 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - Wlk. Bryt. 17, reż. Jeff Tudor
15:55 Théotime Langlois de Swarte, Orkiestra Opery Królewskiej w Wersalu: Bach - muzyka klasyczna
17:15 Intermezzo
17:50 Ludwig van Beethoven: Fidelio - opera Holandia 2024
20:30 Samara Joy na Międzynarodowym Festiwalu Jazzowym w Montrealu
21:20 Jazz w Vienne: Trombone Shorty - koncert
22:20 Elektroniczne wibracje: dźwięk, który zmienił wszystko
23:15 Nielsen: Symfonia nr 6 - muzyka klasyczna

PULS 2

09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (59,60/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (11)
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (44,45/52)
12:00 Psi patrol (20/26)
12:35 Marta mówi! II (1/15)
13:00 Smerfy (17)
14:00 Baranek Shaun V
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (14/26)
15:00 Miraculous II (21,1/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (19)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (7,8/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (32) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Amerykański Sicario - film sensacyjny USA 2021
01:00 Dzielnica strachu X

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (8/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (8) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci X (64,65/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (43,44) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII
13:55 Trudne sprawy XVI (39,40,1/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (53/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (541) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (54/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (35,36)
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (44) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (44)
23:10 Depresje kilera - komedia krym. Francja/Belgia 2023

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab:-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (27,28/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (56/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (83,84)
14:40 Za głosem serca (1)
15:50 Magda M. II (2)
16:55 Idź na całość (12)
18:00 Złomowisko PL (3) - serial dok. Polska 2015
19:00 Kartoteka V (16,17/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni VI - serial kryminalny Polska 2007
23:15 Kuba Wojewódzki (12)
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (15/15) - serial dokumentalny USA 2019
01:20 Szpital (14/68)
02:20 Szkoła (3/68)

CZWARTEK 13.08

STOPKLATKA DVB-T

08:40 Robert Makłowicz (123) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher III (6/8) - serial krym. Aus. 2015
10:55 Górski lekarz XIV (8,9/8) - serial obycz.
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7/8) - serial krym. Aus. 2015
14:00 Zajazd. Będzie się działo (19,20) - serial fabularno-dok.
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (4,2)
19:00 Aukcja w ciemno III (7,8/26) - serial dok. USA 2013, wyk. Cam Rowe
20:00 Alex Cross - thriller ** USA/Francja 2012, reż. Rob Cohen, wyk. Tyler Perry, Matthew Fox, Edward Burns, Rachel Nichols (140 min)
22:20 Człowiek mafii (Heist) ** - film sens. USA 2015, reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro, Jeffrey Dean Morgan (100 min)
00:00 Krzyk (Scream) **** - horror USA 1996, reż. Wes Craven, wyk. Neve Campbell, Courteney Cox, David Arquette, Rose McGowan (155 min)

ALE KINO+

08:50 The Office PL II (5,6/12) - serial komediowy
10:00 Van der Valk III (1) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2023
11:55 Vera XII (2/5)
13:55 Moi synowie (Jouer *** **avec le feu)** - dramat obycz. F/Belgia 2024, reż. Delphine Coulin, Muriel Coulin, wyk. Vincent Lindon (145 min)
16:20 41 dni nadziei (Adrift) *** - film biograficzny USA/Islandia/Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Shailene Woodley, Sam Claflin (115 min)
18:15 Vera XII (3/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 Zniewolony (12 **** **Years a Slave)** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Steve McQueen, wyk. Chiwetel Ejiofor, Benedict Cumberbatch (155 min)
22:45 Eastern - thriller Polska *** 2019, reż. Piotr Adamski, wyk. Maja Pankiewicz, Edyta Torhan (100 min)
00:25 Dream Scenario *** - komedia USA/Kanada 2023, reż. Kristoffer Borgli (125 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:30 Informacje kulturalne
09:00 Dziewczyna i chłopak (1/6) - serial przyg.
10:00 Jasminum - komedia **** Polska 2006, reż. Jan Jakub Kolski (120 min)
12:00 Reżyserzy VII (9)
13:00 Jules i Jim (Jules et Jim) ***** - dramat obyczajowy Francja 1962 (115 min)
14:55 Barbara i Jan
16:10 Dom moich synów *** - dramat obycz. Polska 1975 (70 min)
17:20 Dziewczyna i chłopak (2/6) - serial przyg.
18:15 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka (3/15) - serial dok.
18:55 Rawhide II (8/32) - western USA 1960
20:00 Stan i Ollie (Stan & *** **Ollie)** - film biograficzny Wlk. Brytania/Kanada/USA 2018 (105 min)
21:45 Blur kontra Oasis, wojna o britpop
22:55 Czerwone maki - dramat wojenny Polska ** 2024, reż. Krzysztof Łukaszewicz (135 min)
01:10 Anna i wilki (Ana y los *** **lobos)** - dramat psych. Hiszpania 1973, reż. Carlos Saura (110 min)

HBO

09:15 Angry Birds 2: Film *** - film anim. USA/Finl./Wlk. Brytania/Kanada/Australia 2019 (95 min)
10:50 Małe kobietki - melo- **** dramat USA 2019, reż. Greta Gerwig (135 min)
13:05 Księga życia - film *** anim. USA/Meksyk/Kanada 2014, reż. Jorge R. Gutiérrez (95 min)
14:40 Dzikie łowy - komedio- **** dramat Nowa Zelandia 2016 (100 min)
16:20 Dražen - film biograf. *** Chorwacja/Serbia/Słowenia 2024, reż. Danilo Šerbedžija, Ljubo Zdjelarević (100 min)
18:00 Dźwiękowiec - dramat *** obycz. Belgia 2025, reż. Frank Van Passel, wyk. Jef Hellemans (120 min)
20:00 Milcząca przyjaciółka **** - film biograficzny Niemcy/Węgry/Francja/Chiny 2025, reż. Ildikó Enyedi, wyk. Tony Leung Chiu-wai (145 min)
22:25 Enigma - film dok. USA 2025, wyk. April Ashley
00:00 Le Mans '66 - film **** biograficzny USA 2019, reż. James Mangold, wyk. Matt Damon (150 min)

CANAL+ PREMIUM

09:50 Łapu-Capu (192)
09:55 Kiedy nadchodzi *** **jesień** - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
11:35 Długi weekend - film *** obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
12:50 To nie jest zagadka kryminalna (4)
13:45 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok.
15:10 Anna Karenina - dra- *** mat obycz. Wlk. Bryt./USA 2012 (125 min)
17:15 Hollywood Buzz (11)
17:45 Łapu-Capu (193)
17:50 Saga »Zmierzch« ** **– Księżyc w nowiu** - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
20:00 Lwica - film sens. Wlk. ** Brytania 2025, reż. James Nunn, wyk. Kate Beckinsale (100 min)
21:40 The Wasp - thriller *** psychologiczny Wlk. Brytania 2024 (95 min)
23:15 Piła 3D - horror USA/ * Kanada 2010, reż. Kevin Greutert (90 min)
00:45 Hellboy: Wzgórza ** **nawiedzonych** - horror USA/Wlk. Bryt./Niemcy/Bułgaria 2024 (95 min)

KINO POLSKA

07:35 Miś Kudłatek (13) - serial anim. Polska 1973
07:45 Reksio - serial anim.
08:30 Akademia Pana Kleksa, cz. 1: Przygoda księcia Mateusza (1) - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1983
10:05 Akademia Pana Kleksa, cz. 2: Tajemnica golarza Filipa (2) - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1984
11:50 Patrzę w niebo - film krótkom. Polska 2025
12:30 Janosik - film przygodowy Polska 1974
15:10 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski, Marina Aleksandrova
17:25 Stawka większa niż życie (7) - serial wojenny
20:00 Trick - film sens. Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Robert Więckiewicz
22:00 Karate po polsku - dramat obycz. Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Michał Anioł, Edward Żentara, Dorota Kamińska, Jerzy Trela
23:55 Dzień świra - komediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VIII (5/8)
08:25 Przyjaciółki XVI (1,2)
10:25 Świat według Kiepskich - serial kom. Polska 2005
14:40 Minionki - film anim. USA 2015, reż. Kyle Balda
16:25 Piksele - kom. USA/Chiny 2015, reż. Chris Columbus
18:45 Uzdrowiciel z tropików - film przyg. USA 1992
21:00 Wróć do mnie - komedia romantyczna USA 2022
23:15 Obcy: Przymierze - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2017
01:55 Ślad (29/48) - serial kryminalny Polska 2018

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1/8)
09:15 Panna Scarlet i komisarz (3/6) - serial krym.
10:15 Panna Marple II (2/4)
12:15 Hudson i Rex V (3,4/20)
14:30 Poirot: Karty na stół X (2/4) - serial kryminalny
16:40 Strażnik Teksasu III (5,14/25) - serial sens.
18:55 Poirot V (5/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Dobry rok - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott
22:35 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008

WARNER TV

07:35 Teraz albo nigdy! III (7)
08:30 Bajer z Bel-Air (7,8/25)
09:35 Prawo Agaty IV (13)
10:35 Pełniejsza chata III
11:50 Teraz albo nigdy! III (8,9)
13:50 Bajer z Bel-Air (7,8,9,10/25) - serial kom.
15:55 Pełniejsza chata III (9,10,11,12/18) - serial kom.
18:20 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
20:00 Słaby punkt - thriller USA/Niemcy 2007
22:10 Martwa cisza - film sensacyjny Australia 1989

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (17,18/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:05 Psi Patrol: Wielki Film - film anim. Kanada/USA 2023
13:00 Czarodziejki (19,20/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru II (35/39) - serial anim.
15:30 Balerina - film anim. Francja/Kanada 2016
17:30 Pan i pani Smith - komedia sens. USA 2005
20:00 Vanilla Sky - thriller USA/Hiszpania 2001
23:00 Mission: Impossible II - film sens. USA 2000

CINEMAX

10:55 Dwóch gniewnych ludzi - komedia USA 2003
12:40 Kilka dni, nie więcej - komediodramat Francja 2024
14:20 Czarny pies - thriller Chiny 2024, reż. Hu Guan
16:10 Wybuchowa para - komedia sensacyjna USA 2010, reż. James Mangold
18:00 Głębia - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1977
20:00 Fargo IV (7,8/11)
21:30 Nikt - film sensacyjny USA/Japonia/Chiny 2021
23:00 Bez odwrotu - komediodramat Francja 2025

ROMANCE TV

10:30 Dr Nice (6/6)
12:25 Wiosenny szept: Wiosenne dzieci - dramat obyczajowy Niemcy 2013
14:20 Malibu – Kemping dla początkujących - film obyczajowy Niemcy 2022
16:15 Rosamunde Pilcher: Godziny decyzji - film obycz. Niemcy/Austria 1996
18:05 Górski lekarz
20:00 Inga Lindström: Decyzja podjęta nad rzeką - romans Niemcy 2005
21:50 Wiosna dla początkujących - komedia Niemcy 2012
23:45 Górski lekarz

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (9,10,11,12)
09:50 Prawo Agaty V (12)
10:55 Lekarze II (6)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (11)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (37,38)
17:10 Seriaale: Rozmowy (3)
18:00 Za duży na bajki II - film przygodowy Polska 2024
20:00 Sztanga i cash - komedia sensacyjna USA 2013
22:50 Plan ucieczki - film sensacyjny USA 2013
01:05 Wilk z Wall Street - film biograficzny USA 2013

AMC

09:15 K–19 - film sens. Wlk. Brytania/Niemcy/Kanada/USA 2002, reż. Kathryn Bigelow
12:10 Jedz, módl się, kochaj - melodramat USA 2010
15:10 Trudne słówka - komedia romantyczna USA 2004
17:50 Ona to on - komedia USA/Kanada 2006
20:10 Quest - film sensa-cyjny USA/Kanada 1996
22:00 Żelazna Małpa - film sensacyjny Hongkong 1993
23:55 Kwarantanna II: Terminal - horror USA 2011
01:50 Morderca mistrzów - film sens. Chiny/Hongkong 2014

AXN

08:05 Ostry dyżur III (6/22)
09:05 Castle V (6,7/24)
11:05 MacGyver V (14,15/15)
13:05 Dowody zbrodni III (9,10/23) - serial sens. USA 05
15:05 Agenci NCIS: Hawaje III (6,7/10) - serial krym. USA 24
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (2,3/24)
19:05 Castle V (8,9/24)
21:05 Agenci NCIS: Hawaje II (18,19/22) - serial krym. USA 23
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (2,3/24)
00:45 Castle V (8/24)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe V (1/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:05 Panna Scarlet VI
14:15 Agenci NCIS XVII (18/20)
15:10 Panna Marple V (2/4)
17:00 Dalgliesh II (3/6)
19:00 Agenci NCIS XVII (19/20) - serial krym. USA 2020
19:55 Poirot III (4/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
21:00 Detektyw Murdoch XIX
21:55 Agenci NCIS XVII (7/20)
22:55 Poirot III (4/11)
00:00 Agenci NCIS XVII

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (2, 3) - reality show Polska 2014
13:25 Kuchenne rewolucje (10, 5) - reality show
15:35 Pary młode ponad miarę - serial dok. Polska 2020
17:40 Kuchenne rewolucje (4, 5, 4) - reality show
20:50 Jestem z Polski III (6,8/6) - serial dokumentalny
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX - serial dok.
00:20 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.
01:25 Dorota was urządzi IV (7/12) - serial dokumentalny

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (11/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (4) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Stany IV (2/9) - serial dok.
11:15 101 napraw (4, 5)
12:15 Jeździć, obserwować IV
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5044)
18:15 Wojny samochodowe (12, 9) - program rozrywkowy
20:15 Moto kombat (10)
21:00 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3,4/12)
22:00 Raport Turbo (5044)

BBC FIRST

08:45 Lewis VIII (5/6)
09:45 Ojciec Brown III (3/15)
10:40 Śmierć pod palmami V
11:45 Z pamiętnika położnej X
12:55 Ulica nadziei III
15:00 Ojciec Brown X (3/10)
16:00 Lewis VIII (5/6)
17:00 My Life is Murder (9/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XIV (8/8) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami V
21:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny - serial sens.
23:25 Zaproszona - miniserial Wielka Brytania 2025

FX

08:45 SkyMed II (4/9)
09:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (16,17/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (18,19/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (21,22/24) - serial krym.
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (18,19/24)
17:25 Z Archiwum X III (21,22/24) - serial s.f.
19:15 Agenci NCIS: Sydney III (12) - serial kryminalny
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (20,21/23)
22:00 Zakłamanie - serial dram.
23:00 Z Archiwum X III (22/24)

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży VIII (1/10) - serial dok.
10:00 Najdziwniejsze domy na wynajem (3, 4) - reality show
11:05 Usterka XI (25,26)
12:35 Podwórkowa reaktywacja (4, 5, 6, 7) - magazyn
14:30 Mieszkanie na miarę IV
16:30 Polowanie na ogród V
18:15 Weekendowa metamorfoza (2) - reality show
19:05 Pogromcy chaosu (2)
20:05 Dorota was urządzi III
21:35 Będzie pięknie (5/8)
22:35 House Hunters – poszukiwacze domów

BBC LIFESTYLE

09:15 Życie w Dubaju (1,2/3)
11:25 Rezydencje na Mauritiusie (4/10)
12:30 Najdroższe brytyjskie domy II (4/8) - serial dok.
13:30 Mistrzowie szycia (3) - program rozrywkowy
14:35 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - pr. rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu
17:45 Rezydencje na Mauritiusie (4/10) - serial dok.
18:46 Mistrzowie szycia (4)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - pr. rozrywkowy
21:00 10 lat mniej w 10 dni II
22:00 Superchirurdzy

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół X (9/23)
08:55 Przyjaciele III (25,1,2,3,4,5/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu (11,12,13,14,15,16/17)
14:30 Dwóch i pół X
16:30 Przyjaciele IV
19:30 Teoria wielkiego podrywu (17,1,2,3,4,5/17) - serial kom. USA 2008
22:00 The Office PL II (12,1)
23:05 Comedy Club (6, 7) - program rozrywkowy
00:05 Miasteczko South Park V (13,14/14) - serial anim.

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex IV (10/13)
09:05 Rodzinka.pl V (25/26)
09:40 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X - serial kom.
11:55 Komisarz Alex IV (11/13)
12:45 Ojciec Mateusz 32
15:35 Komisarz Alex IV (12/13) - serial krym. Polska 2013
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo X - serial kom.
19:30 Ojciec Mateusz 32
20:30 Komisarz Alex XXV (7) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo (1,2/13) - serial komediowy Polska 2006
23:35 Ojciec Mateusz 32 (7)
00:30 Prokurator (9/10)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Sekrety świata przypraw II (2) - serial dok.
14:50 U sąsiadów w kuchni XI
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (4)
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (6) - mag. kulinarny
16:40 Po prostu Jamie (4)
17:35 Jamie Oliver (4)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (7)
18:55 m jak mięso (2, 3)
19:50 Zgrillowani (8)
20:15 m jak mięso (6, 7)
21:15 Anthony Bourdain X
23:05 Jamie gotuje w Gruzji

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (30)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty (8)
13:05 Cuda z drewna (10/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (17) - lifestyle
15:00 Liczy się miejsce (4)
15:55 Daleko od miasta XV
16:50 Gardeners' World (1)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty.
20:00 Daleko od miasta X (3,4)
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (18) - lifestyle
21:55 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (4)
22:45 Gardeners' World

PLANETE+

13:45 Najdziksze ostępy Europy (1/5) - serial dok.
14:45 Berlusconi. Początki imperium - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (6/8) - serial dok.
16:55 Świat z góry (8,9/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (135,136) - serial dok.
18:35 Zaginiony lot MH370 (2)
19:45 Życie codzienne w Protektoracie Czech i Moraw
20:55 Żydowski nazista (2)
22:00 Skradzione dzieci NRD (4) - serial dok. Niemcy 2022

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę
09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Dżungla złota (2/7)
12:00 Porty: Hiszpania
12:30 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia III (5)
15:00 Złomowisko PL VII (18)
16:00 Łowcy opali VIII (5/20)
17:00 Przemytnicy: na lotnisku
18:00 Polscy truckersi II
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (12,17/17) - serial dok.
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V
22:00 Złoto drwali II (4)
23:00 Akta ekspedycji II

TVP HISTORIA

11:00 Wszystkie kolory świata
12:00 Podziemne Włochy II
13:05 Brytyjskie odliczanie do wojny - serial dokumentalny
14:00 Królowie (79) - serial kostiumowy Polska 2024
14:35 Janosik (1/13)
15:40 Sensacje XX wieku
18:10 1920. Wojna i miłość (2)
19:05 Ex libris - magazyn
19:30 Flesz historii (774)
20:00 Trzeci oficer (3)
20:50 Zapomniane dyktatury Europy (1/2) - serial dok.
21:45 Zbyszek. Trzynastka
22:55 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 David Duchovny: archiwum tajemnic II (10)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (2/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (7/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (5) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (11) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Łowca historycznych skarbów (2) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Co poszło nie tak (1, 2, 3)
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (10/10)
16:00 Starożytne konstrukcje
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (9)
18:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (5,6/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (9/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Ekstremalne katastrofy III (6) - serial dok.
22:00 Premiera: Katastrofy pod lupą II - serial dok.
23:00 Maszyny wagi ciężkiej

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Zaginione królestwo piratów (4) - historia
15:00 Truckersi przez Aus. VIII (9/13) - serial dokumentalny
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii V
23:00 Kapitulacja. Ostatnie godziny II wojny światowej

BBC EARTH

12:10 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (3/4) - serial dok.
13:20 Wyspy. Laboratoria natury: Borneo (4/6)
14:20 W okowach mrozu VI (1,2/22) - serial dokumentalny
16:25 Największe zagadki nauki (5/6) - serial dok.
17:35 Wyspy. Laboratoria natury: Borneo (4/6)
18:35 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (4/4) - serial dok.
19:45 Planeta zmian (1/2)
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Cała prawda o witaminach - film dokumentalny

POLSAT VIASAT HISTORY

08:30 II wojna światowa: cena imperium (13/13) - serial dok.
09:35 Dyktatorzy: droga do władzy (3/6) - serial dok.
10:45 Tajne bazy nazistów III
11:40 Wojny faraonów
16:35 Punkty zwrotne II wojny światowej (1/6) - serial dok.
17:40 Dyktatorzy: droga do władzy (4/6) - serial dok.
18:50 Starożytna apokalipsa II
20:00 Wikingowie: narodziny imperium (4/6) - serial dok.
21:00 Wojna Adolfa Hitlera
22:05 Królowie-zabójcy (3/6)
23:05 Tajne bazy nazistów III (3/6) - serial dokumentalny

szyfropanorama

… pieczone w miodzie		gorliwy zwolennik papieża		czerwcowe – krótkie	ojczyzna Sindbada Żeglarza		np. kamasz / … Rosner	część Hadesu		wielbiona przez Filona	ozdoby kolekcji		pszczeli lub kiełbasiany		poślubił Poppeę Sabinę	suma dwóch jednomianów	Szwed dla Szweda	… Wielki, ojciec Kościoła
								imię Hamkało, aktorki	9									
bodziszek		gruba zasłona						13	16	9			bigot					
						ptak sokolnika	14		15	2	5		z toporem na szafocie	surowiec dla huty				
część parlametu		mebel z szufladkami				16	13	15	9	16	8	17		kraj z Maskatem / gospodarka rybna				
łódź o dwóch kadłubach		pomaga w nastrojeniu instrumentu		dziewczyna jak …	eskimoski skafander	9	11	7	16	9	19		9					
				6	9	16	9	11		kłujące chwasty	7	5	15	17	substytut		parcie	
Kordiana – na Mont Blanc	prawy dopływ Narwi			9		1	bije i asa	9	15	2	15			3	13			
		11	7	14	7	18			16			9	18	9	16			w ekwipunku taternika
2:2 na boisku	16	13	6	12	5	nastrój	19				9	15	mieszkaniec Pragi	4	8	13	4	
sprawienie komuś przykrości	8	16	9	11	12	13	11			dawna lekka jazda	16	9	10	15	9	16	12	9
tworzą darnie		siała baba …				asysta towarzysząca monarsze							sposób łączenia elementów					
				At w chemii						sztuka filmowa					dawna nazwa nart			

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Rozwiązanie krzyżówki

18	12	15	9	16	9												
13	14	13	19	15	16	7	9	19	2	5	15	17	4	8	11	9	

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną" należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane" litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-21).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki".

Rozwiązanie z wydania 31 lipca: POPOŁUDNIOWY SEANS

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej"

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 7 sierpnia 2026 | Redaktor prowadząca Agata Kulczycka wyborcza.pl

Szpitalny rekordzista z Bielska Podlaskiego pod lupą

Cztery funkcje, setki godzin pracy

Związkowiec Eugeniusz Muszyc wylicza godziny pracy wicedyrektora szpitala w Bielsku Podlaskim i jego wysokie zarobki. Twierdzi, że lekarz na kilku stanowiskach zarabia 300 tys. zł. – Nie wiem, czego ten człowiek ode mnie chce – mówi o nim Arsalan Azzaddin, zastępca dyrektora ds. lecznictwa.

Agata Sawczenko

– Jeden lekarz zarabia 300 tys., a pracownicy administracji nie dostają podwyżek – denerwuje się Eugeniusz Muszyc, przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych Województwa Podlaskiego. Nawiązuje do sporu wokół polityki płacowej w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim. Chodzi o podział pieniędzy przeznaczanych na wynagrodzenia. Pracownicy administracyjni szpitala wystąpili z apelem do dyrekcji, że od dłuższego czasu są pomijani przy regulacjach płacowych. Ich stanowisko poparły działające w placówce związki zawodowe. Eugeniusz Muszyc uznał, że konieczne jest zbadanie zasad podziału pieniędzy przeznaczanych na wynagrodzenia. Poprosił szpital o udostępnienie dokumentów dotyczących zatrudnienia wicedyrektora.

Związkowiec domaga się szczegółowych danych, które pozwoliłyby ocenić skalę obowiązków oraz wysokość wynagrodzenia zastępcy dyrektora. We wniosku o udostępnienie informacji publicznej pyta między innymi, czy Arsalan Azzaddin oprócz funkcji zastępcy dyrektora wykonywał także świadczenia jako lekarz, pełnił dyżury medyczne, kierował oddziałem, koordynował pracę SOR lub sprawował inne funkcje kierownicze.

Jeszcze bardziej szczegółowe pytania dotyczą czasu pracy Azzaddina. Muszyc chce uzyskać zestawienia godzin przepracowanych w ramach wszystkich pełnionych funkcji, z rozbiciem na obowiązki administracyjne, dyżury medyczne i pozostałe świadczenia. Interesuje go również, czy osoba zajmująca kierownicze stanowisko zatwierdzała własne harmonogramy pracy, rozliczenia czasu pracy lub dokumenty stanowiące podstawę naliczenia wynagrodzenia.

Kluczowe znaczenie mają jednak pytania dotyczące pieniędzy. Przewodniczący Forum Związków Zawodowych zażądał informacji o całkowitej wysokości wynagrodzenia brutto finansowanego ze środków publicznych i wypłaconego zastępcy dyrektora w 2025 roku z podziałem na wszystkie pełnione funkcje. Chce również poznać podstawy prawne powierzenia poszczególnych stanowisk oraz ewentualne zgody wymagane do ich łączenia.

• **Doktor Arsalan Azzaddin, dyrektor ds. medycznych i szef SOR-u w szpitalu w Bielsku Podlaskim**
FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Jest wicedyrektorem, koordynatorem SOR, lekarzem na SOR, a dodatkowo pracuje jeszcze na oddziale wewnętrznym. Wiem, że tych godzin na SOR ma bardzo dużo. Mam więc dwa pytania: kiedy znajduje czas na zarządzanie szpitalem i czy przemęczony lekarz nie zagraża bezpieczeństwu pacjentów? – mówi Eugeniusz Muszyc.

Na jego wniosek kontrolę w szpitalu już zapowiedział Okręgowy Inspektorat Pracy w Białymstoku. – Do dyrekcji szpitala w Bielsku Podlaskim skierowaliśmy dwa pisma z wezwaniem do wyjaśnień. Nasze wątpliwości wzbudziła nadmierna liczba godzin pracy zgłoszonych do harmonogramu koordynatora szpitalnego oddziału ratunkowego. Ponieważ na pierwsze pismo nie otrzymaliśmy odpowiedzi, drugie wezwanie zaadresowaliśmy również do organu prowadzącego szpital – Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim. NFZ może analizować czas i charakter pracy lekarza w ramach zawartej umowy o udzielanie świadczeń, a nadzór nad funkcjami administracyjnymi w szpitalu sprawuje organ prowadzący. Czekamy na odpowiedź – mówi z kolei Izabella Przewłocka, rzeczniczka prasowa Podlaskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia.

Piotr Selwesiuk, dyrektor szpitala w Bielsku Podlaskim (jest nim do końca sierpnia, później – na czas rozstrzygnięcia konkursu – na tym stanowisku ma go zastąpić właśnie Arsalan Azzaddin) zapowiada, że dokumenty dotyczące zastępcy przygotuje i udostępni. Zgodził się wcześniej porozmawiać z „Wyborczą".

– Nic tak nie budzi emocji, jak pieniądze. Ale pan Muszyc podaje bzdury. Nikt u nas nie zarabia 300 tys. zł miesięcznie. Wynagrodzenia lekarzy u nas są takie same lub nieco niższe niż w innych szpitalach w województwie.

O Azzadinie mówi: – Prawo nie zabrania łączenia stanowisk. Pan dyrektor pracuje na kontrakcie. We wszystkich szpitalach są stosowane takie rozwiązania.

„Nie ma lekarzy. Dlatego biorę kolejne obowiązki"

Arsalan Azzaddin, zastępca dyrektora ds. lecznictwa SP ZOZ w Bielsku Podlaskim, przyznaje, że jest także koordynatorem Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Wspiera też funkcjonowanie oddziału wewnętrznego. Jak twierdzi, wszystkie pełnione przez niego funkcje zostały formalnie powierzone i mają odzwierciedlenie w dokumentach szpitala.

Przekonuje, że liczba pełnionych przez niego funkcji jest skutkiem wieloletnich problemów kadrowych w ochronie zdrowia, a nie wynika z uprzywilejowanej pozycji w szpitalu.

– Od kilku lat szukamy lekarzy i nikt się nie zgłasza. Szczególnie do pracy na SOR. To nie jest problem tylko Bielska Podlaskiego, ale całego kraju – mówi.

Azzaddin nie ukrywa, że jego dochody mogą robić wrażenie. Przekonuje jednak, że są one wynikiem liczby przepracowanych godzin, a nie wyjątkowych przywilejów.

Za pełnienie funkcji zastępcy dyrektora ds. lecznictwa otrzymuje, jak mówi, około 12 tys. zł brutto miesięcznie. Dodatkowo pracuje przy zabezpieczaniu działalności SOR. Przyznaje, że stawka za tę pracę wynosi około 205-215 zł za godzinę.

– Jeśli policzy się liczbę godzin i zakres obowiązków, to moje zarobki rzeczywiście są wysokie. Ale nie dlatego, że jestem inaczej traktowany. Po prostu bardzo dużo pracuję – tłumaczy.

Przyznaje, że na SOR-ze pracuje nawet około 300 godzin miesięcznie. Wielokrotnie przejmuje dyżury, kiedy nie udaje się znaleźć zastępstwa. Opisuje sytuację, w której lekarze odwołują dyżury w ostatniej chwili, a kierownictwo szpitala musi natychmiast znaleźć zastępstwo. – Nie mogę dopuścić do sytuacji, w której SOR zostanie zamknięty, bo nie ma lekarza do pracy – argumentuje.

Odrzuca również sugestie, jakoby sam ustalał sobie wynagrodzenie lub zatwierdzał własne rozliczenia.

– Wszystko jest udokumentowane. Nie dopisuję sobie godzin ani pieniędzy. Rozliczane jest to, co rzeczywiście wykonuję – zapewnia.

Muszyc: To nie ja wymyśliłem określenie „egzotyczny"

– Nie wiem, czego ten człowiek ode mnie chce. To zresztą nie pierwszy już raz – mówi wicedyrektor szpitala o Eugeniuszu Muszycu.

Bo związkowiec nie poprzestał na formalnych działaniach. Regularnie publikuje na portalach społecznościowych wpisy dotyczące szpitala. O pochodzącym z Kurdystanu dyrektorze Azzaddinie i jego współpracownikach pisze „egzotyczna koalicja". A piosenkę o szpitalu ilustruje jego niekorzystnym zdjęciem.

– To zdjęcie, które dyrektor sam kazał sobie zrobić – tłumaczy się. – Piosenkę nagraliśmy już dawno, jeszcze za czasów pani dyrektor Grotowicz. A słowa „egzotyczny" używają w Bielsku, to nie ja wymyśliłem – broni się Muszyc. Bożena Grotowicz kierowała SP ZOZ w Bielsku Podlaskim przez blisko 19 lat, od 2002 roku do stycznia 2021 roku. Objęła szpital, gdy znajdował się w trudnej sytuacji finansowej, a w czasie jej kadencji placówka była wielokrotnie wysoko oceniana i realizowała liczne inwestycje. Została odwołana przez Zarząd Powiatu Bielskiego 27 stycznia 2021 r. Lokalne media pisały wówczas o konflikcie między Bożeną Grotowicz a jej zastępcą, którym był właśnie Azzaddin.

– Mieszanie personalnych animozji do sytuacji w szpitalu jest co najmniej nie fair – komentuje sytuację Piotr Selwesiuk, dyrektor szpitala w Bielsku Podlaskim. ●

eprasa.pl 64210c23cc

12-letni Kacper zawstydził władze Będzina

Wystarczyło, że spojrzał na zdjęcie

1 sierpnia mieszkańcy Będzina udostępniali sobie jedno zdjęcie, mnożąc przy tym komentarze pełne oburzenia.

Anna Malinowska

1 sierpnia, gdy w wielu miastach odbywały się uroczystości upamiętniające wybuch Powstania Warszawskiego, na profilu „Gazety Miejskiej", która zajmuje się m.in. aktualnościami z Będzina, zamieszczono zdjęcie przedstawiające pomnik Poległych za Wolną Polskę.

Monument znajduje się w centrum miasta przy Placu 3 Maja. Tego dnia brakowało przy nim jakichkolwiek kwiatów. Na dodatek pomnik stoi w zapuszczonym, zachwaszczonym miejscu.

Mieszkańcy w sieci zaczęli udostępniać zdjęcie, mnożąc przy tym komentarze pełne oburzenia.

• **12-letni Kacper Rygalik razem ze swoim tatą zajął się czyszczeniem terenu przy pomniku Poległych za Wolną Polskę w Będzinie**
FOT. GW SOSNOWIEC

ZAWYŁY SYRENY, POJAWIŁY SIĘ PYTANIA

W niedzielny wczesny wieczór postanowiliśmy sprawdzić, jak prezentuje się to miejsce. Okazało się, że przy pomniku pracowały dwie osoby. – Ktoś może uzna, że się umówiliśmy i jest to ustawka. Tymczasem mój syn sam postanowił, że tu posprząta – mówi Tomasz Rygalik, któremu towarzyszył 12-letni Kacper.

Kacper jest uczniem szkoły podstawowej imienia Polskich Olimpijczyków w Dąbrowie Górniczej, trenuje siatkówkę, lubi gry komputerowe, ale tego dnia postanowił zabrać szpachelki, rękawice i worki, żeby oczyścić z chwastów betonową kostkę wokół pomnika. – W domu pomagam w różnych sprawach, więc mogę też i tutaj – mówi 12-latek.

W Będzinie, jak w wielu polskich miastach, także zawyły 1 sierpnia syreny. – Mam czworo dzieci, które były ciekawe skąd ten dźwięk. Opowiadałem o Powstaniu Warszawskim, a jakiś czas później w sieci natrafiliśmy na zdjęcie będzińskiego pomnika. Kacper nigdy nie był w tym miejscu. Nie wiedział, gdzie się znajduje, bo mieszkamy w innej części Będzina. W centrum praktycznie nie bywamy – opowiada Tomasz Rygalik.

Kacper spojrzał na zdjęcie i zaproponował, że może warto posprzątać wokół pomnika. – I dlatego tu jesteśmy – mówi Rygalik. Praca nie była najlżejsza, bo chwasty głęboko powrastały między betonowe kostki. – Widać, że nikt tego nie czyścił miesiącami. Być może to niedopatrzenie... Ale przecież to centrum miasta. W pobliżu jest Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe. Czy nie przechodzą tędy urzędnicy, radni? – zastanawia się.

Pomnik ma szczególne znaczenie dla najnowszej historii miasta. 19 marca 1921 roku wmurowano kamień węgielny pod budowę pomnika poświęconego czci poległych żołnierzy 11. Pułku Piechoty. Monument, zaprojektowany przez profesora Adolfa Szyszko-Bohusza, miał formę pioruna, na którym widniała figura Anioła Pokoju w postaci młodej kobiety o rozpostartych skrzydłach, trzymającej we wzniesionych rękach wieniec laurowy.

ZANIEDBANY POMNIK W CENTRUM BĘDZINA

Uroczyste odsłonięcie pomnika nastąpiło 11 czerwca 1933 roku. Na Placu 3 Maja długo nie postał. 7 grudnia 1939 roku został zburzony przez Niemców.

Nowy pomnik wzniesiono w tym samym miejscu w latach 90. z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Będzina w formie granitowego walca, nawiązując do tradycji patriotycznych tego miejsca. Pomnik nie był już będzińską Nike, lecz został poświęcony Poległym za Wolną Polskę.

Kacper wraz z tatą wyczyścili mniej więcej połowę przyległego terenu. – Jeśli służby miejskie nie zajmą się tym miejscem, to wrócimy w przyszły weekend, żeby dokończyć. Dużo się mówi o tym, że Będzin ma długą i ciekawą historię, ale jak widać w tym przypadku ogranicza się to przede wszystkim do haseł deklarowanych w mediach społecznościowych – wzdycha pan Tomasz.

Piotr Podsiadło, obecny prezes Towarzystwa Przyjaciół Będzina i będziński radny, przyznaje, że choć pomnik udało się wznieść ze składek zbieranych przez społeczników, to przyległy do niego teren należy do miasta. – Nie chcę, żeby zabrzmiało to jak usprawiedliwienie, bo nie zamierzam bronić w tej sprawie nikogo. To miejsce nie powinno tak wyglądać i trudno z tym dyskutować. Na Placu 3 Maja nie byłem już od pewnego czasu. Nie widziałem, że tak to wygląda. Nie jestem radnym z centrum miasta. Gdyby ktoś poinformował mnie wcześniej, to z pewnością bym interweniował. W poniedziałek rano wystosowałem w tej sprawie interpelację – mówi Podsiadło.

Jak dodaje, w tym roku obchody Powstania Warszawskiego odbywały się w Będzinie w Muzeum w Pałacu Mieroszewskich. Wydarzenie było połączone z wręczeniem medalu „Pro Patria" Alicji Jurczyk – ostatniej żyjącej łączniczce oddziału partyzanckiego GL PPS/WRN – oraz otwarciem wystawy „Oddział partyzancki GL PPS/WRN, AK Stanisława Wencla ps. Twardy". – Dwa lata temu 1 sierpnia uroczystości przy pomniku zorganizowali harcerze. Faktem jest jednak to, że odbywają się przy nim inne rocznice. Kiedyś w sprawie tego miejsca już interweniowałem, bo leżały przy nim stare kwiaty – dodaje Podsiadło.

„UPORZĄDKOWANIE TERENU ZAKOŃCZY SIĘ JESZCZE W TYM TYGODNIU"

Adam Szydłowski, były będziński radny uważa, że gdyby pomnik znajdował się w pobliżu takiego obiektu jak Arena Będzin, to z pewnością byłby zadbany. – Centrum miasta skazano na porażkę. Uznano, że może być brudne, a może nawet się zawalić. W Boże Narodzenie brakowało tam choinki, ozdób świątecznych. Dla obecnych władz centrum nie istnieje – podkreśla.

Zapytaliśmy w będzińskich urzędach, dlaczego to miejsce nie jest sprzątane.

„Teren, na którym znajduje się pomnik, wraz z przyległym otoczeniem oraz ulicami, nie pozostaje w zarządzie Powiatu Będzińskiego. Powiat Będziński realizuje zadania wyłącznie w zakresie nieruchomości i infrastruktury pozostających w jego kompetencjach. W związku z tym nie posiada możliwości samodzielnego prowadzenia prac porządkowych, pielęgnacyjnych ani utrzymaniowych na wskazanym terenie. Wierzymy, że wszelkie niezbędne prace zostaną wykonane, tak aby miejsce to zachowało należytą estetykę i godny charakter" – odpowiedziała nam Magdalena Popczyk, rzeczniczka Starostwa Powiatowego.

Łukasz Dytko, rzecznik Urzędu Miejskiego poinformował „Wyborczą", że prace porządkowe i pielęgnacyjne przy pomniku są prowadzone cyklicznie. Ostatnie zostały wykonane w maju, a kolejne zaplanowano na początek sierpnia.

„Uporządkowanie terenu zakończy się jeszcze w tym tygodniu. Należy jednocześnie podkreślić, że obecny okres wegetacyjny sprzyja bardzo intensywnemu wzrostowi roślinności, w tym chwastów, co powoduje, że nawet krótko po wykonaniu zabiegów pielęgnacyjnych teren może ponownie wymagać uporządkowania. Prace związane z utrzymaniem terenów zieleni prowadzone są na bieżąco, a ich częstotliwość jest dostosowywana do warunków pogodowych oraz tempa wzrostu roślinności" – informuje rzecznik Dytko. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34440564

1 RP

eprasa.pl 64210c23cc

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 10 do 17.08.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Piwo bezalkoh. Schöfferhofer
różne rodzaje
1 l = 2,02 €
opak. 6 x 0,33 l
6 x 0,48 € kaucja
-20%
3.99

Chipsy Pringles
różne rodzaje
1 kg = 10,22 €
opak. 185 g
-32%
1.89

Oreo
różne rodzaje
1 kg = 8,76/8,47 €
opak.170/176 g
-25%
1.49

Coral do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,15/0,19 €
cena za opak.
-19%
3.99

Softlan do płukania
różne rodzaje
1 pranie = 0,04/0,03 €
wydajność 31/45 prań
-26%
1.29

Kawa Dallmayr
ziarnista
różne rodzaje
opak. 1 kg
-30%
13.99

Napój Arizona
różne rodzaje
1 kg = 0,93 €
opak. 1,5 l
+0,25 € kaucja
-22%
1.39

Red Bull napój energ.
różne rodzaje
1 l = 3,96 €
opak. 250 ml
+0,25 € kaucja
-33%
0.99

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center · Landgrabenpark 1 · 16303 Schwedt/Oder · godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34445913

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

eprasa.pl 64210c23cc

Piotr Pytel z Rzeszowa ułaskawiony przez prezydenta Karola Nawrockiego

22 lata w więzieniu. Za zbr

Prezydent Karol Nawrocki właśnie ułaskawił trzy osoby. Jedną z nich jest Piotr Pytel. Niemiecki sąd skazał go za zabójstwo, do którego przyznał się później inny mężczyzna.

Anna Gorczyca

FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

O decyzji prezydenta poinformował w poniedziałek na konferencji prasowej Mateusz Konecki.

„Prezydent RP Karol Nawrocki wydał trzy postanowienia w przedmiocie stosowania prawa łaski. Prezydent zdecydował o zastosowaniu prawa łaski względem trzech osób. Każda ze spraw została wnikliwie i indywidualnie przeanalizowana, a Prezydent uznał, że za ułaskawieniem przemawiają względy humanitarne i sprawiedliwościowe" – czytamy na stronie Kancelarii Prezydenta RP.

Jedną z trzech osób, które zostały objęte aktem łaski, jest Piotr Pytel z Rzeszowa. W 2006 roku Pytel został skazany w Niemczech na karę dożywotniego więzienia za zabójstwo luksusowej prostytutki w Monachium. Kontynuował odbywanie kary nawet po tym, jak do popełnienia tej zbrodni przyznał się inny mężczyzna, który został skazany za tę zbrodnię. Pytel i jego matka kilkukrotnie występowali o ułaskawienie do prezydenta Andrzeja Dudy – za każdym razem dostawali odmowę. Gdy sprawa dotarła do Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego Waldemara Żurka, ten podjął decyzję o ponownym uruchomieniu procedury ułaskawieniowej Piotra Pytla.

22 czerwca br. Pytel opuścił więzienie na przerwę w odbywaniu kary, by mógł oczekiwać na decyzję o ułaskawieniu na wolności.

„W sprawie pozytywne opinie wydały zarówno sąd I, jak i II instancji. Osoba, wobec której Prezydent zastosował prawo łaski, była skazana za przestępstwa według prawa polskiego z artykułu 148 § 1 Kodeksu karnego i artykułu 280 § 2 Kodeksu karnego w związku z artykułem 11 § 2 Kodeksu karnego oraz artykułu 280 § 1 Kodeksu karnego – to jest zabójstwo z rozbojem i rozbój" – informuje Kancelaria Prezydenta.

– Prezydent zastosował prawo łaski poprzez warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary dożywotniego pozbawienia wolności na okres próby pięciu lat z ustanowieniem dozoru kuratora sądowego – poinformował Mateusz Kotecki w odniesieniu do uniewinnionej przez prezydenta osoby.

– Potwierdzam. Tą osobą jest Piotr Pytel – mówi nam mecenas Jacek Jurczyński, który pomagał Pytlowi.

ZA CO NIEMIECKI SĄD SKAZAŁ PIOTRA PYTLA?

Piotr Pytel, rocznik 1969, rzeszowianin. W młodości nie chciał służyć w wojsku, więc wymyślił, że ucieknie do Niemiec i tam poprosi o azyl. Był koniec lat 80. Niemcy mu nie uwierzyli, azylu nie dostał, ale został w Niemczech i pracował tam na czarno.

> *Kiedy usłyszałem, że resztę życia mam spędzić w więzieniu za coś, czego nie zrobiłem, kolana się pode mną ugięły, miałem ciemność przed oczami. Nie wierzyłem, że to się dzieje naprawdę*
>
> **PIOTR PYTEL**
> skazany na dożywocie za zabójstwo

– Miałem wtedy nieciekawy okres w życiu. Żałuję tego i teraz bardzo się wstydzę. To były takie lata, że liczył się szybki zarobek, szemrane towarzystwo – mówi. W czasie pobytu w Monachium zlecił pobicie kamienicznika, niemieckiego Żyda, który wynajmował pokoje. Gastarbeiterzy, tacy jak Pytel, płacili mu po 300 euro za łóżko. Gdy kamienicznik Solo Wolf nie oddał Pytlowi i jeszcze dwóm innym Polakom kaucji, uznali, że należy te pieniądze odebrać siłą.

Z akt sprawy zabójstwa Ekateryny I. wiadomo, że Pytel zwrócił się o pomoc do starych znajomych, z tego szemranego towarzystwa. To oni przysłali do Monachium 17-letniego Tomasza „Lisa", by pobił Wolfa. Po ataku nastolatek chciał skorzystać z usług luksusowej prostytutki, ale zamierzał ją też okraść. Piotr Pytel znał jego plany.

– Wiedziałem o tym, a mimo tego, zdecydowałem się mu pomóc. Dziś bardzo tego żałuję, ale tak było – przyznaje. Pytel niewiele wiedział o „Lisie". Był przekonany, że tak się nazywa, ponieważ miał paszport na to nazwisko.

Był marzec 2004 roku. – Metrem i autobusem pojechałem z nim do miejsca zamieszkania kobiety, z którą miał się spotkać. Pomogłem mu do niej dotrzeć, bo nie znał miasta, a ja w Monachium mieszkałem od wielu lat. Zostawiłem go pod jej blokiem, poszedłem na przystanek i czekałem na znajomego, Zdzisława Z., który miał stamtąd odebrać mnie i Tomasza „Lisa". Byłem świadom tego, że „Lis" idzie okraść tę kobietę, ale nigdy nie godziłem się na zabójstwo – podkreśla.

O tym, że „Lis" brutalnie zamordował Ekaterynę I. Pytel dowiedział się później, z radia.

Dla monachijskiej policji znalezienie zabójcy stało się sprawą priorytetową. Mówiły o niej media w całym kraju. Policjanci przez kilka miesięcy sprawdzali logowania telefonów z BTS znajdującego się w pobliżu mieszkania zamordowanej kobiety. – Wtedy „Lisa" już w Niemczech nie było. Zdzisław Z., ten, który nas zabrał z przystanku, miał pizzerię. Któregoś dnia rano przysyłał mi sms-y, żebym do niego przyszedł. Dotarłem tam wieczorem, lokal był wygaszony, a w środku czekali na mnie policjanci kryminalni. To było 30 listopada 2004 roku, a zabójstwo było w marcu – mówi Piotr Pytel.

Został tymczasowo aresztowany. Opowiedział śledczym o „Lisie", ale niemiecka policja nie mogła go znaleźć, bo okazało się, że to nie było jego prawdziwe nazwisko. – Przyjechał z fałszywym paszportem. Moich wypowiedzi nie traktowano poważnie, uważano, że kogoś ukrywam. Pokazywano mi zdjęcia poglądowe, było ich tysiące, ale nie rozpoznałem wśród nich „Lisa" – wyjaśnia Piotr Pytel.

Niemieckim śledczym zależało, żeby sprawa zakończyła się zatrzymaniem i skazaniem zabójcy. Pytel był jedynym podejrzanym. – Proces był oparty na poszlakach. W mieszkaniu Ekateryny I. nie było żadnych moich śladów, nie było mojego DNA, bo mnie tam nie było. Dane z logowania telefonu, które sprawdziła niemiecka policja, jasno pokazują, że byłem 500 metrów od tego mieszkania, na przystanku autobusowym. To było w aktach sprawy – tłumaczy.

Mówi, że decydujące dla sądu były zeznania jego współwięźnia. Nigeryjczyk Paulo Lufingo zgłosił się do śledczych i zeznał, że Pytel przyznał mu się, że był w mieszkaniu Ekateryny I.

WYROK ZA ZABÓJSTWO: DOŻYWOCIE

Pytel podejrzewa, w jaki sposób Lufingo mógł się o nim dowiedzieć, kilka dni po jego zatrzymaniu we wszystkich lokalnych gazetach ukazało się ogłoszenie. – Był w nim opis i data morderstwa. Było tam też moje zdjęcie i zdjęcie Zdzisława Z. Poszukiwani byli świadkowie, a policja i prokuratura oferowały nagrodę. Nie pamiętam, czy to było 5, czy 10 tysięcy euro. Lufingo zależało na nagrodzie i na tym, żeby nie zostać deportowanym do swojego kraju. Nigdy nie byliśmy kolegami z celi. Dowiedział się o mnie z gazet – przekonuje Pytel.

– Nie było problemu, żeby mnie rozpoznać na zdjęciu w prasie. Ostatniego dnia procesu Lufingo powiedział: „Zgodnie z zaleceniami Pytla, który całe to zajście obserwował, Lis skrępował nieprzytomnej ofierze ręce na plecach. Pytel, który obserwował Lisa, przyzwalał na to, Pytel stał obok. Później wyszedł z tego mieszkania". Skąd on miałby to wiedzieć? – pyta Pytel.

Wyrok zapadł w niemieckim sądzie w 2006 roku. Za zabójstwo Ekateryny I. Pytel został skazany na karę dożywotniego więzie-

eprasa.pl 64210c23cc

odnię, której nie popełnił

nia. Apelacja okazała się nieskuteczna. – Gdy zapadł wyrok, była ze mną tylko adwokatka.

Kiedy usłyszałem, że resztę życia mam spędzić w więzieniu za coś, czego nie zrobiłem, kolana się pode mną ugięły, miałem ciemność przed oczami, nie wierzyłem, że to się dzieje naprawdę.

Gdyby Pytel odbywał karę w Niemczech, mógłby ubiegać się o zwolnienie już po 15 latach – czyli 30 listopada 2019 roku. Jednak w 2009 roku został przekazany do Polski. Tutaj o warunkowe przedterminowe zwolnienie mógł starać się dopiero po 30 latach, najwcześniej w 2034 roku.

Tomasz W. „Lis" został zatrzymany w 2010 roku w związku z inną sprawą. Przyznał się wówczas do zabójstwa w Monachium i zeznał, że działał sam. Został deportowany do Niemiec i skazany na 10 lat więzienia. Karę już odbył. Mimo to, niemiecki sąd nie zgodził się na wznowienie procesu Piotra Pytla. Ułaskawienie przez prezydenta było dla niego jedyną drogą do odzyskania wolności.

W ostatnich latach Piotr Pytel trzy razy ubiegał się o ułaskawienie. Jeden z wniosków złożyła jego matka. I trzy razy prezydent RP Andrzej Duda mu odmówił, mimo pozytywnych opinii sądu. Po ułaskawieniu Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika Pytel napisał do prezydenta Andrzeja Dudy dramatyczny list: „Szanowny Panie Prezydencie, chciałbym móc zadać Panu tylko jedno pytanie, dlaczego wbrew decyzjom Sądów tak Okręgowego, jak i Apelacyjnego, skazał mnie pan na karę śmierci. (...) Tak, na karę śmierci, a nawet więcej, bo jak kiedyś napisał ks. prof. Edward Staniek z Krakowa: „Kara dożywocia to ukryta kara śmierci, nie, to 10x większa kara niż sama śmierć (...). Podlegam Konwencji o przekazywaniu osób skazanych i nawet Sąd Najwyższy jest bezradny. Mój przypadek to absolutny wyjątek i dlatego moją absolutnie ostatnią deską ratunku pozostaje pana decyzja".

Nie udało mu się jednak przekonać prezydenta Dudy.

W czerwcu tego roku minister sprawiedliwości Waldemar Żurek poinformował o wznowieniu procedury ułaskawieniowej i podjął decyzję o przerwie w wykonywaniu kary, by Pytel mógł oczekiwać na decyzję prezydenta Nawrockiego na wolności.

KOGO JESZCZE UŁASKAWIŁ PREZYDENT?

Oprócz Piotra Pytla prezydent ułaskawił dwie inne osoby.

Pierwszy przypadek dotyczy darowania kary pozbawienia wolności. Jak przekazał sekretarz stanu w kancelarii prezydenta, Mateusz Kotecki, osoba objęta prawem łaski popełniła przestępstwo z art. 212 par. 2 Kodeksu karnego, a więc zniesławiła inną osobę za pomocą środków masowego przekazu.

Prezydencki minister w uzasadnieniu wskazał na względy humanitarne, w tym podeszły wiek skazanego oraz pogarszający się w związku z tym stan zdrowia, a także incydentalny charakter czynu. Na korzyść przemawiały także „ponadprzeciętne zasługi na rzecz przemian demokratycznych w Polsce".

Najprawdopodobniej chodzi o działacza opozycji demokratycznej **Adama Borowskiego**, który został skazany na sześć miesięcy pozbawienia wolności za zniesławienie adwokata i posła KO Romana Giertycha. Borowski przewodniczy Klubom Gazety Polskiej.

W ostatnich latach Piotr Pytel trzy razy ubiegał się o ułaskawienie. Jeden z wniosków złożyła jego matka. I trzy razy prezydent RP Andrzej Duda mu odmówił, mimo pozytywnych opinii sądu

Drugie ułaskawienie nastąpiło na żądanie prezydenta. Jak doprecyzował Kotecki, prezydent zastosował prawo łaski poprzez darowanie środka karnego w postaci zakazu wstępu na imprezy masowe. Prezydent zarządził również zatarcie skazania. Wśród motywów ułaskawienia Kotecki wymienił m.in. pozytywną opinię środowiskową i incydentalny charakter czynu.

Tu mowa o **Piotrze „Staruchu" Staruchowiczu**, gniazdowym Żylety, czyli trybuny ultrasów Legii Warszawa. Informację potwierdził jego obrońca, Krzysztof Wąsowski. Nawrocki tym samym odpowiedział na prośbę sprzed kilku miesięcy, kiedy „Staruch" zadzwonił do Kanału Zero i prosił obecnego w studiu prezydenta o ułaskawienie.

Sąd objął go zakazem stadionowym po tym, jak przebywał w „miejscu nieprzeznaczonym dla publiczności" podczas meczu wyjazdowego z Motorem Lublin. Wcześniej „Staruch" był skazany m.in. za spoliczkowanie piłkarza Legii Jakuba Rzeźniczaka, a także za pobicie kibica Polonii. W 2016 r. został oczyszczony z zarzutu handlu narkotykami.

Bydgoszcz-Toruń/34445992

1 RP

Częstochowa będzie większa

Samorządowa „wojna atomowa”

Władze Częstochowy już myślą o inwestycjach na terenach, które zostaną włączone do miasta 1 stycznia 2028 roku. Pieniędzy na to nie zabraknie, bo zmiana granic oznacza solidny zastrzyk gotówki. Wójt Poczesnej żąda „zapłaty wysokiego odszkodowania i zadośćuczynienia za utratę kluczowych dochodów”.

• **Mieszkańcy gminy Poczesna protestują przed Kancelarią Prezesa Rady Ministrów przeciwko planowanemu przyłączeniu części ich gminy do Częstochowy. Warszawa, 23 czerwca 2026 r.**
FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Michał Hyra

Do ostatnich chwil rozstrzygała się kwestia zmiany granic Częstochowy i gminy Poczesna. Kilkumiesięczna batalia zakończyła się kompromisem, który jednak w żadnym wypadku nie zadowala władz sąsiedniej gminy. W Częstochowie wręcz przeciwnie – miasto jest zadowolone z decyzji i snuje już plany na przyszłość.

Na ich realizację trzeba będzie jeszcze poczekać, bo rząd zdecydował, że miasto powiększy się o 580 ha dopiero od 2028 roku. Powód? W 2027 roku są wybory parlamentarne, a zmiana granic wiąże się także ze zmianą okręgów w głosowaniu do Senatu, a tego nie można robić na rok przed wyborami.

Cała historia związana ze zmianą granic zaczęła się we wrześniu ubiegłego roku. Wówczas radni gminy Poczesna ponad podziałami zdecydowali o zmianach w dokumentach planistycznych. Znowelizowane studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sprawiło, że dalsze funkcjonowanie wysypiska śmieci w Sobuczynie praktycznie nie było możliwe. Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne, które zarządza wysypiskiem, ostrzegało gminę, że będzie robić wszystko, aby to zablokować.

Zmiana studium była ”bronią atomową”, przez lata wysypisko było problemem w relacjach samorządów, ale zawsze udało się wypracować porozumienie. Pracując nad zmianą studium, gminni radni brali pod uwagę jedynie roszczenia spółki, która mogłaby się ubiegać o rekompensatę, gdyby grunty, które posiada, straciły na wartości w efekcie zmian ich przeznaczenia. Mowa była o kwocie ok. 10 mln zł – to dla gminy była akceptowalna kwota za spokój mieszkańców.

Do tego należałoby też doliczyć wpływy z opłaty marszałkowskiej, którą CzPK uiszcza za składowanie odpadów. Tu na konto gminy co roku wpływa ok. 10 mln zł, ale później pieniądze trzeba rozliczyć. Ostatecznie gmina ma z tego tytułu ok. 2 mln zł rocznie, ale pozostałe środki stanowią dla niej darmowy kredyt.

Nikt w gminie wówczas nie brał pod uwagę tego, że miasto również ma „broń atomową”, czyli procedurę zmiany granic, do której przystąpiło kilka tygodni po tym, jak rada gminy zmieniła studium. Częstochowa miała w ręku duży atut: wysypisko jest wpisane do dokumentów strategicznych województwa śląskiego, a do tego jest tam specjalny parking dla samochodów przewożących odpady niebezpieczne. Parking powstał mimo sprzeciwu gminy i powiatu częstochowskiego, za sprawą sejmiku śląskiego, w którym wówczas większość miało Prawo i Sprawiedliwość.

Jak wyjaśniał w „Wyborczej” członek zarządu powiatu Adam Morzyk, parkują na nim pojazdy, które są zatrzymywane np. na granicy z Czechami czy Słowacją i czekają na zakończenie procedur administracyjnych. Nieraz trwa to kilka miesięcy. Powiat w tym czasie musi płacić spółce za postój tych aut, a czasem też za utylizację odpadów, które przewożą, bo do czasu zakończenia procedur spółka, która przewozi odpady, przestaje istnieć, a jej kapitał zakładowy, wynoszący najczęściej 5 tys. zł, nie wystarcza do pokrycia kosztów.

POCZESNA ZROBIŁA CO SIĘ DAŁO

Kiedy miasto ogłosiło plany związane ze zmianą granic, wójt Artur Sosna mówił, że gmina jest zjednoczona jak nigdy. Szybko jednak pojawiły się podziały, a część lokalnych polityków zaczęła grać przeciwko wójtowi. Radny Michał Kałka stanął na czele komitetu referendalnego i już wówczas pojawiły się pierwsze rysy. Lokalny lider PiS Maciej Janowski uważał, że wypowiedzieć się powinni tylko ludzie z sołectw, które Częstochowa chce przyłączyć, Kałka był za referendum ogólnogminnym.

Czas pokazał, że radny miał rację; referendum zakończyło się sukcesem, do urn poszła ponad połowa uprawnionych do głosowania i niemal wszyscy opowiedzieli się przeciwko zmianie granic gminy.

Zanim jednak doszło do głosowania, w gminie wybuchł skandal. Grupa radnych przeciwna wójtowi zażądała wglądu do dokumentacji referendalnej. Były tam dane osobowe wszystkich członków komitetu. Wśród nich była przewodnicząca rady gminy Elżbieta Tomala-Wróbel, która wyjaśniała później, że zanim radni zobaczyli wniosek, władze gminy pokazały go sołtysom, prosząc o wsparcie przy organizacji referendum. Jej zdaniem mogło to budzić obawy o zgodność z przepisami. Jak dodawała, kilkanaście osób nie wiedziało o tym, że były wskazane jako inicjatorzy referendum.

Jak podkreśla jednak Michał Kałka, sołtysom nie przedstawiano samego wniosku referendalnego, lecz jedynie karty do zbierania podpisów poparcia. Jego zdaniem przepisy są w tej kwestii jasne. Dostęp do dokumentacji powinien mieć wyłącznie powołany organ, czyli komisja ds. referendum, która została utworzona dopiero 2 lutego, a radni zajrzeli do dokumentów w styczniu. Jak mówił „Wyborczej” Michał Kałka, „wcześniejsze przeglądanie dokumentów budziło poważne wątpliwości prawne i naruszało poczucie bezpieczeństwa osób zaangażowanych w referendum”. W efekcie z komitetu odeszło kilka osób, a radny Kałka złożył zawiadomienie do Urzędu Ochrony Danych Osobowych i prokuratury, za co zaczęto go nazywać donosicielem.

Wszystko wskazuje na to, że sukces referendum uratował kilkaset hektarów gminy przed włączeniem do Częstochowy. Pierwotny wniosek miasta zakładał wcielenie do Częstochowy terenu o powierzchni 900 ha zamieszkałego przez około 1300 osób. Ostatecznie rząd zdecydował, że do miasta będzie włączone 580 ha zamieszkałych przez ok. 250 osób. W opinii wojewoda śląski podkreślał, że referendum pokazało, że mieszkańcy nie chcą do Częstochowy. Również władze gminy, z wójtem Arturem Sosną na czele, mocno pracowały, aby zapobiec planom miasta, prowadziły negocjacje z Częstochową i zabiegał formalnie i podczas nieformalnych spotkań z politykami, aby do zmiany granic nie doszło.

Równolegle w gminie zawiązał się komitet... w celu odwołania wójta. Zarzucano mu np. utrudnianie dostępu do informacji publicznej, nieudolne zarządzanie finansami gminy, ale też podnoszono kwestię zmiany granic, której chce Częstochowa. Dziś już wiadomo, że referendum się odbędzie, bo komitet zebrał odpowiednią liczbę podpisów.

Władze Częstochowu mają ponad rok na przygotowanie się na przyłączenie nowych terenów. Już teraz jednak w magistracie trwają rozmowy na temat przyszłości. Miasto chce stworzyć m.in. strefę buforową wokół wysypiska, rozmawia z ekspertami od drzew. Pozostały teren być może zostanie strefą przemysłową

CZĘSTOCHOWA MYŚLI O PRZYSZŁOŚCI PRZYŁĄCZONYCH TERENÓW

Władze miasta mają ponad rok na przygotowanie się na przyłączenie nowych terenów. Już teraz jednak w magistracie trwają rozmowy na temat przyszłości. – Na pewno zmodernizujemy instalację, która teraz jest problemem dla mieszkańców. Od dawna staramy się o to, ale gmina nie chciała nam wydać decyzji środowiskowej. Podczas rozmów w ostatnich miesiącach słyszałem od urzędników z Poczesnej, że decyzja będzie wydana, jak wycofamy wniosek o zmianę granic – mówi wiceprezydent Częstochowy Łukasz Kot.

Miasto chce stworzyć strefę buforową, rozmawia z ekspertami od drzew, aby posadzić tam gatunki, które dobrze rosną w gliniastym podłożu. Pozostały teren być może zostanie strefą przemysłową, przynajmniej taka koncepcja obecnie dominuje. Do tego wciąż jest żywy plan postawienia farmy fotowoltaicznej na terenie wysypiska. – Swoje plany musi też przemyśleć CzPK – podkreśla Łukasz Kot.

W planach są też inwestycje drogowe. W tym roku zaczną się remonty odcinków ulic Malowniczej i Żyznej, będzie też budowa dojścia do szkoły przy ul. Wirażowej, do której uczęszcza wiele dzieci z terenów gminy Poczesna. W kolejnych latach miasto będzie kontynuować prace na terenach przyłączonych.

Rodzi się też koncepcja budowy nowej drogi, która zostanie doprowadzona do autostrady

eprasa.pl 64210c23cc

Pierwotny wniosek miasta zakładał wcielenie do Częstochowy terenu o powierzchni 900 ha zamieszkałego przez około 1300 osób. Ostatecznie rząd zdecydował, że do miasta będzie włączone 580 ha zamieszkałych przez ok. 250 osób

Al. Dzięki niej śmieciarki jeżdżące na wysypisko nie musiałyby korzystać z gminnych dróg.

Częstochowa będzie mieć pieniądze na te inwestycje. Ogłaszając plany zmiany granic, władze miasta przekonywały, że będą inwestować na tych terenach. Nigdy jednak oficjalnie nie wyjaśniły, skąd na to środki. Kluczem jest opłata marszałkowska. Kwota, jaka ostatecznie trafia do samorządu, wynika m.in. z liczby jego mieszkańców. W przypadku gminy Poczesna, gdzie mieszka ok. 12,5 tys. osób, jest to kwota 2 mln zł, o czym wspominaliśmy wyżej. Dla Częstochowy będą to znacznie większe pieniądze. Nieoficjalnie ustaliliśmy, że może to być nawet 40 mln zł rocznie.

„POCZESNA ODRZUCIŁA NASZĄ PROPOZYCJĘ"

Zakres terytorialny pokrywa się z jedną z kompromisowych propozycji miasta, przedstawionych gminie w lipcu. Jak już informowaliśmy, poza okrojeniem roszczeń terytorialnych Częstochowa zaproponowała wypłacanie rekompensaty: 3 mln zł rocznie przez 10 lat, a także uruchomienie nowej linii autobusowej, którą finansowałoby miasto.

– Mieliśmy dobrą ofertę dla gminy, ale Poczesna odrzuciła naszą propozycję. Ministerstwo prosiło, żebyśmy się porozumieli, zaproponowaliśmy różne rozwiązania, ale zostały odrzucone. Myślę, że po pierwszym projekcie rozporządzenia o zmianie granic, w którym nie było Częstochowy i Poczesnej, władze gminy uznały, że do tego nie dojdzie i zagrały va banque. My się od gminy nie odcinamy i liczymy na współpracę w przyszłości – mówi Łukasz Kot.

Gmina ma raczej inne zdanie na temat współpracy. Na stronie urzędu pojawiło się konfrontacyjne oświadczenie wójta. Zapowiedział złożenie skargi do Trybunału Konstytucyjnego. To jednak nie wszystko.

– Złożę do budżetu gminy wniosek o utworzenie Gminnego Funduszu Wsparcia dla osób poszkodowanych działaniem wysypiska śmieci. Mieszkańcy zostaną otoczeni opieką prawną tak, aby skutecznie mogli dochodzić swoich praw. Wezwiemy miasto Częstochowa do zapłaty wysokiego odszkodowania i zadośćuczynienia za utratę kluczowych dochodów podatkowych oraz środowiskowych. Straty finansowe naszej gminy wynikają bezpośrednio z utraty wpływów z opłaty środowiskowej, którą otrzymywaliśmy dotychczas jako rekompensatę za uciążliwości związane z funkcjonowaniem wysypiska śmieci – zapowiedział Artur Sosna. ●

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na Wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Olsztyn/34446636

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie
ul. Kasprowicza 1, 10-219 Olsztyn
tel.: (+48) 89 536 31 00, e-mail: olsztyn@amw.com.pl

Podaje do publicznej wiadomości, że w dniach od 07.08.2026r. do 28.08.2026r., na tablicy ogłoszeń Oddziału oraz stronach internetowych www.amw.com.pl opublikowano wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców niżej wymienionych, zasiedlonych lokali mieszkalnych:

- Bartoszyce ul. Andersa 6/1
- Bartoszyce ul. Nad Łyną 1/36
- Lidzbark Warmiński ul. Kopernika 9/8
- Lidzbark Warmiński ul. Powstańców Warszawy 17/6
- Olsztyn ul. Jeziołowicza 27/19
- Giżycko ul. 1 Maja 13/5
- Giżycko ul. Nowowiejska 8/11
- Giżycko ul. Wojska Polskiego 13/3

Nieruchomości stanowią własność Skarbu Państwa – Agencji Mienia Wojskowego.

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej: www.amw.com.pl oraz pod numerami telefonów:
89 536 31 31 lub 89 536 31 39.

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

OGŁOSZENIE PŁATNE Olsztyn/34446730

BURMISTRZ OLSZTYNKA

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r., poz. 399 z późn. zm.) informuje, że w siedzibie Urzędu Miejskiego w Olsztynku, ul. Ratusz 1, 11-015 Olsztynek oraz w BIP (bip.olsztynek.pl) od 07 sierpnia 2026 r. do 28 sierpnia 2026 r. zostały podane do publicznej wiadomości

wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i dzierżawy.

Bliższe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Olsztynku pok. nr 20 (tel. 89 519 54 79).

1 RP

Szczecin/34446373

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
al. Piastów 17, 70-310 Szczecin

ogłasza ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej, położonej w obrębie 0005 Stargard gmina Miasto Stargard oraz w obrębie 0013 Lipnik gmina Stargard

Lp.	Gmina	Obręb	Nr działki	Powierzchnia	Nr Księgi wieczystej	Udział w drogach i nr Księgi wieczystej	Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza (zł)	Wadium (zł)	Wysokość postąpienia (zł)	Godzina przetargu
1.	Miasto Stargard	0005 Stargard	4/87	5143 m²	SZ1T/00049601/1	Brak	Teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (11.P) (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r., poz. 2463 oraz z 2020 r. poz. 1504)	361 000	36 100	3 610	9:00
2	Stargard	0013 Lipnik	Kompleks 30/34 30/99	3028 m² 307 m²	SZ1T/00049600/4 SZ1T/00121176/1	Brak	Teren zabudowy usługowej nieuciążliwej (32 Ud). Ciąg pieszy-osiedlowy wewnętrzny (34 KP) (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 28 stycznia 2004 r., nr 7, poz. 138)	271 000	27 100	2 710	9:30

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, powyższe działki nie są wyłączone z produkcji rolnej.

Działki, o których wyżej mowa nie są uzbrojone w urządzenia infrastruktury technicznej, Jednakże przez grunt działki nr **4/87** z obrębu 0005 Stargard przebiegają istniejące napowietrzne sieci elektroenergetyczne 110 kV oraz usytuowany jest słup kratowy wysokiego napięcia.

Na podstawie zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, działki gruntu nr 30/34, 30/99 z obrębu 0013 Lipnik gmina Stargard znajdują się w strefie ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia wody „Lipnik".

Przetarg odbędzie się w dniu 8 września 2026 r. w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie przy al. Piastów 48, V piętro, pok. 521.

1. **Warunkiem uczestnictwa w przetargu** jest wpłacenie wadium w pieniądzu. Wadium należy wpłacić na konto Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, **Santander Bank Polska S.A. 11 1090 1492 0000 0001 0766 8908** z dopiskiem na dowodzie wpłaty **„wadium na działkę nr …..".** Wadium winno być uznane na rachunku bankowym Uczelni najpóźniej w dniu **4 września 2026 r.**
2. Wpłata wadium powoduje przyjęcie wszelkich warunków przetargu bez zastrzeżeń, opisanych szczegółowo **w Regulaminie gospodarowania nieruchomościami Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie**, który znajduje się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej ZUT w Szczecinie w zakładce „Przetargi – sprzedaż – nieruchomości"
3. Cena wywoławcza, wysokość postąpienia, cena wylicytowana podawane są w kwotach **netto**. Do ustalonej w przetargu ceny naliczony zostanie podatek od towarów i usług, według przepisów i stawek obowiązujących na dzień zawarcia umowy.
4. Osoba fizyczna (w tym prowadząca działalność gospodarczą) zobowiązana jest: a) przedłożyć komisji dokument tożsamości; b) przedłożyć na piśmie oświadczenie dotyczące stanu cywilnego, a w przypadku pozostawania w związku małżeńskim, oświadczenie, do czyjego majątku – osobistego bądź wspólnego, zamierza nabyć nieruchomość; c) stawić się na przetargu ze współmałżonkiem lub stosownym udzielonym na piśmie pełnomocnictwem współmałżonka, zawierającym jego zgodę na odpłatne nabycie nieruchomości oraz zgodę do podejmowania wszystkich czynności, w tym prawnych, prowadzących do odpłatnego nabycia nieruchomości (w przypadku nabywania nieruchomości do majątku wspólnego) bądź przedłożyć dokument o ustanowieniu rozdzielności majątkowej (w przypadku, gdy taka sytuacja zachodzi).
5. Sprzedaż nieruchomości wymaga uzyskania przez ZUT zgody właściwych organów.
6. Przeniesienie własności nieruchomości nastąpi po uprzednim zawarciu warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości i niewykonaniu przez uprawniony przepisami prawa organ (osoba) przysługującego mu (jej) prawa pierwokupu nieruchomości.
7. Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie **zastrzega sobie prawo wskazania Kancelarii Notarialnej** przeprowadzającej transakcję – koszty zakupu ponosi nabywca nieruchomości.
8. ZUT umożliwia wgląd do dokumentacji umożliwiającej weryfikację stanu prawnego i faktycznego nieruchomości. Koszty ewentualnego okazania granic przez geodetę, ponosi nabywca nieruchomości.
9. Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie nie dysponuje danymi, co do warunków gruntowo – wodnych, występowania ewentualnych zanieczyszczeń gruntu w obrębie zbywanej nieruchomości oraz przykrytych warstwą gleby elementów będących pozostałością po konstrukcjach budowlanych. Osoby zamierzające wziąć udział w przetargu mogą za zgodą ZUT, wykonać stosowne badania własnym staraniem i na własny koszt.
10. ZUT **zastrzega sobie prawo do odwołania, unieważnienia lub zamknięcia przetargu w całości lub w części,** bez podania przyczyny.
11. Dodatkowe informacje dotyczące ww. nieruchomości, można uzyskać pod nr tel. 91 578 25 65, 661 026 076 lub drogą elektroniczną, wysyłając wiadomość e-mail na adres: gospodarowanie.nieruchomosciami@zut.edu.pl

eprasa.pl 64210c23cc

HARMONOGRAM PRZETARGÓW – TERENY ROLNE I NIEROLNE

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

KRAJOWY OŚRODEK WSPARCIA ROLNICTWA
ODDZIAŁ TERENOWY W KIELCACH

informuje, że ogłoszone zostały **przetargi na sprzedaż i dzierżawę nieruchomości** z terenu województwa świętokrzyskiego:

PRZETARGI NIEOGRANICZONE NA SPRZEDAŻ

14.08.2026 r. o godz. 9:00, powiat kielecki:
gm. Chmielnik, obręb Zrecze Duże, dz. nr 448 o pow. 0,0500 ha, cena wywoławcza 5 210,00 zł

14.08.2026 r. o godz. 9:30, powiat kielecki:
gm. Chmielnik, obręb Śladków Duży, dz. nr 65/2 o pow. 0,1200 ha, cena wywoławcza 15 980,00 zł
gm. Chmielnik, obręb Śladków Duży, dz. nr 336 o pow. 0,4100 ha, cena wywoławcza 60 610,00 zł

14.08.2026 r. o godz. 10:00, powiat jędrzejowski:
gm. Słupia, obręb Słupia, dz. nr 396, 397 (udział 12590/30431), 398 o pow. 0,1482 ha, cena wywoławcza 188 690,00 zł

14.08.2026 r. o godz. 11:00, powiat kielecki:
gm. Chmielnik, obręb Śladków Mały, dz. nr 42/15 o pow. 0,1687 ha, cena wywoławcza 76 370,00 zł
gm. Chmielnik, obręb Śladków Mały, dz. nr 42/29 o pow. 0,1689 ha, cena wywoławcza 90 300,00 zł
gm. Chmielnik, obręb Śladków Mały, dz. nr 42/32 o pow. 0,1538 ha, cena wywoławcza 76 550,00 zł
gm. Chmielnik, obręb Śladków Mały, dz. nr 42/43 o pow. 0,1568 ha, cena wywoławcza 78 030,00 zł

14.08.2026 r. o godz. 11:30, powiat kielecki:
gm. Chęciny, obręb Wolica, dz. nr 22/1 o pow. 0,9000 ha, cena wywoławcza 20 350,00 zł

14.08.2026 r. o godz. 12:30, powiat kielecki:
gm. Pierzchnica, obręb Wierzbie, dz. nr 97/3 o pow. 0,1200 ha, cena wywoławcza 21 370,00 zł

19.08.2026 r. o godz. 12:00, powiat włoszczowski:
gm. Secemin, obręb Celiny, dz. nr 552 o pow. 0,4800 ha, cena wywoławcza 11 250,00 zł

24.08.2026 r. o godz. 9:00, powiat włoszczowski:
gm. Włoszczowa, obręb Kurzelów, dz. nr 876 o pow. 0,0100 ha, cena wywoławcza 2 530,00 zł
gm. Włoszczowa, obręb Kurzelów, dz. nr 1028/1 o pow. 0,0800 ha, cena wywoławcza 3 950,00 zł
gm. Włoszczowa, obręb Kurzelów, dz. nr 1335 o pow. 0,0600 ha, cena wywoławcza 2 650,00 zł
gm. Włoszczowa, obręb Kurzelów, dz. nr 2067/2 o pow. 0,2200 ha, cena wywoławcza 7 160,00 zł

24.08.2026 r. o godz. 9:30, powiat włoszczowski:
gm. Radków, obręb Kwilina, dz. nr 456 o pow. 0,5300 ha, cena wywoławcza 77 960,00 zł

24.08.2026 r. o godz. 10:00, powiat kielecki:
gm. Raków, obręb Wólka Pokłonna, dz. nr 431 o pow. 0,3400 ha, cena wywoławcza 44 000,00 zł

24.08.2026 r. o godz. 11:00, powiat kielecki:
gm. Raków, obręb Życiny, dz. nr 1091/1, 1091/2 o pow. 0,7800 ha, cena wywoławcza 64 150,00 zł

25.08.2026 r. o godz. 12:00, powiat konecki:
gm. Stąporków, obręb Luta, dz. nr 623 o pow. 0,0900 ha, cena wywoławcza 3 970,00 zł
gm. Stąporków, obręb Luta, dz. nr 629 o pow. 0,2400 ha, cena wywoławcza 11 370,00 zł
gm. Stąporków, obręb Luta, dz. nr 630 o pow. 0,4500 ha, cena wywoławcza 18 630,00 zł
gm. Stąporków, obręb Luta, dz. nr 785/1 o pow. 0,4800 ha, cena wywoławcza 18 730,00 zł
gm. Stąporków, obręb Luta, dz. nr 787/1 o pow. 0,5400 ha, cena wywoławcza 21 080,00 zł

25.08.2026 r. o godz. 12:30, powiat skarżyski:
gm. Bliżyn, obręb Wojtyniów, dz. nr 1426 o pow. 0,1300 ha, cena wywoławcza 4 220,00 zł

25.08.2026 r. o godz. 13:00, powiat skarżyski:
gm. Skarżysko Kamienna, obręb Skarżysko Książęce, dz. nr 3964/2, o pow. 0,3154 ha, cena wywoławcza 37 240,00 zł

25.08.2026 r. o godz. 13:30, powiat skarżyski:
gm. Bliżyn, obręb Ubyszów, dz. nr 1791/2 o pow. 0,1700 ha, cena wywoławcza 37 310,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 9:00, powiat konecki:
gm. Gowarczów, obręb Rogówek, dz. nr 107, 108, o pow. 0,9400 ha, cena wywoławcza 14 920,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:00, powiat konecki:
gm. Smyków, obręb Cisownik, dz. nr 225, o pow. 0,5300 ha, cena wywoławcza 22 410,00 zł
gm. Smyków, obręb Cisownik, dz. nr 338, o pow. 0,5600 ha, cena wywoławcza 48 360,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 11:00, powiat konecki:
gm. Fałków, obręb Skórnice, dz. nr 765/1, 765/2, o pow. 1,5400 ha, cena wywoławcza 48 990,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 12:00, powiat konecki:
gm. Końskie, obręb Sworzyce, dz. nr 139/2 o pow. 0,7908 ha, cena wywoławcza 36 590,00 zł
gm. Końskie, obręb Sworzyce, dz. nr 149/2 o pow. 0,4956 ha, cena wywoławcza 22 460,00 zł
gm. Końskie, obręb Sworzyce, dz. nr 152/2 o pow. 0,4691 ha, cena wywoławcza 21 560,00 zł
gm. Końskie, obręb Sworzyce, dz. nr 321 o pow. 0,4200 ha, cena wywoławcza 59 950,00 zł
gm. Końskie, obręb Sworzyce, dz. nr 322 o pow. 0,4000 ha, cena wywoławcza 69 110,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 13:00, powiat konecki:
gm. Ruda Maleniecka, obręb Maleniec, dz. nr 754 o pow. 0,3100 ha, cena wywoławcza 12 610,00 zł
gm. Ruda Maleniecka, obręb Maleniec, dz. nr 756/1 o pow. 0,1100 ha, cena wywoławcza 4 860,00 zł
gm. Ruda Maleniecka, obręb Maleniec, dz. nr 758/1 o pow. 0,2200 ha, cena wywoławcza 9 120,00 zł

27.08.2026 r. o godz. 9:00, powiat jędrzejowski:
gm. Wodzisław, obręb Brzezinki, dz. nr 129, 130 o pow. 0,2500 ha, cena wywoławcza 14 110,00 zł
gm. Wodzisław, obręb Brzezinki, dz. nr 171 o pow. 0,1600 ha, cena wywoławcza 10 580,00 zł
gm. Wodzisław, obręb Brzezinki, dz. nr 286 o pow. 0,1500 ha, cena wywoławcza 11 100,00 zł

27.08.2026 r. o godz. 10:00, powiat jędrzejowski:
gm. Wodzisław, obręb Niegosławice, dz. nr 187/3 o pow. 0,1600 ha, cena wywoławcza 10 900,00 zł
gm. Wodzisław, obręb Niegosławice, dz. nr 528 o pow. 0,2300 ha, cena wywoławcza 13 840,00 zł

27.08.2026 r. o godz. 11:00, powiat jędrzejowski:
gm. Wodzisław, obręb Strzeszkowice, dz. nr 159 o pow. 0,1300 ha, cena wywoławcza 28 690,00 zł
gm. Wodzisław, obręb Strzeszkowice, dz. nr 338 o pow. 0,2800 ha, cena wywoławcza 15 040,00 zł
gm. Wodzisław, obręb Strzeszkowice, dz. nr 437 o pow. 0,1500 ha, cena wywoławcza 8 380,00 zł

27.08.2026 r. o godz. 12:00, powiat jędrzejowski:
gm. Wodzisław, obręb Ludwinów, dz. nr 75 o pow. 0,6400 ha, cena wywoławcza 42 860,00 zł

27.08.2026 r. o godz. 12:30, powiat jędrzejowski:
gm. Wodzisław, obręb Brzeście, dz. nr 341 o pow. 0,0700 ha, cena wywoławcza 4 280,00 zł

27.08.2026 r. o godz. 13:00, powiat włoszczowski:
gm. Secemin, obręb Krzepin, dz. nr 542 o pow. 0,3500 ha, cena wywoławcza 21 140,00 zł

27.08.2026 r. o godz. 13:30, powiat włoszczowski:
gm. Radków, obręb Dzierzgów, dz. nr 1128 o pow. 0,1000 ha, cena wywoławcza 2 320,00 zł
gm. Radków, obręb Dzierzgów, dz. nr 398 o pow. 0,1500 ha, cena wywoławcza 11 700,00 zł

27.08.2026 r. o godz. 14:00, powiat jędrzejowski:
gm. Sędziszów, obręb Aleksandrów, dz. nr 8/7 o pow. 0,6500 ha, cena wywoławcza 140 330,00 zł
gm. Sędziszów, obręb Klimontów, dz. nr 1361 o pow. 0,2030 ha, cena wywoławcza 9 310,00 zł
gm. Sędziszów, obręb Piołunka, dz. nr 120 o pow. 0,2900 ha, cena wywoławcza 18 050,00 zł

28.08.2026 r. o godz. 9:00, powiat buski:
gm. Nowy Korczyn, obręb Górnowola, dz. nr 39/3 o pow. 0,1500 ha, cena wywoławcza 2 640,00 zł

28.08.2026 r. o godz. 9:30, powiat buski:
gm. Gnojno, obręb Wola Bokrzycka, dz. nr 396 o pow. 0,6600 ha, cena wywoławcza 10 790,00 zł
gm. Gnojno, obręb Wola Bokrzycka, dz. nr 397 o pow. 0,6800 ha, cena wywoławcza 12 610,00 zł

28.08.2026 r. o godz. 10:00, powiat buski:
gm. Solec Zdrój, obręb Świniary, dz. nr 731 o pow. 0,0700 ha, cena wywoławcza 6 320,00 zł

28.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat kazimierski:
gm. Opatowiec, obręb Kocina, dz. nr 795 o pow. 0,0300 ha, cena wywoławcza 960,00 zł

28.08.2026 r. o godz. 11:00, powiat buski:
gm. Solec Zdrój, obręb Chinków, dz. nr 150 o pow. 0,3370 ha, cena wywoławcza 20 560,00 zł

28.08.2026 r. o godz. 12:00, powiat buski:
gm. Stopnica, obręb Mietel, dz. nr 1018/5, 1018/6 o pow. 0,6700 ha, cena wywoławcza 105 550,00 zł

28.08.2026 r. o godz. 13:00, powiat buski:
gm. Pacanów, obręb Grabowica, dz. nr 253/3, 253/5, 253/6 o pow. 0,4400 ha, cena wywoławcza 37 700,00 zł

PRZETARGI NIEOGRANICZONE NA DZIERŻAWĘ

14.08.2026 r. o godz. 13:00, powiat kielecki:
gm. Chęciny, obręb Chęciny – miasto, dz. nr 773 o pow. 1,0437 ha, czynsz wywoławczy 2,00 dt

PRZETARGI
które przeprowadzone będą w siedzibie Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Kielcach, Sekcji Zamiejscowej w Opatowie, Plac Obrońców Pokoju 21, 27-500 Opatów:

PRZETARGI NIEOGRANICZONE NA SPRZEDAŻ

25.08.2026 r. o godz. 09:30, powiat opatowski:
gm. Tarłów, obręb Tarłów dz. 295 o pow. 0,4300 ha, cena wywoławcza 13 680,00 zł
gm. Tarłów, obręb Tarłów, dz. 297 o pow. 0,3000 ha, cena wywoławcza 9 600,00 zł
gm. Tarłów, obręb Cegielnia, dz. 497/1 o pow. 0,2100 ha, cena wywoławcza 4 640,00 zł

25.08.2026 r. o godz. 10:00, powiat opatowski:
gm. Sadowie, obręb Bukowiany, dz. 332 o pow. 0,6000 ha, cena wywoławcza 13 410,00 zł
gm. Sadowie, obręb Czerwona Góra, dz. 445 o pow. 0,0600 ha, cena wywoławcza 1 020,00 zł

25.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat sandomierski:
gm. Zawichost, obręb Zawichost, dz. 1255/5 o pow. 0,3109 ha, cena wywoławcza 16 200,00 zł

25.08.2026 r. o godz. 11:00, powiat opatowski:
gm. Tarłów, obręb Czekarzewice I, dz. 2.1510, 2.1512 o pow. 0,1200 ha, cena wywoławcza 1 950,00 zł
gm. Tarłów, obręb Czekarzewice I, dz. 2.1644 o pow. 0,0700 ha, cena wywoławcza 1 500,00 zł
gm. Tarłów, obręb Czekarzewice I, dz. 4.3765 o pow. 0,1300 ha, cena wywoławcza 2 760,00 zł
gm. Tarłów, obręb Potoczek, dz. 612 o pow. 0,2700 ha, cena wywoławcza 4 020,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 09:30, powiat staszowski:
gm. Oleśnica, obręb Podlesie, dz. 785/1 o pow. 1,6400 ha, cena wywoławcza 32 130,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:00, powiat staszowski:
gm. Łubnice, obręb Przeczów, dz. 227/3 o pow. 0,7000 ha, cena wywoławcza 25 200,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat ostrowiecki:
gm. Ćmielów, obręb Ćmielów, dz. 126 o pow. 0,1557 ha, cena wywoławcza 7800,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat ostrowiecki:
gm. Ćmielów, obręb Ćmielów, dz. 1785/1 o pow. 0,6421 ha, cena wywoławcza 36350,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat ostrowiecki:
gm. Ćmielów, obręb Ćmielów, dz. 1787, 1788 o pow. 0,7481 ha, cena wywoławcza 35650,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat ostrowiecki:
gm. Ćmielów, obręb Ćmielów, dz. 1791 o pow. 0,3231 ha, cena wywoławcza 16150,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat ostrowiecki:
gm. Ćmielów, obręb Ćmielów, dz. 1793/4 o pow. 0,7566 ha, cena wywoławcza 36550,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat ostrowiecki:
gm. Ćmielów, obręb Ćmielów, dz. 1793/6, 1799 o pow. 0,3899 ha, cena wywoławcza 18900,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat ostrowiecki:
gm. Ćmielów, obręb Ćmielów, dz. 1805,1807,1808,1812 o pow. 0,8714 ha, cena wywoławcza 42400,00 zł

26.08.2026 r. o godz. 10:30, powiat ostrowiecki:
gm. Ćmielów, obręb Ćmielów, dz. 1816 o pow. 0,5461 ha, cena wywoławcza 24050,00 zł

PRZETARGI NIEOGRANICZONE NA DZIERŻAWĘ

25.08.2026 r. o godz. 11:30, powiat sandomierski:
gm. Samborzec, obręb Samborzec, dz. 438/16, 438/17, 438/18 o pow. 3,7945 ha, cena wywoławcza 33,00 dt

26.08.2026 r. o godz. 11:00, powiat ostrowiecki:
gm. Bodzechów, obręb Jędrzejowice, dz. 70,71,73,169,170,172,324,325 o pow. 2,36 ha, cena wywoławcza 19,00 dt

26.08.2026 r. o godz. 11:30, powiat staszowski:
gm. Rytwiany, obręb Ruda, dz. 132/7, 674/3 o pow. 7,77 ha, cena wywoławcza 7,00 dt

Przetargi przeprowadzone będą w siedzibie Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Kielcach ul. Bohaterów Warszawy 2, lok. 3, 4, 5, 25-394 Kielce, Sekcji Zamiejscowej w Opatowie, Plac Obrońców Pokoju 21, 27-500 Opatów **lub mogą zostać przeprowadzone przy użyciu środków komunikacji elektronicznej z wykorzystaniem aplikacji Microsoft Teams.**

- **Warunkiem przystąpienia do przetargu jest złożenie dokumentów zgodnie z ogłoszeniem przetargowym oraz wpłata wadium w wysokości, terminie i miejscu podanym w ogłoszeniu o przetargu.**

Wadium na nieruchomości będące przedmiotem przetargów należy wpłacić na rachunek bankowy **BGK O/Kielce 43 1130 1192 0027 6174 7220 0003** z odpowiednim wyprzedzeniem. **Uwaga! Nie ma możliwości wpłacenia wadium w kasie!**

Szczegółowe informacje o nieruchomościach oraz warunkach przetargów można uzyskać w ogłoszeniach przetargowych wywieszonych w urzędach gmin, a także w Oddziale Terenowym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Kielcach, ul. Bohaterów Warszawy 2, lok. 3, 4, 5, 25-394 Kielce, tel. 41 343 31 90, Sekcji zamiejscowej w Opatowie, Plac Obrońców Pokoju 21, 27-500 Opatów, tel. 15 869 14 04 oraz na stronie internetowej www.kowr.gov.pl/kowr oraz w Biuletynie Informacji Publicznej KOWR.

Pamiętaj! Przed przetargiem zapoznaj się z pełnym ogłoszeniem o przetargu.

www.gov.pl/kowr

Kielce/34446622

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:
ROZMOWY, KTÓRE RATUJĄ ZWIĄZKI

oraz:
- Pułapki terapii
- Czy można być szczęśliwym bez seksu
- Niewygodne pytania w związkach
- Mózg i menopauza

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl 64210c23cc

OBWIESZCZENIE
PREZYDENTA MIASTA LUBLIN

o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311) zawiadamiam **o wszczęciu postępowania administracyjnego** na wniosek złożony przez:

Prezydenta Miasta Lublin reprezentowanego przez Dyrektora Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego w Lublinie

w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej:
Rozbudowa ul. Głębokiej (droga powiatowa nr 2345L) wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od skrzyżowania z al. Kraśnicką do skrzyżowania z ul. H. Wiercieńskiego

w ramach inwestycji

p.n. „Zadanie III: Budowa drogi dla rowerów wraz z przebudową chodnika oraz infrastrukturą przystankową w ul. Głębokiej na odcinku od al. Kraśnickiej do ul. H. Wiercieńskiego”, na działkach:

1. W LINIACH ROZGRANICZAJĄCYCH INWESTYCJI

pod rozbudowę drogi powiatowej nr 2345L – ul. Głęboka	
066301_1 Miasto Lublin, obręb 0021 Osiedle LSM	
Ark. 3	40
Ark. 5	1/41; 1/9; 22/10 (22/13); 38 (38/3)
Ark. 6	5/3; 5/2; 5/1
Ark. 7	51/10; 51/8
066301_1 Miasto Lublin, obręb 0029 Rury Św. Ducha	
Ark. 2	1/6; 2/6 (2/9); 1/7; 5/7;
Ark. 3	23/4; 3/5 (3/8); 5/23 (5/59)

w nawiasach podano działki po podziale

2. W LINIACH ROZGRANICZAJĄCYCH INNYCH DRÓG PUBLICZNYCH

pod rozbudowę innych dróg publicznych - drogi powiatowej nr 2400L – Al. Kraśnicka	
066301_1 Miasto Lublin, obręb 0033 Sławin Helenów	
Ark 11	10 (10/1); 11 (11/1); 19/1; 22/17

pod rozbudowę innych dróg publicznych - drogi powiatowej nr 2402L – ul. Wileńskiej	
066301_1 Miasto Lublin, obręb 0021 Osiedle LSM	
Ark 5	18/22 (18/25); 17/1

w nawiasach podano działki po podziale

3. POZA LINIAMI ROZGRANICZAJĄCYMI TEREN INWESTYCJI

pod przebudowę drogi powiatowej nr 2345L – ul. Nałęczowskiej	
066301_1 Miasto Lublin, obręb 0033 Sławin Helenów	
Ark 11	12; 13; 14/2; 22/1

pod przebudowę drogi gminnej nr 106600L– ul. Rektora Henryka Raabego	
066301_1 Miasto Lublin obręb 0026 Rury Brygidkowskie	
Ark 9	4/2

pod przebudowę drogi gminnej nr 106773L– ul. Henryka Wiercieńskiego	
066301_1 Miasto Lublin obręb 0029 Rury Św. Ducha	
Ark. 3	4/2

pod przebudowę drogi gminnej nr 106130L– ul. Balladyny	
066301_1 Miasto Lublin, obręb 0021 Osiedle LSM	
Ark. 5	19/1

pod przebudowę drogi gminnej nr 113077L– ul. Pana Tadeusza	
066301_1 Miasto Lublin, obręb 0021 Osiedle LSM	
Ark. 7	52/1

pod budowę i przebudowę sieci uzbrojenia terenu	
066301_1 Miasto Lublin, obręb 0033 Sławin Helenów	
Ark 11	12; 13; 14/2; 22/1
066301_1 Miasto Lublin obręb 0021 Osiedle LSM	
Ark. 3	38/2
Ark. 5	19/1
Ark. 6	6/19; 6/5
Ark. 7	52/1; 51/9; 51/7; 51/5; 51/6; 56
Ark. 12	84/2; 84/1; 85/1; 84/3; 84/4; 84/5
066301_1 Miasto Lublin obręb 0029 Rury Św. Ducha	
Ark. 2	2/7; 1/4; 2/8; 1/6; 5/4; 5/10
066301_1 Miasto Lublin obręb 0026 Rury Brygidkowskie	
Ark. 9	1/12; 4/2
066301_1 Miasto Lublin obręb 0029 Rury Św. Ducha	
Ark. 3	5/21; 5/23 (5/60); 4/2; 23/4

w nawiasach podano działki po podziale

Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie niniejsze uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. od daty ukazania się obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Lublin, stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej.
Strony niniejszego postępowania mogą się zapoznać z aktami oraz składać uwagi i wnioski w przedmiotowej sprawie w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Lublin przy ul. Wieniawskiej 14 (X piętro, pok. 1000, tel. 81-466-22-41) w terminie 7 dni od dokonania zawiadomienia.
W sprawach, w których niezbędne jest stawiennictwo osobiste oraz w przypadku zamiaru zapoznania się z aktami sprawy osobiście, ze względów organizacyjnych należy wcześniej umówić wizytę telefonicznie.

Lublin/34446430

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Dziel się wspomnieniami o bliskich, których już z nami nie ma

pomoc@odeszli.pl,
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o odejściu

prof. dr hab.
Jana Pacławskiego

profesora zwyczajnego nauk humanistycznych
na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, wybitnego historyka literatury,
wykładowcy, współtwórcy Kieleckiego Towarzystwa Naukowego,
inicjatora badań nad twórczością literacką Edmunda Niziurskiego.

Bliskim, przyjaciołom oraz społeczności akademickiej

składamy
serdeczne wyrazy współczucia.

Rodzina Edmunda Niziurskiego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34446568

WPN.6320.10.2025.EW
WPN.6320.11.2025.EW

Białystok, dnia 7 sierpnia 2026 r.

OBWIESZCZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

Na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.) oraz art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z realizacją projektu nr FENX.01.05-IW.01-0106/24, pn. Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringów, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,

zawiadamiam

że w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego opublikowano Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku:
1. z dnia 22 lipca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca PLH200021; Dz. Urz. Woj. Podl. z 2026 r. poz. 3025 ogłoszone dnia 23 lipca 2026 r. Tekst zarządzenia dostępny jest pod adresem: (https://edziennik.bialystok.uw.gov.pl/legalact/2026/3025/),
2. z dnia 22 lipca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnego Nurca PLB200004; Dz. Urz. Woj. Podl. z 2026 r. poz. 3024 ogłoszone dnia 23 lipca 2026 r. Tekst zarządzenia dostępny jest pod adresem: (https://edziennik.bialystok.uw.gov.pl/legalact/2026/3024/).

Z treścią ww. zarządzeń można zapoznać się w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok, w godzinach od 8.00 do 15.00, a także na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku https://www.gov.pl/web/rdos-bialystok/plany-zadan-ochronnych.

Podanie do publicznej wiadomości następuje poprzez:
a) udostępnienie informacji na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
b) ogłoszenie informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
c) ogłoszenie informacji na tablicach ogłoszeń właściwych miejscowo urzędów gmin oraz starostw powiatowych;
d) ogłoszenie w prasie.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adam Bohdan
Zastępca Regionalnego Dyrektora
– Regionalny Konserwator Przyrody

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską

Białystok/34446760

Wójt Gminy Popielów
ogłasza I przetarg ustny ograniczony

i podaje do publicznej wiadomości wyciąg z ogłoszenia I przetargu ustnego ograniczonego przeznaczonych na sprzedaż nieruchomości gruntowych – działek niezabudowanych położonych w miejscowości:

1. **Kaniów** stanowiącej własność Gminy Popielów. Działka numer **180/3 km. 2 obręb Kaniów**, o powierzchni **0,0267 ha**, księga wieczysta nr **OP1B/00021036/6**, cena wywoławcza **4200,00 zł netto**. Do wylicytowanej w przetargu ceny zostanie doliczone 23% podatku VAT. Kwota wadium wynosi **1 000,00 zł.** Przetarg odbędzie się w dniu **10.09.2026 r**. godz. **10.00**.
2. **Stare Siołkowice** stanowiącej własność Gminy Popielów. Działka numer **177 km. 2 obręb Stare Siołkowice**, o powierzchni **0,0260 ha**, księga wieczysta nr **OP1B/00021035/9**, cena wywoławcza **7600,00 zł netto**. Do wylicytowanej w przetargu ceny zostanie doliczone 23% podatku VAT. Kwota wadium wynosi **1 000,00 zł.** Przetarg odbędzie się w dniu **10.09.2026 r**. godz. **12.00**.

Przetargi zostan***ą*** przeprowadzone w siedzibie Urzędu Gminy w Popielowie ul. Opolska 13, sala narad. Pełna treść ogłoszenia została podana do publicznej wiadomości przez ogłoszenie na Tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Popielowie ul. Opolska 13 na parterze; na Tablicach Ogłoszeń Sołectw Kaniów i Starych Siołkowic, na stronie internetowej Urzędu Gminy w Popielowie (www.popielow.pl), na BIP Urzędu Gminy w Popielowie (www.bip.popielow.pl). Szczegółowych informacji dot. przetargu można uzyskać pod nr tel. 77 4275854: pon. 8.00-17.00, wt.-czw. 7.30-15.30, pt. 7.00-14.00.

Opole/34446812

eprasa.pl 64210c23cc

Nowa gra Skojarzenia

Łączysz fakty? Sprawdź się

Graj za darmo w APLIKACJI WYBORCZEJ

eprasa.pl 64210c23cc

NEWSLETTERY
WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie,
nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej
oferty ponad **40** różnych
newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

WÓJT GMINY ŚWIECIE NAD OSĄ

na podstawie art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.
o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399)

informuje, że **na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Świecie nad Osą**,
na stronie BIP Urzędu Gminy Świecie nad Osą www.swiecienadosa.4bip.pl
oraz na stronie internetowej www.swiecienadosa.pl, a także w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Świecie nad Osą został wywieszony zostały wywieszone na okres 21 dni
od dnia 07 sierpnia 2026 roku do dnia 28 sierpnia 2026 roku następujące wykazy:

- wykaz nieruchomości przeznaczonych do **oddania w dzierżawę na okres do 3 lat**:
  - **w obrębie 0001 Białobłoty:** część działki nr 76 o pow. 0,2569 ha
  - **w obrębie 0002 Bursztynowo:** część działki nr 49/7 o pow. 0,1370 ha oraz część działki nr 49/7 o pow. 0,0324 ha
  - **w obrębie 0005 Lisnowo:** działka nr 139 o pow. 0,2500 ha
  - **w obrębie 0006 Lisnówko:** działka nr 110 o pow. 0,8900 ha
  - **w obrębie 0008 Partęczyny**: część działki nr 79 o pow. 0,0800 ha, działka nr 108/7 o pow. 0,1000 ha, działka nr 244 o pow. 0,9700 ha, część działki nr 208/2 o pow. 0,0700 ha,
  - **w obrębie 0009 Rychnowo:** działka nr 200 o pow. 0,0700 ha oraz działka nr 183 o pow. 0,0700 ha,
  - **w obrębie 0011 Świecie nad Osą:** część działki nr 514 o pow. 0,0310 ha, część działki nr 513 o pow. 0,0365 ha, część działki nr 429/7 o pow. 0,7100 ha, działka nr 434 o pow. 0,5200 ha, działka nr 207/1 o pow. 0,2158 ha, część działek nr 513 oraz 514 o pow. 0,0408 ha, część działki nr 516 o pow. 0,0656 ha, część działki nr 513 o pow. 0,0254 ha, część działek nr 515 oraz 516 o pow. 0,0177 ha, część działki nr 515 o pow. 0,0325 ha, część **działki nr 514** o pow. 0,0159 ha oraz część działek nr 514 oraz nr 515 o pow. 0,0292 ha.
- wykaz nieruchomości przeznaczonych do **oddania w najem na okres do 3 lat**:
  - **w obrębie 0011 Świecie nad Osą**: murowany garaż o pow. 19,70 m² na działce nr 180/68
- wykaz nieruchomości przeznaczonych do **oddania w użyczenie na okres do 3 lat:**
  - **w obrębie 0004 Linowo**: nieruchomość składająca się z dwóch pomieszczeń o pow. 59,68 m² w budynku na działce nr 144/4.

Bliższe informacje dotyczące zbywanych nieruchomości można uzyskać telefonicznie pod numerem 56 466 16 13 lub bezpośrednio w Urzędzie Gminy Świecie nad Osą – Referat Inwestycji, Rolnictwa i Ochrony Środowiska

Bydgoszcz-Toruń/34446750

Prezydent Miasta Bydgoszczy

Stosownie do przepisu art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.
o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2004 r. Nr 261 poz. 2603 z późn. zm.)

podaje do publicznej wiadomości,

że w siedzibie Urzędu Miasta Bydgoszczy przy ul. Jezuickiej (budynek Ratusza) oraz Wydziału Mienia i Geodezji przy ul. Grudziądzkiej 9-15 na tablicach ogłoszeń, jak i na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Bydgoszczy

**wywieszono informację o nieruchomościach do wynajęcia,
dzierżawy i użyczenia, położonych w Bydgoszczy.**

Dodatkowe informacje dotyczące posiadanych lokali użytkowych i garaży do wynajęcia można uzyskać na stronie internetowej „ADM" Spółka z o.o., **www.adm.com.pl**

Wykaz zostaje wywieszony na okres od dnia 10.08.2026 r. do dnia 31.08.2026 r.

Bydgoszcz-Toruń/34446256

Wyciąg z ogłoszenia
WÓJTA GMINY ŚWIECIE NAD OSĄ
o I przetargu ustnym nieograniczonym
na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości Lisnówko, gmina Świecie nad Osą

Przedmiotem przetargu jest sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości Lisnówko, gmina Świecie nad Osą, oznaczonej **działką nr 105/1, obręb 0006 Lisnówko o pow. 1,1200 ha** dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą nr TO1U/00038741/2. Działka objęta jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr XIX/111/2020 Rady Gminy Świecie nad Osą dnia 16 października 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części gminy Świecie nad Osą – Obszar A. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego działka oznaczona jest symbolem 2ML/UT – teren zabudowy letniskowej i usług turystycznych oraz s.NLZ – nieprzekraczalna linia zabudowy.
Przetarg odbędzie się w dniu **17 września 2026 roku o godz. 9:00** w sali posiedzeń Urzędu Gminy w Świeciu nad Osą (I piętro) pod adresem Świecie nad Osą 1, 86-341 Świecie nad Osą. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium **w wysokości 37.000,00 zł** najpóźniej **do końca dnia 10 września 2026 roku** na konto Urzędu Gminy prowadzone w Banku Spółdzielczym w Łasinie nr 21 9500 0008 0000 0752 2000 0070. Cena wywoławcza wynosi **377.000,00 zł.** Do ceny nieruchomości doliczony zostanie podatek VAT według obowiązujących przepisów.
Pełna treść ogłoszenia zamieszczona została na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Świecie nad Osą, na stronie BIP Urzędu Gminy Świecie nad Osą www.swiecienadosa.4bip.pl oraz na stronie internetowej www.swiecienadosa.pl, a także w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Świecie nad Osą.
Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać telefonicznie pod numerem 56 466 16 13 lub bezpośrednio w Urzędzie Gminy Świecie nad Osą – Referat Inwestycji, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Bydgoszcz-Toruń/34446755

Wyciąg z ogłoszenia
Wójta Gminy Świecie nad Osą
o I przetargu ustnym nieograniczonym
na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 9 położonego w budynku nr 24 w miejscowości Szarnoś

Przedmiotem przetargu jest sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 9 położonego na II piętrze budynku nr 24 w miejscowości Szarnoś o łącznej pow. 47,57 m² składający się z dwóch pokoi, przedpokoju, kuchni, łazienki oraz wc. Do lokalu przynależna jest piwnica o pow. 8,69 m². Wraz ze sprzedażą lokalu nastąpi sprzedaż udziału w częściach wspólnych wynoszący 5626/125030. Dla ww. nieruchomości Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą nr TO1U/00038209/1.

Przetarg odbędzie się w dniu **17 września 2026 roku o godz. 9:30** w sali posiedzeń Urzędu Gminy w Świeciu nad Osą (I piętro) pod adresem Świecie nad Osą 1, 86-341 Świecie nad Osą. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium **w wysokości 9.000,00 zł** najpóźniej **do końca dnia 10 września 2026 roku** na konto Urzędu Gminy prowadzone w Banku Spółdzielczym w Łasinie nr 21 9500 0008 0000 0752 2000 0070. Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **90.000,00 zł.**

Pełna treść ogłoszenia zamieszczona została na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Świecie nad Osą, na stronie BIP Urzędu Gminy Świecie nad Osą www.swiecienadosa.4bip.pl oraz na stronie internetowej www.swiecienadosa.pl, a także w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Świecie nad Osą.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać telefonicznie pod numerem 56 466 16 13 lub bezpośrednio w Urzędzie Gminy Świecie nad Osą – Referat Inwestycji, Rolnictwa i Ochrony Środowiska

Bydgoszcz-Toruń/34446759

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

*Zgodnie z § 6 ust. 5a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r.
w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości
(Dz. U. z 2021 r. poz. 2213)*

Prezydent Miasta Białegostoku

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gminnej:

1. **Oznaczenie nieruchomości: lokal mieszkalny nr 42**, stanowiący własność Gminy Białystok, położony przy **ul. Władysława Broniewskiego 8C** w Białymstoku, składający się z 2 pokoi, kuchni, łazienki z WC i przedpokoju o pow. użytkowej **41,11 m²** (3 izby), na III piętrze, zbywany wraz ze sprzedażą udziału w nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oznaczony jako działka **nr 430**, o pow. **0,1106 ha**, w obrębie 3 – Antoniuk (Kw. Nr BI1B/00020279/0) oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali.
2. **Cena wywoławcza: 368.000,00 zł**.
3. **Termin i miejsce przetargu: 15 września 2026 r.** (wtorek) **godz. 9^{00}**, **sala 10** Urzędu Miejskiego, przy ul. Słonimskiej 1, w Białymstoku.
4. **Terminy okazania lokalu –** 7 września 2026 r. w godz. 11^{30} – 12^{00} oraz 9 września 2026 r. w godz. 11^{30} – 12^{00}.
5. **Wysokość wadium: 36.800,00 zł** do dnia **10 września 2026 r**. Za datę wpłaty uważać się będzie datę zaksięgowania wadium na rachunku bankowym sprzedającego.
6. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1 oraz Internet strony: www.bip.bialystok.pl – zakładka „Przetargi na nieruchomości" oraz www.bialystok.pl - zakładka „Dla mieszkańców" „Nieruchomości".
7. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Departament Skarbu Urzędu Miejskiego w Białymstoku, przy ul. Słonimskiej 1, tel. (85) 869-60-88.

Białystok/34446718

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

*Zgodnie z § 6 ust. 5a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r.
w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości
(Dz. U. z 2021 r. poz. 2213)*

Prezydent Miasta Białegostoku

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gminnej:

1. **Oznaczenie nieruchomości: lokal mieszkalny nr 54**, stanowiący własność Gminy Białystok, położony przy **ul. Gen. Józefa Bema 89C** w Białymstoku, składający się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, WC i przedpokoju o pow. użytkowej **48,40 m²** (4 izby), na IV piętrze, zbywany wraz ze sprzedażą udziału w nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oznaczony jako działka **nr 173**, o pow. **0,1340 ha**, w obrębie 8 – Bema (Kw. Nr BI1B/00020227/1) oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali.
2. **Cena wywoławcza: 375.100,00 zł**.
3. **Termin i miejsce przetargu: 15 września 2026 r.** (wtorek) **godz. 10^{00}**, **sala 10** Urzędu Miejskiego, przy ul. Słonimskiej 1, w Białymstoku.
4. **Terminy okazania lokalu –** 7 września 2026 r. w godz. 9^{00} – 9^{30} oraz 9 września 2026 r. w godz. 9^{00} – 9^{30}.
5. **Wysokość wadium: 37.600,00 zł** do dnia **10 września 2026 r**. Za datę wpłaty uważać się będzie datę zaksięgowania wadium na rachunku bankowym sprzedającego.
6. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1 oraz Internet strony: www.bip.bialystok.pl – zakładka „Przetargi na nieruchomości" oraz www.bialystok.pl - zakładka „Dla mieszkańców" „Nieruchomości".
7. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Departament Skarbu Urzędu Miejskiego w Białymstoku, przy ul. Słonimskiej 1, tel. (85) 869-60-88.

Białystok/34446721

Prezydent Miasta Białegostoku

podaje do publicznej wiadomości, że w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1 został wywieszony na tablicy ogłoszeń,

na okres 21 dni, tj. od dnia 5.08.2026 r. do dnia 26.08.2026 r.

wykaz nr 37/2026 nieruchomości przeznaczonych do zbycia

zarządzeniem nr 589/26 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 4 sierpnia 2026 r.

Białystok/34446830

Połącz
Kropki

Połącz Kropki
Idealna gra na krótką przerwę

Zeskanuj
QR kod i graj

APLIKACJA
WYBORCZEJ

eprasa.pl 64210c23cc

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

wysokie obcasy extra

TEMAT NUMERU:
PRESJA WYGLĄDU: PIĘKNO TO BESTIA

ZWIĄZKI: Pary z ADHD, jak ze sobą wytrzymują

SEKS: Tajemnice kobiecego orgazmu

URODA: Zdrowy mikrobiom włosów ważniejszy niż kolor

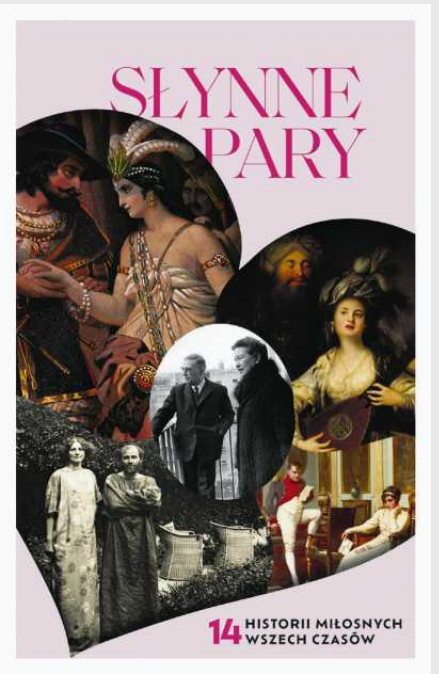

Numer dostępny
z książkami do wyboru

eprasa.pl 64210c23cc